

Crna Gora
Vlada Crne Gore

CRNA GORA SKUPŠTINA CRNE GORE	
PRIMLJENO:	15.01 2026. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	09-3/26-#
VEZA:	
EPK:	843 XXVIII
SRPAČENICA:	PRILOG

Br: 11-011/26-19/4

15. januar 2026. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin Andrija Mandić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 14. januara 2026. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O REFERENTNIM VRIJEDNOSTIMA***, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Vlada predlaže Skupštini da, u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore („Službeni list RCG“, br. 51/06 i 66/06 i „Službeni list CG“ br. 88/09, 80/10, 39/11, 25/12, 49/13, 32/14, 42/15, 52/17, 17/18, 47/19, 112/20, 129/20, 65/21, 48/24 i 80/24), ovaj zakon donese po hitnom postupku iz razloga koji su sadržani u Obrazloženju Predloga zakona.

Za predstavnike Vlade, koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su NOVICA VUKOVIĆ, ministar finansija i mr ALEKSANDRA POPOVIĆ, generalna direktorica Direktorata za finansijski sistem i koordinaciju politika u Ministarstvu finansija.

Vlada preporučuje Skupštini Crne Gore da, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, pozove Željka Drinčića, predsjednika Komisije za tržište kapitala, da učestvuje u radu Skupštine i njenih radnih tijela.

PREDSJEDNIK
mr Miloško Spajić, s. r.

PREDLOG**ZAKON O REFERENTNIM VRIJEDNOSTIMA*****I. OSNOVNE ODREDBE****Predmet****Član 1**

Ovim zakonom uređuju se pružanje, korišćenje i nadzor referentnih vrijednosti u finansijskim instrumentima, finansijskim ugovorima i investicionim fondovima, zahtjevi u vezi sa administratorima, doprinos ulaznih podataka referentnim vrijednostima, pravila koja obezbjeđuju tačnost, cjelovitost i pouzdanost referentnih vrijednosti, ovlašćenja Komisije za tržište kapitala u sprovođenju ovog zakona kao i druga pitanja od značaja za sprovođenje ovog zakona.

Referentna vrijednost i administrator referentne vrijednosti**Član 2**

Referentna vrijednost (benchmark) je indeks na osnovu kojeg se određuje iznos koji dostiže po finansijskom instrumentu ili ugovoru o finansijskom instrumentu, ili indeks koji se koristi za mjerenje uspješnosti investicionog fonda u svrhu praćenja povrata tog indeksa, definisanja raspodjele imovine portfolija ili obračuna naknada za uspješnost.

Administrator referentne vrijednosti je pravno lice koje je odgovorno za izradu i objavljivanje referentne vrijednosti.

Nadzor referentnih vrijednosti**Član 3**

Nadzor referentnih vrijednosti predstavlja kontinuirani nadzor rada administratora referentnih vrijednosti i sprovođenja zakonskih i regulatornih obaveza koje se odnose na pružanje referentnih vrijednosti, uključujući metodologiju izračuna, ulazne podatke i kodeks ponašanja.

Nadzor iz stava 1 ovog člana vrši Komisija za tržište kapitala Crne Gore (u daljem tekstu: Komisija).

Komisija sarađuje sa Evropskim nadzornim tijelom za vrijednosne papire i tržišta (u daljem tekstu: ESMA) i nadležnim organima država članica Evropske unije.

Primjena zakona**Član 4**

Ovaj zakon se primjenjuje na:

- 1) pravna lica upisana u registar administratora Komisije koja administriraju referentne vrijednosti;
- 2) lica koja doprinose podacima za utvrđivanje referentne vrijednosti;
- 3) lica koja koriste referentne vrijednosti u finansijskim instrumentima, finansijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicionih fondova, uključujući investiciona društva, banke i druge finansijske institucije i društva za upravljanje investicionim fondovima;
- 4) Komisiju za tržište kapitala, kao nadležni organ za sprovođenje ovog zakona.

Izuzeci od primjene zakona**Član 5**

Ovaj zakon se ne primjenjuje na:

- 1) referentne vrijednosti koje određuje centralna banka, uključujući referentne kamatne stope koje određuje Centralna banka Crne Gore;
- 2) referentne vrijednosti koje se određuju u okviru sporazuma između preduzeća unutar iste grupe, kada se one ne objavljuju i ne čine dostupnim trećim lićima;
- 3) indikativne kotacije ili procjene cijena koje se ne koriste direktno kao referentne vrijednosti u smislu člana 2 stav 1 ovog zakona;
- 4) indeksne vrijednosti koje se koriste isključivo za statističke ili informativne svrhe, bez primjene na finansijske instrumente, ugovore ili mjerenje uspješnosti fondova;
- 5) referentne vrijednosti koje se koriste samo unutar jedne države, u okviru ugovora ili instrumenata koji nijesu dostupni profesionalnim investitorima ili široj javnosti i nemaju sistemski značaj, pod uslovima koje prećizira Komisija posebnim aktom;
- 6) robne referentne vrijednosti zasnovane na doprinosima većine ne nadziranih subjekata, pod uslovom da su ispunjeni kriterijumi i to:
 - a) na referentnu vrijednost se pozivaju finansijski instrumenti za koje je zahtjev za trgovanje podnesen na samo jednom mjestu trgovanja ili kojima se trguje samo na jednom takvom mjestu;
 - b) ukupna vrijednost finansijskih instrumenata koji se pozivaju na referentnu vrijednost ne prelazi 100 miliona EUR;
- 7) pružaoce indeksa u vezi sa indeksom koji su pružili, a da nisu znali ili opravdano nisu mogli da znaju da se indeks upotrebljava u smislu člana 2 stav 1 ovog zakona;
- 8) referentnu vrijednost promptnog deviznog kursa.

Značenje izraza

Ćlan 6

Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja:

- 1) **indeks** je bilo koja vrijednost koja se objavljuje ili stavlja na raspolaganje javnosti i koja se redovno utvrćuje u potpunosti ili djelimićno primjenom formule, drugom metodom obraćuna ili procjenom i na osnovu vrijednosti jednog ili više osnovnih instrumenata ili cijena, uključujući procijenjene cijene, stvarne ili procijenjene kamatne stope, ponude i obavezujuće ponude, ili druge vrijednosti i ankete;
- 2) **pružalac indeksa** je fizićko ili pravno liće koje ima kontrolu nad prućanjem indeksa;
- 3) **porodica referentnih vrijednosti** je grupa referentnih vrijednosti koje pruća isti administrator i koje se utvrćuju na osnovu ulaznih podataka iste prirode, a koje mjere isti ili slićan trćišni ili ekonomski pokazatelj.
- 4) **prućanje referentne vrijednosti** podrazumijeva organizaciju postupka utvrćivanja referentne vrijednosti, prikupljanje, analizu ili obradu ulaznih podataka radi utvrćivanja referentne vrijednosti i utvrćivanje referentne vrijednosti primjenom formule, druge metode obraćuna ili procjenom ulaznih podataka dostavljenih u tu svrhu.
- 5) **korišćenje referentne vrijednosti** je izdavanje finansijskog instrumenta koji se odnosi na indeks ili kombinaciju indeksa, utvrćivanje iznosa dospjelog po finansijskom instrumentu ili ugovoru o finansijskom instrumentu na osnovu indeksa ili kombinacije indeksa, ućestvovanje u finansijskom ugovoru koji se odnosi na indeks ili kombinaciju indeksa, davanje kamatne stope za pozajmicu obraćunate kao razlika ili marća u odnosu na indeks ili kombinaciju indeksa, koja se koristi isključivo kao referenca u ugovoru u kojem je povjerilac strana kao i mjerenje ućinka investicionog fonda putem indeksa ili kombinacije indeksa radi praćenja povrata indeksa, definisanja raspodjele imovine portfolija ili obraćuna naknada za ućinak.
- 6) **dostavljanje ulaznih podataka** je davanje bilo kojih ulaznih podataka koji nisu neposredno dostupni administratoru ili drugom licu u svrhu njihovog prosljedićivanja administratoru, a koji su potrebni u vezi sa utvrćivanjem referentne vrijednosti i daju se upravo u tu svrhu;
- 7) **davalac podataka** je fizićko ili pravno liće koje dostavlja ulazne podatke;

- 8) **nadzirani davalac podataka** je kreditna institucija, investiciono društvo ili drugo nadzirano lice koje dostavlja ulazne podatke administratoru;
- 9) **dostavljač** je fizičko lice koje je zaposleno kod davaoca podataka u svrhu dostavljanja ulaznih podataka;
- 10) **procjenjivač** je zaposleni kod administratora robne referentne vrijednosti ili drugo fizičko lice čije su usluge stavljene na raspolaganje administratoru ili se nalaze pod njegovom kontrolom, a koje je odgovorno za primjenu metodologije ili stručne procjene na ulazne podatke i druge informacije, radi donošenja konačne procjene o cijeni određene robe;
- 11) **stručna procjena** je diskreciono postupanje administratora ili davaoca podataka u pogledu upotrebe podataka prilikom utvrđivanja referentne vrijednosti, uključujući ekstrapolaciju vrijednosti iz prethodnih ili srodnih transakcija, prilagođavanje vrijednosti faktorima koji mogu uticati na kvalitet podataka kao što su tržišni događaji ili smanjenje kreditnog kvaliteta kupca ili prodavca, kao i davanje veće težine čvrstim ponudama za kupovinu ili prodaju u odnosu na pojedinačne zaključene transakcije;
- 12) **ulazni podaci** su informacije koji se odnose na vrijednost jednog ili više osnovnih instrumenata ili cijena, uključujući procijenjene cijene, ponude, obavezujuće ponude ili druge vrijednosti, a koje administrator koristi za utvrđivanje referentne vrijednosti;
- 13) **transakcioni podaci** su uočljive cijene, stope, indeksi ili vrijednosti koje predstavljaju transakcije između nepovezanih ugovornih strana na aktivnom tržištu podložnom konkurentskim snagama ponude i potražnje.
- 14) **Finansijski instrumenti su:**
 - a) prenosive hartije od vrijednosti;
 - b) instrumenti tržišta novca;
 - c) investicione jedinice, u smislu zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje investicionih fondova i društava za upravljanje investicionim fondovima;
 - d) derivati koji obuhvataju:
 - opcije, fjučerse, svopove, kamatne forvarde i druge izvedene finansijske instrumente koji se odnose na hartije od vrijednosti, valute, kamatne stope ili kamatne prinose, jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte, kao i druge izvedene finansijske instrumente, finansijske indekse ili finansijske jedinice koje se mogu saldirati u gotovom novcu ili razmjenom;
 - opcije, fjučerse, svopove, kamatne forvarde i ostale izvedene finansijske instrumente koji se odnose na robu i koji se obavezno saldiraju u gotovom novcu ili mogu biti saldirani u gotovini na zahtjev jedne od ugovornih strana, iz razloga koji nijesu vezani za neizvršenje obaveza ili raskid ugovora;
 - opcije, fjučerse, svopove i druge izvedene finansijske ugovore koji se odnose na robu i mogu biti saldirani fizički, pod uslovom da se tom robom trguje na regulisanom tržištu i/ili MTP-u i/ili OTP-u, osim veleprodajnih energetskih proizvoda kojima se trguje na OTP-u koji moraju biti saldirani razmjenom;
 - opcije, fjučerse, svopove, forvarde i druge izvedene finansijske instrumente koji se odnose na robu i mogu biti saldirani fizički, na način koji nije predviđen u podtački c ove tačke, koji nijesu predviđeni za trgovanje i imaju karakteristike izvedenih finansijskih instrumenata;
 - izvedene finansijske instrumente za prenos kreditnog rizika;
 - finansijske ugovore o razlikama;
 - opcije, fjučerse, svopove, kamatne forvarde i druge izvedene finansijske instrumente koji se odnose na klimatske promjene, troškove prevoza, jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte ili stope inflacije ili drugu zvaničnu ekonomsku statistiku koja mora biti saldirana u gotovom novcu na zahtjev jedne od ugovornih strana iz razloga koji nijesu povezani sa neizvršenjem obaveza ili raskidom ugovora, kao i druge izvedene finansijske ugovore koji se odnose na imovinu, prava, obaveze, indekse i druge jedinice

mjere koje imaju karakteristike drugih izvedenih finansijskih instrumenata, kojima se trguje na regulisanom tržištu, MTP-u ili OTP-u;

e) jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte.

15) **Nadzirani subjekt** je:

- a) banka;
- b) investiciono društvo;
- c) društvo za osiguranje;
- d) društvo za reosiguranje;
- e) investicioni fond sa javnom ponudom (UCITS) i društvo za upravljanje tim fondom;
- f) alternativni investicioni fond;
- g) institucija za profesionalno penzijsko osiguranje;
- h) povjerilac u ugovorima o potrošačkom kreditu;
- i) povjerila u ugovorima o stambenom kreditu;
- j) organizator tržišta;
- k) centralna druga ugovorna strana (CCP);
- l) registar trgovanja;
- m) administrator referentne vrijednosti.

16) **Finansijski ugovor** je ugovor kojim se uređuje odobravanje ili korišćenje finansijskih sredstava, a naročito:

- a) ugovor o potrošačkom kreditu, kojim se potrošaču stavlja na raspolaganje novčani iznos u obliku kredita, odloženog plaćanja, dopuštenog prekoračenja ili drugog oblika finansiranja, pod uslovima i na način utvrđen zakonom kojim se uređuju potrošački krediti;
- b) ugovor o stambenom kreditu, kojim se potrošaču stavlja na raspolaganje novčani iznos za kupovinu, izgradnju ili rekonstrukciju nepokretnosti, obezbijeđen hipotekom ili drugim uporedivim sredstvom obezbjeđenja, pod uslovima i na način utvrđen zakonom kojim se uređuju stambeni krediti.

17) **investicioni fond** je UCITS ili alternativni investicioni fond:

- a) alternativni investicioni fond je fond koji prikuplja sredstva od više investitora, ulaže ih u skladu sa unaprijed utvrđenom investicionom politikom u svrhu ostvarivanja koristi za investitore, i koji nije fond sa javnom ponudom (ucits);
- b) investicioni fond sa javnom ponudom (ucits) je fond koji prikuplja sredstva od javnosti i ulaže ih u prenosive hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente, u skladu sa pravilima o diverzifikaciji rizika i zaštiti investitora.

18) **organ upravljanja** je organ ili organi administratora ili drugog nadziranog subjekta koji su imenovani u skladu sa zakonom, ovlašćeni da utvrđuju strategiju, ciljeve i opšti pravac djelovanja administratora ili drugog nadziranog subjekta, i koji nadgledaju i prate donošenje upravljačkih odluka, uključujući lica koja efektivno rukovode poslovanjem administratora ili drugog nadziranog subjekta.

19) **potrošač** je fizičko lice koje u finansijskim ugovorima postupa u svrhe koje nisu povezane sa njegovom trgovinom, poslovanjem ili profesionalnom djelatnošću.

20) **referentna kamatna stopa** je referentna vrijednost koja se utvrđuje na osnovu stope po kojoj banke mogu odobravati kredite ili pozajmljivati sredstva drugim bankama ili subjektima koji nisu banke, na novčanom tržištu.

21) **spot devizna referentna vrijednost** je referentna vrijednost koja odražava kurs jedne valute prema drugoj na promptnom (spot) tržištu, utvrđen na osnovu stvarnih transakcija, kotacija ili drugih pouzdanih tržišnih podataka za na najraniji mogući datum valute.

22) **robna referentna vrijednost** je referentna vrijednost čiji je osnovni instrument roba, osim emisijskih dozvola, koja se koristi u trgovanju i praćenju cijena određenih roba.

23) **EU referentna vrijednost za klimatsku tranziciju** je referentna vrijednost koja je označena kao takva i koja ispunjava sljedeće uslove:

- a) njeni osnovni instrumenti se biraju, ponderišu ili isključuju na način koji osigurava da portfelj referentne vrijednosti prati putanju dekarbonizacije;
 - b) konstruisana je u skladu sa minimalnim standardima utvrđenim propisima kojima se uređuju tehnički kriterijumi za ovakve referentne vrijednosti.
- 24) **EU referentna vrijednost usklađena sa Pariskim sporazumom** je referentna vrijednost koja je označena kao takva i koja ispunjava sljedeće uslove:
- a) njeni osnovni instrumenti se biraju, ponderišu ili isključuju tako da emisije ugljen-dioksida portfelja referentne vrijednosti budu u skladu sa ciljevima Pariškog sporazuma;
 - b) konstruisana je u skladu sa minimalnim standardima utvrđenim propisima za tehničke kriterijume;
 - c) aktivnosti koje se odnose na osnovne instrumente ne nanose značajnu štetu drugim ekološkim, socijalnim i upravljačkim (ESG) ciljevima.
- 25) **putanja dekarbonizacije** je mjerljiva, naučno zasnovana i vremenski ograničena putanja ka usklađivanju sa ciljevima Pariškog sporazuma, ostvarena smanjenjem emisija ugljen-dioksida iz sljedećih izvora:
- a) Emisija 1 su emisije koje nastaju iz izvora koje kontroliše preduzeće koje izdaje osnovne instrumente;
 - b) Emisija 2 su emisije koje nastaju potrošnjom kupljene električne energije, pare ili drugih izvora energije proizvedenih prije preduzeća koje izdaje osnovne instrumente;
 - c) Emisija 3 su sve indirektno emisije koje nisu obuhvaćene tačkama 1 i 2, a nastaju u lancu vrijednosti preduzeća, uključujući emisije u uzvodnim i nizvodnim djelovima, posebno za sektore sa značajnim uticajem na klimatske promjene i njihovo ublažavanje.
- 26) **regulisana referentna vrijednost** je referentna vrijednost koja se utvrđuje primjenom formule na:
- a) ulazne podatke koji se u potpunosti i direktno dobijaju od:
 - tržišne platforme ili regulisanog tržišta, ali samo u vezi sa transakcionim podacima o finansijskim instrumentima;
 - odobrenog sistema za objavljivanje transakcija ili provajdera konsolidovanih podataka, u skladu sa obaveznim pravilima o objavljivanju transakcija, samo u vezi sa transakcionim podacima o finansijskim instrumentima koje se trguju na tržišnoj platformi;
 - odobrenog mehanizma za izvještavanje, samo u vezi sa transakcionim podacima o finansijskim instrumentima koji se trguju na tržišnoj platformi i koji moraju biti objavljeni u skladu sa obaveznim pravilima o objavljivanju transakcija;
 - berze električne energije;
 - berze prirodnog gasa;
 - aukcijske platforme;
 - provajdera usluga kojem je administrator referentne vrijednosti outsorsovao prikupljanje podataka, pod uslovom da provajder dobija podatke u potpunosti i direktno od subjekata iz al. 1 do 6 ove tačke;
 - b) neto vrijednosti imovine investicionih fondova.
- 27) **kritična referentna vrijednost** je referentna vrijednost koja nije regulisana referentna vrijednost, a koja ispunjava uslove propisane zakonom i koja se nalazi na spisku referentnih vrijednosti od posebnog značaja;
- 28) **značajna referentna vrijednost** je referentna vrijednost koja ispunjava kriterijume propisane zakonom za značajne referentne vrijednosti;
- 29) **neznačajna referentna vrijednost** je referentna vrijednost koja ne ispunjava kriterijume za kritične ili značajne referentne vrijednosti;
- 30) **sjedište ili lokacija** je, u odnosu na pravno lice, država u kojoj se nalazi njegovo sjedište ili drugi službeni adresni podatak, a u odnosu na fizičko lice, država u kojoj je lice poreski rezident;

- 31) **ključna referentna vrijednost** je referentna vrijednost od sistemskog značaja koja ispunjava uslove iz člana 28 ovog zakona;
- 32) **značajna i neznačajna referentna vrijednost** je vrijednost koja ispunjava, odnosno ne ispunjava uslove iz člana 35 ovog zakona.

II. INTEGRITET I POUZDANOST REFERENTNIH VRIJEDNOSTI

Upravljanje i kontrola od strane administratora i zahtjevi u vezi sa sukobom interesa

Član 7

Administrator mora da ima pouzdane upravljačke aranžmane, koji uključuju jasnu organizacionu strukturu sa dobro definisanim, transparentnim i dosljednim ulogama i odgovornostima za sva lica uključena u pružanje referentne vrijednosti.

Administrator je dužan da preuzme odgovarajuće mjere za identifikovanje, sprječavanje i upravljanje sukobima interesa između sebe, svojih rukovodilaca, zaposlenih ili bilo kojeg lica direktno ili indirektno povezana kontrolom, sa davaocima podataka ili korisnicima, i da osigura da se bilo koja procjena ili diskrecija u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti vrši nezavisno i pošteno.

Pružanje referentne vrijednosti mora da bude operativno odvojeno od bilo kojeg dijela poslovanja administratora koji može da stvori stvarni ili potencijalni sukob interesa.

Ako sukob interesa proizilazi iz vlasničke strukture, kontrolnih interesa ili drugih aktivnosti subjekta koji posjeduje ili kontroliše administratora, ili subjekta koji je u vlasništvu ili pod kontrolom administratora ili njegovih povezanih lica, a koji se ne može adekvatno ublažiti, Komisija zahtijeva od administratora da uspostavi nezavisnu funkciju nadzora sa uravnoteženom zastupljenošću zainteresovanih strana, uključujući korisnike i davaoce podataka.

Ako sukobom interesa iz stava 4 ovog člana ne može adekvatno da se upravlja, Komisija zahtijeva od administratora da prekine aktivnosti ili odnose koji stvaraju sukob interesa, ili da obustavi pružanje referentne vrijednosti.

Administrator je dužan da objavi ili dostavi sve postojeće ili potencijalne sukobe interesa korisnicima referentne vrijednosti, Komisiji i, gdje je primjenjivo, davaocima podataka, uključujući sukobe interesa koji proizilaze iz vlasništva ili kontrole administratora.

Administrator mora da uspostavi i primjenjuje odgovarajuće politike i procedure, kao i efikasne organizacione aranžmane, za identifikovanje, objavljivanje, sprječavanje, upravljanje i ublažavanje sukoba interesa radi zaštite integriteta i nezavisnosti utvrđivanja referentnih vrijednosti.

Politike i procedure iz stava 7 ovog člana moraju da se redovno pregledaju i ažuriraju, i uzimaju u obzir:

- a) povjerljivost informacija dostavljenih administratoru ili proizvedenih od strane administratora, uz obaveze objavljivanja i transparentnosti;
- b) specifično ublažavanje sukoba interesa koji proizilaze iz vlasništva ili kontrole administratora, ili interesa u grupi administratora ili uticaja trećih lica u vezi sa utvrđivanjem referentne vrijednosti.

Administrator mora da osigura da njegovi zaposleni i druga fizička lica čije su usluge stavljene na raspolaganje ili pod kontrolu administratora, a koja su direktno uključena u pružanje referentne vrijednosti:

- 1) posjeduju potrebne vještine, znanje i iskustvo za dodijeljene dužnosti i da podliježu efikasnom nadzoru;
- 2) nisu podložni neprimjerenom uticaju ili sukobima interesa, i da nagrađivanje i ocjena učinka ne stvaraju sukobe interesa kao ni da narušavaju integritet procesa utvrđivanja referentne vrijednosti;
- 3) nemaju interese ili poslovne veze koje ugrožavaju aktivnosti administratora;

- 4) ne doprinose utvrđivanju referentne vrijednosti putem ličnih ponuda, kupovina ili prodaja, osim kada je takav način doprinosa izričito predviđen metodologijom i podliježe posebnim pravilima;
- 5) predmet su efikasnih procedura kontrole razmjene informacija sa drugim zaposlenima ili trećim licima, gdje razmjena može da utiče na referentnu vrijednost ili da stvori rizik od sukoba interesa.

Administrator mora da uspostavi specifične interne kontrolne procedure kako bi osigurao integritet i pouzdanost lica koje utvrđuje referentnu vrijednost, uključujući najmanje interno odobrenje rukovodstva prije objavljivanja referentne vrijednosti.

Funkcija nadzora

Član 8

Administrator je dužan da uspostavi i održava stalnu i efikasnu funkciju nadzora koja obezbjeđuje nadzor svih aspekata pružanja referentnih vrijednosti.

Administrator je dužan da razvije i primjenjuje robusne procedure u vezi sa funkcijom nadzora i da ih dostavi Komisiji na mišljenje i saglasnost.

Funkcija nadzora mora da djeluje sa integritetom i da obuhvata odgovornosti prilagođene složenosti, namjeni i ranjivosti referentne vrijednosti i to da:

- 1) redovno, najmanje jednom godišnje, pregleda definisanje i metodologiju referentne vrijednosti;
- 2) nadgleda promjene metodologije referentne vrijednosti i da zahtijeva konsultacije administratora u vezi sa tim promjenama;
- 3) nadgleda kontrolni okvir administratora, upravljanje i funkcionisanje referentne vrijednosti, uključujući kodeks ponašanja davalaca podataka ako se referentna vrijednost zasniva na ulaznim podacima;
- 4) pregleda i odobrava procedure za prestanak referentne vrijednosti, uključujući konsultacije u vezi prestanka;
- 5) nadgleda treće strane uključene u pružanje referentne vrijednosti, uključujući agente za izračunavanje ili distribuciju;
- 6) ocjenjuje interne i eksterne revizije i nadgleda implementaciju identifikovanih korektivnih mjera;
- 7) prati ulazne podatke i davaoce podataka, kao i aktivnosti administratora u provjeri i validaciji tih podataka;
- 8) preduzima efikasne mjere u slučaju kršenja kodeksa ponašanja davalaca podataka;
- 9) prijavljuje Komisiji bilo kakve nepravilnosti ili sumnjive aktivnosti davalaca podataka ili administratora koje funkcija nadzora uoči.

Funkcija nadzora može da se izvršava putem posebnog odbora, komisije ili drugog odgovarajućeg organa upravljanja.

Administrator je dužan da odredi unutrašnju organizaciju funkcije nadzora, uključujući sastav, pozicioniranje unutar organizacione strukture i mjere za osiguranje integriteta funkcije i odsustva sukoba interesa, u skladu sa složenošću i vrstom referentne vrijednosti.

Zahtjevi za kontrolni okvir

Član 9

Administrator je dužan da uspostavi kontrolni okvir koji obezbjeđuje da se referentne vrijednosti pružaju i objavljuju ili stavljaju na raspolaganje u skladu sa zakonom.

Kontrolni okvir mora da bude proporcionalan stepenu identifikovanih sukoba interesa, obimu slobode odlučivanja u pružanju referentne vrijednosti i prirodi ulaznih podataka.

Kontrolni okvir obuhvata:

- 1) upravljanje operativnim rizikom;
- 2) odgovarajuće i efikasne planove kontinuiteta poslovanja i oporavka od katastrofa;

- 3) procedure za vanredne situacije u slučaju prekida procesa pružanja referentne vrijednosti. Administrator je dužan da uspostavi mjere kako bi obezbijedio:
 - 1) da davaoci podataka poštuju kodeks ponašanja i primjenjuju važeće standarde za ulazne podatke;
 - 2) praćenje ulaznih podataka, uključujući, gdje je moguće, praćenje prije objavljivanja referentne vrijednosti i provjeru podataka nakon objavljivanja radi identifikacije grešaka i anomalija.

Kontrolni okvir mora da bude dokumentovan, redovno pregledan i ažuriran, i stavljen na raspolaganje Komisiji i, na zahtjev, korisnicima.

Za kritične referentne vrijednosti, administrator je posebno dužan da osigura pouzdane administrativne i računovodstvene procedure, unutrašnje mehanizme kontrole, efikasne procedure procjene rizika, kao i efikasne mjere kontrole i zaštite za upravljanje informaciono-komunikacionim sistemima koji se koriste u radu referentne vrijednosti.

Zahtjevi za okvir odgovornosti

Član 10

Administrator je dužan da ima uspostavljen okvir odgovornosti koji obuhvata vođenje evidencije, reviziju i pregled, kao i postupak za podnošenje prigovora, a koji omogućava dokazivanje usklađenosti sa ovim zakonom u vezi sa referentnim vrijednostima.

Administrator je dužan da odredi internu funkciju sa odgovarajućim kapacitetom za pregled i izvještavanje o usklađenosti administratora sa metodologijom referentne vrijednosti i ovim zakonom.

Za kritične referentne vrijednosti, administrator je dužan da imenuje nezavisnog eksternog revizora koji najmanje jednom godišnje pregleda i izvještava o usklađenosti administratora sa metodologijom i ovim zakonom.

Administrator je dužan da na zahtjev Komisiji dostavlja detalje pregleda i izvještaja iz stava 2 ovog člana.

Administrator je dužan da na zahtjev Komisiji ili korisniku referentne vrijednosti, objavljuje detalje revizije iz stava 3 ovog člana.

Zahtjevi za vođenje evidencije

Član 11

Administrator je dužan da vodi evidenciju o:

- 1) svim ulaznim podacima, uključujući način njihove upotrebe;
- 2) metodologiji koja je korišćena za utvrđivanje referentne vrijednosti;
- 3) svim procjenama ili odlukama administratora, i, gdje je primjenjivo, ocjenjivača, u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti, uključujući obrazloženje tih procjena ili odluka;
- 4) zanemarivanju bilo kojih ulaznih podataka, naročito kada su ti podaci ispunjavali zahtjeve metodologije, uz navođenje razloga za takvo zanemarivanje;
- 5) drugim promjenama ili odstupanjima od standardnih procedura i metodologija, uključujući promjene tokom perioda tržišnog stresa ili poremećaja;
- 6) identitetima podnosilaca podataka i fizičkih lica zaposlenih kod administratora za utvrđivanje referentne vrijednosti;
- 7) svim dokumentima vezanim za pritužbe, uključujući one dostavljene od strane podnosioca pritužbe;
- 8) telefonskim razgovorima ili elektronskim komunikacijama između zaposlenih kod administratora i davalaca podataka ili podnosilaca podataka u vezi sa referentnom vrijednošću.

Administrator je dužan da čuva evidenciju iz stava 1 ovog člana najmanje pet godina, u formatu koji omogućava potpunu reprodukciju i razumijevanje utvrđivanja referentne vrijednosti, kao i sprovođenje revizije ili evaluacije ulaznih podataka, proračuna, procjena i odluka.

Evidencija telefonskih razgovora ili elektronskih komunikacija, vođena u skladu sa tačkom 8 stava 1 ovog člana, mora da bude dostupna licu koje zahtijeva pristup tim podacima.

Mehanizam za rješavanje pritužbi

Član 12

Administrator je dužan da ima uspostavljene i objavljene procedure za prijem, ispitivanje i čuvanje evidencije o pritužbama, uključujući pritužbe u vezi sa procesom utvrđivanja referentne vrijednosti.

Mehanizam za rješavanje pritužbi mora da obezbijedi da:

- 1) administrator učini dostupnom politiku rješavanja pritužbi, putem koje se mogu podnijeti pritužbe u vezi sa:
 - a) reprezentativnošću određene referentne vrijednosti u odnosu na tržišnu vrijednost;
 - b) predloženim izmjenama u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti;
 - c) primjenom metodologije u vezi sa određenom referentnom vrijednošću;
 - d) drugim odlukama u vezi sa procesom utvrđivanja referentne vrijednosti;
- 2) pritužbe se ispituju u roku od najviše 30 dana od dana prijema, na nepristrasan i transparentan način, a pisani ishod ispitivanja dostavlja se podnosiocu pritužbe u roku od 7 dana od donošenja odluke, osim u slučajevima kada je takva komunikacija u suprotnosti sa javnim interesom, što mora biti jasno obrazloženo;
- 3) ispitivanje pritužbi bude sprovedeno nezavisno od bilo kojeg zaposlenog ili lica koje je direktno ili indirektno učestvovalo u predmetu pritužbe.

Izdvajanje funkcija putem trećih lica

Član 13

Administrator ne smije da izvršava funkcije putem trećih lica na način koji bitno narušava kontrolu administratora nad pružanjem referentne vrijednosti ili sposobnost Komisije da nadzire referentnu vrijednost.

U slučaju kada administrator prenosi funkcije ili relevantne usluge i aktivnosti u vezi sa pružanjem referentne vrijednosti na pružaoca usluga, administrator ostaje u potpunosti odgovoran za ispunjavanje svih svojih obaveza propisanih ovim zakonom.

U slučaju izdvajanja funkcija odnosno outsourcinga, administrator je dužan da obezbijedi da su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) da pružalac usluga ima sposobnost, kapacitet i potrebna ovlaštenja za pouzdano i profesionalno obavljanje prenesenih funkcija, usluga ili aktivnosti;
- 2) administrator je dužan da stavi na raspolaganje Komisiji podatke o identitetu i zadacima pružaoca usluga koji učestvuje u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti;
- 3) administrator je dužan da preduzme odgovarajuće mjere ako se utvrdi da pružalac usluga ne obavlja prenesene funkcije efikasno i u skladu sa zakonom i regulatornim zahtjevima;
- 4) administrator zadržava potrebnu stručnost za efikasno nadgledanje prenesenih funkcija i upravljanje rizicima povezanim sa outsourcingom;
- 5) da je pružalac usluga dužan da obavještava administratora o bilo kojem događaju koji može da ima značajan uticaj na njegovu sposobnost da efikasno izvršava prenesene funkcije u skladu sa zakonom i regulatornim zahtjevima;
- 6) da je pružalac usluga dužan da sarađuje sa Komisijom u vezi sa prenesenim aktivnostima, a administrator i Komisija imaju efikasan pristup podacima vezanim za te aktivnosti, kao i poslovnim prostorijama pružaoca usluga, pri čemu Komisija ostvaruje svoja prava pristupa;
- 7) da administrator ima mogućnost da prestane da izdvaja funkcije kada je to neophodno;
- 8) administrator je dužan da preduzima razumne mjere, uključujući planove za vanredne situacije, kako bi izbjegao neprihvatljiv operativni rizik povezan sa učestvovanjem pružaoca usluga u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti.

Ulazni podaci

Član 14

Pružanje referentne vrijednosti podliježe sljedećim zahtjevima u vezi sa ulaznim podacima:

- 1) ulazni podaci moraju da budu dovoljno precizni i da pouzdano predstavljaju tržišnu ili ekonomsku stvarnost koju referentna vrijednost treba da mjeri;
- 2) ulazni podaci iz tačke 1 ovog stava treba da budu transakcijski podaci, ako su dostupni i odgovarajući;
- 3) ako transakcijski podaci iz tačke 2 ovog stava nisu dovoljni ili nisu prikladni za precizno i pouzdano prikazivanje tržišne ili ekonomske stvarnosti, mogu da se koriste i drugi podaci koji nisu transakcijski, uključujući procijenjene cijene, ponude i obavezne ponude ili druge vrijednosti;
- 4) ulazni podaci iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava moraju da budu provjerljivi;
- 5) administrator je dužan da izradi i objavi jasna uputstva o vrstama ulaznih podataka, prioritetu njihove upotrebe i načinu primjene stručne procjene, kako bi se osigurala usklađenost sa tač. 1, 2 i 3 ovog stava i metodologijom;
- 6) kada se referentna vrijednost zasniva na ulaznim podacima od davalaca podataka, administrator je dužan da, gdje je primjenjivo, pribavi podatke od pouzdane i reprezentativne grupe ili uzorka davalaca, kako bi se obezbijedilo da referentna vrijednost bude pouzdana i reprezentativna za tržišnu ili ekonomsku stvarnost koju mjeri;
- 7) administrator ne smije da koristi ulazne podatke od davalaca podataka ako postoji indikacija da davalac ne poštuje kodeks ponašanja, i u tom slučaju mora da pribavi reprezentativne javno dostupne podatke.

Administrator je dužan da obezbijedi da kontrola ulaznih podataka obuhvata: kriterijume koji određuju ko može da daje ulazne podatke i postupak za odabir davalaca podataka;

- 1) postupak za ocjenu ulaznih podataka davalaca i, po potrebi, za obustavljanje daljeg davanja podataka ili primjenu drugih sankcija za nepoštovanje;
- 2) postupak za provjeru ulaznih podataka, uključujući poređenje sa drugim indikatorima ili podacima, kako bi se obezbijedila njihova tačnost i integritet.

Kada ulazne podatke referentne vrijednosti daje front office funkcija, tj. bilo koji sektor, odjeljenje, grupa ili zaposleni davalaca podataka ili njihovih povezanih lica koje obavlja aktivnosti određivanja cijena, trgovanja, prodaje, marketinga, reklamiranja, pribavljanja klijenata, strukturiranja ili posredovanja, administrator je dužan da:

- a) pribavi podatke iz drugih izvora koji potvrđuju te ulazne podatke;
- b) obezbijedi da davalac podataka ima odgovarajuće interne procedure nadzora i provjere.

Administrator je dužan u roku do 30 dana od identifikacije nepravilnosti izvršiti izmjenu ulaznih podataka, davalaca podataka ili metodologije, ili prestati da pruža predmetnu referentnu vrijednost a svi koraci i razlozi za izmjene moraju biti dokumentovani i dostupni nadležnom organu.

Metodologija

Član 15

Administrator referentne vrijednosti dužan je da koristi metodologiju za utvrđivanje referentne vrijednosti koja je:

- 1) pouzdana i zasnovana na objektivnim osnovama;
- 2) zasnovana na jasnim pravilima kojima se određuje način i slučajevi u kojima se može koristiti diskreciono pravo prilikom utvrđivanja referentne vrijednosti;
- 3) rigorozna, kontinuirana i podložna provjeri, uključujući, kada je to primjereno, i provjeru unazad korišćenjem raspoloživih podataka o transakcijama;
- 4) otporna i obezbjeđuje da se referentna vrijednost može utvrditi u što većem broju mogućih okolnosti, bez ugrožavanja njenog integriteta;
- 5) provjerljiva i zasnovana na podacima koji omogućavaju njen trag i dokazivanje.

Prilikom izrade metodologije, administrator referentne vrijednosti je dužan da:

- 1) uzme u obzir faktore kao što su veličina i uobičajena likvidnost tržišta, transparentnost trgovanja i pozicije učesnika na tržištu, koncentrisanost i dinamika tržišta, kao i adekvatnost uzorka da predstavi tržište ili ekonomsku realnost koju referentna vrijednost treba da mjeri;
- 2) odredi šta se smatra aktivnim tržištem za potrebe utvrđivanja te referentne vrijednosti;
- 3) utvrdi prioritet koji se daje različitim vrstama ulaznih podataka.
- 4) dostavi objašnjenje na koji način ključni elementi metodologije uzimaju u obzir faktore zaštite životne sredine, društvene aspekte i upravljanje (ESG) za svaku referentnu vrijednost ili grupu referentnih vrijednosti, osim za kamatne stope i devizne referentne vrijednosti.

Administrator referentne vrijednosti je dužan da obezbijedi jasna i javno objavljena pravila kojima se utvrđuju okolnosti u kojima količina ili kvalitet ulaznih podataka ne ispunjava standarde potrebne da bi se referentna vrijednost utvrdila tačno i pouzdano, kao i način na koji će se referentna vrijednost u tim okolnostima obračunavati.

Transparentnost metodologije

Član 16

Administrator referentne vrijednosti je dužan da razvija, primjenjuje i upravlja referentnom vrijednošću i metodologijom na transparentan način.

Radi obezbjeđenja transparentnosti, administrator referentne vrijednosti dužan je da objavi ili na drugi način učini dostupnim:

- 1) ključne elemente metodologije koju koristi za svaku referentnu vrijednost koju utvrđuje i objavljuje, odnosno, kada je primjenjivo, za svaku grupu referentnih vrijednosti;
- 2) podatke o unutrašnjoj reviziji i postupku odobravanja metodologije, kao i učestalost takve revizije;
- 3) postupke za sprovođenje konsultacija o svakoj predloženoj materijalnoj izmjeni metodologije, uključujući obrazloženje izmjena, definiciju šta se smatra materijalnom izmjenom i okolnosti u kojima administrator obavještava korisnike o tim izmjenama;
- 4) obrazloženje kako ključni elementi metodologije iz tačke 1 stav 2 ovog člana odražavaju ESG faktore za svaku referentnu vrijednost ili grupu referentnih vrijednosti, osim kada se radi o kamatnim ili deviznim referentnim vrijednostima.

Postupci iz stava 2 tačka 3 ovog člana moraju da obezbijede:

- 1) blagovremeno obavještenje sa jasno određenim rokom, kojim se korisnicima omogućava da analiziraju i komentarišu uticaj predloženih materijalnih izmjena;
- 2) dostupnost komentara iz tačke 1 ovog stava i odgovora administratora na te komentare nakon sprovedenih konsultacija, osim u slučajevima kada je podnosilac komentara zahtijevao povjerljivost.

Prijavljivanje nepravilnosti

Član 17

Administrator referentne vrijednosti je dužan da uspostavi odgovarajuće sisteme i efikasne kontrole radi obezbjeđenja integriteta ulaznih podataka, kako bi mogao da prepozna i prijavi Komisiji svako ponašanje koje može upućivati na manipulaciju ili pokušaj manipulacije referentnom vrijednošću.

Administrator referentne vrijednosti je dužan da prati ulazne podatke i davaoce podataka, kako bi mogao da obavijesti Komisiju i dostavi sve relevantne informacije kada posumnja da je u vezi sa referentnom vrijednošću došlo do ponašanja koje može da predstavlja manipulaciju ili pokušaj manipulacije, uključujući i postupanje u dogovoru s tim ciljem.

Administrator referentne vrijednosti je dužan da uspostavi postupke kojima se menadžerima, zaposlenima i drugim fizičkim licima čije su usluge na raspolaganju administratoru

ili su pod njegovom kontrolom omogućava da interno prijave nepravilnosti u vezi sa primjenom ovog zakona.

Kodeks ponašanja i zahtjevi za davaoce podataka

Član 18

Kada se referentna vrijednost zasniva na ulaznim podacima koje obezbjeđuju davaoci podataka, administrator referentne vrijednosti dužan je da za svaku referentnu vrijednost izradi kodeks ponašanja kojim se jasno određuju odgovornosti davaoca podataka u vezi sa dostavljanjem ulaznih podataka i da obezbijedi da se kodeks ponašanja stalno primjenjuje.

Administrator je dužan da najmanje jednom godišnje, kao i u slučaju izmjena kodeksa, provjeri da li se davaoci podataka pridržavaju kodeksa ponašanja.

Kodeks ponašanja mora da sadrži najmanje:

- 1) jasan opis ulaznih podataka koji se dostavljaju i zahtjeva kojima se obezbjeđuje da se ulazni podaci dostavljaju u skladu sa ovim zakonom;
- 2) identifikaciju lica koja mogu dostavljati ulazne podatke administratoru, postupke za provjeru identiteta davaoca i dostavljača podataka, kao i odobravanje lica koja dostavljaju ulazne podatke u ime davaoca;
- 3) pravila kojima se obezbjeđuje da davalac podataka dostavi sve relevantne ulazne podatke;
- 4) sisteme i kontrole koje je davalac podataka dužan da uspostavi, uključujući naročito:
 - a) postupke za dostavljanje ulaznih podataka, uključujući obavezu davaoca da navede da li su ulazni podaci podaci o transakcijama i da li ispunjavaju zahtjeve administratora;
 - b) pravila o korišćenju diskrecionog prava prilikom dostavljanja ulaznih podataka;
 - c) zahtjeve za provjeru ulaznih podataka prije njihovog dostavljanja administratoru;
 - d) politiku vođenja evidencije;
 - e) obaveze izvještavanja o sumnjivim ulaznim podacima;
 - f) zahtjeve u vezi sa upravljanjem sukobima interesa.

Administrator može da izradi jedinstven kodeks ponašanja za grupu referentnih vrijednosti.

Ako Komisija utvrdi da pojedini elementi kodeksa ponašanja nijesu u skladu sa ovim zakonom, obavijestiće administratora o utvrđenim nepravilnostima.

Administrator je dužan da uskladi kodeks ponašanja sa ovim zakonom u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavještenja iz stava 5 ovog člana.

U roku od 15 radnih dana od dana kada se određena referentna vrijednost proglasi kritičnom, administrator te referentne vrijednosti dužan je da dostavi kodeks ponašanja Komisiji.

Komisija provjerava u roku od 30 dana da li je sadržaj kodeksa ponašanja u skladu sa ovim zakonom, i u slučaju da utvrdi nepravilnosti primjenjuju se odredbe st. 5 i 6 ovog člana.

Zahtjevi u pogledu upravljanja i kontrole za nadzirane davaoce podataka

Član 19

Na nadziranog davaoca podataka primjenjuju se sljedeći zahtjevi u pogledu upravljanja i kontrole:

- 1) davalac podataka je dužan da obezbijedi da dostavljanje ulaznih podataka nije pod uticajem postojećih ili potencijalnih sukoba interesa i da se diskreciono pravo, kada je potrebno, koristi nezavisno i pošteno, na osnovu relevantnih informacija, u skladu sa kodeksom ponašanja;
- 2) davalac podataka je dužan da uspostavi okvir kontrole kojim se obezbjeđuje integritet, tačnost i pouzdanost ulaznih podataka i da se ulazni podaci dostavljaju u skladu sa ovim zakonom i kodeksom ponašanja.

Nadzirani davalac podataka je dužan da ima uspostavljene efikasne sisteme i kontrole radi obezbjeđenja integriteta i pouzdanosti svih dostavljenih ulaznih podataka administratoru, uključujući naročito:

- 1) kontrole kojima se uređuje ko može dostavljati ulazne podatke administratoru, uključujući, kada je primjereno, i postupak potvrđivanja od strane lica na višem položaju od dostavljača podataka;
- 2) odgovarajuću obuku za dostavljače podataka, koja obuhvata najmanje pravila ovog zakona i zakona kojim se uređuje tržište kapitala u dijelu zabrane manipulacije tržištem;
- 3) mjere za upravljanje sukobima interesa, uključujući organizaciono razdvajanje zaposlenih kada je to primjereno i razmatranje načina uklanjanja podsticaja za manipulaciju koji mogu proisteci iz politike naknada;
- 4) vođenje evidencije, tokom odgovarajućeg vremenskog perioda, o komunikacijama u vezi sa dostavljanjem ulaznih podataka, svim informacijama korišćenim za svako dostavljanje podataka, kao i o postojećim ili potencijalnim sukobima interesa, uključujući izloženost davaoca podataka finansijskim instrumentima koji koriste referentnu vrijednost kao uporište;
- 5) vođenje evidencije unutrašnjih i spoljašnjih revizija.

Ako se ulazni podaci zasnivaju na stručnoj procjeni, nadzirani davaoci podataka su dužni da, pored sistema i kontrole iz stava 2 ovog člana, uspostave politike koje uređuju korišćenje stručne procjene ili diskrecionog prava i da vode evidenciju o razlozima za svaku takvu odluku, uzimajući u obzir prirodu referentne vrijednosti i ulaznih podataka.

Nadzirani davalac podataka dužan je da u potpunosti sarađuje sa administratorom i Komisijom prilikom nadzora i kontrole dostavljanja ulaznih podataka i da stavi na raspolaganje informacije i evidenciju vođenu u skladu sa stavovima 2 i 3 ovog člana.

III. ZAHTJEVI ZA RAZLIČITE VRSTE REFERENTNIH VRIJEDNOSTI

Referentne vrijednosti zasnovane na regulisanim podacima

Član 20

Odredbe člana 14 stav 1 tač. 4 i 5, člana 14 st. 2 i 3, člana 17 st. 1 i 2, kao i čl. 18 i 19 ovog zakona ne primjenjuju se na utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti zasnovanih na regulisanim podacima.

Odredba člana 14 stav 1 tačka 1 ovog zakona ne primjenjuje se na utvrđivanje referentnih vrijednosti zasnovanih na ulaznim podacima koji se u potpunosti i neposredno dostavljaju na način određen ovim zakonom.

Na utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti zasnovanih na regulisanim podacima, koje se neposredno ili posredno koriste u okviru kombinovanih referentnih vrijednosti kao uporište za finansijske instrumente ili finansijske ugovore, ili za mjerenje uspješnosti investicionih fondova ukupne vrijednosti do 500 milijardi eura, primjenjuju se odredbe čl. 35 i 36 ovog zakona, odnosno odredbe člana 37 ovog zakona, u zavisnosti od slučaja.

Referentne vrijednosti kamatnih stopa

Član 21

Na utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti kamatnih stopa pored ili umjesto zahtjeva od čl. 7 do 19 ovog zakona primjenjuju se posebni zahtjevi iz čl. 60 do 65 ovog zakona koji se odnose na referentne kamatne stope.

Odredbe čl. 35, 36 i 37 ovog zakona ne primjenjuju se na utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti kamatnih stopa.

Spot devizna referentna vrijednost

Član 22

Komisija može da odredi spot deviznu referentna vrijednost koji se administrira od strane administratora smještenih van Crne Gore, ukoliko su ispunjeni kriterijumi:

- 1) spot devizna referentna vrijednost se odnosi na spot kurs valute treće države koja nije slobodno konvertibilna; i
- 2) spot devizni referentna vrijednost se koristi na čest, sistematičan i redovan način za zaštitu od nepovoljnih kretanja deviznog kursa.

Komisija je dužna da sprovede javne konsultacije kako bi identifikovala spot devizne referentne vrijednosti koji ispunjavaju kriterijume iz stava 1 ovog člana.

Bliže kriterijume za utvrđivanje liste spot deviznih referentnih vrijednosti koji ispunjavaju kriterijume iz stava 1 ovog člana propisuje Komisija.

Referentne vrijednosti roba

Član 23

Na utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti roba primjenjuju se posebni zahtjevi propisani čl. 66 do 74 ovog zakona, umjesto zahtjeva iz čl. 7 do 19 ovog zakona, osim odredbi člana 13 ovog zakona, osim ako se radi o referentnoj vrijednosti zasnovanoj na regulisanim podacima ili o referentnoj vrijednosti koja se zasniva na dostavama davaoca podataka od kojih većinu čine nadzirani subjekti.

Odredbe čl. 35, 36 i 37 ovog zakona ne primjenjuju se na utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti roba.

Ako je referentna vrijednost roba kritična, a osnovna imovina je zlato, srebro ili platina, primjenjuju se zahtjevi od čl. 7 do 19 ovog zakona umjesto odredbi čl. 66 do 74 ovog zakona.

Klimatska referentna vrijednost i referentna vrijednost usklađena sa Pariskim sporazumom

Član 24

Za pružanje i doprinos klimatskim referentnim vrijednostima i referentnim vrijednostima usklađenim sa Pariskim sporazumom primjenjuju se zahtjevi utvrđeni čl. 75 do 77 ovog zakona, uz primjenu odredbi čl. 7 do 40 ovog zakona.

Komisija može da utvrditi minimalne standarde za klimatske referentne vrijednosti i referentne vrijednosti usklađene sa Pariskim sporazumom, uključujući:

- 1) kriterijume za izbor osnovne imovine, uključujući, gdje je primjenjivo, kriterijume za isključivanje imovine;
- 2) kriterijume i metodu ponderisanja osnovnih imovina u referentnom kursu;
- 3) određivanje trajektorije dekarbonizacije za klimatske referentne vrijednosti.

Administratori referentnih vrijednosti koji pružaju klimatski referentna vrijednost ili referentna vrijednost usklađen sa Pariskim sporazumom dužni su da postupaju u skladu sa odredbama ovog zakona.

Zahtjevi za klimatske referentne vrijednosti

Član 25

Administratori klimatskih referentnih vrijednosti dužni su da odaberu, ponderišu ili isključe osnovnu imovinu izdatu od strane kompanija koje prate trajektoriju dekarbonizacije, u skladu sa sljedećim zahtjevima:

- 1) kompanije objavljuju mjerljive ciljeve smanjenja emisije ugljen-dioksida koji se ostvaruju u određenim vremenskim okvirima;
- 2) kompanije objavljuju smanjenje emisije ugljen-dioksida razloženo do nivoa relevantnih operativnih filijala;
- 3) kompanije objavljuju godišnje informacije o napretku u ostvarivanju ciljeva;
- 4) aktivnosti povezane sa osnovnom imovinom ne nanose značajnu štetu drugim ESG ciljevima.

Isključenja za referentne vrijednosti usklađene sa Pariskim sporazumom

Član 26

Komisija može da utvrdi sektore koji se isključuju iz referentnih vrijednosti usklađenih sa Pariskim sporazumom, ukoliko ne postoji mjerljivi cilj smanjenja emisije ugljen-dioksida sa konkretnim rokovima koji su usklađeni sa ciljevima Pariškog sporazuma, kao i da ažurira taj spisak najmanje svake tri godine.

Pružanje klimatskih referentnih vrijednosti

Član 27

Administratori sa sjedištem u Crnoj Gori koji pružaju značajne referentne vrijednosti određene na osnovu vrijednosti jedne ili više osnovnih imovina ili cijena, dužni su da nastoje da pruže jedan ili više klimatskih referentnih vrijednosti do roka utvrđenog od strane Komisije.

Kritične referentne vrijednosti

Član 28

Komisija utvrđuje i najmanje svake dvije godine revidira listu referentnih vrijednosti koje se smatraju kritičnim, pod uslovom da je ispunjen bar jedan od sljedećih kriterijuma:

- 1) referentna vrijednost se neposredno ili posredno koristi u okviru kombinacije referentnih vrijednosti kao uporište za finansijske instrumente, finansijske ugovore ili za mjerenje učinka investicionih fondova, čija ukupna vrijednost iznosi najmanje 500 milijardi eura;
- 2) referentna vrijednost se zasniva na dostavama davaoca podataka od kojih većina djeluje u jednoj državi i priznata je kao kritična u toj državi od strane nadležnog organa, u skladu sa procedurama definisanim u st. 2 do 5 ovog člana;
- 3) referentna vrijednost ispunjava sljedeće kriterijume:
 - a) koristi se neposredno ili posredno kao referenca za finansijske instrumente, finansijske ugovore ili za mjerenje učinka investicionih fondova ukupne vrijednosti najmanje 400 milijardi eura, ali ne premašuje prag iz tačke 1 ovog stava;
 - b) nema ili ima vrlo malo odgovarajućih tržišno vođenih zamjena;
 - c) u slučaju prestanka pružanja ili pružanja na osnovu nepouzdanosti ili više ne reprezentativnih podataka, došlo bi do značajnih negativnih posljedica po integritet tržišta, finansijsku stabilnost, potrošače, realnu ekonomiju ili finansiranje domaćinstava i privrede.

Ako referentna vrijednost ispunjava kriterijume iz st. 1 tačke 3 podtač. b i c ovog člana, ali ne ispunjava kriterijum iz st. 1 tačke 3 podtačke a ovog člana, Komisija može, u dogovoru sa nadležnim organima drugih država čiji davaoci doprinose referentnoj vrijednosti, da odluči da se referentna vrijednost prizna kao kritična.

U slučaju neslaganja, Komisija donosi konačnu odluku uz obrazloženje razloga neslaganja.

Komisija je dužna je da izvrši procjenu potencijalnog uticaja prestanka pružanja ili nepouzdanosti referentne vrijednosti na:

- 1) integritet tržišta;
- 2) finansijsku stabilnost;
- 3) potrošače;
- 4) realnu ekonomiju;
- 5) finansiranje domaćinstava i privrede.

Pri ocjeni se posebno se uzima u obzir:

- a) vrijednost finansijskih instrumenata i ugovora koji se odnose na referentnu vrijednost i vrijednost investicionih fondova u državi;
- b) relevantnost u odnosu na bruto domaći proizvod;
- c) drugi objektivni pokazatelji koji mogu procijeniti potencijalni uticaj prekida ili nepouzdanosti referentne vrijednosti.

Komisija revidira svoju procjenu najmanje svake dvije godine i dostavlja ažuriranu procjenu Komisiji.

Komisija, nakon izvršene procjene iz stava 4 ovog člana, utvrđuje listu kritičnih referentnih vrijednosti i objavljuje je u skladu sa ovim zakonom.

Komisija donosi podzakonske akte kojima:

- 1) se utvrđuje način ocjene nominalne vrijednosti finansijskih instrumenata, vrijednosti izvedenica i neto vrijednosti investicionih fondova u svrhu upoređivanja sa pragovima iz st. 1;
- 2) se revidira metodologija za utvrđivanje pragova na osnovu tržišnih, cjenovnih i regulatornih promjena, najmanje svake dvije godine;
- 3) se preciziraju kriterijumi iz st. 1 tačke 3 podtačke c ovog člana za ocjenu potencijalnog uticaja prekida ili nepouzdanosti referentne vrijednosti.

Obavezna administracija kritične referentne vrijednosti

Član 29

Ako administrator kritične referentne vrijednosti namjerava da prestane sa njenim pružanjem, dužan je da:

- 1) odmah obavijesti Komisiju, kao nadležni organ administratora;
- 2) u roku od četiri sedmice od obavještenja dostavi procjenu o tome:
 - a) kako se referentna vrijednost može prenijeti na novog administratora; ili
 - b) kako prestanak pružanja referentne vrijednosti može biti izveden na uredan način, uzimajući u obzir procedure predviđene zakonom.

Tokom perioda iz tačke 2 stav 1 ovog člana, administrator ne smije da prestane sa pružanjem referentne vrijednosti.

Nakon prijema procjene iz stava 1 ovog člana, Komisija:

- 1) informiše po potrebi, relevantni stručni kolegijum;
- 2) u roku od četiri sedmice vrši vlastitu procjenu o tome kako se referentna vrijednost može prenijeti na novog administratora ili uredno prestati da se pruža, uzimajući u obzir zakonske procedure.

Tokom perioda iz tačke 2 stav 3 ovog člana, administrator ne smije da prestane sa pružanjem referentne vrijednosti bez pismenog odobrenja Komisije.

Nakon završetka procjene iz stava 3 ovog člana, Komisija ima ovlaštenje da zahtjeva od administratora da nastavi sa objavljivanjem referentne vrijednosti dok:

- 1) pružanje referentne vrijednosti ne bude preneseno na novog administratora;
- 2) prestanak pružanja referentne vrijednosti ne bude izveden na uredan način; ili
- 3) referentna vrijednost prestane da bude kritična.

Period tokom kojeg Komisija može da zahtijeva nastavak objavljivanja ne smije da bude duži od 12 mjeseci.

Na kraju perioda iz stava 7 ovog člana, Komisija vrši reviziju odluke i može, po potrebi, da produži period do najviše dodatnih 12 mjeseci.

Ukupan maksimalni period obavezne administracije ne smije da bude duži od pet godina.

U slučaju da je administrator kritične referentne vrijednosti u stečajnom postupku, Komisija procjenjuje da li i na koji način referentna vrijednost može biti prenesena na novog administratora ili uredno da prestane da se pruža, u skladu sa procedurama predviđenim ovim zakonom.

Smanjenje tržišne moći administratora kritičnih referentnih vrijednosti

Član 30

Administrator kritične referentne vrijednosti dužan je da, bez prejudiciranja primjene propisa o konkurenciji, pri pružanju referentne vrijednosti preduzme sve potrebne mjere kako bi:

- 1) licence za korišćenje referentne vrijednosti bile dostupne svim korisnicima na pravičan, razumljiv, transparentan i nediskriminatorski način;
- 2) informacije u vezi sa referentnom vrijednošću bile pružene svim korisnicima na isti način, bez favorizovanja pojedinih učesnika tržišta.

Obavezni doprinos kritičnoj referentnoj vrijednosti

Član 31

Odredbe ovog člana se primjenjuje na kritične referentne vrijednosti koje se zasnivaju na doprinosima davaoca podataka, od kojih većina čine nadzirana pravna lica ili drugi subjekti pod nadzorom.

Administrator jedne ili više kritičnih referentnih vrijednosti dužan je da najmanje svake dvije godine Komisiji dostavi procjenu sposobnosti svake kritične referentne vrijednosti i da mjeri relevantno tržište ili ekonomsku stvarnost.

Ako nadzirani davalac podataka namjerava da prestane da doprinosi ulaznim podacima, dužan je odmah pismenim putem da obavijesti administratora referentne vrijednosti, a administrator je dužan da bez odlaganja obavijesti Komisiju.

Ako se nadzirani davalac nalazi u drugoj državi, Komisija obavještava nadležni organ te države, a administrator dostavlja Komisiji procjenu uticaja prestanka doprinosa na sposobnost referentne vrijednosti da mjeri tržište ili ekonomsku stvarnost, najkasnije 14 dana od dana dostavljanja obavještenja.

Komisija, po prijemu procjene administratora, informiše po potrebi, stručni kolegijum, i vrši sopstvenu procjenu sposobnosti referentne vrijednosti da mjeri tržište i ekonomsku stvarnost, uzimajući u obzir procedure za prestanak referentne vrijednosti utvrđene zakonom.

Od trenutka kada je Komisija obaviještena o namjeri davaoca podataka da prestane da doprinosi ulaznim podacima, i dok procjena iz stava 4 ovog člana ne bude završena, Komisija može da zahtijeva od davaoca podataka da nastavi da doprinosi ulaznim podacima, najviše četiri sedmice, bez obaveze trgovanja ili preuzimanja trgovačkih obaveza.

Ako Komisija, nakon isteka perioda iz stava 5 ovog člana i na osnovu sopstvene procjene, ocijeni da je reprezentativnost kritične referentne vrijednosti ugrožena, može da:

- 1) zahtijeva od nadziranih subjekata, uključujući i one koji do tada nisu bili davaoci podataka za relevantnu kritičnu referentnu vrijednost, da dostavljaju ulazne podatke administratoru, u skladu sa metodologijom administratora, kodeksom ponašanja iz člana 18 ovog zakona u periodu ne dužem od 12 mjeseci od dana donošenja početne odluke o obaveznoj dostavi podataka iz stava 6 ovog člana, odnosno, za subjekte koji do tada nisu bili davaoci podataka, od dana donošenja odluke o obaveznoj dostavi podataka u skladu sa ovim stavom;
- 2) produži period obaveznog doprinosa do najviše 12 mjeseci, uz reviziju mjera;
- 3) odredi oblik i rok doprinosa podataka, bez obaveze trgovanja;
- 4) zahtijeva od administratora izmjenu metodologije, kodeksa ponašanja ili drugih pravila.

Ukupan period obaveznog doprinosa iz stava 7 tač. 1 i 2 ovog člana ne može da bude duži od 5 godina.

Komisija, uz saradnju nadležnih organa nadziranih subjekata, bira nadzirane subjekte koji će doprinositi na osnovu njihove stvarne i potencijalne tržišne uloge.

Nadležni organ nadzirnog subjekta koji je obavezan da doprinosi referentnoj vrijednosti, na osnovu mjera iz stava 7 tač. 1, 2 ili 3 ovog člana, dužan je da sarađuje sa Komisijom u sprovođenju tih mjera.

Do isteka perioda iz stava 7 tačka 1 ovog člana, Komisija preispituje mjere usvojene na osnovu stava 7 ovog člana i ukida te mjere ako utvrdi da:

- 1) je vjerovatno da će davaoci podataka nastaviti sa dostavljanjem ulaznih podataka najmanje godinu dana nakon što bi mjera bila ukinuta, što se dokazuje najmanje:
 - a) pismenim obavezivanjem davaoca podataka administratoru i Komisiji da će nastaviti dostavljanje ulaznih podataka za kritičnu referentnu vrijednost najmanje godinu dana nakon ukidanja mjere;
 - b) pismenim izvještajem administratora upućenim Komisiji, kojim se daje dokaz za ocjenu da se održivost kritične referentne vrijednosti može obezbijediti nakon ukidanja obaveznog doprinosa;
- 2) se obezbjeđivanje referentne vrijednosti može nastaviti i nakon što davaoci podataka, koji su bili obavezani na dostavljanje ulaznih podataka, prestanu sa doprinosom;

- 3) postoji prihvatljiva zamjenska referentna vrijednost i da korisnici kritične referentne vrijednosti mogu preći na tu zamjensku vrijednost uz minimalne troškove, što se dokazuje najmanje pismenim izvještajem administratora kojim se obrazlaže način prelaska na zamjensku referentnu vrijednost i mogućnost i troškovi prelaska za korisnike; ili
- 4) nije moguće identifikovati odgovarajuće alternativne davaoce podataka i da bi prestanak doprinosa relevantnih nadziranih subjekata oslabio referentnu vrijednost do mjere koja zahtijeva njen prestanak.

U slučaju kada kritična referentna vrijednost prestaje da se obezbjeđuje, svaki nadzirani subjekt koji doprinosi toj vrijednosti dužan je da nastavi sa dostavljanjem ulaznih podataka u periodu koji odredi Komisija, a koji ne može biti duži od maksimalnog perioda od 24 mjeseca, utvrđenog u stavu 7 tačka 2 ovog člana.

Administrator je dužan da bez odlaganja obavijesti Komisiju u slučaju kada bilo koji davalac podataka prekrši obaveze propisane u stavu 7 ovog člana.

U slučaju kada je referentna vrijednost prepoznata kao kritična u skladu sa postupkom iz člana 23 st. 2, 3, 4 i 5 ovog zakona, Komisija zahtijeva dostavljanje ulaznih podataka u skladu sa stavom 6 i tač. 1, 2 i 3 stava 7 ovog člana samo od nadziranih subjekata koji imaju sjedište u Crnoj Gori.

Zakonska zamjena referentne vrijednosti

Član 32

Odredbe čl. 32, 33 i 34 ovog zakona primjenjuju se na svaki ugovor ili finansijski instrument u smislu zakona kojim se uređuje tržište kapitala, koji se odnosi na referentnu vrijednost i podliježe pravu Crne Gore ili drugog relevantnog pravnog sistema unutar Unije i na svaki ugovor čije su ugovorne strane smještene u Crnoj Gori ili EU, koji se poziva na referentnu vrijednost i koji podliježe pravu treće zemlje, ukoliko to pravo ne predviđa uredno postupno ukidanje referentne vrijednosti.

Zamjena referentne vrijednosti zakonskim aktom

Član 33

Odredbe ovog člana primjenjuju se na kritične referentne vrijednosti, referentne vrijednosti zasnovane na doprinosu ulaznih podataka, čiji prestanak ili prekid značajno narušava funkcionisanje finansijskih tržišta i referentne vrijednosti trećih zemalja, čiji prestanak ili prekid značajno narušava funkcionisanje finansijskih tržišta ili predstavlja sistemski rizik za finansijski sistem.

Komisija može da odredi jednu ili više zamjenskih referentnih vrijednosti ako:

- 1) nadležno tijelo administratora referentne vrijednosti objavi da referentna vrijednost više ne odražava tržište ili ekonomsku realnost; kod kritičnih referentnih vrijednosti ovo saopštenje se daje samo ukoliko, nakon korišćenja nadležnih ovlašćenja, referentna vrijednost i dalje ne odražava tržište ili ekonomsku realnost;
- 2) administrator referentne vrijednosti ili lice koje djeluje u njegovo ime objavi da će uredno da prestane da pruža referentnu vrijednost, uključujući određene valute ili ročnost, bez nasljednog administratora;
- 3) nadležno tijelo administratora ili tijelo nadležno za insolventnost/sanaciju administratora objavi prestanak urednog pružanja referentne vrijednosti, bez nasljednog administratora;
- 4) nadležno tijelo administratora povuče ili suspenduje odobrenje ili zahtijeva prestanak odobrenja, uz uslov da nema nasljednog administratora i da trenutni administrator uredno prestaje da pruža referentnu vrijednost.

Zamjenska referentna vrijednost iz stava 2 ovog člana zamjenjuje sve reference na referentnu vrijednost u ugovorima i finansijskim instrumentima koji se odnose na referentnu vrijednost koja prestaje da važi na dan zamjene, ukoliko ti ugovori ili finansijski instrumenti ne sadrže odredbu o zamjeni referentne vrijednosti ili prikladne odredbe o zamjenskom angažmanu.

Odredba o zamjeni referentne vrijednosti iz stava 3 ovog člana smatra se neprikladnom ako:

- 1) ne predviđa trajnu zamjenu referentne vrijednosti;
- 2) zahtijeva saglasnost trećih lica koja je odbijena;
- 3) predviđa zamjenu referentne vrijednosti koja više ne odražava ili značajno odstupa od tržišne ili ekonomske realnosti koju referentna vrijednost u prestanku treba da mjeri, a čija primjena može nepovoljno da utiče na finansijsku stabilnost.

Zamjena za referentnu vrijednost dogovorena kao ugovorna rezervna stopa smatra se neprikladnom ako više ne odražava ili značajno odstupa od osnovne tržišne ili ekonomske stvarnosti koju bi prestala referentna vrijednost trebala da mjeri i njena primjena može da ima negativan efekat na finansijsku stabilnost, ako:

- 1) relevantno nacionalno tijelo utvrdi navedeno na osnovu horizontalne procjene vrste ugovornog aranžmana, sprovedene na obrazloženi zahtjev najmanje jedne zainteresovane strane i nakon savjetovanja s relevantnim stakeholderima;
- 2) nakon procjene iz tačke 1 ovog stava, jedna od strana ugovora ili finansijskog instrumenta uloži prigovor na ugovorno dogovorenu odredbu o rezervnom aranžmanu najkasnije tri mjeseca prije prestanka referentne vrijednosti; i
- 3) nakon prigovora iz tačke 2 ovog stava, ugovorne strane ne postignu dogovor o alternativnoj zamjeni za referentnu vrijednost najkasnije jedan radni dan prije prestanka te referentne vrijednosti, o čemu nadležno nacionalno tijelo bez odlaganja obavještava Komisiju o svojoj procjeni.

Ako procjena može da utiče na subjekte u više država, relevantna tijela tih država sprovode procjenu zajednički.

Bliže određenje jedne ili više zamjena za prestalu referentnu vrijednost kada nastupi bilo koji od događaja iz stava 2 ovog člana propisuje Komisija.

Zamjena za referentnu vrijednost određena od strane Komisije ne primjenjuje se ako su sve strane ugovora ili finansijskog instrumenta, ili njihova potrebna većina, dogovorile primjenu drugačije zamjene, bilo prije ili nakon datuma primjene akta iz stava 9 ovog člana.

Zamjena referentne vrijednosti nacionalnim zakonom

Član 34

Komisija može da odredi jednu ili više zamjena za referentnu vrijednost iz člana 28 tačka 2 stav 1 ovog zakona, ako:

- 1) Komisija, kao nadležno tijelo za administratora referentne vrijednosti, objavi javno saopštenje ili informaciju kojom se utvrđuje da referentna vrijednost više ne odražava osnovno tržište ili ekonomsku stvarnost; takvo saopštenje se može objaviti samo ako, nakon preduzimanja nadzornih mjera iz čl. 52 i 53 ovog zakona, referentna vrijednost i dalje ne odražava osnovno tržište ili ekonomsku stvarnost;
- 2) administrator referentne vrijednosti, ili lice koje postupa u njegovo ime, objavi javno saopštenje ili informaciju kojom se najavljuje da će započeti postupak urednog gašenja (wind-down) te referentne vrijednosti ili da će trajno ili na neodređeno vrijeme prestati da je objavljuje, pod uslovom da u trenutku objave ne postoji nasljedni administrator koji bi nastavio s pružanjem te referentne vrijednosti;
- 3) Komisija, ili drugo nadležno tijelo koje ima ovlašćenja u vezi s sanacijom ili stečajem administratora, objavi javno saopštenje ili informaciju kojom se navodi da će administrator započeti uredno gašenje ili trajno prestati da pruža referentnu vrijednost, pod uslovom da u trenutku objave ne postoji nasljedni administrator;
- 4) Komisija donese odluku o oduzimanju ili suspenziji odobrenja administratoru referentne vrijednosti u skladu s članom 46 ovog zakona, pod uslovom da u tom trenutku ne postoji nasljedni administrator koji bi nastavio s pružanjem referentne vrijednosti, te da će administrator započeti uredno gašenje ili trajno prestati s pružanjem te referentne vrijednosti.

Kada Komisija odredi jednu ili više zamjena za referentnu vrijednost u skladu sa stavom 1 ovog člana, dužna je da o tome bez odlaganja obavijesti Evropsku komisiju i ESMA-u.

Zamjena za referentnu vrijednost iz stava 1 ovog člana zamjenjuje sva pozivanja na tu referentnu vrijednost u ugovorima i finansijskim instrumentima, ako:

- a) ugovori ili finansijski instrumenti pozivaju se na referentnu vrijednost koja prestaje da se koristi na dan stupanja na snagu nacionalnog propisa kojim se utvrđuje zamjena; i
- b) ugovori ili finansijski instrumenti ne sadrže rezervnu odredbu (fallback provision) ili sadrže rezervnu odredbu koja ne obezbjeđuje trajnu zamjenu za prestalu referentnu vrijednost.

Zamjena referentne vrijednosti koju Komisija odredi u skladu sa stavom 1 ovog člana ne primjenjuje se ako su sve strane ugovora ili potrebna većina strana u ugovoru ili finansijskom instrumentu pristale da primijene drugačiju zamjenu za referentnu vrijednost, bilo prije ili nakon stupanja na snagu nacionalnog propisa kojim se propisuje zamjena.

Značajne referentne vrijednosti

Član 35

Referentna vrijednost koja ne ispunjava nijedan od uslova iz člana 28 stav 1 ovog zakona smatra se značajnom ako:

- 1) se koristi, neposredno ili posredno, unutar kombinacije referentnih vrijednosti kao referenca za finansijske instrumente, finansijske ugovore ili za mjerenje uspješnosti investicionih fondova čija ukupna prosječna vrijednost iznosi najmanje 50 milijardi eura, računato na osnovu čitavog raspona dospjeća ili ročnosti referentne vrijednosti, gdje je primjenljivo, u periodu od šest mjeseci; ili
- 2) nema ili ima veoma malo odgovarajućih tržišno zasnovanih zamjena, a u slučaju kada prestane da se obezbjeđuje ili se obezbjeđuje na osnovu ulaznih podataka koji nijesu u potpunosti reprezentativni za osnovno tržište ili ekonomsku stvarnost, ili na osnovu nepouzdatih ulaznih podataka, nastupio bi značajan i negativan uticaj na integritet tržišta, finansijsku stabilnost, potrošače, realnu ekonomiju ili finansiranje domaćinstava ili privrednih subjekata u jednoj ili više država.

Komisija može da najmanje jednom u dvije godine preispita metod obračuna praga iz stava 1 tačka 1) ovog člana, imajući u vidu tržišna, cjenovna i regulatorna kretanja, kao i svrsishodnost klasifikacije referentnih vrijednosti na koje se odnosi ukupna vrijednost finansijskih instrumenata, finansijskih ugovora ili investicionih fondova koja je blizu tog praga.

Administrator je dužan da odmah obavijesti Komisiju kada značajna referentna vrijednost padne ispod praga iz stava 1 tačka 1 ovog člana.

Izuzeci od specifičnih obaveza za značajne referentne vrijednosti

Član 36

Administrator značajne referentne vrijednosti može da odluči da iskoristi mogućnost izuzeća predviđenu ovim zakonom, ukoliko ocijeni da bi primjena određenih obaveza bila nesrazmjerna u odnosu na prirodu ili uticaj referentne vrijednosti, odnosno veličinu administratora.

Administrator koji se odluči da iskoristi mogućnost izuzeća iz stava 1 ovog člana, dužan je da odmah obavijesti Komisiju i dostavi sve relevantne informacije koje potvrđuju osnov za ocjenu da bi primjena tih obaveza bila nesrazmjerna.

Komisija može da odluči da administrator značajne referentne vrijednosti ipak primjenjuje jednu ili više obaveza iz stava 1 ovog člana, ako smatra da je to opravdano u odnosu na prirodu ili uticaj referentne vrijednosti, odnosno veličinu administratora.

Komisija, prilikom svoje procjene, na osnovu informacija dostavljenih od strane administratora, uzima u obzir sljedeće kriterijume:

- 1) ranjivost referentne vrijednosti na manipulaciju;
- 2) karakter ulaznih podataka;
- 3) nivo sukoba interesa;
- 4) stepen diskrecije administratora;
- 5) uticaj referentne vrijednosti na tržišta;

- 6) prirodu, obim i složenost pružanja referentne vrijednosti;
- 7) značaj referentne vrijednosti za finansijsku stabilnost;
- 8) vrijednost finansijskih instrumenata, ugovora ili investicionih fondova koji se odnose na referentnu vrijednost;
- 9) veličinu, organizacionu formu i strukturu administratora.

Komisija je dužna da u roku od 30 dana od prijema obavještenja iz stava 2 ovog člana obavijesti administratora o odluci da se primijeni dodatna obaveza iz stava 3 ovog člana.

Ako se obavještenje podnese tokom postupka odobrenja ili registracije, primjenjuju se rokovi propisani ovim zakonom za te postupke.

Komisija, u okviru svojih nadzornih ovlašćenja, redovno preispituje da li je procjena iz stava 3 ovog člana i dalje važeća.

Ako Komisija utvrdi opravdano da su informacije dostavljene u skladu sa stavom 2 ovog člana nepotpune ili da su potrebne dodatne informacije, rok od 30 dana iz stava 4 ovog člana počinje da teče od dana dostavljanja traženih dodatnih informacija, osim ako zakonski rokovi za odobrenje ili registraciju nisu primjenjivi.

Administrator značajne referentne vrijednosti koji ne primjenjuje jednu ili više obaveza iz stava 1 ovog člana, dužan je da objavi i održava izjavu o usklađenosti u kojoj jasno navodi razloge zbog kojih je primjena tih obaveza neprikladna.

Referentne vrijednosti koje nisu značajne

Član 37

Administrator referentnih vrijednosti koje nijesu značajne može da se odluči da iskoristi izuzeće u skladu sa ovim zakonom i da ne primjenjuje određene obaveze, ukoliko ocijeni da njihova primjena nije neophodna s obzirom na prirodu i značaj tih referentnih vrijednosti.

Administrator je dužan da odmah obavijesti Komisiju ako referentna vrijednost koja nije značajna premaši prag utvrđen članom 35 stav 1 tačka 1 ovog zakona i da u tom slučaju u roku od tri mjeseca počne da primjenjuje sve obaveze koje se odnose na značajne referentne vrijednosti.

Administrator referentnih vrijednosti koje nijesu značajne, koji se odluči da ne primjenjuje jednu ili više obaveza iz stava 1 ovog člana, dužan je da objavi i dostavi Komisiji izjavu o usklađenosti u kojoj jasno navodi razloge zbog kojih je primjena tih obaveza neprikladna.

Komisija pregledava izjavu o usklađenosti iz stava 3 ovog člana i može, u okviru svojih nadzornih ovlašćenja, da zahtijeva dodatne informacije od administratora u vezi sa referentnim vrijednostima koje nijesu značajne, kao i da naloži izmjene radi obezbjeđenja usklađenosti sa ovim zakonom.

IV. TRANSPARENTNOST I ZAŠTITA KORISNIKA

Izjava o referentnoj vrijednosti

Član 38

Administrator je dužan da u roku od dvije sedmice od dana upisa u registar iz člana 48 ovog zakona objavi izjavu o referentnoj vrijednosti za svaku referentnu vrijednost ili, kada je primjenjivo, za svaku grupu referentnih vrijednosti.

Izjava o referentnoj vrijednosti objavljuje se na način koji obezbjeđuje pravičan i jednostavan pristup.

Administrator koji započne da pruža nove referentne vrijednosti ili grupe referentnih vrijednosti koja se može koristiti u skladu sa ovim zakonom, dužan je da u roku od dvije sedmice od početka pružanja objavi izjavu o toj referentnoj vrijednosti ili grupi referentnih vrijednosti.

Administrator je dužan da redovno preispituje izjavu o referentnoj vrijednosti i da je, kada je to potrebno, ažurira u slučaju svake promjene podataka koji se u njoj navode, a najmanje jednom u dvije godine.

Izjava o referentnoj vrijednosti mora jasno i nedvosmisleno da definiše tržište ili ekonomsku stvarnost koju referentna vrijednost mjeri i okolnosti u kojima takvo mjerenje može da se pokaže kao nepouzdan.

Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži tehničke specifikacije kojima se jasno i nedvosmisleno identifikuju elementi izračunavanja referentne vrijednosti u vezi sa kojima se može koristiti diskreciono pravo, kriterijumi za njegovo korišćenje, položaj lica koja mogu koristiti diskreciju i način naknadne ocjene takvog korišćenja.

Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži upozorenje o mogućnosti da određeni faktori, uključujući i spoljne faktore koji nijesu pod kontrolom administratora, mogu da zahtijevaju izmjene ili prestanak referentne vrijednosti.

Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži upozorenje korisnicima da izmjene ili prestanak referentne vrijednosti mogu da imaju uticaj na finansijske ugovore i finansijske instrumente koji se odnose na tu referentnu vrijednost ili na mjerenje uspješnosti investicionih fondova.

Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži najmanje definicije svih ključnih pojmova u vezi sa referentnom vrijednošću.

Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži obrazloženje za usvajanje metodologije referentne vrijednosti i postupke za njeno preispitivanje i odobravanje.

Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži kriterijume i postupke koji se koriste za utvrđivanje referentne vrijednosti, uključujući opis ulaznih podataka, prioritet dat različitim vrstama ulaznih podataka, minimalne podatke potrebne za utvrđivanje referentne vrijednosti, korišćenje modela ili metoda ekstrapolacije i postupke za rebalansiranje sastavnih elemenata indeksa referentne vrijednosti.

Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži kontrole i pravila kojima se uređuje svako korišćenje procjene ili diskrecionog prava od strane administratora ili davaoca podataka, radi obezbjeđenja dosljednosti u njihovoj primjeni.

Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži postupke koji uređuju utvrđivanje referentne vrijednosti u periodima stresa ili u periodima kada transakcioni podaci mogu da budu nedovoljni, netačni ili nepouzdati, kao i potencijalna ograničenja referentne vrijednosti u tim periodima.

Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži postupke za postupanje u slučaju grešaka u ulaznim podacima ili u utvrđivanju referentne vrijednosti, uključujući situacije kada je potrebno ponovno utvrđivanje referentne vrijednosti.

Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži identifikaciju potencijalnih ograničenja referentne vrijednosti, uključujući njeno funkcionisanje na nelikvidnim ili fragmentisanim tržištima i moguću koncentraciju ulaznih podataka.

Izmjene i prestanak objavljivanja referentne vrijednosti

Član 39

Administrator je dužan da, zajedno sa izjavom o referentnoj vrijednosti iz člana 38 ovog zakona, objavi postupak kojim se uređuju mjere koje će preduzeti u slučaju izmjene ili prestanka objavljivanja referentne vrijednosti koja se može koristiti u skladu sa članom 41 stav 1 ovog zakona.

Postupak iz stava 1 ovog člana može da se, kada je to primjenjivo, utvrdi za porodicu referentnih vrijednosti.

Administrator je dužan da postupak iz stava 1 ovog člana ažurira i ponovo objavi svaki put kada dođe do značajne izmjene.

Nadzirani subjekti, osim administratora iz stava 1 ovog člana, koji koriste referentne vrijednosti, dužni su da sačine i održavaju robusne pisane planove u kojima se utvrđuju mjere koje će da preduzmu u slučaju značajnih izmjena ili prestanka objavljivanja referentne vrijednosti.

Planovi iz stava 4 ovog člana, kada je to moguće i primjereno, moraju da predvide jednu ili više alternativnih referentnih vrijednosti koje mogu da koriste kao zamjenu za referentnu vrijednost koja se više ne objavljuje, uz navođenje razloga zbog kojih su te vrijednosti podobne zamjene.

Nadzirani subjekti su dužni da, na zahtjev Komisije, dostave planove iz stava 4 ovog člana i njihove izmjene.

Nadzirani subjekti su dužni da planove iz stava 4 ovog člana uključe u svoje ugovorne odnose sa klijentima.

Dostupnost informacija putem Evropske jedinstvene pristupne tačke (ESAP)

Član 40

Prilikom javnog objavljivanja informacija propisanih ovim zakonom, administrator je dužan da iste informacije istovremeno dostavi Komisiji kako bi bile dostupne na Evropskoj jedinstvenoj pristupnoj tački (ESAP).

Informacije iz stava 1 ovog člana:

- 1) dostavljaju se u formatu koji omogućava ekstrakciju podataka ili, kada je to propisano zakonom, u mašinski čitljivom formatu;
- 2) prate ih sljedeći metapodaci:
 - a) ime administratora na kojeg se informacije odnose;
 - b) jedinstveni identifikator pravnog lica (LEI) administratora, ako je riječ o pravnom licu;
 - c) kategorija veličine administratora, ako je riječ o pravnom licu;
 - d) tip informacija prema klasifikaciji utvrđenoj od strane Komisije;
 - e) naznaka da li informacije sadrže lične podatke.

Administrator koji je pravno lice dužan je da pribavi jedinstveni identifikator pravnog lica (LEI) radi ispunjenja obaveze iz stava 2 tačka 2 ovog člana.

Komisija je tijelo za prikupljanje informacija i čini ih dostupnim na ESAP.

Informacije koje se odnose na nadzor i odobravanje administratora, kao i druge informacije propisane ovim zakonom su dostupne na ESAP, u formatu i metapodacima iz stava 2 tačka 2 ovog člana.

Za određene informacije od značaja za nadnacionalni nadzor i saradnju sa institucijama Evropske unije, tijelo za prikupljanje podataka je ESMA.

Radi obezbjeđenja efikasnog prikupljanja i upravljanja informacijama, ESMA donosi tehničke standarde kojima se bliže uređuju:

- 1) dodatni metapodaci koji prate informacije;
- 2) struktura podataka u informacijama;
- 3) način i format dostavljanja informacija u mašinski čitljivom obliku.

ESMA po potrebi donosi smjernice radi obezbjeđenja tačnosti i potpunosti metapodataka koji se dostavljaju u skladu sa odredbama st. 1 do 7 ovog člana.

V. KORIŠĆENJE REFERENTNIH VRIJEDNOSTI

Korišćenje referentnih vrijednosti u Evropskoj uniji

Član 41

Nadzirani subjekt može da koristi referentnu vrijednost ili kombinaciju referentnih vrijednosti u Evropskoj uniji, ukoliko je referentna vrijednost pružena od strane administratora koji

se nalazi u Evropskoj uniji i upisan je u registar iz člana 48 ovog zakona, ili je referentna vrijednost koja je upisana u registar iz člana 48 ovog zakona.

Nadzirano lice može da koristi zamjensku referentnu vrijednost koja je određena u skladu sa čl. 32 i 33 ovog zakona.

Kada je predmet prospekta koji se objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala i ucits fondovi prenosive hartije od vrijednosti ili investicioni proizvodi koji se odnose na referentnu vrijednost, izdavalac, ponuđač ili lice koje traži odobrenje za trgovanje na regulisanom tržištu dužno je da u prospektu jasno i istaknuto navede da li je referentna vrijednost pružena od strane administratora koji je upisan u registar iz člana 48 ovog zakona.

Ekvivalencija referentnih vrijednosti iz trećih zemalja

Član 42

Referentnu vrijednost koju pruža administrator sa sjedištem u trećoj zemlji može da koristi nadzirani subjekt u Crnoj Gori, pod uslovom da je taj administrator prethodno dobio priznanje od ESMA-e, u skladu sa odredbama ovog člana.

Nadzirani subjekt može da koristi referentnu vrijednost ili kombinaciju referentnih vrijednosti iz treće zemlje u Crnoj Gori ili u Evropskoj uniji, pod uslovom da su referentna vrijednost i njen administrator upisani u registar iz člana 48 ovog zakona.

Za upis u registar iz stava 1 ovog člana moraju da budu ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) Komisija donosi odluku o priznavanju ekvivalencije treće zemlje;
- 2) administrator je ovlašten ili registrovan u trećoj zemlji i podlozan je nadzoru nadležnog organa te zemlje;
- 3) administrator je dostavio Komisiji saglasnost da njegove postojeće ili buduće referentne vrijednosti mogu da koriste nadzirani subjekti u Crnoj Gori ili EU, uz navođenje liste referentnih vrijednosti i nadležnog nadzornog tijela u trećoj zemlji;
- 4) uspostavljeni su operativni aranžmani o saradnji između Komisije i nadležnih tijela trećih zemalja.

Komisija može, na osnovu procjene pravnog okvira i nadzorne prakse treće zemlje, da utvrdi da:

- 1) administratori ovlašćeni ili registrovani u toj trećoj zemlji ispunjavaju obavezujuće zahtjeve koji su ekvivalentni zahtjevima ovog zakona;
- 2) obavezujući zahtjevi su predmet efektivnog nadzora i sprovođenja u trećoj zemlji.

Alternativno, Komisija može da utvrdi da su obavezujući zahtjevi u trećoj zemlji u odnosu na specifične administratore ili referentne vrijednosti ili grupe referentnih vrijednosti ekvivalentni zahtjevima ovog zakona, te da su ti administratori ili referentne vrijednosti podložni efektivnom nadzoru i sprovođenju zakona u trećoj zemlji.

Komisija u saradnji sa nadležnim organima trećih zemalja čiji pravni okvir i nadzorna praksa su priznati kao ekvivalentni, utvrđuje aranžmane o saradnji koji obezbjeđuju najmanje:

- 1) mehanizam razmjene informacija između Komisije i nadležnih tijela trećih zemalja, uključujući pristup svim relevantnim informacijama o administratoru ovlašćenom u trećoj zemlji;
- 2) mehanizam za brzu obavijest Komisije kada se utvrdi da administrator iz treće zemlje krši uslove ovlašćenja ili druge nacionalne propise;
- 3) procedure koordinacije nadzornih aktivnosti, uključujući inspekcije na licu mjesta.

Komisija utvrđuje minimalni sadržaj aranžmana iz stava 6 ovog člana, radi obezbjeđenja da nadzirani subjekti i nadležna tijela mogu da izvršavaju svoja nadzorna ovlašćenja u skladu sa ovim zakonom.

Povlačenje registracije administratora iz treće zemlje

Član 43

Komisija donosi rješenje o povlačenju registracije administratoru koji se nalazi u trećoj zemlji brisanjem tog administratora iz registra iz člana 48 ovog zakona, ukoliko postoje opravdani razlozi zasnovani na dokumentovanim dokazima da administrator:

- 1) djeluje na način koji je jasno štetan po interese korisnika njegovih referentnih vrijednosti ili uredno funkcionisanje tržišta; ili
 - 2) ozbiljno krši zakonodavstvo treće zemlje ili druge primjenjive odredbe na osnovu kojih je Komisija donijela odluku o priznavanju ekvivalencije u skladu sa članom 42 ovog zakona.
- Komisija može da donese odluku iz stava 1 ovog člana samo ako su ispunjeni sljedeći uslovi:
- 1) Komisija je prethodno obavijestila nadležni organ treće zemlje i nadležni organ te zemlje nije preduzeo odgovarajuće mjere potrebne za zaštitu investitora i uredno funkcionisanje tržišta ili nije dokazao da administrator ispunjava primjenjive zahtjeve u trećoj zemlji;
 - 2) Komisija je obavijestila nadležni organ treće zemlje o svojoj namjeri da povuče registraciju administratora najmanje 30 dana prije povlačenja.

Komisija obavještava ESMA-u i ostale nadležne organe o svim mjerama donesenim u skladu sa stavom 1 ovog člana bez odlaganja i objavljuje svoju odluku na svom zvaničnom web sajtu.

Priznavanje administratora iz treće zemlje

Član 44

Do donošenja odluke o ekvivalenciji iz člana 42 ovog zakona, nadzirani subjekti u Crnoj Gori mogu da koriste referentnu vrijednost koju pruža administrator iz treće zemlje, pod uslovom da administrator prethodno stekne priznanje od Komisije, u skladu sa odredbama ovog člana.

Administrator iz treće zemlje koji namjerava da stekne prethodno priznanje, u skladu sa stavom 1 ovog člana, dužan je da ispunjava zahtjeve propisane ovim zakonom, izuzev odredbi člana 14 stav 4 i čl. 19, 28, 29 i 31 ovog zakona.

Za utvrđivanje ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana i procjenu usklađenosti sa principima IOSCO za finansijske referentne vrijednosti ili principima IOSCO za PRAs, gdje je primjenjivo, ESMA može da uzme u obzir:

- 1) ocjenu nezavisnog eksternog revizora; ili
- 2) sertifikat koji izdaje nadležna institucija administratora u trećoj državi u kojoj je administrator smješten.

Administrator može da ispuni ovu obavezu primjenom međunarodnih principa za finansijske referentne vrijednosti, pod uslovom da takva primjena bude ekvivalentna ispunjavanju zahtjeva iz ovog zakona, izuzev odredbi iz stava 2 ovog člana.

Radi provjere ispunjenosti uslova iz st. 2 i 3 ovog člana, Komisija može da koristi procjenu nezavisnog eksternog revizora ili, ukoliko je administrator iz treće zemlje pod nadzorom, potvrdu nadležnog organa te treće zemlje.

Ako administrator dokaže da je referentna vrijednost koju pruža regulisana referentna vrijednost bazirana na podacima ili referentnih vrijednosti roba koja nije zasnovana na podacima većine nadziranih subjekata, ne primjenjuju se zahtjevi koji nisu relevantni za pružanje takvih vrsta referentnih vrijednosti, u skladu sa odredbama člana 28 i člana 30 stav 1 ovog zakona.

Komisija može, radi provjere ispunjenosti uslova iz stava 2 i 3 ovog člana, da se osloni na ocjenu nezavisnog eksternog revizora ili, ako je administrator pod nadzorom u trećoj zemlji, na potvrdu nadležnog organa te treće zemlje.

Administrator iz treće zemlje koji traži prethodno priznanje mora da imenuje pravnog zastupnika u Crnoj Gori.

Pravni zastupnik iz stava 8 ovog člana je fizičko ili pravno lice u Crnoj Gori koje je izričito imenovao administrator i koje djeluje u ime administratora prema nadležnim organima i drugim licima u Crnoj Gori u vezi sa obavezama administratora iz ovog zakona.

Pravni zastupnik nadzire pružanje referentnih vrijednosti zajedno sa administratorom i odgovaran je Komisiji.

Određivanje države referentne za administratora iz treće zemlje vrši se na sljedeći način:

- 1) ako je administrator dio grupe koja sadrži jednog nadziranog subjekta u Crnoj Gori, država referentna je država u kojoj se taj nadzirani subjekt nalazi i taj nadzirani subjekt se imenuje kao pravni zastupnik;
- 2) ako tačka 1 ovog stava nije primjenjiva, a grupa sadrži više nadziranih subjekata u Crnoj Gori, država referentna je ona u kojoj je najveći broj nadziranih subjekata ili, ako je jednak broj, gdje je najveća vrijednost finansijskih instrumenata, ugovora ili investicionih fondova koji referenciraju referentnu vrijednost a jedan nadzirani subjekt iz te države imenuje se kao pravni zastupnik;
- 3) ako ni tačka 1 ni tačka 2 ovog stava nisu primjenjive, država referentna je država u kojoj je finansijski instrument koji referencira referentnu vrijednost prvi put listiran ili trgovan;
- 4) ako ni ta. 1, 2 i 3 ovog stava nisu primjenjive, država referentna je ona u kojoj je najveći broj nadziranih subjekata koji koriste referentnu vrijednost;
- 5) ako nijedna od prethodnih tačaka ovog stava nije primjenjiva, a administrator zaključuje ugovor sa nadziranim subjektom o korišćenju referentne vrijednosti, država referentna je država u kojoj se nadzirani subjekt nalazi.

Administrator iz treće zemlje podnosi Komisiji zahtjev za priznanje i dužan je da dostavi sve informacije potrebne da Komisija potvrdi da su uspostavljeni svi potrebni aranžmani za ispunjenje zahtjeva iz st. 2 i 3 ovog člana, kao i listu referentnih vrijednosti koje mogu biti korišćene u Crnoj Gori, te, ako je primjenljivo, nadležnog nadzornog organa u trećoj zemlji.

Komisija provjerava, u roku od 90 radnih dana od prijema zahtjeva, da li su ispunjeni uslovi iz st. 2 do 6 ovog člana i u slučaju da Komisija utvrdi da uslovi nisu ispunjeni, odbija zahtjev za priznanje i obrazlaže razloge odbijanja.

Dodatni uslovi za priznavanje administratora iz treće zemlje su da:

- 1) je administrator pod nadzorom, i da je uspostavljen odgovarajući aranžman o saradnji između Komisije i nadležnog organa treće zemlje radi efikasne razmjene informacija;
- 2) zakonodavstvo ili regulatorne odredbe treće zemlje ne ometaju efikasno izvršavanje nadzornih funkcija Komisije.

Ako Komisija utvrdi da referentna vrijednost iz treće zemlje ispunjava kriterijume značajne ili neznačajne referentne vrijednosti, obavještava o tome relevantni nadležni organ i podržava procjenu informacijama iz zahtjeva za priznanje.

Komisija može da obustavi ili povuče priznanje administratora iz treće zemlje ako postoje opravdani razlozi, zasnovani na dokumentovanim dokazima, da administrator djeluje štetno po korisnike referentnih vrijednosti, narušava uredno funkcionisanje tržišta, ili je dao lažne podatke za sticanje priznanja.

Komisija pravilima propisuje oblik, sadržaj i način podnošenja zahtjeva za priznanje administratora iz treće zemlje, kao i način dostavljanja podataka i informacija potrebnih za odlučivanje o zahtjevu.

Prihvatanje referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji

Član 45

Administrator sa sjedištem u Crnoj Gori koji je ovlašten ili registrovan u skladu sa članom 46 ovog zakona, ili drugi nadzirani subjekt sa sjedištem u Crnoj Gori koji ima jasnu i definisanu ulogu u okviru kontrole ili odgovornosti administratora iz treće zemlje, a koji je u mogućnosti da efektivno prati pružanje referentne vrijednosti, može da podnese zahtjev Komisiji za prihvatanje (endorsiranje) referentne vrijednosti ili grupe referentnih vrijednosti koje pruža administrator iz treće zemlje, pod uslovom da su ispunjeni sljedeći uslovi:

- 1) administrator ili drugi nadzirani subjekt koji donosi odluku o prihvatanju je provjerio i sposoban je da kontinuirano dokazuje Komisiji da pružanje referentne vrijednosti ili grupe referentnih vrijednosti koje se prihvataju ispunjava, obavezno ili dobrovoljno, zahtjeve koji su najmanje jednako strogi kao zahtjevi ovog zakona;

- 2) administrator ili drugi nadzirani subjekt koji donosi odluku o prihvatanju posjeduje potrebnu stručnost da efektivno nadzire pružanje referentne vrijednosti u trećoj zemlji i upravlja povezanim rizicima;
- 3) postoji objektivan razlog da se određena referentna vrijednost ili grupa referentnih vrijednosti pruža u trećoj zemlji i da se takva referentna vrijednost prihvata za korišćenje u Crnoj Gori.

Administrator ili drugi nadzirani subjekt koji podnosi zahtjev za prihvatanje dužan je da dostavi Komisiji sve potrebne informacije radi dokazivanja da su uslovi iz stava 1 ovog člana ispunjeni u trenutku podnošenja zahtjeva.

Komisija donosi rješenje o odobrenju ili odbijanju zahtjeva za prihvatanje u roku od 90 radnih dana od dana prijema potpunog zahtjeva.

Komisija o prihvaćenoj referentnoj vrijednosti ili prihvaćenoj grupi referentnih vrijednosti obavještava ESMA-u.

Prihvaćena referentna vrijednost ili prihvaćena grupa referentnih vrijednosti smatra se referentnom vrijednošću koju pruža administrator ili drugi nadzirani subjekt koji je izvršio prihvatanje.

Administrator ili drugi nadzirani subjekt ne smije da donosi odluku o prihvatanju referentne vrijednosti ili prihvatanju grupe referentnih vrijednosti radi izbjegavanja primjene zahtjeva ovog zakona.

Administrator ili drugi nadzirani subjekt koji je izvršio prihvatanje referentne vrijednosti ili prihvatanje grupe referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji snosi punu odgovornost za te referentne vrijednosti i za njihovu usklađenost sa obavezama iz ovog zakona.

Ako Komisija ima osnovane razloge da smatra da uslovi iz stava 1 ovog člana više nijesu ispunjeni, može da zahtijeva od administratora ili drugog nadziranog subjekta da obustavi prihvatanje i o tome obavještava javnost i ESMA-u.

Na prestanak prihvatanja shodno se primjenjuju odredbe člana 28 ovog zakona.

Bliže uslove pod kojima Komisija ocjenjuje da postoji objektivan razlog za pružanje referentne vrijednosti u trećoj zemlji i njeno prihvatanje za korišćenje u Crnoj Gori, uzimajući u obzir specifičnosti relevantnog tržišta ili ekonomske stvarnosti, dostupnost ulaznih podataka, vremenske zone i posebne stručne zahtjeve u vezi sa pružanjem referentne vrijednosti propisuje Komisija.

Odobrenje i registracija administratora

Član 46

Pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori koje namjerava da obavlja poslove administratora podnosi Komisiji zahtjev za:

- 1) odobrenje, ukoliko obezbjeđuje ili namjerava da obezbjeđuje indekse koji se koriste ili su namijenjeni da se koriste kao referentne vrijednosti u smislu ovog zakona;
- 2) registraciju, ukoliko je riječ o nadziranom subjektu, osim administratora, koji obezbjeđuje ili namjerava da obezbjeđuje indekse koji se koriste ili su namijenjeni da se koriste kao referentne vrijednosti u smislu ovog zakona, pod uslovom da obavljanje te djelatnosti nije spriječeno posebnim propisom kojim se uređuje rad tog subjekta i da nijedan od obezbijeđenih indeksa ne predstavlja značajnu referentnu vrijednost;
- 3) registraciju, ukoliko obezbjeđuje ili namjerava da obezbjeđuje isključivo indekse koji se smatraju beznačajnim referentnim vrijednostima.

Ako jedan ili više indeksa koje pruža lice iz stava 1 ovog člana ispunjava kriterijume za kritične referentne vrijednosti, kako je određeno u tač. 1 i 3 stav 1 član 28 ovog zakona, pravno lice je dužno da zahtjev za prethodno priznanje podnese i ESMA-i.

Administrator kome je izdato odobrenje ili izvršena registracija dužan je da u svakom trenutku ispunjava uslove propisane ovim zakonom i da o svakoj bitnoj promjeni obavijesti Komisiju.

Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se u roku od 30 radnih dana od dana zaključenja ugovora nadziranog subjekta o korišćenju indeksa koji obezbjeđuje podnosilac zahtjeva, kao reference za finansijski instrument ili finansijski ugovor, odnosno za mjerenje uspješnosti investicionog fonda.

Podnosilac zahtjeva je dužan da dostavi svu potrebnu dokumentaciju i informacije kojima se potvrđuje da je, u trenutku podnošenja zahtjeva, uspostavio sve aranžmane potrebne za ispunjavanje uslova propisanih ovim zakonom.

Komisija je dužna da, u roku od 15 radnih dana od dana prijema zahtjeva, ocijeni da li je zahtjev potpun i da o tome obavijesti podnosioca.

Ako zahtjev nije potpun, podnosilac je dužan da dostavi dodatne informacije koje Komisija zahtijeva.

Rokovi iz st. 4, 5 i 6 ovog člana računaju se od dana dostavljanja traženih informacija.

Komisija je dužna da:

- 1) odluči o zahtjevu za odobrenje i donese rješenje o odobravanju ili odbijanju odobrenja u roku od četiri mjeseca od dana prijema potpunog zahtjeva;
- 2) odluči o zahtjevu za registraciju i donese rješenje o registraciji ili odbijanju registracije u roku od 45 radnih dana od dana prijema potpunog zahtjeva.

Komisija je dužna da u roku od pet radnih dana od dana donošenja rješenja iz alineje 1 stav 8 ovog člana o tome obavijesti podnosioca zahtjeva, a u slučaju odbijanja zahtjeva, rješenje mora da sadrži obrazloženje razloga za odbijanje.

Komisija je dužna da u roku od pet radnih dana od dana donošenja rješenja o odobrenju ili registraciji obavijesti ESMA-u i objavi odluku na svojoj internet stranici.

Poništenje ili privremena obustava odobrenja ili registracije

Član 47

Komisija će poništiti ili privremeno obustavi odobrenje ili registraciju administratora ako administrator:

- 1) izričito odustane od odobrenja ili registracije ili u prethodnih 12 mjeseci nije obezbijedio nijednu referentnu vrijednost;
- 2) pribavi odobrenje ili registraciju, ili potvrdi referentnu vrijednost, na osnovu neistinitih navoda ili na drugi nezakonit način;
- 3) više ne ispunjava uslove na osnovu kojih je dobio odobrenje ili registraciju; ili
- 4) teško ili ponovljeno krši odredbe ovog zakona.

Komisija obavještava ESMA-u i obezbjeđuje javnu dostupnost rješenja o poništenju ili privremenoj obustavi odobrenja ili registracije administratora u roku od pet radnih dana od donošenja rješenja.

Komisija i ESMA bez odlaganja ažuriraju registar iz člana 48 ovog zakona

Nakon donošenja rješenja o privremenoj obustavi odobrenja ili registracije administratora, ukoliko bi prestanak obezbeđivanja referentne vrijednosti imao za posljedicu nastupanje više sile, onemogućio ili na drugi način doveo do povrede odredaba finansijskog ugovora ili finansijskog instrumenta, ili pravila investicionog fonda koji koristi tu referentnu vrijednost, Komisija može da dozvoli nastavak obezbeđivanja referentne vrijednosti do ukidanja rješenja o privremenoj obustavi.

U slučaju iz stava 4 ovog člana korišćenje referentne vrijednosti od strane nadziranih subjekata dozvoljeno je samo za finansijske ugovore, finansijske instrumente i investicione fondove koji su već vezani za tu referentnu vrijednost.

Nakon donošenja odluke o poništenju odobrenja ili registracije administratora, primjenjuju se odredbe člana 39 st. 4 do 7 ovog zakona.

Registar administratora i referentnih vrijednosti

Član 48

Komisija uspostavlja i vodi javni registar administratora i referentnih vrijednosti koji sadrži sljedeće podatke:

- 1) podaci o administratoru kojima je izdato odobrenje ili izvršena registracija u skladu sa članom 46 ovog zakona, kao i podatke o nadzoru nad tim administratorima;
- 2) identitet administratora koji ispunjavaju uslove propisane članom 46 stav 1 ovog zakona, kao i listu referentnih vrijednosti iz člana 46 stav 1 tačka 3 ovog zakona i nadležna tijela trećih država koja vrše nadzor nad tim administratorima;
- 3) identitet administratora koji su stekli priznanje u skladu sa članom 44 ovog zakona, listu referentnih vrijednosti iz člana 44 stav 7 ovog zakona i, kad je primjenjivo, nadležna tijela trećih država koja vrše nadzor nad tim administratorima;
- 4) referentne vrijednosti koje su potvrđene u skladu sa članom 45 ovog zakona, identitet njihovih administratora, kao i identitet administratora ili nadziranih subjekata koji su izvršili potvrdu.

Registar iz stava 1 ovog člana je javno dostupan na internet stranici Komisije i ažurira se bez odlaganja, shodno potrebi.

Komisija je dužna da o podacima iz stava 1 ovog člana obavještava ESMA-u.

Saradnja nadležnih organa

Član 49

Komisija može, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa druge države članice sa kojim ostvaruje saradnju u skladu sa ovim zakonom, da povjeri tom organu obavljanje pojedinih poslova iz svoje nadležnosti utvrđene ovim zakonom.

Komisija je dužna da o namjeri povjeravanja poslova iz stava 1 ovog člana obavijesti ESMA-u najmanje 60 dana prije nego što povjeravanje počne da se primjenjuje.

Komisija može, uz saglasnost ESMA-e da povjeri nadležnom organu iz stava 1 ovog člana obavljanje pojedinih poslova iz svoje nadležnosti utvrđene ovim zakonom.

ESMA obavještava države članice o predloženom povjeravanju u roku od sedam dana od dana prijema obavještenja, a podatke o svakom zaključenom povjeravanju objavljuje u roku od pet radnih dana od dana obavještenja.

Komisija je dužna da bez odlaganja obavijesti ESMA-u o svakoj odluci kojom se povjeravanje poslova odobrava, mijenja ili prestaje da važi.

Otkrivanje informacija primljenih od nadležnog organa druge države

Član 50

Komisija može da otkrije informacije koje je primila od nadležnog organa druge države članice samo ako je:

- 1) prethodno pribavila pismenu saglasnost tog organa i ako se informacije otkrivaju isključivo u svrhe za koje je taj organ dao saglasnost; ili
- 2) takvo otkrivanje neophodno radi vođenja ili sprovođenja sudskog postupka.

Komisija je dužna da o svakom otkrivanju informacija iz stava 1 ovog člana obavijesti nadležni organ koji je informacije dostavio, kao i ESMA-u.

Saradnja u sprovođenju nadzora

Član 51

Komisija može da zatraži pomoć nadležnog organa druge države članice u vezi sa sprovođenjem neposrednog nadzora ili istrage.

Nadležni organ koji primi zahtjev dužan je da, u mjeri u kojoj je to moguće i primjereno, sarađuje u sprovođenju nadzora ili istrage.

Komisija je dužna da o podnošenju zahtjeva iz stava 1 ovog člana obavijesti ESMA-u.

U slučaju nadzora ili istrage na licu mjesta koji ima prekogranični karakter, nadležni organi mogu zatražiti od ESMA-e da koordinira sprovođenje takvog nadzora ili istrage.

Kada Komisija primi zahtjev od nadležnog organa druge države članice da sprovede nadzor ili istragu na licu mjesta, može da:

- 1) sprovede nadzor ili istragu na licu mjesta samostalno;
- 2) omogući nadležnom organu koji je podnio zahtjev da učestvuje u sprovođenju nadzora ili istrage na licu mjesta; ili
- 3) angažuje revizore ili druge stručnjake radi pružanja podrške ili sprovođenja nadzora ili istrage na licu mjesta.

Komisija je dužna da o sprovedenim aktivnostima iz stava 5 ovog člana obavijesti nadležni organ koji je podnio zahtjev, kao i ESMA-u.

Nadležni organi

Član 52

Za sprovođenje poslova i ovlašćenja utvrđenih ovim zakonom, u odnosu na administratore i nadzirane subjekte, nadležni organ u Crnoj Gori je Komisija za tržište kapitala.

Ako se za sprovođenje pojedinih odredaba ovog zakona odrede i drugi nadležni organi, potrebno je da se jasno utvrdi i razgraniči njihova nadležnost i međusobni odnosi, kao i da se odredi jedan organ koji će biti odgovoran za koordinaciju saradnje i razmjenu informacija sa Evropskom komisijom, ESMA-om i nadležnim organima drugih država članica.

ESMA objavljuje na svojoj internet stranici spisak nadležnih organa određenih u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana.

Komisija je dužna da bez odlaganja obavijesti Evropsku komisiju i ESMA-u o svakom imenovanju, promjeni ili prestanku nadležnosti organa iz stava 1 ovog člana.

Ovlašćenja nadležnog organa

Član 53

Radi izvršavanja svojih dužnosti iz ovog zakona, Komisija u skladu sa odredbama člana 52 stav 2 ovog zakona ima sljedeća ovlašćenja za nadzor i ispitivanje:

- 1) pristup svakom dokumentu i podacima u bilo kom obliku, uz pravo da ih primi ili sačini kopiju;
- 2) zahtijevanje dostavljanja informacija od svakog lica koje učestvuje u obezbjeđivanju, izračunavanju, objavljivanju ili doprinošenju referentnoj vrijednosti, uključujući i pružaoce usluga kojima su povjereni pojedini poslovi, usluge ili aktivnosti u vezi sa obezbjeđivanjem referentne vrijednosti, kao i od njihovih rukovodilaca i, po potrebi, pozivanje i saslušanje tih lica radi pribavljanja podataka;
- 3) zahtijevanje, u odnosu na referentne vrijednosti zasnovane na robi, informacija od davaoca podataka sa spot tržišta, u standardizovanom obliku, kao i izvještaja o transakcijama i neposrednog pristupa sistemima trgovaca;
- 4) sprovođenje neposrednog nadzora i istraga, osim u privatnim prostorijama fizičkih lica;
- 5) ulazak u poslovne prostorije pravnih lica, radi oduzimanja dokumenata i drugih podataka u bilo kom obliku, kada postoji osnovana sumnja da su ti dokumenti ili podaci od značaja za utvrđivanje povrede odredaba ovog zakona, uz prethodnu saglasnost nadležnog suda ako je ona propisana zakonom;
- 6) zahtijevanje postojećih snimaka telefonskih razgovora, elektronske komunikacije ili drugih zapisa o saobraćaju podataka koje posjeduju nadzirani subjekti;
- 7) podnošenje zahtjeva za zamrzavanje, odnosno oduzimanje imovine, ili za obje mjere;
- 8) zahtijevanje privremenog obustavljanja svake prakse za koju Komisija ocijeni da je protivna odredbama ovog zakona;
- 9) izricanje privremene zabrane obavljanja profesionalne djelatnosti;
- 10) preduzimanje svih mjera potrebnih radi tačnog informisanja javnosti o obezbjeđivanju referentne vrijednosti, uključujući zahtjev da administrator, lice koje je objavilo ili distribuiralo referentnu vrijednost, ili oba, objave ispravku prethodno objavljenih podataka ili doprinosa.

Komisija obavlja funkciju i ovlašćenja iz stava 1 ovog člana, kao i izricanje sankcija propisana članom 54 ovog zakona na jedan od sljedećih načina:

- 1) neposredno;
- 2) u saradnji sa drugim organima ili učesnicima na tržištu;
- 3) posredstvom delegiranja nadležnosti, pod svojom odgovornošću, drugim organima ili učesnicima na tržištu; ili
- 4) putem obraćanja nadležnom sudu.

Komisija je dužna da pri vršenju nadzornih i istražnih ovlašćenja obezbijedi adekvatne i djelotvorne garancije u pogledu prava na odbranu i zaštitu osnovnih prava.

Državni organi i druge institucije dužni su da preduzmu odgovarajuće mjere kako bi Komisija imala sva nadzorna i istražna ovlašćenja neophodna za izvršavanje svojih poslova u skladu sa ovim zakonom.

Administrator referentne vrijednosti ili drugi nadzirani subjekt koji Komisiji dostavi informacije u skladu sa ovim članom ne smatra se odgovornim za povredu ugovorne, zakonske, podzakonske ili druge obaveze čuvanja povjerljivosti podataka.

Nadzorne mjere

Član 54

Ako u postupku nadzora Komisija utvrdi da je došlo do povrede odredaba ovog zakona koje se odnose na obaveze administratora, davaoca podataka, korisnika i drugih nadziranih subjekata ili nepostupanja, nesaradnje ili odbijanja saradnje u sprovođenju nadzora, istrage ili zahtjeva Komisije u skladu sa članom 53 ovog zakona, Komisija može da donese rješenje kojim nalaže subjektu nadzora da u ostavljenom roku otkloni utvrđene nepravilnosti, a može, u zavisnosti od vrste i težine povrede, da izrekne jednu ili više sljedećih nadzornih mjera i to da:

- 1) naloži administratoru ili nadziranom subjektu da odmah obustavi povredu i da se uzdrži od njenog ponavljanja;
- 2) oduzme nezakonito stečenu imovinsku korist ili izbjegnuti gubitak, ako se može utvrditi njihov iznos;
- 3) izda javno upozorenje kojim se navodi identitet lica i opis povrede;
- 4) privremeno ili trajno oduzme, odnosno suspenduje odobrenja za rad administratoru referentne vrijednosti;
- 5) privremeno zabrani fizičkom licu odgovornom za povredu da obavlja rukovodeće funkcije u administratorima ili nadziranim subjektima;
- 6) privremeno ili trajno ograniči prava administratora na pružanje određenih referentnih vrijednosti;
- 7) naloži administratoru ili nadziranom subjektu da objavi ispravku netačnih ili obmanjujućih informacija, odnosno da Komisija o trošku tog lica objavi ispravku;
- 8) naloži smjenu člana organa upravljanja administratora ili nadziranog subjekta;
- 9) preduzme druge mjere propisane ovim ili drugim zakonima.

Komisija, prilikom odlučivanja o vrsti nadzornih mjera, naročito cijeni:

- 1) težinu, trajanje i učestalost povrede;
- 2) značaj referentne vrijednosti za finansijsku stabilnost i tržište kapitala;
- 3) stepen odgovornosti lica koje je izvršilo povredu;
- 4) finansijsku snagu odgovornog lica;
- 5) ostvarenu korist ili izbjegnut gubitak;
- 6) stepen saradnje lica sa Komisijom tokom nadzora i postupka;
- 7) ranije povrede istog lica; i
- 8) mjere koje je lice preduzelo nakon povrede radi sprečavanja njenog ponavljanja.

Komisija jednom godišnje dostavlja ESMA-i zbirne podatke o svim izrečenim nadzornim mjerama u skladu sa ovim zakonom, izuzev mjera istražnog karaktera.

Komisija može, u skladu sa zakonom, da propiše i druge nadzorne mjere osim onih iz stava 1 ovog člana, ako je to neophodno radi efikasnog nadzora, zaštite integriteta tržišta i zaštite korisnika referentnih vrijednosti.

Nadzorne mjere koje izriče Komisija moraju da budu djelotvorne, srazmjerne i odvrćajuće.

Komisija, u vršenju nadzornih i istražnih ovlašćenja i prilikom izricanja nadzornih mjera u skladu sa ovim zakonom, sarađuje sa nadležnim organima drugih država članica i ESMA-om radi obezbjeđivanja dosljedne primjene nadzornih mjera, izbjegavanja preklapanja i dupliranja postupaka u prekograničnim slučajevima i efikasnog sprovođenja ovog zakona.

Komisija i nadležni organi drugih država članica međusobno koordiniraju aktivnosti nadzora, istraga i izricanja nadzornih mjera kako bi se osigurala jedinstvena primjena zakonskih odredbi i zaštita interesa korisnika referentnih vrijednosti u prekograničnom kontekstu.

Obaveza saradnje

Član 55

U sprovođenju ovog zakona Komisija sarađuje sa Centralnom bankom Crne Gore, Agencijom za nadzor osiguranja Crne Gore, kao i drugim nadležnim organima i institucijama u Crnoj Gori, radi obezbjeđenja efikasnog nadzora i izvršavanja svojih poslova i dužnosti.

U okviru saradnje iz stava 1 ovog člana, Komisija razmjenjuje informacije sa navedenim organima koje su značajne za izvršavanje njihovih nadležnosti, u skladu sa propisima o povjerljivosti, zaštiti i upotrebi podataka.

Radi izvršavanja poslova i dužnosti utvrđenih ovim zakonom, kao i međunarodnim ugovorima i sporazumima koje je Komisija zaključila sa regulatornim organima drugih država, Komisija može od nadležnih organa i institucija pribavljati podatke i informacije, uključujući i one koje se smatraju povjerljivim ili tajnim, u skladu sa propisima kojima se uređuje njihova zaštita.

Nadležni organi i institucije dužni su da Komisiji, na njen zahtjev, dostave podatke i informacije iz stava 3 ovog člana, u skladu sa propisima kojima se uređuje pristup, obrada i zaštita takvih podataka.

Podatke pribavljene u skladu sa ovim članom Komisija može razmjenjivati sa organima i institucijama iz stava 1 ovog člana, kao i sa regulatornim organima drugih država, u skladu sa ovim zakonom, međunarodnim ugovorima i sporazumima, uz obavezu obezbjeđivanja povjerljivosti i zaštite podataka koji se razmjenjuju.

Komisija je dužna da, u skladu sa ovim zakonom, nadležnim organima drugih država članica i ESMA-i dostavi informacije značajne za sprovođenje obaveza međusobne saradnje i razmjene informacija.

Komisija pruža pomoć nadležnim organima drugih država članica kroz razmjenu informacija i saradnju u sprovođenju nadzornih i istražnih aktivnosti.

Objavljivanje odluka

Član 56

Komisija objavljuje svaku odluku kojom se izriče mjera zbog povrede odredaba ovog zakona, na svojoj internet stranici, odmah nakon što lice na koje se odluka odnosi bude obaviješteno o toj odluci.

Objavljivanje iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o vrsti i prirodi povrede, kao i o identitetu lica na koje se odluka odnosi.

Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na odluke kojima se izriču mjere istražnog karaktera.

Ako Komisija ocijeni da bi objavljivanje identiteta pravnog lica ili ličnih podataka fizičkog lica bilo nesrazmjerno, nakon sprovedene pojedinačne procjene srazmjernosti objavljivanja, ili da bi takvo objavljivanje moglo ugroziti stabilnost finansijskog tržišta ili tekuću istragu, Komisija može da:

- 1) odloži objavljivanje odluke do prestanka razloga za odlaganje;

- 2) objavi odluku u anonimizovanom obliku, na način kojim se obezbjeđuje djelotvorna zaštita ličnih podataka;
- 3) odluči da se odluka ne objavi, ako bi i pored primjene mjera iz tač. 1 i 2 ovog stava bilo ugroženo očuvanje stabilnosti finansijskog tržišta ili bi objavljivanje bilo nesrazmjerno s obzirom na prirodu povrede.

U slučaju iz stava 4 tačka 2 ovog člana, Komisija može odložiti objavljivanje podataka najviše do 30 dana, ako se može opravdano očekivati da će razlozi za anonimizaciju prestati u tom periodu a odluka o odlaganju mora biti pismeno obrazložena.

Ako je protiv odluke Komisije podniet pravni lijek pred sudom ili drugim nadležnim organom, Komisija objavljuje informaciju o podnietom pravnom lijeku, kao i svaku naknadnu informaciju o ishodu postupka. Svaka odluka kojom se poništava ranija odluka o izricanju sankcije ili mjere takođe se objavljuje.

Odluke koje se objavljuju u skladu sa ovim članom ostaju dostupne na zvaničnoj internet stranici Komisije najmanje pet godina od dana objavljivanja.

Lični podaci sadržani u objavljenim odlukama čuvaju se samo u vremenskom periodu koji je potreban u skladu sa propisima o zaštiti podataka o ličnosti.

Komisija jednom godišnje dostavlja ESMA-i objedinjene podatke o svim izrečenim sankcijama i drugim mjerama donijetim u skladu sa ovim zakonom, osim mjera istražnog karaktera.

Ako se za određene povrede ovog zakona propisuju krivične sankcije, Komisija jednom godišnje dostavlja ESMA-i anonimizovane i objedinjene podatke o sprovedenim krivičnim istragama i izrečenim krivičnim sankcijama.

ESMA objavljuje objedinjene podatke iz st. 9 i 10 ovog člana u godišnjem izvještaju.

Komisija obezbjeđuje ažurnost i tačnost podataka koje dostavlja ESMA-i i sarađuje sa ESMA-om u pogledu razmjene informacija.

Kolegijumi nadležnih organa

Član 57

Komisija, najkasnije u roku od 30 radnih dana od dana uključivanja referentne vrijednosti u listu kritičnih referentnih vrijednosti, osniva kolegijum nadležnih organa, osim ako se radi o referentnoj vrijednosti kod koje većinu učesnika čine nenadzirana lica.

Kolegijum čine Komisija, kao nadležni organ administratora referentne vrijednosti, ESMA i nadležni organi nadziranih učesnika referentne vrijednosti.

Nadležni organi drugih država imaju pravo da postanu članovi kolegijuma ukoliko prestanak pružanja kritične referentne vrijednosti ima značajan negativan uticaj na integritet tržišta, finansijsku stabilnost, potrošače, realnu ekonomiju ili finansiranje domaćinstava i preduzeća u tim državama.

Nadležni organ drugih država koji namjerava da postane član kolegijuma podnosi zahtjev Komisiji sa dokazima da su ispunjeni uslovi iz stava 3 ovog člana.

Komisija razmatra zahtjev i obavještava podnosioca zahtjeva u roku od 20 radnih dana o ispunjenosti uslova i dostavljenim dokazima iz stava 3 i stava 4 ovog člana, a u slučaju da Komisija ocijeni da uslovi nisu ispunjeni, podnosilac zahtjeva može se obratiti ESMA-i.

ESMA doprinosi efikasnom, dosljednom i djelotvornom radu kolegijuma i učestvuje po potrebi, a u tom kontekstu se smatra nadležnim organom i u okviru svojih nadležnosti, osigurava odgovarajuću razmjenu informacija i saradnju sa članovima kolegijuma.

Komisija, kao nadležni organ administratora, predsjedava sastancima kolegijuma, koordinira aktivnosti kolegijuma i osigurava efikasnu razmjenu informacija među članovima.

Ako administrator pruža više kritičnih referentnih vrijednosti, Komisija može osnovati jedan zajednički kolegijum za sve te referentne vrijednosti.

Komisija utvrđuje pisane aranžmane unutar kolegijuma koji regulišu:

- 1) informacije koje se razmjenjuju između nadležnih organa;

- 2) proces donošenja odluka i rokove u kojima odluke moraju biti donijete;
- 3) slučajeve kada se nadležni organi moraju međusobno konsultovati;
- 4) saradnju u vezi sa primjenom odgovarajućih zakonskih odredbi i mjera.

Komisija uzima u obzir savjete ESMA-e prije konačnog usvajanja pisanih aranžmana.

Komisija aranžmane iz st. 9 i 10 ovog člana utvrđuje u jednom dokumentu koji sadrži obrazloženje za svako značajno odstupanje od savjeta ESMA-e i dostavlja ih članovima kolegijuma i ESMA-i.

Prije preduzimanja bilo kojih mjera koje se odnose na upravne ili regulatorne aktivnosti u vezi sa referentnim vrijednostima, Komisija se konsultuje sa članovima kolegijuma.

Članovi kolegijuma čine sve što je razumno kako bi postigli dogovor u rokovima utvrđenim u pisanim aranžmanima.

Komisija, prilikom donošenja odluka, uzima u obzir uticaj na druge države, posebno na stabilnost njihovih finansijskih sistema.

U slučaju neslaganja članova kolegijuma, nadležni organi mogu se obratiti ESMA-i u sljedećim situacijama:

- 1) nekomunikacija ključnih informacija;
- 2) neispunjavanje zahtjeva za članstvo u kolegijumu;
- 3) neslaganje o pitanjima iz pisanih aranžmana;
- 4) neslaganje oko mjera koje se preduzimaju u vezi sa upravnim ili regulatornim aktivnostima;
- 5) neslaganje u vezi sa specifičnim mjerama utvrđenim pravilima kolegijuma.

Ako se problem iz stava 15 ovog člana ne riješi u roku od 30 dana od upućivanja ESMA-i, Komisija donosi konačnu odluku i pismeno obrazlaže svoju odluku članovima kolegijuma i ESMA-i sa napomenom da se rokovi iz drugih odredbi suspenduju od dana upućivanja do donošenja odluke.

ESMA, u skladu sa svojim nadležnostima, može provjeriti da li su mjere Komisije u skladu sa važećim pravnim okvirom i preduzeti odgovarajuće aktivnosti u slučaju neslaganja.

Saradnja sa ESMA-om

Član 58

Komisija sarađuje sa ESMA-om radi obezbjeđivanja dosljedne i djelotvorne primjene ovog zakona i propisa donijetih na osnovu njega.

Komisija bez odlaganja dostavlja ESMA-i sve informacije koje su neophodne za obavljanje njenih nadležnosti, uključujući informacije koje se odnose na nadzor nad administratorima, nad učesnicima na tržištu i nad referentnim vrijednostima, kao i druge podatke koji doprinose zaštiti integriteta i stabilnosti finansijskog sistema.

Komisija sarađuje sa ESMA-om kroz razmjenu informacija, učešće u kolegijumima nadležnih organa, zajedničke nadzorne aktivnosti i druge oblike saradnje, radi obezbjeđivanja jedinstvene primjene pravila, razmjene dobrih praksi i jačanja nadzora nad tržištem kapitala.

Poslovna tajna

Član 59

Svaka povjerljiva informacija koja se primi, razmijeni ili prenese u skladu sa ovim zakonom podliježe obavezi čuvanja poslovne tajne, u skladu sa stavovima ovog člana.

Obaveza čuvanja poslovne tajne odnosi se na sva lica koja rade ili su radila u Komisiji, kao i na svako drugo lice, organ, tržišni subjekt ili pravno ili fizičko lice na koje je Komisija prenijela svoja ovlaštenja, uključujući revizore i stručnjake koje Komisija angažuje.

Informacije koje su obuhvaćene obavezom čuvanja poslovne tajne ne mogu se otkrivati bilo kom licu ili organu, osim ako je to propisano zakonom.

Sve informacije koje nadležni organi razmjenjuju u skladu sa ovim zakonom, a koje se odnose na poslovne ili operativne uslove, ekonomske podatke ili lične okolnosti, smatraju se povjerljivim i podliježu obavezi čuvanja poslovne tajne, osim ako nadležni organ u trenutku dostavljanja

informacije ne odredi da se informacija može objaviti ili ako je njeno objavljivanje neophodno u sudskom postupku.

VI. POSEBNI ZAHTJEVI ZA REFERENTNE VRIJEDNOSTI KAMATNIH STOPA

Prioritet korišćenja ulaznih podataka

Član 60

Prioritet korišćenja ulaznih podataka je sljedeći:

- 1) transakcije davaoca podataka na osnovnom tržištu koje referentna vrijednost treba da mjeri ili, ako one nisu dovoljne, transakcije na povezanim tržištima, kao što su:
 - a) neosigurano međubankarsko depozitno tržište,
 - b) druga neosigurana depozitna tržišta, uključujući potvrde o depozitima i komercijalne zapise,
 - c) druga tržišta kao što su overnight index swaps, ugovori o ponovnoj kupovini, devizni forwardi, futures i opcije na kamatne stope, pod uslovom da te transakcije ispunjavaju zahtjeve za ulazne podatke utvrđene Kodeksom ponašanja;
- 2) zapažanja davaoca podataka o transakcijama trećih lica na tržištima opisanim u tački 1 ovog člana;
- 3) obavezne ponude (committed quotes)
- 4) indikativne ponude ili stručne procjene.

Prilagođavanje ulaznih podataka

Član 61

Ulazni podaci mogu biti prilagođeni primjenom sljedećih kriterijuma:

- 1) blizina vremena transakcija vremenu davanja ulaznih podataka i uticaj tržišnih događaja između ta dva trenutka;
- 2) interpolacija ili ekstrapolacija na osnovu podataka o transakcijama;
- 3) prilagođavanja koja odražavaju promjene u kreditnom rejtingu davaoca podataka i drugih učesnika na tržištu.

Funkcija nadzora

Član 62

Administrator referentne vrijednosti kamatnih stopa mora da uspostavi nezavisni nadzorni odbor, sa javno dostupnim detaljima o članovima odbora, uključujući izjave o sukobu interesa i procedure za izbor ili imenovanje članova.

Nadzorni odbor mora da djeluje s integritetom i da održava najmanje jednu sjednicu na svakih četiri mjeseca i da vodi zapisnike sa svake sjednice.

Revizija

Član 63

Administrator referentne vrijednosti kamatnih stopa dužan je da imenuje nezavisnog eksternog revizora koji će pregledati i izveštavati o usklađenosti administratora sa metodologijom referentne vrijednosti i ovim zakonom.

Prva revizija se obavlja šest mjeseci nakon uvođenja Kodeksa ponašanja, a potom na svake dvije godine.

Nadzorni odbor može da zahtijeva eksternu reviziju davaoca podataka ukoliko nije zadovoljan bilo kojim aspektima njegovog rada.

Sistemi i kontrole davaoca podataka

Član 64

Davaoci podataka moraju da imaju:

- 1) jasno definisane odgovornosti unutar firme, uključujući interne linije izvještavanja i odgovornosti, lokacije podnosilaca i menadžera, kao i imena odgovornih osoba i zamjenika;
- 2) interne procedure za potvrdu i odobrenje ulaznih podataka;
- 3) disciplinske procedure u slučaju pokušaja manipulacije ili neizvještavanja o manipulacijama;
- 4) efikasne procedure upravljanja sukobom interesa i kontrole komunikacije, kako unutar davaoca podataka, tako i između davaoca podataka i trećih lica, uz obavezan fizički razmak između podnosilaca podataka i trgovaca kamatnim derivatima;
- 5) procedure za sprječavanje ili kontrolu razmjene informacija koje bi mogle dovesti do sukoba interesa;
- 6) pravila za sprječavanje dogovora među davaocima i između davaoca i administratora benchmark indeksa;
- 7) mjere za sprječavanje neprikladnog uticaja na osobe koje učestvuju u davanju ulaznih podataka;
- 8) uklanjanje bilo kakve direktne veze između naknada zaposlenih koji daju ulazne podatke i prihoda ili bonusa povezanim s drugim aktivnostima gdje može nastati sukob interesa;
- 9) kontrole za identifikaciju bilo kakvih reverznih transakcija nakon davanja ulaznih podataka.

Evidencija i izvještavanje

Član 65

Davaoci podataka moraju da vode detaljnu evidenciju o svim relevantnim aspektima doprinosa ulaznim podacima, procesu određivanja i odobrenja podataka, imenima podnosilaca i njihovim odgovornostima, komunikaciji s trgovcima, brokerima i administratorom, upitima o ulaznim podacima i njihovim ishodima, kao i izvještajima o osjetljivosti trgovinskih knjiga vezanih za kamatne stope i druge relevantne derivate.

Evidencija iz stava 1 ovog člana se čuva na mediju koji omogućava pristup informacijama za buduću reviziju sa dokumentovanim audit-trailom.

Funkcija usklađenosti davaoca podataka mora redovno da izvještava menadžment o svim nalazima, uključujući reverzne odnosno povratne transakcije.

Ulazni podaci i procedure podliježu redovnim internim pregledima i kontrolama.

Eksterna revizija ulaznih podataka davaoca, usklađenosti s Kodeksom ponašanja i ovim zakonom vrši se prvi put šest mjeseci nakon uvođenja Kodeksa, a potom na svake dvije godine.

VII. POSEBNI ZAHTJEVI ZA ROBNE REFERENTNE VRIJEDNOSTI

Metodologija

Član 66

Administrator robne referentne vrijednosti sastavlja, dokumentuje i objavljuje metodologiju kojom se koristi pri izračunavanju referentne vrijednosti.

Metodologija iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) kriterijume i postupke razvoja referentne vrijednosti, uključujući način korišćenja ulaznih podataka, obim, podatke o transakcijama, ponude i druge tržišne informacije, razloge za upotrebu određenih referentnih jedinica, prikupljanje podataka, smjernice za kontrolu procjena, modele i pretpostavke korišćene pri ocjenjivanju;
- 2) postupke i praksu za obezbjeđenje dosljednosti procjenjivača;
- 3) važnost pojedinih kriterijuma pri izračunavanju radi kvaliteta i potpunosti podataka;
- 4) kriterijume za minimalnu količinu transakcijskih podataka potrebnih za izračunavanje, ili obrazloženje nepostojanja praga i postupke ako podaci nisu dostupni;
- 5) kriterijume za ocjenjivanje perioda sa nedostatkom podataka i alternativne metode procjene;

- 6) kriterijume za blagovremenost i način dostavljanja podataka;
- 7) kriterijume i procedure za situacije kada jedan ili više doprinosilaca imaju značajan udio u ulaznim podacima; i
- 8) kriterijume za isključivanje transakcijskih podataka iz izračunavanja.

Administrator objavljuje ključne elemente metodologije za svaku objavljenu referentnu vrijednost ili porodicu referentnih vrijednosti.

Uz metodologiju iz st. 1 do 3 ovog člana, administrator objavljuje i:

- 1) obrazloženje prihvatanja metodologije, uključujući prilagođavanja cijena i povjerljivost perioda ulaznih podataka;
- 2) postupke unutrašnjeg preispitivanja i odobravanja metodologije, kao i učestalost preispitivanja;
- 3) postupke nezavisnog preispitivanja i konsultacija s korisnicima.

Promjena metodologije

Član 67

Administrator donosi i objavljuje jasne postupke za svaku bitnu promjenu metodologije, pri čemu obezbjeđuje kontinuiranu potpunost izračunavanja i stabilnost tržišta, uključujući:

- 1) prethodno obavještenje korisnicima za analizu i primjedbe;
- 2) objavu primjedaba i odgovora nakon savjetovanja, osim ako se zahtijeva povjerljivost.

Administrator robne referentne vrijednosti redovno preispituje svoje metodologije kako bi obezbijedio da one pouzdano odražavaju fizičko tržište koje se procjenjuje, i uspostavlja postupak za uzimanje u obzir stavova relevantnih korisnika.

Kvalitet i potpunost izračunavanja

Član 68

Administrator robne referentne vrijednosti dužan je da:

- 1) odredi kriterijume koji definišu fizičku robu koja je predmet određene metodologije;
- 2) daje prioritet ulaznim podacima prema sljedećem redosljedu, ukoliko je to u skladu s njegovim metodologijama:
 - a) zaključene i prijavljene transakcije, a u slučaju da nisu prioritet razlozi za to moraju da budu obrazloženi, u skladu sasatvom 2 tačka 3 ovog člana;
 - b) ponude i zahtjevi (bids and offers);
 - c) druge informacije;
- 3) primjenjuje dovoljne mjere kako bi koristio ulazne podatke koji su bona fide, što znači da su stranke koje dostavljaju podatke zaključile ili spremne su da zaključe transakcije koje generišu te podatke, a zaključene transakcije su izvršene po principu „arms-length“ (na tržišnim uslovima), pri čemu se posebna pažnja posvećuje transakcijama između povezanih lica;
- 4) uspostavi i primjenjuje postupke za identifikaciju neuobičajenih ili sumnjivih podataka o transakcijama i vodi evidenciju o odlukama o isključenju podataka iz procesa izračunavanja referentne vrijednosti;
- 5) podstiče davaoce podataka da dostave sve ulazne podatke koji ispunjavaju kriterijume administratora za izračunavanje a administrator treba, u mjeri u kojoj je to moguće i razumno, da obezbijedi da dostavljeni ulazni podaci budu reprezentativni za stvarno zaključene transakcije davaoca podataka;
- 6) koristi odgovarajući sistem mjera da obezbijedi usklađenost davaoca podataka sa standardima kvaliteta i integriteta koje je odredio administrator u vezi s ulaznim podacima.

Administrator robne referentne vrijednosti dužan je da, za svako izračunavanje, u mjeri u kojoj je to razumno moguće, a da se ne ugrozi blagovremeno objavljivanje referentne vrijednosti, opiše i objavi:

- 1) sažeto objašnjenje koje je dovoljno da omogući korisniku referentne vrijednosti ili nadležnom organu razumijevanje načina na koji je izračunavanje razvijeno, uključujući najmanje: veličinu

i likvidnost fizičkog tržišta koje se procjenjuje (kao što su broj i obim dostavljenih transakcija), raspon i prosječan obim te raspon i prosječnu cijenu, kao i indikativne procente svake vrste ulaznih podataka koji su uzeti u obzir pri izračunavanju.

- 2) u objašnjenju iz stava 2 tačka 1 ovog člana potrebno je da se koriste izrazi koji se odnose na metodologiju određivanja cijena, kao što su „zasnovano na transakcijama“, „zasnovano na rasponima (spreads)“, „interpolirano“ ili „ekstrapolirano“; i
- 3) sažeto objašnjenje obima i osnova na kojima je korišćena bilo koja procjena, uključujući isključenja podataka koji su inače ispunjavali zahtjeve relevantne metodologije za to izračunavanje, kao i slučajeve kada su cijene zasnovane na rasponima (spreads), interpolaciji, ekstrapolaciji ili kada su ponude ili zahtjevi ponderisani više od zaključenih transakcija, ako ih je bilo, korišćeni u bilo kojem izračunavanju.

Integritet postupka izvještavanja

Član 69

Administrator robne referentne vrijednosti dužan je da:

- 1) odredi kriterijume koji definišu ko može dostavljati ulazne podatke administratoru;
- 2) uspostavi postupke kontrole kvaliteta radi provjere identiteta davaoca podataka i svakog podnosioca koji prijavljuje ulazne podatke, kao i ovlašćenja takvog podnosioca da dostavlja podatke u ime davaoca;
- 3) odredi kriterijume koji se primjenjuju na zaposlene davaoca podataka koji su ovlašćeni da dostavljaju ulazne podatke administratoru u ime davaoca;
- 4) podstiče davaoce da dostavljaju podatke o transakcijama iz back-office funkcija i, kada se podaci o transakcijama dobijaju direktno od trgovca, pribavi potvrđujuće podatke iz drugih izvora; i
- 5) primjenjuje interne kontrole i pisane procedure za identifikaciju komunikacija između davalaca podataka i procjenjivača, koje imaju za cilj da utiču na izračunavanje u korist bilo koje trgovačke pozicije (bilo davaoca, njegovih zaposlenih ili treće strane), da navedu procjenjivača na kršenje pravila ili smjernica administratora, ili da identifikuju davaoce podataka koji se učestalo bave dostavljanjem neuobičajenih ili sumnjivih podataka o transakcijama.

Procedure iz stava 1 tačka 5 stav ovog člana uključuju, u mjeri u kojoj je to moguće, i mehanizam za eskalaciju ispitivanja od strane administratora unutar organizacije davaoca podataka, dok kontrole obuhvataju i provjeru tržišnih pokazatelja radi validacije dostavljenih informacija.

Procjenjivači

Član 70

U vezi s ulogom procjenjivača, administrator robne referentne vrijednosti dužan je da:

- 1) uspostavi i primjenjuje jasna interna pravila i smjernice za izbor procjenjivača, uključujući minimalni nivo njihovog obučavanja, iskustva i vještina, kao i postupak periodičnog preispitivanja njihove stručne sposobljenosti;
- 2) obezbijedi mehanizme kojima se garantuje da se izračunavanja mogu vršiti na dosljedan i redovan način;
- 3) obezbijedi kontinuitet i plan nasljeđivanja u vezi s procjenjivačima, kako bi se osiguralo da izračunavanja vrše zaposleni sa odgovarajućim nivoom stručnosti; i
- 4) uspostavi interne kontrolne procedure radi osiguranja integriteta i pouzdanosti izračunavanja.

Interne kontrole i procedure iz stava 1 tačka 4 ovog člana obuhvataju stalni nadzor nad radom procjenjivača kako bi se osiguralo pravilno sprovođenje metodologije, kao i interne procedure odobravanja od strane nadređenog prije objavljivanja cijena tržištu.

Zapis revizije

Član 71

Administrator robne referentne vrijednosti mora da ima uspostavljena pravila i procedure za istovremeno dokumentovanje svih relevantnih informacija, uključujući:

- 1) sve ulazne podatke;
- 2) procjene koje su procjenjivači izvršili prilikom utvrđivanja svake referentne vrijednosti;
- 3) slučajeve kada je izračunavanje isključilo određenu transakciju koja je inače ispunjavala zahtjeve relevantne metodologije, uz obrazloženje razloga za isključenje;
- 4) identitet svakog procjenjivača i svakog drugog lica koje je dostavilo ili na drugi način generisalo bilo koju od informacija iz stava 1 tač. 1, 2 ili 3 ovog člana.

Administrator robne referentne vrijednosti obezbjeđuje pravila i procedure kojima se osigurava da se zapis revizije i relevantnih informacija čuva najmanje pet godina, radi dokazivanja načina izračunavanja referentne vrijednosti.

Sukob interesa

Član 72

Administrator robne referentne vrijednosti mora da ima uspostavljene politike i procedure za identifikovanje, objelodanjivanje, upravljanje, ublažavanje i izbjegavanje sukoba interesa, kao i za zaštitu nepristrasnosti i nezavisnosti izračunavanja.

Politike i procedure iz stava 1 ovog člana redovno se preispituju i ažuriraju, i njima se:

- 1) obezbjeđuje da izračunavanje referentnih vrijednosti ne bude pod uticajem postojanja, niti mogućnosti postojanja, komercijalnih ili ličnih poslovnih odnosa ili interesa između administratora ili povezanih lica s njim, njegovih zaposlenih, klijenata, učesnika na tržištu ili s njima povezanih lica;
- 2) obezbjeđuje da lični interesi i poslovne veze zaposlenih kod administratora ne utiču na obavljanje njegovih funkcija, uključujući zaposlenje van administratora, putovanja, prihvatanje poziva, darova ili gostoprimitstva od strane klijenata administratora ili drugih učesnika na tržištu robe;
- 3) obezbjeđuje, u slučaju utvrđenog sukoba interesa, odgovarajuće razdvajanje funkcija unutar administratora kroz nadzor, sistem nagrađivanja, pristup sistemima i tokove informacija;
- 4) štiti povjerljivost informacija koje administrator prima ili izrađuje, u skladu s njegovim obavezama objelodanjivanja;
- 5) zabranjuje rukovodiocima, procjenjivačima i drugim zaposlenima administratora da učestvuju u izračunavanju referentne vrijednosti učestvovanjem u ponudama, zahtjevima ili trgovini, bilo u svoje ime ili u ime učesnika na tržištu; i
- 6) obezbjeđuje efikasno rješavanje svakog utvrđenog sukoba interesa koji može postojati između aktivnosti administratora u vezi sa obezbjeđivanjem referentne vrijednosti (uključujući sve zaposlene koji učestvuju u izračunavanju referentne vrijednosti) i drugih poslovnih aktivnosti administratora.

Administrator robne referentne vrijednosti obezbjeđuje da druge poslovne aktivnosti imaju uspostavljene odgovarajuće procedure i mehanizme kojima se smanjuje vjerovatnoća da sukob interesa utiče na nepristrasnost izračunavanja referentne vrijednosti.

Administrator robne referentne vrijednosti obezbjeđuje razdvojenost linija izvještavanja između rukovodilaca, procjenjivača i drugih zaposlenih, kao i između rukovodilaca i najvišeg nivoa organa uprave administratora, radi obezbjeđenja:

- 1) da administrator na zadovoljavajući način sprovodi zahtjeve ovog zakona; i
- 2) da su odgovornosti jasno utvrđene i da nijesu u sukobu, niti stvaraju privid sukoba.

Administrator robne referentne vrijednosti dužan je da bez odlaganja obavijesti svoje korisnike u slučaju saznanja za postojanje sukoba interesa koji proizlazi iz vlasničke strukture administratora.

Pritužbe

Član 73

Administrator robne referentne vrijednosti dužan je da uspostavi i objavi politiku postupanja po pritužbama, kojom se utvrđuju procedure za prijem, ispitivanje i čuvanje evidencije o pritužbama koje se odnose na proces izračunavanja referentne vrijednosti.

Mehanizmi za podnošenje pritužbi obezbjeđuju da:

- 1) korisnici referentne vrijednosti mogu podnijeti pritužbu u vezi s tim da li određeno izračunavanje referentne vrijednosti odražava tržišnu vrijednost, u vezi s predloženim izmjenama izračunavanja referentne vrijednosti, primjenom metodologije na konkretno izračunavanje referentne vrijednosti ili drugim uređivačkim odlukama u vezi s postupkom izračunavanja;
- 2) postoji utvrđen rok za postupanje po pritužbama;
- 3) formalne pritužbe podnesene protiv administratora i njegovih zaposlenih razmatraju se u roku od najviše 30 dana od dana prijema, na nepristrasan i transparentan način a rezultat razmatranja dostavlja se podnosiocu pritužbe u pisanom obliku;
- 4) ispitivanje pritužbe sprovodi lice nezavisno od zaposlenih koji su eventualno uključeni u predmet pritužbe;
- 5) administrator je dužan da postupak ispitivanja pritužbe završi najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema pritužbe, osim u opravdanim slučajevima kada je potrebno dostaviti pismeno obrazloženje za produženje roka;
- 6) administrator je dužan o ishodu ispitivanja pritužbe obavijestiti podnosioca pritužbe i druga relevantna lica u pisanom obliku, najkasnije u roku od 30 dana od dana završetka ispitivanja pritužbe;
- 7) podnosilac pritužbe u slučaju da je nezadovoljan načinom na koji je administrator postupio po pritužbi ili odlukom administratora, ima pravo da se u roku koji ne može biti duži od šest mjeseci od dana podnošenja prvobitne pritužbe obrati nezavisnom trećem licu koje imenuje administrator; i
- 8) čuva najmanje pet godina dokumentaciju koja se odnosi na pritužbu, uključujući dokumenta koja je dostavio podnosilac pritužbe, kao i evidenciju administratora.

Neslaganja koja se odnose na dnevno utvrđivanje cijena, a koji nijesu formalne pritužbe, rješavaju se od strane administratora robne referentne vrijednosti u skladu s njegovim odgovarajućim standardnim procedurama.

U slučaju da pritužba dovede do izmjene cijene, detalji te izmjene cijene objavljuju se tržištu bez odlaganja.

Nezavisna revizija

Član 74

Administrator referentne vrijednosti robe dužan je da imenuje nezavisnog spoljnog revizora koji posjeduje odgovarajuće iskustvo i stručne sposobnosti za sprovođenje revizije i izvještavanje o usklađenosti aktivnosti administratora sa utvrđenim kriterijumima metodologije i zahtjevima ovog zakona.

Revizija iz stava 1 ovog člana sprovodi se najmanje jednom godišnje.

Izvještaj o obavljenoj reviziji objavljuje se najkasnije tri mjeseca nakon završetka revizije.

Privremene (interim) revizije mogu se sprovoditi i u kraćim vremenskim intervalima, kada je to primjereno ili neophodno radi provjere usklađenosti sa metodologijom i zahtjevima ovog zakona.

VIII. REFERENTNE VRIJEDNOSTI ZA KLIMATSKU TRANZICIJU I REFERENTNE VRIJEDNOSTI USKLAĐENE S PARIŠKIM SPORAZUMOM

Metodologija za referentne vrijednosti za klimatsku tranziciju

Član 75

Administrator referentne vrijednosti za klimatsku tranziciju dužan je da sastavi, dokumentuje i objavi metodologiju za izračunavanje te referentne vrijednosti, pri čemu mora da obezbijedi povjerljivost i zaštitu neotkrivenih znanja, iskustava i poslovnih informacija koje se smatraju poslovnom tajnom.

Metodologija iz stava 1 ovog člana sadrži:

- 1) prikaz glavnih elemenata koji čine referentnu vrijednost;
- 2) sve kriterijume i metode koje se primjenjuju pri izradi i održavanju referentne vrijednosti, uključujući faktore izbora i ponderisanja, pokazatelje i zamjenske vrijednosti;
- 3) kriterijume za isključenje sredstava ili društava koja imaju nivo emisije ugljen-dioksida ili nivo rezervi fosilnih goriva koji nijesu usklađeni sa uključivanjem u referentnu vrijednost;
- 4) kriterijume za određivanje putanje dekarbonizacije;
- 5) vrstu i izvor podataka koji se koriste za određivanje putanje dekarbonizacije, i to za:
 - a) emisije iz prvog nivoa, odnosno emisije koje nastaju iz izvora pod kontrolom društva izdavaoca osnovne imovine;
 - b) emisije iz drugog nivoa, odnosno emisije koje nastaju potrošnjom kupljene električne energije, pare ili drugih izvora energije koji se proizvode van društva izdavaoca osnovne imovine;
 - c) emisije iz trećeg nivoa, odnosno sve indirektno emisije koje nijesu obuhvaćene stavom 2 tačka 5 podtač. a i b ovog člana, a koje se pojavljuju u lancu vrijednosti društva koje izvještava, uključujući i prethodne i naknadne emisije, posebno za sektore sa značajnim uticajem na klimatske promjene i njihovo ublažavanje;
 - d) način na koji se podaci zasnivaju na međunarodno priznatim metodama za izračunavanje ekološkog otiska proizvoda i organizacije, odnosno na globalnim standardima u oblasti klimatskih finansijskih objava;
- 6) ukupne emisije ugljen-dioksida portfelja indeksa.

Ako se za izradu klimatski tranzicione referentne vrijednosti koristi matični indeks, obavezno se objavljuje odstupanje praćenja između klimatski tranzicione referentne vrijednosti i matičnog indeksa.

Ako se za izradu klimatski tranzicione referentne vrijednosti koristi matični indeks, obavezno se objavljuje odnos između tržišne vrijednosti hartija od vrijednosti koje su uključene u klimatsku tranzicionu referentnu vrijednost i tržišne vrijednosti hartija od vrijednosti koje su uključene u matični indeks.

Metodologija za referentne vrijednosti usklađene s Pariškim sporazumom

Član 76

U metodologiji za klimatski usklađene referentne vrijednosti, pored elemenata iz člana 75 stav 2 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona, administrator referentne vrijednosti dužan je da utvrdi formulu ili način obračuna koji se koristi za provjeru usklađenosti emisija sa ciljevima iz Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama, uz obezbjeđenje povjerljivosti i zaštite poslovnih tajni, poslovnog znanja i informacija koje nijesu javno dostupne.

Izmjena metodologije

Član 77

Administrator referentnih vrijednosti za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti usklađenih s Pariškim sporazumom dužan je da utvrdi postupak za izmjenu metodologije utvrđivanja referentne vrijednosti.

Administrator je dužan da objavi postupak iz stava 1 ovog člana, kao i svaku predloženu izmjenu metodologije i razloge za tu izmjenu.

Postupak iz stava 1 ovog člana mora da bude usklađen sa osnovnim ciljem da se obezbijedi da izračunavanje referentnih vrijednosti kontinuirano odražava ciljeve klimatske tranzicije i ciljeve iz Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama.

U postupku izmjene metodologije obezbjeđuje se:

- 1) prethodno obavještenje o predloženim izmjenama u roku koji omogućava korisnicima referentnih vrijednosti da analiziraju uticaj predloženih izmjena i dostave svoje primjedbe, uzimajući u obzir procjenu ukupnih okolnosti od strane administratora;
- 2) mogućnost da korisnici referentnih vrijednosti dostave primjedbe na predložene izmjene, kao i obaveza administratora da na njih odgovori i da primjedbe učini dostupnim nakon završetka perioda konsultacija, osim ako podnosilac primjedbe zatraži povjerljivost podataka.

Administrator referentnih vrijednosti za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti usklađenih s Pariškim sporazumom dužan je da najmanje jednom godišnje preispita metodologiju utvrđivanja referentne vrijednosti, kako bi obezbijedio da referentna vrijednost pouzdano odražava ciljeve na kojima se zasniva, i da u tom postupku uzme u obzir mišljenja svih relevantnih korisnika referentne vrijednosti.

IX. KAZNE NE ODREDBE

Prekršaji administratora i nadziranog davaoca podataka

Član 78

Novčanom kaznom od 5.000 eura do 40.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice - administrator referentne vrijednosti ili nadzirani davalac podataka, ako:

- 1) nema pouzdane upravljačke aranžmane koji uključuju jasnu organizacionu strukturu sa dobro definisanim, transparentnim i dosljednim ulogama i odgovornostima za sva lica uključena u pružanje referentne vrijednosti (član 7 stav 1);
- 2) ne preuzme odgovarajuće mjere za identifikovanje, sprječavanje i upravljanje sukobima interesa između sebe, svojih rukovodilaca, zaposlenih ili bilo kojeg lica direktno ili indirektno povezanog kontrolom, sa davaocima podataka ili korisnicima, ili ne osigura da se procjena ili diskrecija u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti vrši nezavisno i pošteno (član 7 stav 2);
- 3) ne uspostavi i ne primjenjuje odgovarajuće politike i procedure, kao i efikasne organizacione aranžmane, za identifikovanje, objavljivanje, sprječavanje, upravljanje i ublažavanje sukoba interesa radi zaštite integriteta i nezavisnosti utvrđivanja referentnih vrijednosti (član 7 stav 7);
- 4) ne uspostavi ili ne održava stalnu i efikasnu funkciju nadzora koja obezbjeđuje nadzor svih aspekata pružanja referentnih vrijednosti (član 8 stav 1);
- 5) ne razvije ili ne primjenjuje robusne procedure u vezi sa funkcijom nadzora ili ih ne dostavi Komisiji na mišljenje i saglasnost (član 8 stav 2);
- 6) ne uspostavi kontrolni okvir koji obezbjeđuje da se referentne vrijednosti pružaju i objavljuju ili stavljaju na raspolaganje u skladu sa zakonom (član 9 stav 1);
- 7) ne dokumentuje kontrolni okvir, redovno ga ne pregleda i ne ažurira ili ga ne stavi na raspolaganje Komisiji, odnosno korisnicima na zahtjev (član 9 stav 4);
- 8) nema uspostavljen okvir odgovornosti koji obuhvata vođenje evidencije, reviziju i pregled, kao i postupak za podnošenje prigovora, radi dokazivanja usklađenosti sa ovim zakonom (član 10 stav 1);
- 9) ne vodi evidenciju ne vodi evidenciju propisanu članom 11 stav 1 ovog zakona (član 11 stav 1);
- 10) ne čuva evidenciju iz člana 11 stav 1 ovog zakona najmanje pet godina, u formatu koji omogućava potpunu reprodukciju i razumijevanje utvrđivanja referentne vrijednosti, kao i

- sprovođenje revizije ili evaluacije ulaznih podataka, proračuna, procjena i odluka (član 11 stav 2);
- 11) ne uspostavi ili ne objavi procedure za prijem, ispitivanje i čuvanje evidencije o pritužbama, uključujući pritužbe u vezi sa procesom utvrđivanja referentne vrijednosti (član 12 stav 1);
 - 12) ne obezbijedi mehanizam za rješavanje pritužbi na način da pritužbe budu ispitane blagovremeno i pravedno, te da se ishod ispitivanja dostavlja podnosiocu pritužbe u razumnom roku, osim ako bi takva komunikacija bila suprotna javnom interesu (član 12 stav 2 tačka 2);
 - 13) izvršava funkcije putem trećih lica na način koji bitno narušava kontrolu administratora nad pružanjem referentne vrijednosti ili sposobnost Komisije da nadzire referentnu vrijednost (član 13 stav 1);
 - 14) u slučaju izdvajanja funkcija odnosno outsourcinga, ne obezbijedi da su ispunjeni ualovi propisani članom 13 stav 3 ovog zakona;
 - 15) ne obezbijedi da ulazni podaci budu precizni, pouzdani, provjerljivi i u skladu sa vrstom i prioritetom propisanim zakonom i objavljenim uputstvima (član 14 stav 1 tač 1 do 5);
 - 16) koristi ulazne podatke od davalaca za koje postoji indikacija nepoštovanja kodeksa ponašanja, a ne pribavi reprezentativne javno dostupne podatke (član 14 stav 1 tačka 7);
 - 17) ne koristi metodologiju za utvrđivanje referentne vrijednosti u skladu sa članom 15 stav 1 ovog zakona (član 15 stav 1);
 - 18) ne obezbijedi jasna i javno objavljena pravila kojima se utvrđuju okolnosti u kojima količina ili kvalitet ulaznih podataka ne ispunjava standarde potrebne da bi se referentna vrijednost utvrdila tačno i pouzdano, kao i način na koji će se referentna vrijednost u tim okolnostima obračunavati (član 15 stav 2);
 - 19) ne razvija, ne primjenjuje ili ne upravlja referentnom vrijednošću i metodologijom na transparentan način (član 16 stav 1);
 - 20) radi obezbjeđenja transparentnosti ne objavi ili ne na drugi način učini dostupnim ključne elemente metodologije koju koristi za svaku referentnu vrijednost koju utvrđuje i objavljuje, odnosno, kada je primjenjivo, za svaku grupu referentnih vrijednosti i podatke o unutrašnjoj reviziji i postupku odobravanja metodologije, kao i učestalost takve revizije (član 16 stav 2 tač. 1 i 2);
 - 21) radi obezbjeđenja transparentnosti ne objavi ili ne na drugi način učini dostupnim postupke za sprovođenje konsultacija o svakoj predloženoj materijalnoj izmjeni metodologije, uključujući obrazloženje izmjena, definiciju šta se smatra materijalnom izmjenom i okolnosti u kojima administrator obavještava korisnike o tim izmjenama i obrazloženje kako ključni elementi metodologije iz tačke 1 stav 2 ovog člana odražavaju ESG faktore za svaku referentnu vrijednost ili grupu referentnih vrijednosti, osim kada se radi o kamatnim ili deviznim referentnim vrijednostima (član 16 stav 2 tač. 3 i 4);
 - 22) ne uspostavi postupke kojima se menadžerima, zaposlenima i drugim fizičkim licima čije su usluge na raspolaganju administratoru ili su pod njegovom kontrolom omogućava da interno prijave nepravilnosti u vezi sa primjenom ovog zakona (član 17 stav 3);
 - 23) najmanje jednom godišnje, kao i u slučaju izmjena kodeksa, ne provjeri da li se davaoci podataka pridržavaju kodeksa ponašanja (član 18 stav 2);
 - 24) Nema uspostavljene efikasne sisteme i kontrole radi obezbjeđenja integriteta i pouzdanosti svih dostavljenih ulaznih podataka administratoru (član 19 stav 2);
 - 25) nema uspostavljene efikasne sisteme i kontrole za obezbjeđenje integriteta svih dostavljenih ulaznih podataka, uključujući kontrole za identifikaciju dostavljača, obuku, upravljanje sukobima interesa, vođenje evidencije i revizije (član 19 stav 3 tačke 1 do 5);
 - 26) se ulazni podaci zasnivaju na stručnoj procjeni pored sistema i kontrola iz člana 19 stav 2 ovog zakona, ne uspostave politike koje uređuju korišćenje stručne procjene ili diskrecionog prava i ne vode evidenciju o razlozima za svaku takvu odluku, uzimajući u obzir prirodu referentne vrijednosti i ulaznih podataka (član 19 stav 3);

- 27) u potpunosti ne sarađuje sa administratorom i Komisijom prilikom nadzora i kontrole dostavljanja ulaznih podataka i ne stavi na raspolaganje informacije i evidenciju vođenu u skladu sa članom 19 st. 2 i 3 ovog zakona (član 19 stav 4);
- 28) na utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti kamatnih stopa pored ili umjesto zahtjeva od čl. 7 do 19 ovog zakona ne primjenjuje posebne zahtjeve iz čl. 60 do 65 ovog zakona koji se odnose na referentne kamatne stope (član 21 stav 1);
- 29) ne dostavi Komisiji procjenu o prijenosu referentne vrijednosti na novog administratora ili o urednom prestanku pružanja u roku od četiri sedmice (član 29 stav 1 tačka 2);
- 30) prekine pružanje referentne vrijednosti u periodu dok traje procjena Komisije ili bez njenog pismenog odobrenja (član 29 st. 4 i 6);
- 31) bez prejudiciranja primjene propisa o konkurenciji, pri pružanju referentne vrijednosti ne preduzme sve potrebne mjere kako bi licence za korišćenje referentne vrijednosti bile dostupne svim korisnicima na pravičan, razumljiv, transparentan i nediskriminatorski način (član 30 stav 1 tačka 1);
- 32) ne obezbijedi da informacije u vezi sa referentnom vrijednošću budu pružene svim korisnicima na isti način, bez favorizovanja pojedinih učesnika tržišta (član 30 stav 1 tačka 2);
- 33) najmanje svake dvije godine Komisiji dostavi procjenu sposobnosti svake kritične referentne vrijednosti i da mjeri relevantno tržište ili ekonomsku stvarnost (član 31 stav 2);
- 34) ne dostavi Komisiji procjenu uticaja prestanka doprinosa na sposobnost referentne vrijednosti da mjeri tržište ili ekonomsku stvarnost, najkasnije 14 dana od dana dostavljanja obavještenja (član 31 stav 4);
- 35) ne postupi u skladu sa odredbama o zamjeni referentne vrijednosti nacionalnim zakonom, uključujući obaveze javnog saopštenja i obavještanja ESMA-e i Evropske komisije (član 34 st. 1 i 2);
- 36) odmah ne obavijesti Komisiju kada značajna referentna vrijednost padne ispod praga iz stava 35 stav 1 tačka 1 ovog zakona (član 35 stav 3);
- 37) odmah ne obavijesti Komisiju ako referentna vrijednost koja nije značajna premaši prag utvrđen članom 35 stav 1 tačka 1 ovog zakona i da u tom slučaju u roku od tri mjeseca ne počne da primjenjuje sve obaveze koje se odnose na značajne referentne vrijednosti (član 37 stav 2);
- 38) ne objavi izjavu o referentnoj vrijednosti ili grupi referentnih vrijednosti u roku od dvije sedmice od dana upisa u registar iz člana 48 ovog zakona ili od početka pružanja novih referentnih vrijednosti (član 38 st. 1 i 3);
- 39) redovno ne preispituje izjavu o referentnoj vrijednosti i, kada je to potrebno, ne ažurira u slučaju svake promjene podataka koji se u njoj navode, a najmanje jednom u dvije godine (član 38 stav 4);
- 40) u izjavi o referentnoj vrijednosti ne sadrži sve podatke i obavještenja propisane članom 38, st. 5 do 18 ovog zakona (uključujući tehničke specifikacije, upozorenja i metodologiju);
- 41) zajedno sa izjavom o referentnoj vrijednosti iz člana 38 ovog zakona, ne objavi postupak kojim se uređuju mjere koje će preduzeti u slučaju izmjene ili prestanka objavljivanja referentne vrijednosti koja se može koristiti u skladu sa članom 41 stav 1 ovog zakona i ne ažurira i ponovo ne objavi svaki put kada dođe do značajne izmjene (član 39 st. 1 i 3);
- 42) prilikom javnog objavljivanja informacija propisanih ovim zakonom iste informacije istovremeno ne dostavi Komisiji kako bi bile dostupne na Evropskoj jedinstvenoj pristupnoj tački (ESAP) (član 40 st. 1 i 2);
- 43) kao pravno lice ne pribavi jedinstveni identifikator pravnog lica (LEI) radi ispunjenja obaveza iz člana 40, stav 2 tačka 2 ovog zakona (član 40 stav 3);
- 44) koristi referentnu vrijednost ili kombinaciju referentnih vrijednosti u Crnoj Gori ili Evropskoj uniji, a da referentna vrijednost nije pružena od strane administratora upisanog u registar iz člana 48 ovog zakona (član 41 stav 1);

- 45) koristi zamjensku referentnu vrijednost koja nije određena u skladu sa čl. 32 i 33 ovog zakona (član 41 stav 2);
- 46) koristi referentnu vrijednost iz treće zemlje bez prethodnog priznanja od ESMA-e i bez upisa u registar iz člana 48 ovog zakona (član 42 st. 1 i 2);
- 47) ne imenuje pravnog zastupnika u Crnoj Gori u skladu sa članom 44 st. 8 i 9 ovog zakona;
- 48) podnese zahtjev za prihvatanje referentne vrijednosti ili grupe referentnih vrijednosti, a da ne ispunjava uslove za to (član 45 stav 1 tačka 1);
- 49) ne postupi po zahtjevu Komisije za obustavu prihvatanja referentne vrijednosti, nakon prestanka važenja uslova za prihvatanje (član 45 stav 8);
- 50) podnese zahtjev za odobrenje ili registraciju, a da ne ispunjava uslove propisane zakonom (član 46 stav 1);
- 51) ne postupi po rješenju Komisije o otklanjanju nepravilnosti u ostavljenom roku (član 54 stav 1);
- 52) odbije da obustavi povredu ili se ne uzdrži od njenog ponavljanja (član 54 stav 1 tačka 1);
- 53) ne vrati nezakonito stečenu imovinsku korist ili ne nadoknadi izbjegnuti gubitak (član 54 stav 1 tačka 2);
- 54) ne postupi po nalogu za objavu javnog upozorenja ili ispravke (član 54 stav 1 tačka 3 i 7);
- 55) odbije smjenu člana organa upravljanja ili ne postupi po drugim naređenim mjerama (član 54 stav 1 tač. 8 i 9);
- 56) ne imenuje nezavisnog eksternog revizora koji će pregledati i izvještavati o usklađenosti administratora sa metodologijom referentne vrijednosti i ovim zakonom (član 63 stav 1);
- 57) ne obavi prvu reviziju šest mjeseci nakon uvođenja Kodeksa ponašanja, a potom na svake dvije godine (član 63 stav 2);
- 58) ima veze između naknada zaposlenih i drugih sukoba interesa koje mogu uticati na vjerodostojnost ulaznih podataka (član 64 stav 1 tačka 8);
- 59) ne vode detaljnu evidenciju o svim relevantnim aspektima doprinosa ulaznim podacima, procesu određivanja i odobrenja podataka, imenima podnosilaca i njihovim odgovornostima, komunikaciji s trgovcima, brokerima i administratorom, upitima o ulaznim podacima i njihovim ishodima, kao i izvještajima o osjetljivosti trgovinskih knjiga vezanih za kamatne stope i druge relevantne derivate (član 65 stav 1);
- 60) ne sastavlja, ne dokumentuje ili ne objavljuje metodologiju za izračunavanje referentne vrijednosti, ili metodologija ne sadrži obavezne elemente iz člana 66 stav 2 (član 66 st. 1 i 2);
- 61) ne donosi i ne objavljuje jasne postupke za svaku bitnu promjenu metodologije, uključujući prethodno obavještenje korisnicima za analizu i primjedbe i objavu primjedaba, i odgovora nakon savjetovanja, osim ako se zahtijeva povjerljivost (član 67 stav 1);
- 62) ne preispituje redovno metodologije kako bi osigurao njihovu pouzdanost i ne uspostavlja postupke za uzimanje u obzir stavova relevantnih korisnika (član 67 stav 2);
- 63) ne vodi zapis revizije sa svim relevantnim informacijama i ne čuva te zapise najmanje pet godina (član 71 stav 1 i 2);
- 64) nema uspostavljene politike i procedure za identifikovanje, objelodanjivanje, upravljanje, ublažavanje i izbjegavanje sukoba interesa, kao i za zaštitu nepristrasnosti i nezavisnosti izračunavanja (član 72 stav 1);
- 65) bez odlaganja ne obavijesti svoje korisnike u slučaju saznanja za postojanje sukoba interesa koji proizlazi iz vlasničke strukture administratora (član 72 stav 5);
- 66) ne uspostavi i ne objavi politiku postupanja po pritužbama, kojom se utvrđuju procedure za prijem, ispitivanje i čuvanje evidencije o pritužbama koje se odnose na proces izračunavanja referentne vrijednosti (član 73 stav 1);
- 67) ne imenuje nezavisnog spoljnog revizora ili ne sprovodi redovne revizije najmanje jednom godišnje, niti objavljuje izvještaj u propisanom roku (član 74 st. 1 do 3);

- 68) ne sastavi, ne dokumentuje i ne objavi metodologiju za izračunavanje te referentne vrijednosti, pri čemu mora da obezbijedi povjerljivost i zaštitu neotkrivenih znanja, iskustava i poslovnih informacija koje se smatraju poslovnom tajnom (član 75 stav 1);
- 69) ne utvrdi formulu ili način obračuna koji se koristi za provjeru usklađenosti emisija sa ciljevima iz Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama, uz obezbjeđenje povjerljivosti i zaštite poslovnih tajni, poslovnog znanja i informacija koje nijesu javno dostupne (član 76);
- 70) ne utvrdi postupak za izmjenu metodologije referentnih vrijednosti za klimatsku tranziciju i usklađenih referentnih vrijednosti, niti ne objavi taj postupak, predložene izmjene i razloge za izmjenu (član 77 st. 1 i 2);
- 71) ne uskladi postupak izmjene metodologije sa ciljem kontinuiranog odražavanja klimatske tranzicije i ciljeva Pariškog sporazuma, uključujući prethodno obavještenje korisnika i mogućnost podnošenja primjedbi (član 77 st. 3 i 4);
- 72) najmanje jednom godišnje ne preispita metodologiju utvrđivanja referentne vrijednosti, kako bi obezbijedio da referentna vrijednost pouzdano odražava ciljeve na kojima se zasniva, i da u tom postupku uzme u obzir mišljenja svih relevantnih korisnika referentne vrijednosti (77 stav 5);

Novčanom kaznom od 500 eura do 4.000 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana odgovorno lice administratora.

Za najteže prekršaje iz stava 1 tač. 1, 15, 44 ovog člana može se izreći i novčana kazna u procentu od 1% do 10% povrijeđene zaštićene vrijednosti.

Povrijeđenom zaštićenom vrijednošću, u smislu stava 3 ovog člana, smatra se očuvanje stabilnosti bankarskog sistema i zaštita sredstava klijenata koja se, za potrebe prekršajnog postupka, izražava kao neto prihod ostvaren u poslovnoj godini koja prethodi godini u kojoj je prekršaj učinjen i koji je objavljen u godišnjem finansijskom izvještaju te kreditne institucije.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, ako je prekršaj počinio administrator kao pravno lice koje je zavisno društvo matičnom društvu u Crnoj Gori, relevantni neto prihod po kamatama i naknadama utvrđuje se iz konsolidovanog godišnjeg finansijskog izvještaja krajnjeg matičnog društva u Crnoj Gori.

Za prekršaje iz koristoljublja kojima je ostvarena imovinska korist može se kazniti administrator i odgovorno lice u administratoru novčanom kaznom u dvostrukom iznosu novčane kazne propisane za taj prekršaj.

Objava prekršajnih sankcija i nadzornih mjera

Član 79

Komisija je dužna da objavi na svojoj internet stranici odluke o izricanju novčanih kazni, prekršajnih sankcija i nadzornih mjera izrečenih zbog kršenja odredbi ovog zakona, uključujući:

- 1) rješenja o izricanju novčanih kazni koje se odnose na povrede odredbi ovog zakona;
- 2) rješenja o prekršajima u vezi sa kršenjem odredbi ovog zakona;
- 3) prekršajne naloge na koje nije uložena žalba u skladu sa zakonom kojim se uređuje prekršajni postupak;
- 4) rješenja o izricanju nadzornih mjera donesenih u postupcima nadzora koje sprovodi Komisija.

Objavljivanje iz stava 1 ovog člana vrši se bez nepotrebnog odlaganja nakon što je počinilac povrede obaviješten o rješenju kojim se izriče sankcija ili mjera, kao i o činjenici da će rješenje biti objavljeno na internet stranici Komisije.

Objave iz stava 1 ovog člana sadrže najmanje informacije o vrsti i karakteru povrede i identitetu počinioce povrede, a ne primjenjuju se na odluke o izricanju mjera istražne prirode.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, Komisija će objaviti rješenja o izricanju novčanih kazni, prekršajnih sankcija ili nadzornih mjera bez navođenja identiteta počinioce povrede u sljedećim slučajevima:

- 1) ako je sankcija ili mjera izrečena fizičkom licu i utvrđeno je da je objava ličnih podataka neproporcionalna;
- 2) ako bi objava ugrozila stabilnost finansijskih tržišta ili kaznenu istragu u toku, pri čemu Komisija, ukoliko ima saznanja o istrazi u vezi sa činjenicama koje su osnov za sankciju ili mjeru, dostavlja rješenje organu koji vodi istragu radi mogućeg određivanja tajnosti rješenja u roku od 15 dana;
- 3) ako bi objava prouzrokovala neproporcionalnu štetu uključenim pravnim ili fizičkim licima, u mjeri u kojoj je to moguće utvrditi.

U slučaju anonimne objave, Komisija odlaže objavu relevantnih podataka na rok do 30 dana, ukoliko utvrdi da će razlozi za anonimnu objavu prestati nakon isteka tog roka.

Ukoliko je protiv novčanih kazni ili nadzornih mjera podnesen pravni lijek ili pokrenut upravni spor, Komisija će tu činjenicu uključiti u objavu ili izmijeniti prethodnu objavu, kao i objaviti ishod postupka ili odluku o poništenju sankcije ili mjere.

Ako je protiv prekršajne sankcije podnesen pravni lijek, Komisija će obavijest o tome uključiti u objavu ili izmijeniti prethodnu objavu, te objaviti ishod postupka ili odluku o poništenju prekršajne sankcije.

Sva pravosnažna rješenja kojima se poništavaju odluke o izricanju sankcija ili nadzornih mjera objaviće se bez odlaganja na internet stranici Komisije.

Objave iz ovog člana biće dostupne na internet stranici Komisije u trajanju od pet godina od dana objave.

Komisija je dužna da obavijesti ESMA-u o svim izrečenim novčanim kaznama i nadzornim mjerama, uključujući informacije o podnesenim pravnim lijekovima i njihovom ishodu, prema potrebi.

X. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Rok za donošenje podzakonskih akata

Član 80

Podzakonski akti za sprovođenje ovog zakona donijeće se u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Rok za usklađivanje postojećih pružalaca indeksa

Član 81

Pružaoци indeksa koji na dan stupanja na snagu ovog zakona obezbjeđuju referentnu vrijednost dužni su da podnesu zahtjev za odobrenje ili registraciju najkasnije u roku od dvije godine od početka primjene ovog zakona, u skladu sa ovim zakonom.

Stupanje na snagu

Član 82

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, a primjenjivaće se od dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji.

**U ovaj Zakon prenesene su Regulativa (EU) 2016/1011 Evropskog parlamenta i Savjeta od 8. juna 2016. godine o indeksima koji se koriste kao referentne vrijednosti u finansijskim instrumentima i finansijskim ugovorima ili za mjerenje uspjehnosti investicionih fondova, kao i o izmjenama Direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU i Regulative (EU) br. 596/2014 i Regulativa (EU) 2019/2089 Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. novembra 2019. godine o izmjeni Regulative (EU) 2016/1011 u pogledu referentnih vrijednosti Evropske unije za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti Evropske unije usklađenih sa Pariškim sporazumom, kao i o objavljivanju informacija u vezi sa održivošću za referentne vrijednosti.*

OBRAZLOŽENJE

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona je član 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, prema kome se, u skladu sa Ustavom, uređuju pitanja od interesa za Crnu Goru.

II RAZLOZI I CILJ DONOŠENJA ZAKONA O REFERENTNIM VRIJEDNOSTIMA

Predlog zakona o referentnim vrijednostima uspostavlja pravni okvir za pružanje, korišćenje i nadzor referentnih vrijednosti u finansijskim instrumentima, finansijskim ugovorima i investicionim fondovima, kao i za definisanje nadležnosti Komisije za tržište kapitala Crne Gore u ovoj oblasti. Cilj zakona je da obezbijedi tačnost, pouzdanost i integritet referentnih vrijednosti koje se koriste u finansijskom sistemu Crne Gore, čime se jača transparentnost tržišta kapitala i povjerenje učesnika. Zakon definiše obaveze administratora, davaoca i korisnika podataka, te propisuje pravila o nadzoru, transparentnosti i odgovornosti u vezi sa utvrđivanjem i objavljivanjem referentnih vrijednosti.

Referentne vrijednosti, kao što su kamatne stope, devizni kursevi ili tržišni indeksi, imaju ključnu ulogu u funkcionisanju finansijskog sistema jer predstavljaju osnovu za određivanje iznosa u finansijskim instrumentima i ugovorima. Neadekvatno upravljanje referentnim vrijednostima može dovesti do značajnih sistemskih rizika, manipulisanja tržištem i gubitka povjerenja investitora.

Donošenjem zakona stvaraju se uslovi za stabilno, transparentno i usklađeno funkcionisanje sistema referentnih vrijednosti, uz jasno definisane uloge Komisije za tržište kapitala, čime se jača integritet i stabilnost finansijskog tržišta.

III USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Predlog zakona o referentnim vrijednostima u potpunosti je usklađen sa Regulativom (EU) 2016/1011 Evropskog parlamenta i Savjeta od 8. juna 2016. godine o indeksima koji se koriste kao referentne vrijednosti u finansijskim instrumentima i finansijskim ugovorima („Benchmark Regulation“), kao i sa Delegiranom Regulativom (EU) 2019/2089 u dijelu koji se odnosi na klimatske i ESG referentne vrijednosti.

Ovim zakonom se preuzimaju osnovni principi evropskog regulatornog okvira koji obezbjeđuje:

- integritet i tačnost referentnih vrijednosti;
- sprječavanje sukoba interesa;
- zaštitu korisnika i investitora;
- nadzor i odgovornost administratora i davaoca podataka;
- uvođenje specifičnih pravila za klimatske, kamatne, devizne i robne referentne vrijednosti.

Zakon predstavlja važan korak u procesu harmonizacije pravnog okvira Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske unije u oblasti tržišta kapitala i finansijske stabilnosti, što je od posebnog značaja u kontekstu pristupanja Crne Gore EU.

IV OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA ZAKONA O REFERENTNIM VRIJEDNOSTIMA

Predlog Zakona o o referentnim vrijednostima sadrži 82 člana, kojima se reguliše sljedeće:

Član 1 se odnosi na predmet zakona. Njime se utvrđuje da zakon uređuje pružanje, korišćenje i nadzor referentnih vrijednosti u finansijskim instrumentima, ugovorima i investicionim fondovima, kao i nadležnosti Komisije za tržište kapitala u sprovođenju ovog zakona. Ovim članom se postavlja osnovni okvir zakona.

Član 2 se odnosi na osnovne definicije pojmova „referentna vrijednost“ i „administrator referentne vrijednosti“. Propisuje se šta se smatra referentnom vrijednošću (benchmarkom) i ko je odgovoran za njeno utvrđivanje i objavljivanje.

Član 3 se odnosi na nadzor nad referentnim vrijednostima. Definiše se da nadzor nad sprovođenjem zakona vrši Komisija za tržište kapitala. Uspostavlja se i saradnja sa ESMA i regulatorima država članica EU.

Član 4 se odnosi na primjenu zakona. Utvrđuju se subjekti na koje se zakon odnosi – administratori, davaoci i korisnici podataka, kao i Komisija za tržište kapitala kao nadležni organ.

Član 5 se odnosi na izuzetke od primjene zakona. Propisuje situacije u kojima se odredbe zakona ne primjenjuju (npr. referentne vrijednosti koje određuje centralna banka, interne grupne vrijednosti, indikativne kotacije, vrijednosti koje nisu dostupne javnosti ili nemaju sistemski značaj i sl.).

Član 6 se odnosi na značenje izraza upotrijebljenih u zakonu. Detaljno se definišu ključni pojmovi – indeks, davalac podataka, ulazni podaci, nadzirani subjekti, investicioni fondovi, finansijski instrumenti, referentne kamatne stope, klimatske referentne vrijednosti i drugi izrazi od značaja za primjenu zakona.

Član 7 se odnosi na zahtjeve za upravljanje i kontrolu od strane administratora. Propisuje se obaveza administratora da uspostavi organizacionu strukturu, procedure i politike koje sprečavaju sukobe interesa i obezbjeđuju integritet u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti.

Član 8 se odnosi na funkciju nadzora kod administratora. Uspostavlja se obaveza formiranja stalne funkcije nadzora koja kontroliše sve aspekte pružanja referentnih vrijednosti, prati metodologiju, promjene i poštovanje kodeksa ponašanja.

Član 9 se odnosi na kontrolni okvir administratora. Propisuje obavezu uspostavljanja unutrašnjih kontrola, planova kontinuiteta poslovanja i procedura za upravljanje operativnim rizicima, radi obezbjeđenja pouzdanosti referentne vrijednosti.

Član 10 se odnosi na okvir odgovornosti administratora. Utvrđuju se obaveze vođenja evidencija, provođenja revizija i obezbjeđenja transparentnosti postupaka. Posebna obaveza propisana je za kritične referentne vrijednosti – godišnja nezavisna eksterna revizija.

Član 11 se odnosi na vođenje evidencije. Administrator je dužan da vodi i čuva evidencije o ulaznim podacima, metodologiji, procjenama i komunikaciji sa davaocima podataka. Time se obezbjeđuje mogućnost naknadne kontrole i revizije.

Član 12 se odnosi na mehanizam za rješavanje pritužbi. Administrator mora da uspostavi procedure za prijem i rješavanje pritužbi koje se odnose na tačnost, metodologiju ili izmjene referentne vrijednosti, uz obavezu nepristrasnog postupanja.

Član 13 se odnosi na izdvajanje funkcija (outsourcing). Propisuje uslove pod kojima administrator može prenijeti dio funkcija na treća lica, uz obavezu zadržavanja pune odgovornosti i nadzora nad sprovođenjem zakona.

Član 14 se odnosi na ulazne podatke. Utvrđuju se zahtjevi u pogledu kvaliteta, pouzdanosti i provjerljivosti ulaznih podataka, kao i obaveze administratora i davaoca podataka u vezi sa prikupljanjem i kontrolom tih podataka.

Član 15 se odnosi na metodologiju utvrđivanja referentne vrijednosti. Propisuje se da metodologija mora biti objektivna, pouzdana, provjerljiva i otporna na promjene tržišnih uslova, te da uključuje ESG faktore kada je to primjenjivo.

Član 16 se odnosi na transparentnost metodologije. Administrator je dužan da javno objavi ključne elemente metodologije, postupke izmjena i konsultacija s korisnicima, čime se povećava transparentnost i povjerenje tržišta.

Član 17 se odnosi na prijavljivanje nepravilnosti. Propisuje obavezu administratora da uspostavi interne mehanizme i procedure za prijavljivanje sumnji na manipulaciju ili druge nepravilnosti Komisiji i nadležnim organima.

Član 18 se odnosi na kodeks ponašanja i zahtjeve za davanje podataka. Administrator mora uspostaviti kodeks ponašanja koji definiše obaveze davanja podataka u vezi sa dostavljanjem ulaznih podataka, upravljanjem sukobima interesa i vođenjem evidencija.

Član 19 se odnosi na zahtjeve upravljanja i kontrole za nadzirane davanje podataka. Uređuju se organizacioni i kontrolni zahtjevi koje moraju ispunjavati banke, investiciona društva i drugi nadzirani subjekti koji dostavljaju podatke administratoru.

Član 20 se odnosi na referentne vrijednosti zasnovane na regulisanim podacima. Propisuje izuzetke i pojednostavljene zahtjeve za referentne vrijednosti koje se zasnivaju na podacima sa regulisanih tržišta, čime se smanjuje administrativno opterećenje.

Član 21 se odnosi na referentne vrijednosti kamatnih stopa. U ovom članu se propisuje da se za kamatne referentne vrijednosti primjenjuju posebni zahtjevi iz kasnijih odredaba zakona (čl. 60–65), dok se odredbe o kritičnim, značajnim i neznčajnim vrijednostima na njih ne odnose.

Član 22 se odnosi na spot devizne referentne vrijednosti. Komisija može odrediti spot devizne vrijednosti koje se odnose na valute trećih zemalja koje nijesu slobodno konvertibilne, a koje se redovno koriste za zaštitu od valutnih rizika. Član propisuje uslove, kriterijume i konsultacioni postupak za njihovo određivanje.

Član 23 se odnosi na referentne vrijednosti roba. Propisuje se posebni zahtjevi i izuzeci za robne referentne vrijednosti (zlato, srebro, platina, energenti i dr.), uz upućivanje na članove 66–74 koji detaljno uređuju ova pitanja.

Član 24 se odnosi na klimatske referentne vrijednosti i referentne vrijednosti usklađene sa Pariskim sporazumom. Utvrđuje primjenu posebnih zahtjeva (čl. 75–77), kao i mogućnost da Komisija propiše minimalne standarde za izbor osnovne imovine, ponderisanje i trajektoriju dekarbonizacije.

Član 25 se odnosi na zahtjeve za klimatske referentne vrijednosti. Propisuje obaveze administratora da biraju osnovnu imovinu koja prati putanju smanjenja emisija CO₂ i da obezbijede objavljivanje ciljeva i napretka u dekarbonizaciji, uz poštovanje ESG principa.

Član 26 se odnosi na isključenja iz referentnih vrijednosti usklađenih sa Pariskim sporazumom. Komisija može utvrditi sektore koji se isključuju iz tih referentnih vrijednosti ako nemaju mjerljive ciljeve smanjenja emisija CO₂ u skladu sa Pariskim sporazumom.

Član 27 se odnosi na obavezu pružanja klimatskih referentnih vrijednosti. Administratori značajnih referentnih vrijednosti sa sjedištem u Crnoj Gori obavezni su da do roka koji odredi Komisija obezbijede najmanje jednu klimatsku referentnu vrijednost.

Član 28 se odnosi na kritične referentne vrijednosti. Komisija utvrđuje i periodično revidira listu referentnih vrijednosti od sistemskog značaja, na osnovu kriterijuma kao što su ukupna vrijednost finansijskih instrumenata (najmanje 500 milijardi eura), tržišna važnost i uticaj na finansijsku stabilnost.

Član 29 se odnosi na obaveznu administraciju kritične referentne vrijednosti. U slučaju kada administrator namjerava da prestane s pružanjem takve vrijednosti, dužan je da obavijesti Komisiju i predloži plan prenosa ili urednog prestanka. Komisija može privremeno obavezati nastavak objavljivanja do pet godina.

Član 30 osigurava da administratori kritičnih referentnih vrijednosti ne zloupotrebljavaju svoju tržišnu moć. Propisuje se mjere kojima se garantuje ravnopravan, transparentan i nediskriminatorski pristup licencama i informacijama svim korisnicima, čime se povećava tržišna konkurencija i povjerenje u referentne vrijednosti.

Član 31 uvodi obavezu redovnog praćenja i izvještavanja o sposobnosti kritičnih referentnih vrijednosti da realno odražavaju tržište. Takođe predviđa mehanizme da se obezbijedi kontinuitet doprinosa podataka od strane nadziranih subjekata, te ovlašćuje Komisiju da interveniše u slučaju ugroženosti referentne vrijednosti, čime se štiti stabilnost finansijskog tržišta.

Član 32-34 uređuju pravni okvir za zamjenu referentnih vrijednosti koje prestaju da budu relevantne ili se povlače. Komisija ima ovlaštenje da odredi zamjenske vrijednosti i time spriječi pravnu nesigurnost i poremećaje na tržištu. Takođe se uređuju uslovi i procedure kako bi se zaštitili korisnici i finansijska stabilnost.

Član 35 definiše kriterijume za značajne referentne vrijednosti koje imaju veliki uticaj na finansijsko tržište. Ove vrijednosti zahtijevaju poseban nadzor i zaštitu zbog njihove široke upotrebe i nedostatka adekvatnih zamjena, kako bi se spriječili sistemski rizici.

Član 36 izuzeci od specifičnih obaveza za značajne referentne vrijednosti. Administrator značajne referentne vrijednosti može izuzeti primjenu određenih obaveza ako procijeni da su one nesrazmjerne u odnosu na prirodu ili uticaj referentne vrijednosti ili veličinu administratora. O odluci mora odmah obavijestiti Komisiju i dostaviti relevantne informacije. Komisija može tražiti da se ipak primjene neke obaveze ako je to opravdano, pri čemu uzima u obzir niz faktora poput ranjivosti na manipulaciju, sukoba interesa i uticaja na tržište. Komisija redovno preispituje opravdanost takve odluke.

Član 37 Referentne vrijednosti koje nisu značajne. Administrator referentnih vrijednosti koje nisu značajne može odlučiti da ne primjenjuje određene obaveze ako smatra da nisu neophodne, ali mora o tome odmah obavijestiti Komisiju. Ukoliko vrijednost pređe prag značajnosti, mora početi primjenjivati obaveze za značajne referentne vrijednosti. Takođe je dužan da objavi i Komisiji dostavi izjavu o usklađenosti s objašnjenjem za izuzeće, a Komisija može zahtijevati dodatne informacije i izmjene.

Član 38 propisuje da je Administrator dužan da u roku od dvije sedmice od upisa u registar objavi detaljnu izjavu o svakoj referentnoj vrijednosti koju pruža. Izjava mora jasno definisati tržište koje se mjeri, metodologiju, tehničke specifikacije, pravila za diskreciono pravo i procedure za ažuriranje, kao i upozorenja o mogućim ograničenjima i rizicima za korisnike.

Član 39 Izmjene i prestanak objavljivanja referentne vrijednosti. Administrator mora objaviti i redovno ažurirati postupak kojim se uređuju mjere za slučaj izmjene ili prestanka objavljivanja referentne vrijednosti. Nadzirani subjekti su dužni imati pisane planove za reagovanje u tim situacijama, uključujući potencijalne zamjene referentnih vrijednosti, koje moraju biti uključene i u ugovore s klijentima.

Član 40 se odnosi na dostupnost informacija putem Evropske jedinstvene pristupne tačke (ESAP). Sve relevantne informacije koje administrator objavi moraju se istovremeno dostaviti Komisiji radi objavljivanja na ESAP-u u formatu koji omogućava mašinsku obradu. ESMA donosi tehničke standarde za format, metapodatke i kvalitet podataka, kako bi se obezbijedila transparentnost i dostupnost podataka za nadzor i korisnike.

Član 41 definiše osnovna pravila za korišćenje referentnih vrijednosti od strane nadziranih subjekata u Crnoj Gori. Naglašava se važnost transparentnosti i usklađenosti sa regulatornim zahtjevima – referentne vrijednosti moraju biti pružene od strane registrovanih administratora, bilo da su iz Crne Gore ili EU. Takođe, omogućava se korišćenje zamjenskih referentnih vrijednosti kako bi se obezbijedila fleksibilnost i sigurnost na tržištu. Obaveza jasno označavanja izvora referentne vrijednosti u prospektu jača povjerenje investitora i osigurava usklađenost s evropskim standardima.

Član 42 uređuje se uslov za korišćenje referentnih vrijednosti iz zemalja van EU i Crne Gore (trećih zemalja). Definišu se uslovi za priznavanje ekvivalencije regulatornog sistema treće zemlje, što omogućava integraciju i međunarodnu saradnju na tržištu kapitala. Komisija mora procijeniti da li treća zemlja zadovoljava standarde iz zakona i omogućava nadzor, čime se štite investitori i tržište. Takođe, utvrđuju se mehanizmi za saradnju i razmjenu informacija sa nadležnim tijelima trećih zemalja, što je ključno za efikasan nadzor.

Član 43 uvodi sankcije za administratore iz trećih zemalja koji krše propise ili štete tržištu i korisnicima. Komisija ima ovlaštenje da povuče registraciju, ali uz obaveznu prethodnu obavijest i saradnju s nadležnim organima treće zemlje. Time se osigurava pravna sigurnost i transparentnost postupka, ali i zaštita tržišta od neodgovornih subjekata.

Član 44 omogućava administratorima iz trećih zemalja da steknu prethodno priznanje Komisije za pružanje referentnih vrijednosti na crnogorskom tržištu, prije nego što bude donesena odluka o ekvivalenciji cijele zemlje. Definišu se zahtjevi koje takvi administratori moraju ispuniti, uz mogućnost priznavanja međunarodnih standarda (IOSCO), čime se olakšava integracija i usklađivanje sa globalnim praksama. Uvođenje pravnog zastupnika u Crnoj Gori jača nadzor i odgovornost.

Član 45 uređuje proces tzv. „endorsiranja“ (prihvatanja) referentnih vrijednosti iz trećih zemalja od strane domaćih administratora ili drugih nadziranih subjekata, koji preuzimaju odgovornost za usklađenost tih vrijednosti s domaćim propisima. Time se omogućava fleksibilnost i prilagođavanje tržištu, ali se istovremeno osigurava da se poštuju standardi zaštite i kontrole, uz jasnu odgovornost subjekata koji ih prihvataju. Ova odredba je važna za sprječavanje zloupotreba i osiguranje stabilnosti tržišta.

Član 46 propisuje postupak kojim pravna lica u Crnoj Gori koja žele da budu administratori referentnih vrijednosti moraju dobiti odobrenje ili izvršiti registraciju kod Komisije za tržište kapitala, zavisno od vrste indeksa koje obezbjeđuju. Takođe, određuje se obaveza pravnog lica da održava uslove i obavještava Komisiju o bitnim promjenama. Rokovi za podnošenje zahtjeva i donošenje odluka su jasno definisani radi efikasnosti procesa.

Član 47 se odnosi na poništenje ili privremena obustava odobrenja ili registracije. Komisija ima pravo da poništi ili privremeno obustavi odobrenje ili registraciju administratora ako se prekrše uslovi, ako administrator odustane ili ako su podaci za odobrenje pribavljeni nezakonito. Ovdje su propisani i mehanizmi zaštite korisnika u slučaju privremene obustave, kao i obaveza obavještavanja ESMA-e.

Član 48 Propisuje obavezu Komisije da vodi javan registar svih ovlašćenih i registrovanih administratora i referentnih vrijednosti koje oni obezbjeđuju, čime se obezbjeđuje transparentnost i javna dostupnost ključnih podataka, kao i obaveza obavještavanja ESMA-e.

Član 49 omogućava Komisiji da povjeri izvršenje određenih poslova nadležnim organima drugih država članica, uz saglasnost, a takođe reguliše obaveze obavještavanja ESMA-e i drugih država o takvoj saradnji, čime se olakšava prekogranični nadzor i koordinacija.

Član 50 uređuje uslove pod kojima Komisija može otkriti informacije koje je primila od nadležnih organa drugih država, pri čemu je potrebna saglasnost izvornog organa ili sudska potreba, uz obavezu obavještavanja.

Član 51 propisuje pravo Komisije da traži pomoć drugih nadležnih organa u sprovođenju nadzora ili istrage, kao i mogućnosti koordinacije nadzora s ESMA-om, što omogućava efikasniju i zajedničku kontrolu prekograničnih aktivnosti.

Član 52 propisuje da je Komisija za tržište kapitala kao glavni nadležni organ u Crnoj Gori za nadzor nad administratorima i nadziranim subjektima, te propisuje obavezu jasnog razgraničenja nadležnosti ako postoje drugi organi, kao i koordinaciju sa ESMA-om i Evropskom komisijom.

Član 53 detaljno nabraja ovlašćenja Komisije u nadzoru i ispitivanju, uključujući pristup dokumentima, zahtjeve za informacijama, nadzore i istrage, kao i mjere kao što su zabrane, zamrzavanje imovine i objavljivanje ispravki. Takođe propisuje da Komisija može djelovati samostalno, u saradnji ili posredstvom drugih organa, uz poštovanje prava na odbranu.

Član 54 propisuje da Komisija može naložiti otklanjanje nepravilnosti i izreći različite mjere nadzora ako se utvrde povrede zakona ili nepostupanja, uključujući zabranu ponavljanja povrede i oduzimanje nezakonito stečene koristi, čime se osigurava sprovođenje zakona i zaštita tržišta.

Član 55 uređuje obavezu Komisije da ostvaruje saradnju i razmjenu informacija sa domaćim i međunarodnim nadležnim organima radi efikasnog sprovođenja ovog zakona i nadzornih funkcija. Propisuje se obaveza međusobnog dostavljanja informacija između Komisije i nadležnih organa u Crnoj Gori, uz poštovanje pravila o povjerljivosti i zaštiti podataka. Takođe se uređuje pribavljanje i razmjena povjerljivih i tajnih podataka u skladu sa važećim propisima, kao i saradnja sa regulatornim organima drugih država članica i ESMA-om. Cilj ove odredbe je

obezbjedjivanje punog regulatornog usklađivanja, blagovremene i efikasne razmjene informacija i dosljednog nadzora nad subjektima tržišta kapitala.

Član 56 se odnosi na transparentnost u radu Komisije koja je ključna je za povjerenje tržišnih učesnika i javnosti u regulatorni sistem. Ovaj član propisuje obavezu objavljivanja odluka o izrečenim sankcijama, čime se javno ističe sankcionisanje povreda propisa, dok istovremeno štiti interese pravnih i fizičkih lica kroz mogućnost anonimizacije ili odlaganja objave u posebnim slučajevima. Time se postiže balans između javnog interesa i zaštite privatnosti, kao i stabilnosti finansijskog tržišta.

Član 57 uređuje osnivanje kolegijuma nadležnih organa za kritične referentne vrijednosti ima za cilj da omogući efikasnu koordinaciju i saradnju regulatornih tijela u upravljanju rizicima vezanim za ključne tržišne pokazatelje. Uključivanje ESMA-e i nadležnih organa drugih država omogućava pravovremenu razmjenu informacija i usklađene reakcije na potencijalne prijetnje finansijskoj stabilnosti, čime se sprečavaju neželjene posljedice prekida ili manipulacije referentnim vrijednostima.

Član 58 reguliše saradnju sa ESMA-om. U okviru evropskog regulatornog sistema za tržište kapitala, saradnja sa ESMA-om je od ključnog značaja za dosljednu primjenu pravila i unifikaciju nadzora. Komisija je obavezna da bez odlaganja pruža ESMA-i sve relevantne informacije i učestvuje u zajedničkim nadzornim aktivnostima, čime se podiže kvalitet regulatornog nadzora i doprinosi stabilnosti i integritetu finansijskih tržišta.

Član 59 štiti povjerljive informacije koje Komisija prima i razmjenjuje, obavezujući sve učesnike u procesu nadzora da čuvaju poslovnu tajnu. Ova zaštita je neophodna da bi se osigurala sigurnost osjetljivih podataka i spriječila zloupotrebe koje bi mogle narušiti tržišne subjekte ili regulatorni proces. Ipak, određene izuzetke zakon dozvoljava, naročito u sudskim postupcima ili kada je objavljivanje informacija propisano zakonom, čime se uspostavlja ravnoteža između zaštite povjerljivosti i pravde.

Čl. 60 do 65 ovog zakona se odnose na posebni zahtjevi koji se odnose na referentne kamatne stope.

Članovima 66 do 74 ovog zakona propisuju se posebni zahtjevi za utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti roba.

Članovima 75 do 77 ovog zakona propisuju se posebni zahtjevi koje se odnose na pružanje i doprinos klimatskim referentnim vrijednostima i referentnim vrijednostima usklađenim sa Pariskim sporazumom.

Član 78 ovog zakona odnose se na prekršaje administratora i nadzirane davaoca podataka.

Član 79 propisuje objavu prekršajnih sankcija i nadzornih mjera.

Član 80 uređuje prelazni period za postojeće pružaoce indeksa koji obezbjeđuju referentne vrijednosti na dan stupanja na snagu ovog zakona. Njima se daje rok od dvije godine da podnesu zahtjev za odobrenje ili registraciju u skladu sa novim zakonskim pravilima i podzakonskim aktima Komisije. Ovim se osigurava pravna sigurnost i neometan prelaz na novi regulatorni režim bez naglog prekida usluga koje utiču na tržište kapitala.

Dodatno, član propisuje mogućnost da Komisija registruje pružaoce indeksa iako on nije formalno nadzirano lice, pod uslovom da se radi o ne-kritičnim referentnim vrijednostima koje nisu široko korišćene. Ova odredba omogućava određenu fleksibilnost u primjeni zakona, sprječavajući nepotreban regulatorni teret za manje značajne pružaoce i održavajući stabilnost tržišta.

Komisija je u obavezi da o ovim odlukama obavijesti ESMA-u, čime se obezbjeđuje transparentnost i usklađenost sa evropskim regulatornim standardima. Omogućavanjem nastavka obezbjeđivanja referentnih vrijednosti do isteka roka za odobrenje ili registraciju, zakon štiti kontinuitet finansijskih ugovora i instrumenata koji zavise od ovih referentnih vrijednosti.

U slučajevima kada prestanak ili izmjena referentne vrijednosti mogu izazvati ozbiljne posljedice poput događaja više sile ili povrede ugovornih prava, Komisija može dozvoliti dalju upotrebu

takvih vrijednosti uz ograničenje da se ne mogu dodavati novi finansijski instrumenti ili fondovi koji se na njih pozivaju, čime se postiže balans između pravne sigurnosti i tržišne stabilnosti.

Član 81 propisuje obavezu donošenja svih neophodnih podzakonskih akata za sprovođenje zakona u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu. Time se osigurava pravovremena i kompletna implementacija zakonskih odredbi u praktičan i operativan okvir rada nadležnih tijela, što je ključni uslov za efikasnu primjenu novog regulatornog režima.

Član 82 propisuje da zakon stupa na snagu osmog dana od objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“, što je u skladu sa uobičajenom praksom za donošenje zakona. Međutim, njegova primjena se odlaže do dana pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kako bi se obezbijedilo da se novi regulatorni okvir primjenjuje u trenutku kada Crna Gora postane dio jedinstvenog evropskog tržišta. Ovakvo rješenje omogućava svim subjektima na tržištu kapitala i nadležnim institucijama da se blagovremeno pripreme za ispunjavanje obaveza koje proističu iz ovog zakona, čime se obezbjeđuje pravna sigurnost i nesmetano funkcionisanje tržišta prilikom prelaska na evropski regulatorni režim.

V. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Za potrebe sprovođenja ovog zakona nije potrebno obezbijediti dodatna sredstva iz budžeta Crne Gore, što znači da se finansijski teret primjene Zakona o referentnim vrijednostima neće prenijeti na državni budžet. Sredstva za sprovođenje zakona biće obezbijeđena kroz postojeće budžete nadležnih regulatornih tijela, kao i putem naknada i taksi koje se naplaćuju od pružalaca referentnih vrijednosti i drugih učesnika na tržištu u skladu sa ovim zakonom.

Ovaj pristup omogućava efikasnu i održivu primjenu zakona bez dodatnih troškova za državni budžet, pri čemu se finansijska odgovornost za usklađivanje i nadzor pružalaca referentnih vrijednosti preuzima od strane samih pružalaca i tržišnih aktera. Time se postiže cilj povećanja transparentnosti, pouzdanosti i kvaliteta referentnih vrijednosti, što doprinosi stabilnosti i integritetu finansijskog tržišta Crne Gore.

Zakonski okvir je dizajniran tako da se troškovi sprovođenja efikasno rasporede, a nadležne institucije imaju adekvatne resurse kroz postojeće finansijske kapacitete i prihodovne izvore, što minimizira potrebu za dodatnim državnim intervencijama.

VI. RAZLOZI ZA HITNOST DONOŠENJA OVOG ZAKONA

Predlaže se donošenje Zakona o referentnim vrijednostima po hitnom postupku, u skladu sa članom 151 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Hitnost donošenja ovog zakona opravdava se potrebom za usklađivanjem nacionalnog zakonodavstva sa pravnom tekovinom Evropske unije, posebno u svjetlu novih regulatornih zahtjeva koje postavlja Uredba (EU) 2016/1011 o referentnim vrijednostima (Benchmark Regulation - BMR), te prateće evropske regulative.

Uvođenje novog zakonodavnog okvira omogućava Crnoj Gori da ispuni svoje međunarodne obaveze i osigura uspostavljanje transparentnog, pouzdanog i pravno sigurnog sistema za administraciju referentnih vrijednosti, čime se smanjuju rizici od manipulacije i neusklađenosti sa međunarodnim standardima.

Donošenje zakona po hitnom postupku neophodno je kako bi se što prije uspostavila zakonska regulativa koja garantuje zaštitu interesa svih učesnika na finansijskom tržištu, omogućava efikasan nadzor nad administratorima referentnih vrijednosti i doprinosi jačanju povjerenja u finansijski sistem.

S obzirom na strateški značaj harmonizacije sa EU pravom i međunarodnim standardima, kao i na potrebu da Crna Gora osigura stabilnost i integritet finansijskog tržišta, predlaže se da se postupak donošenja ovog zakona sprovede po hitnom postupku.

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ PROPISA	MINISTARSTVO FINANSIJA – Komisija za tržište kapitala
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o referentnim vrijednostima
1. Definisanje problema - Koje probleme treba da riješi predloženi akt? - Koji su uzroci problema? - Koje su posljedice problema? - Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? - Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?	
Koje probleme treba da riješi predloženi akt? U pravnom sistemu Cme Gore trenutno ne postoji poseban zakon koji uređuje oblast referentnih vrijednosti (engl. benchmarks) i aktivnosti njihovih administratora. Referentne vrijednosti, kao što su kamatne stope, devizni kursevi, indeksi tržišta kapitala i slični pokazatelji, predstavljaju ključni element finansijskih ugovora, instrumenata i tržišnih praksi. Njihova nepravilna izrada, netransparentno upravljanje ili manipulacija mogu izazvati ozbiljne posljedice po finansijsku stabilnost, povjerenje investitora i integritet tržišta kapitala. Trenutno se referentne vrijednosti koriste u finansijskim instrumentima i ugovorima (posebno u bankarskom i investicionom sektoru), ali bez posebnih pravila o načinu njihove izrade, objave, kontrole i odgovornosti. Time postoji rizik od manipulacija, neusklađenosti sa međunarodnim standardima i potencijalne štete za investitore i korisnike finansijskih usluga.	
Koji su uzroci problema? • Neadekvatan pravni okvir – ne postoji propis koji definiše pojam referentne vrijednosti, kriterijume za njenu izradu, odgovornosti administratora i način nadzora. • Ograničena institucionalna koordinacija – nadležnost za praćenje i kontrolu referentnih vrijednosti trenutno nije jasno utvrđena. • Rizik manipulacije i sukoba interesa – zbog nedostatka propisa, administratori i subjekti koji koriste referentne vrijednosti mogu djelovati bez odgovarajućih mehanizama kontrole. • Neusklađenost sa EU propisima, posebno sa Regulativom (EU) 2016/1011, koja je osnovni zakonodavni okvir u državama članicama EU.	
Koje su posljedice problema? • Rizik od objavljivanja netačnih ili manipulisanih referentnih vrijednosti, što može uticati na cijene finansijskih instrumenata i vrijednost ugovora. • Ograničeno povjerenje investitora u tržište kapitala i finansijske institucije. • Mogućnost regulatornih i tržišnih barijera za domaće subjekte koji žele posloovati sa EU partnerima.	

- Potencijalni negativni efekti na stabilnost finansijskog sistema u slučaju zloupotrebe referentnih vrijednosti.

Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?

- Investitori: snose rizik da proizvodi ili ugovori zasnovani na neprovjerenim referentnim vrijednostima rezultiraju finansijskim gubicima.
- Finansijske institucije (banke, investiciona društva, investicioni fondovi): suočavaju se s reputacionim i operativnim rizicima, te neizvjesnošću u poslovanju.
- Državni organi i regulator: trpe posljedice u vidu nedostatka transparentnosti i nemogućnosti efikasnog nadzora nad tržištem.
- Građani i privreda: indirektno pogođeni kroz potencijalne poremećaje na tržištu finansijskih instrumenata.

Kako bi problem evoluirao bez donošenja propisa („status quo“ opcija)?

Bez posebnog zakona, tržište bi nastavilo da funkcioniše u pravnom vakuumu. Rizici od manipulacija bi ostali, dok bi se povećavali troškovi kasnijeg usklađivanja sa EU pravnim okvirom u procesu pristupanja. Povjerenje u domaće referentne vrijednosti bi ostalo nisko, a mogućnost prekograničnog priznanja takvih vrijednosti bila bi praktično onemogućena.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

Glavni ciljevi propisa:

- Uspostavljanje pravnog okvira za izradu, korišćenje i nadzor referentnih vrijednosti u Crnoj Gori.
- Jasno definisanje uloga i odgovornosti administratora referentnih vrijednosti, uključujući procedure odobrenja, nadzora i sankcionisanja.
- Povećanje povjerenja investitora i zaštite korisnika finansijskih usluga.
- Usklađivanje sa Regulativom (EU) 2016/1011 o referentnim vrijednostima i relevantnim delegiranim uredbama.
- Jačanje regulatorne infrastrukture Komisije za tržište kapitala kao nadležnog organa za ovu oblast.

Posebni ciljevi:

- Sprečavanje manipulacije i zloupotreba pri izradi referentnih vrijednosti.
- Obezbjedjivanje tačnih, pouzdanih i transparentnih izvora podataka.
- Omogućavanje da domaće referentne vrijednosti budu priznate u EU i međunarodnim okvirima.

Usklađenost sa strateškim dokumentima Vlade Crne Gore:

Nacrt Zakona o referentnim vrijednostima direktno doprinosi strateškim ciljevima Vlade u pogledu jačanja, modernizacije i stabilnosti finansijskog sektora. Uspostavljanjem pravnog okvira za definisanje, upravljanje i nadzor referentnih vrijednosti, ovaj zakon povećava transparentnost i integritet finansijskog tržišta, što je temelj povjerenja investitora i održivog

razvoja tržišta kapitala. Precizno uređeni standardi za administratore referentnih vrijednosti omogućavaju pouzdanije funkcionisanje tržišta i smanjuju rizik od manipulacija, čime se doprinosi dugoročnoj otpornosti finansijskog sistema Crne Gore.

Zakon doprinosi ostvarivanju ciljeva Nacionalnog plana za ekonomski oporavak kroz povećanje povjerenja investitora i stabilnosti finansijskih tržišta. Pouzdane i transparentne referentne vrijednosti su preduslov za sigurno poslovanje banaka, investicionih fondova i drugih finansijskih institucija, što omogućava privredi lakši i povoljniji pristup kapitalu. Time se posredno podstiče razvoj malih i srednjih preduzeća (MSP), povećava investiciona aktivnost i jača ukupna konkurentnost privrede, posebno u postkriznim uslovima.

Nacrt Zakona o referentnim vrijednostima je u potpunosti usklađen sa pravnom tekovinom Evropske unije, konkretno sa Regulativom (EU) 2016/1011 o referentnim vrijednostima i relevantnim delegiranim regulativama. Donošenjem ovog zakona, Crna Gora potvrđuje svoje opredjeljenje da uskladi regulatorni okvir finansijskih tržišta sa evropskim standardima, čime se jača institucionalni kredibilitet države i olakšava buduća integracija u jedinstveno tržište kapitala EU. Ovaj zakon takođe omogućava međusobno priznanje referentnih vrijednosti i administrativnu saradnju sa evropskim regulatornim tijelima.

Zakon doprinosi ciljevima Vlade u pogledu podrške malim i srednjim preduzećima kroz stvaranje pouzdanijeg i predvidljivijeg finansijskog okruženja. Pouzdane referentne vrijednosti omogućavaju preciznije formiranje kamatnih stopa, tržišnih cijena i finansijskih pokazatelja, što olakšava MSP-ima planiranje troškova finansiranja i investicija. Na taj način se indirektno jača njihova sposobnost pristupa kreditima i investicionim fondovima, čime se podstiče njihov rast, razvoj i konkurentnost.

Predloženi zakon usklađen je i sa strateškim ciljem digitalne transformacije finansijskog sektora. Uvođenje standardizovanih postupaka i nadzornih mehanizama za administratore referentnih vrijednosti podrazumijeva digitalno vođenje registara, elektronsko izvještavanje i automatizovanu analitiku, što doprinosi efikasnijem i savremenijem nadzoru tržišta. Time se otvara prostor za integraciju sa međunarodnim bazama podataka i povećava sposobnost Crne Gore da učestvuje u globalnim procesima razmjene finansijskih informacija.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).
- Obrazložiti preferiranu opciju?

Opcija 1 – Status quo (bez donošenja novog propisa)

Ova opcija podrazumijeva zadržavanje postojećeg regulatornog okvira, bez donošenja posebnog zakona o referentnim vrijednostima. U tom slučaju, pitanja vezana za referentne vrijednosti nebi bila regulisana.

Prednosti su jer se ne zahtijevaju dodatni administrativni ili finansijski troškovi za državu i tržišne subjekte i nema potrebe za dodatnim institucionalnim prilagođavanjima.

Nedostaci:

- Nastavlja se postojanje pravne praznine u pogledu upravljanja i nadzora nad referentnim vrijednostima.
- Odsustvo propisanih standarda povećava rizik od manipulacija, sukoba interesa i zloupotreba u izradi referentnih vrijednosti.
- Ne postoji mehanizam nadzora nad administratorima referentnih vrijednosti.
- Crna Gora bi ostala neusklađena sa pravnim okvirom Evropske unije, što bi negativno uticalo na proces pristupanja EU i međunarodnu reputaciju finansijskog sistema.
- Investitori i finansijske institucije bi nastavili da posluju u pravnoj i tržišnoj nesigurnosti, što dugoročno smanjuje povjerenje i likvidnost tržišta kapitala.

Ova opcija je kratkoročno najjeftinija, ali dugoročno najnepovoljnija, jer produžava postojeće rizike i onemogućava razvoj modernog i sigurnog finansijskog tržišta. Nema trajnu vrijednost i ne ispunjava obaveze Crne Gore u procesu EU integracija.

Opcija 2 – Samoregulacija i dobrovoljni standardi

Ova opcija predviđa da industrija, udruženja finansijskih institucija i drugi tržišni subjekti razviju dobrovoljne standarde i kodekse ponašanja za administratore referentnih vrijednosti, bez uvođenja zakonske obaveznosti ili državnog nadzora. Regulator bi imao samo posmatračku ulogu.

Prednosti se ogledaju u većoj fleksibilnosti u primjeni standarda, posebno za manje subjekte, mogućnost bržeg usvajanja praksi jer nije potrebno prolaziti kroz formalne zakonodavne procedure kao i niži početni troškovi za regulatora.

Nedostaci

- Nedostatak obaveznosti i zakonske sankcije za nepoštovanje pravila.
- Nema garancije da će svi učesnici tržišta poštovati iste standarde, što može dovesti do neujednačene i netransparentne prakse.
- Onemogućava efikasan nadzor i zaštitu investitora, jer regulator nema formalna ovlašćenja.
- Takav sistem nije prepoznat u okviru EU pravne tekovine, pa bi Crna Gora ostala izvan evropskih mehanizama saradnje i razmjene informacija.
- Rizik reputacionih i tržišnih posljedica u slučaju nepravilnosti ostaje visok.

Samoregulacija može biti koristan prelazni korak, ali ne predstavlja sistemsko rješenje. Oslanjanje isključivo na dobrovoljne mehanizme ne obezbjeđuje ni stabilnost ni međunarodnu kompatibilnost tržišta.

Opcija 3 – Donošenje posebnog Zakona o referentnim vrijednostima (preporučena opcija)

Ova opcija podrazumijeva donošenje posebnog zakona kojim se uređuje pravni okvir za izradu, upotrebu, nadzor i transparentnost referentnih vrijednosti, u potpunosti usklađenog sa Regulativom (EU) 2016/1011.

Zakonom se definišu:

- uslovi za dobijanje odobrenja za administratore referentnih vrijednosti,
- obaveze administratora u pogledu metodologije i objavljivanja podataka,
- nadzorna ovlaštenja Komisije za tržište kapitala,
- mehanizmi sankcionisanja i zaštite korisnika,
- pravila o upotrebi stranih referentnih vrijednosti u Crnoj Gori.

Prednosti:

- Pravna sigurnost i usklađenost sa međunarodnim standardima i pravnom tekovinom EU.
- Povećano povjerenje investitora i korisnika finansijskih usluga.
- Zaštita integriteta tržišta i sprečavanje manipulacija.
- Jasno definisana odgovornost administratora i transparentnost procesa izrade referentnih vrijednosti.
- Mogućnost međunarodnog priznanja domaćih referentnih vrijednosti, što omogućava njihovu upotrebu i na tržištima EU.
- Dugoročna stabilnost i otpornost finansijskog sektora, kao i podsticaj za razvoj novih tržišnih instrumenata.
- Jačanje kapaciteta Komisije za tržište kapitala kroz institucionalnu ulogu nadzora i saradnju s evropskim organima.

Nedostaci:

- Početni troškovi uspostavljanja sistema nadzora i obuke kadrova u Komisiji.
- Potreba da administratori referentnih vrijednosti prilagode svoje interne procedure novim standardima.
- Kratkoročno povećanje administrativnog opterećenja u fazi uvođenja zakona.

Obrazloženje preferirane opcije:

Regulatorna opcija – donošenje posebnog Zakona o referentnim vrijednostima – predstavlja jedino trajno i održivo rješenje. Njome se:

- uspostavlja sveobuhvatan institucionalni okvir u skladu sa EU praksom;
- smanjuju pravne i tržišne neizvjesnosti;
- osigurava efikasna zaštita investitora i finansijskih institucija;
- jača kredibilitet Crne Gore kao zemlje koja usvaja savremene evropske standarde.

Dugoročne koristi, poput povećanja povjerenja, razvoja tržišta kapitala, jačanja međunarodne saradnje i institucionalnog kapaciteta, višestruko nadmašuju početne troškove uspostavljanja sistema.

Nakon uporedne analize, Komisija za tržište kapitala ocjenjuje da je donošenje posebnog Zakona o referentnim vrijednostima najracionalnija, najefikasnija i najstabilnija opcija. Ovim zakonom Crna Gora dobija transparentan, usklađen i pouzdan sistem referentnih vrijednosti koji jača finansijsku stabilnost i doprinosi procesu evropskih integracija.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerovatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.

- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

Pozitivni uticaji

- **Finansijske institucije** (banke, investicioni fondovi, investiciona društva) dobiće veću pravnu sigurnost i jasne smjernice za korišćenje referentnih vrijednosti, što smanjuje rizik od pravne neizvjesnosti i mogućih sporova, te olakšava upravljanje rizicima.
- **Komisija za tržište kapitala** dobiće efikasniji alat za nadzor i kontrolu nad administratorima i korisnicima referentnih vrijednosti, što doprinosi stabilnosti finansijskog sistema i povećanju povjerenja investitora.
- **Krajnji korisnici i investitori** imaju pristup transparentnijim i pouzdanijim referentnim vrijednostima, što povećava sigurnost ulaganja i smanjuje rizik od manipulacija.
- **Administratori referentnih vrijednosti** biće jasno regulisani kroz propisane standarde, čime se unapređuje kvalitet, transparentnost i pouzdanost njihovih metodologija i podataka.

Negativni uticaji

- **Mala i srednja preduzeća (SME)** koja koriste referentne vrijednosti u ugovorima mogu se suočiti sa dodatnim troškovima prilagođavanja, administrativnim obavezama i potrebom za stručnom podrškom.
- **Privredni subjekti koji nisu direktno uključeni u tržište kapitala**, ali koriste finansijske instrumente vezane za referentne vrijednosti, mogu osjetiti indirektno posljedice kroz moguće povećanje troškova finansiranja ili složenije uslove u ugovorima.
- **Administratori referentnih vrijednosti** moraće da se usklade sa novim zahtjevima (governance, metodologija, izvještavanje, IT), što može povećati njihove operativne troškove, posebno za manje administratore.

Procjena troškova – vrste, iznosi i metodološko obrazloženje

U nastavku je prikazano detaljno razvrstavanje vrsta troškova i okvirne procjene njihovih raspona u regionu i EU. Procjene su orijentacione i zavise od više faktora: veličine subjekta (građanin, SME, velika finansijska institucija, administrator), vrste i značaja referentne vrijednosti (lokalni, značajni ili kritični međunarodni benchmark), kao i prethodne tehnološke i organizacione spremnosti.

Korišćeni rasponi zasnovani su na javno dostupnim analizama primjene Regulative o referentnim vrijednostima (Benchmark Regulation – BMR), dokumentima i prijedlozima ESMA-e o nadzornim naknadama, kao i relevantnim studijama o regulatornim i usklađivačkim troškovima u finansijskom sektoru. Procjene su date s ciljem omogućavanja razumljive, provjerljive i međunarodno uporedive analize finansijskog i administrativnog opterećenja.

1) Kategorije troškova¹

1. Jednokratni (implementacijski) troškovi

- o prilagođavanje IT sistema (prikupljanje podataka, sigurnost, storage), integracija feedova i API-ja;
- o uspostava governance/Compliance okvira (policy, procedura, interna dokumentacija);
- o audit i vanjska revizija podataka / modele i metodologije;
- o početno pravno savjetovanje i revizija ugovora (legacy ugovori);
- o registracija / podnošenje zahtjeva za autorizaciju/recognition (priprema dokumentacije).

2. Godišnji / stalni (operativni) troškovi

- o nadzor i izvještavanje (monitoring, izrada periodičnih izvještaja);
- o plate/stalni trošak compliance i data-timova (FTE);
- o vanjski revizori/pravne usluge tokom godine;
- o ESMA / regulatorne nadzorne naknade (ako se administrator nadzire od ESMA-e).

3. Transakcioni / korisnički troškovi

- o prilagođavanje ugovora korisnika / klijenata (pravni i operativni trošak po ugovoru);
- o eventualne veće cijene usluga koje administrator prenese na korisnike.

4. Indirektni troškovi

- o sporadične prekidne mjere (ako benchmark prestane) — trošak zamjene referenci u portfeljima;
- o skuplje finansiranje (ako benchmark postane manje likvidan ili skup za pristup);
- o barijere ulaska za male ponuđače (povećani troškovi autorizacije).

Pravila za procjenu troškova i metode opisane su u OECD i EU studijama o compliance troškovima.

2) Okviri procjene troškova — grube brojke (EU / region)²

Građani / krajnji investitori

- **Direktni troškovi:** praktično 0 – 50 € godišnje (uglavnom neznatni: eventualno naknade za pristup podacima ili povećane naknade za usluge).

¹ OECD Regulatory Compliance Cost Assessment Guidance | OECD

² Napomena: rasponi su orijentacioni, grupisani po tipu subjekta i veličini. Manji završni iznosi (donji raspon) odnose se na jednostavnije korisnike ili mala preduzeća s manjim brojem ugovora; gornji raspon na veće institucije ili administratore kritičnih benchmarka.

- **Indirektni:** mogu osjetiti promjene kroz cijene finansijskih proizvoda (indirektno). (uopšteno mala direktna izloženost).

Mala i srednja preduzeća (SME) — korisnici benchmarka u ugovorima

- **Jednokratno (prilagođavanja ugovora, pravna pomoć, manja IT prilagođavanja):** $\approx 500 \text{ €} - 40.000 \text{ €}$
 - tipično: pravna revizija i izmjena template-a ugovora: $500 \text{ €} - 5.000 \text{ €}$ po tipu ugovora;
 - ako je potrebna integracija s novim feedom ili sistemom: $2.000 \text{ €} - 30.000 \text{ €}$.
- **Godišnje (održavanje, izvještavanje, eventualne naknade):** $\approx 500 \text{ €} - 10.000 \text{ €}$.
- EU studije o administrativnom opterećenju i analize pokazuju da se sektorski i pravni troškovi često mjere u stotinama do desetina hiljada eura, u zavisnosti od obima posla³.

Finansijske institucije (banke, fondovi, investiciona društva) — korisnici i/ili doprinosioci

- **Jednokratno:** $\approx 10.000 \text{ €} - 300.000 \text{ €}$
 - veće institucije: integracije tržišnih feedova, modeliranje i governance mogu brzo dostići srednje/visoke stope.
- **Godišnje:** $\approx 5.000 \text{ €} - 200.000 \text{ €}$ (u zavisnosti o FTE i obimu izvještavanja).
- Globalne ankete o trošku usklađivanja pokazuju značajan rast troškova compliancea u bankama i asset managerima; Deloitte/Thomson Reuters analize.

Administrator referentnih vrijednosti (benchmark administrators)

- **Jednokratno (autorizacija, IT, governance, audit):** $\approx 50.000 \text{ €} - 1.000.000+ \text{ €}$
 - mala lokalna administracija (jedan benchmark): donji raspon;
 - međunarodni/"critical" benchmark (s mnogo inputa, visokim zahtjevima za kontrolu): gornji raspon.
- **Godišnje operativno (uključujući plate, revizije, kontinuirano izvještavanje):** $\approx 30.000 \text{ €} - 500.000+ \text{ €}$
- **ESMA-ine nadzorne naknade (prema ESMA final report)⁴:**
 - za **kritične administratore** godišnja naknada može ići visokim iznosima (npr. ESMA je u prijedlogu označila primjere do $\sim 155.000 \text{ €}$ u nekim slučajevima).
 - za **treće-zemaljske priznate administratore** ESMA predlaže minimalnu godišnju naknadu $\approx 20.000 \text{ €}$ (i više proporcionalno relevantnom turnoveru).

3) Konkretni primjer troškova po aktivnosti (ilustracija)⁵

- **Pravna revizija jednog standardnog ugovora:** $300 \text{ €} - 2.000 \text{ €}$.
- **Prilagođavanja/automatizacija obračuna u ERP / treasury sistemu:** $5.000 \text{ €} - 60.000 \text{ €}$ (zavisno od kompleksnosti).
- **Izrada i revizija metodologije benchmarka (admin):** $20.000 \text{ €} - 250.000 \text{ €}$.

³ [final-report_en.pdf](#) Cost of the Cumulative Effects of Compliance with EU Law for SMEs

⁴ Final Report ESMA's technical advice to the Commission on fees for benchmark administrators under BMR

⁵ <https://www.deloitte.com/us/en/services/consulting/articles/cost-of-compliance-regulatory-productivity.html>

- **Godišnji trošak jednog senior compliance FTE** (ukupno trošak poslodavca u EU): = 60.000 € – 150.000 € (zavisno od države).

4) Ko će najviše platiti i kako⁶

- **Najveći apsolutni troškovi:** administratori referentnih vrijednosti i velike finansijske institucije (zbog obima, ESMA-inih naknada i stalnih FTE troškova).
- **Relativno najveći teret (% prihoda):** mala i srednja preduzeća — iako apsolutno manji iznos, trošak može predstavljati značajan udarac u odnosu na promet.
- **Građani** - gotovo zanemarivo direktno.

5) Da li pozitivni efekti opravdavaju troškove?

- **Kratko i jasno:** u većini analiza argumentuje se se da **da** — jer jasna pravila, pouzdani benchmarki i bolja zaštita od manipulacija smanjuju sistemski rizik i štite ulagače, što dugoročno smanjuje troškove tržišta kapitala i sporne sporove. BMR je uveden upravo zbog velikih troškova manipulacija (LIBOR i dr.).
- Međutim: za **male subjekte** i za **manje likvidne / nišne benchmarke** početni troškovi mogu biti relativno visoki i predstavljati barijeru ulaska — predložene mjere ublažavanja za uvođenje pravova, tranzicioni period i pomoć.

6) Administrativne obaveze i biznis barijere — procjena

- **Administrativno opterećenje:** jasno će se povećati (novi izvještaji, revizije, dokumentacija). Za SME to znači zapošljavanje lica/spoljnjih usluga → relativno visoko opterećenje. (Standardne metode procjene administrativnih troškova preporučuju SCM ili OECD metode)⁷.
- **Biznis barijere:** za nove male administratore ulazak može biti otežan bez podsticaja (trošak autorizacije, minimalne naknade, IT i revizija). Regulativa može istovremeno otvoriti tržište (jasni standardi) ali i povećati fiksne troškove (barijera).

7) Preporuke za ublažavanje i mjere procjene

1. **Segmentirati obaveze** po veličini subjekta (smanjeni zahtjevi / niže naknade za male administratore).
2. **Tranzicioni periodi** i jasne smjernice za legacy ugovore — smanjuje hitne veliki jednokratne troškove.
3. **Poticaaji / subvencije** za SME (pravna pomoć, template ugovora) kako bi se smanjila potreba za skuplim savjetovanjem.
4. **Transparentno objavljivanje ESMA-inih naknada i metoda izračuna** (ESMA-in final report daje dobar template za jediničnu procjenu).⁸

⁶ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma81-393-83_final_report_bmr_advice_fees.pdf

⁷ https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2014/04/oecd-regulatory-compliance-cost-assessment-guidance_g1e400de/9789264209657-en.pdf

⁸ https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/esma81-393-83_final_report_bmr_advice_fees.pdf

Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti

- Da, jer se uspostavljanjem jasnih i transparentnih pravila za referentne vrijednosti povećava stabilnost i pouzdanost finansijskog tržišta, što dugoročno doprinosi povjerenju investitora i finansijskoj sigurnosti.
- Transparentnost i pravna sigurnost doprinose smanjenju rizika od manipulacija i sporova, što smanjuje ukupne troškove tržišta kapitala u budućnosti.
- Iako postoje početni troškovi usklađivanja, dugoročni efekti u vidu boljeg tržišnog okruženja opravdavaju ove troškove.

Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija

- Propis uvodi jasna pravila i standarde što može omogućiti novim administratorima referentnih vrijednosti ulazak na tržište, čime se podstiče konkurencija.
- Standardizacija i transparentnost stvaraju povoljnije uslove za razvoj finansijskih proizvoda, što može podstaći nove učesnike na tržištu kapitala.
- S druge strane, dodatni regulatorni zahtjevi mogu predstavljati prepreku za ulazak manjim subjektima ukoliko nisu adekvatno podržani.

Procjena administrativnih opterećenja i biznis barijera

- Propis uvodi dodatne administrativne zahtjeve za privredne subjekte koji su direktno ili indirektno povezani sa korišćenjem referentnih vrijednosti, naročito za administratore i finansijske institucije.
- Za mala i srednja preduzeća moguće su barijere uslijed složenijih uslova i potreba za stručnom podrškom.
- S druge strane, regulator predviđa mehanizme za podršku usklađivanju i prelazne periode koji ublažavaju administrativne terete.
- Ukupno, administrativna opterećenja su opravdana potrebom za većom sigurnošću i transparentnošću na tržištu kapitala, ali je neophodno pratiti njihovu primjenu kako bi se spriječile nepotrebne biznis barijere.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti.
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti.
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?

- Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Obrazložiti.
Za sprovođenje ovog zakona i podzakonskih akata koji će biti donijeti po osnovu ovog zakona nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. Budući da za implementaciju ovog zakona nisu potrebna finansijska sredstva iz budžeta Crne Gore, ne postoji potreba za obezbjeđenjem bilo kakvih sredstava, bilo jednokratno ili na duži vremenski period. Implementacijom zakona i podzakonskih akata ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze. Propis je osmišljen tako da se oslanja na postojeće resurse i nadležnosti regulatornih tijela. S obzirom na to da zakon ne zahtijeva izdvajanje finansijskih sredstava iz budžeta, nisu potrebne posebne budžetske stavke ni u tekućoj ni u narednoj fiskalnoj godini. Podzakonski akti koji će biti doneseni na osnovu ovog zakona neće generisati finansijske obaveze za budžet Crne Gore. Implementacijom ovog zakona neće se direktno ostvariti prihodi za budžet Crne Gore. Obzirom na to da zakon ne zahtijeva dodatna sredstva iz budžeta i ne predviđa direktne finansijske prihode, nije bilo potrebe za izradom posebnih obračuna finansijskih izdataka ili prihoda. Nisu postojali problemi u obračunu finansijskih izdataka ili prihoda, jer zakon ne generiše troškove ili direktne prihode za budžet. Komisija za tržište kapitala Crne Gore je u kontinuitetu u komunikaciji sa Ministarstvom finansija tokom izrade Nacrta zakona.
6. Konsultacije zainteresovanih strana - Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertna podrška i ako da, kako. - Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije). - Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Obrazložiti. Prilikom izrade Nacrta zakona o referentnim vrijednostima nije korišćena eksterna ekspertna podrška međunarodnih institucija ili privatnih konsultanata. Komisija za tržište kapitala oslonila se na postojeće regulatorne standarde i pravne okvire razvijenih zemalja EU, kao i na najbolje prakse u oblasti referentnih vrijednosti, kako bi kreirala zakonodavni okvir prilagođen specifičnostima crnogorskog tržišta kapitala. Tekst Nacrta zakona je bio na javnoj raspravi od 21.11.2025. godine do 11.12.2025. godine, prilikom čega nije bilo sugestija/komentara zainteresovanih strana. Izveštaj sa javne rasprave dostupan je na linku https://www.gov.me/clanak/izvjestaj-o-sprovedenoj-javnoj-raspravi-o-nacrtu-zakona-o-referentnim-vrijednostima.
7. Monitoring i evaluacija - Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa? - Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?

- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?

Ne postoje identifikovane značajne prepreke za implementaciju Zakona o referentnim vrijednostima. Prilikom izrade propisa uzeti su u obzir pravni, operativni i regulatorni aspekti sa ciljem osiguravanja njegovog nesmetanog sprovođenja u praksi. Jasna regulativa i definisani mehanizmi praćenja doprinose efikasnoj primjeni zakona.

Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?

Nadzor i inspekcija: Komisija za tržište kapitala kontinuirano će nadzirati administratore referentnih vrijednosti i korisnike na tržištu radi osiguranja usklađenosti sa zakonskim obavezama.

Izveštavanje i transparentnost: Administratori referentnih vrijednosti biće obavezni da redovno dostavljaju izvještaje o metodologijama, izvorima podataka i ostalim relevantnim parametrima.

Edukacija i podrška: Organizovaće se edukativne aktivnosti za sve učesnike na tržištu radi povećanja svijesti o obavezama i benefitima propisa.

Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?

- Broj registrovanih i licenciranih administratora referentnih vrijednosti na tržištu.
- Kvalitet i transparentnost objavljenih referentnih vrijednosti, ocijenjeni kroz revizorske izvještaje i nadzorne aktivnosti.
- Broj i vrsta prijavljenih nepravilnosti ili pritužbi korisnika referentnih vrijednosti.
- Stepens usklađenosti privrednih subjekata sa zakonskim obavezama o korišćenju referentnih vrijednosti.
- Povećanje povjerenja investitora i učesnika na tržištu, mjerljivo kroz tržišne pokazatelje i anketna istraživanja.

Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?

Primarnu odgovornost za nadzor i evaluaciju primjene Zakona o referentnim vrijednostima ima Komisija za tržište kapitala Crne Gore, koja će pratiti usklađenost poslovanja administratora i korisnika referentnih vrijednosti sa zakonskim okvirima.

Datum i mjesto

Podgorica, 12.12.2025. godine

Crna Gora
Ministarstvo evropskih poslova

Adresa: Bulevar Ivana Crnojevića 167
81 000 Podgorica, Crna Gora
Tel: +382 20 481 301
www.gov.me/mep

Br: 04/4-907/26-47/2

15. januar 2026.

Za: MINISTARSTVO FINANSIJA
ministru Novici Vukoviću

Veza: Dopis br: 05/1-03-041/25-44019/6

Predmet: Mišljenje o usklađenosti Predloga zakona o referentnim vrijednostima s pravnom tekovinom EU

Poštovani,

Dopisom broj 05/1-03-041/25-44019/6 od 13. januara 2025. godine tražili ste mišljenje o usklađenosti **Predloga zakona o referentnim vrijednostima s pravnom tekovinom Evropske unije.**

Nakon upoznavanja sa sadržinom predloga propisa, a u skladu sa nadležnostima definisanim članom 40 stav 1 alineja 2 Poslovnika Vlade Crne Gore („Sl. list CG“, br. 3/12, 31/15, 48/17, 62/18, 121/23, 58/24 i 43/25) Ministarstvo evropskih poslova je saglasno sa navodima u obrascu usklađenosti predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije.

S poštovanjem,

Maida Gorčević
MINISTARKA EVROPSKIH POSLOVA

Prilog:

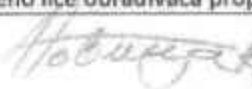
- Izjava i tabela usklađenosti Predloga zakona o referentnim vrijednostima s pravnom tekovinom EU

Dostavljeno:

- Ministarstvu finansija;
- a/a

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj izjave		MF-IU/PZ/26/03
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o referentnim vrijednostima	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on benchmarks	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis		
Organ državne uprave	Ministarstvo finansija	
- Sektor/odsjek	Direktorat za finansijski sistem i koordinaciju politika	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Novica Vuković, ministar, novica.vukovic@mif.gov.me, +38220242835 Aleksandra Popović, generalna direktorica, aleksandra.popovic@mif.gov.me, +38263262818	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Aleksandra Popović, generalna direktorica, aleksandra.popovic@mif.gov.me, +38263262818	
b) Pravno lice s javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa		
- Naziv pravnog lica	Komisija za tržište kapitala Crne Gore	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Predsjednik Komisije za tržište kapitala Željko Drinčić, tel. 020/442 800	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Predsjednik Komisije za tržište kapitala Željko Drinčić, tel. 020/442 800	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovode propis		
- Organ državne uprave	Zakon ne primjenjuje/ne sprovodi organ državne uprave, već Komisija za tržište kapitala Crne Gore	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Glava VIII Politike saradnje, Član 91, Bankarstvo, osiguranje i druge finansijske usluge		
b) Stepenn ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
	☒	ispunjava u potpunosti
	☐	djelimično ispunjava
	☐	ne ispunjava
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2025-2026	
- Poglavlje, potpoglavlje	/	
- Rok za donošenje propisa	/	
- Napomena	Donošenje zakona o referentnim vrijednostima nije predviđeno Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji	
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
Ugovor o funkcionisanju Evropske Unije, Dio treći - Politike i unutrašnje djelovanje Unije, Glava VIII - Ekonomska i monetarna politika, Poglavlje 2 - Monetarna Politika, član 131/ Treaty on the Functioning of		

the European Union, Part Three – Union Policies and Internal Actions, Title VIII – Economic and Monetary Policy, Chapter 2 – Monetary Policy, Article 131.	
Potpuno usklađeno/Fully harmonized	
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije	
32016R1011	
Regulativa (EU) 2016/1011 Evropskog parlamenta i Savjeta od 8. juna 2016. godine o indeksima koji se koriste kao referentne vrijednosti u finansijskim instrumentima i finansijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicionih fondova, te o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU i Uredbe (EU) br. 596/2014/Regulation (EU) 2016/1011 of the European Parliament and of the Council of 8 June 2016 on indices used as benchmarks in financial instruments and financial contracts or to measure the performance of investment funds and amending Directives 2008/48/EC and 2014/17/EU and Regulation (EU) No 596/2014 (OJ L 171, 29.6.2016)	
Potpuno usklađeno/Fully harmonized	
32019R2089	
Regulativa (EU) 2019/2089 Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. novembra 2019. godine o izmjeni Uredbe (EU) 2016/1011 u pogledu referentnih vrijednosti EU za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti EU usklađenih sa Pariškim sporazumom, kao i objavljivanja informacija u vezi sa održivošću za referentne vrijednosti/ Regulation (EU) 2019/2089 of the European Parliament and of the Council of 27 November 2019 amending Regulation (EU) 2016/1011 as regards EU Climate Transition Benchmarks, EU Paris-aligned Benchmarks and sustainability-related disclosures for benchmarks (OJ L 317, 9.12.2019)	
Potpuno usklađeno/Fully harmonized	
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije	
Ne postoji izvor prava EU ove vrste s kojim bi se predlog propisa mogao uporediti radi utvrđivanja stepena njegove usklađenosti.	
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
/	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
/	
8. Navedi pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Ne postoje izvori međunarodnog prava sa kojima je potrebno uskladiti nacrt propisa.	/
9. Navedi da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
Regulative 32016R1011 i 32019R2089 nisu prevedene na crnogorski jezik.	
10. Navedi da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o referentnim vrijednostima nije preveden na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti	
U izradi Predloga zakona o referentnim vrijednostima nijesu učestvovali strani eksperti.	
Potpis / ovlašteno lice obrađivača propisa	Potpis / ministarka evropskih poslova
Datum: 	Datum:

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa Evropske unije
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLADENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacarta/predloga propisa		1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacarta/predloga propisa na Vladi		
MF-TU/PZ/26/03		MF-IU/PZ/26/03		
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka				
Regulativa (EU) 2016/1011 Evropskog parlamenta i Savjeta od 8. juna 2016. godine o indeksima koji se koriste kao referentne vrijednosti u finansijskim instrumentima i finansijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicionih fondova, te o izmjeni direktiva 2008/48/EZ i 2014/17/EU i Uredbe (EU) br. 596/2014				
Regulativa (EU) 2019/2089 Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. novembra 2019. godine o izmjeni Uredbe (EU) 2016/1011 u pogledu referentnih vrijednosti EU za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti EU usklađenih sa Pariškim sporazumom, kao i objavljivanja informacija u vezi sa održivošću za referentne vrijednosti				
3. Naziv nacarta/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku		
Predlog Zakona o referentnim vrijednostima		Proposal for the Law on benchmarks		
4. Usklađenost nacarta/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacarta/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacarta/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti
Regulativa 2016/1011				
GLAVA I. PREDMET, PODRUČJE PRIMJENE I DEFINICIJE Članak 1. Predmet Ovim Uredbom uvodi se zajednički okvir za osiguravanje tačnosti i cjelovitosti indeksa koji se upotrebljavaju kao referentne vrijednosti u finansijskim instrumentima i finansijskim ugovorima, ili za mjerenje uspješnosti investicijskih		Predmet Član 1 Ovim zakonom uređuju se pružanje, korišćenje i nadzor referentnih vrijednosti u finansijskim instrumentima, finansijskim ugovorima i investicionim fondovima, zahtjevi u vezi sa administratorima, doprinos ulaznih podataka referentnim vrijednostima, pravila koja obezbjeđuju tačnost, cjelovitost i	Potpuno usklađeno	

fondova u Uniji. Time se ovom Uredbom doprinosi pravilnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta uz istodobno postizanje visoke razine zaštite potrošača i ulagatelja.	pouzdanost referentnih vrijednosti, ovlaštenja Komisije za tržište kapitala u sprovođenju ovog zakona kao i druga pitanja od značaja za sprovođenje ovog zakona.			
Članak 2. Područje primjene 1. Ova se Uredba primjenjuje na pružanje referentnih vrijednosti, doprinos ulaznih podataka referentnim vrijednostima i upotrebu referentnih vrijednosti unutar Unije.	Primjena zakona Član 4 Ovaj zakon se primjenjuje na: 1) pravna lica upisana u registar administratora Komisije koja administriraju referentne vrijednosti; 2) lica koja doprinose podacima za utvrđivanje referentne vrijednosti; 3) lica koja koriste referentne vrijednosti u finansijskim instrumentima, finansijskim ugovorima ili za mjerenje uspješnosti investicionih fondova, uključujući investiciona društva, banke i druge finansijske institucije i društva za upravljanje investicionim fondovima; 4) Komisiju za tržište kapitala, kao nadležni organ za sprovođenje ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. Ova se Uredba ne primjenjuje na: (a) središnju banku; (b) javno tijelo, kada ono doprinosi podatke, pruža referentne vrijednosti za svrhe javne politike, uključujući mjere u području zapošljavanja, gospodarske aktivnosti i inflacije ili ako imaju kontrolu nad pružanjem takvih referentnih vrijednosti; (c) središnju drugu ugovornu stranu, kada pruža referentne cijene ili cijene namire upotrijebljene za svrhe upravljanja rizikom središnje druge ugovorne strane i njezine namire; (d) pružanje jedinstvene referentne cijene za bilo koji finansijski instrument naveden	Izuzeci od primjene zakona Član 5 Ovaj zakon se ne primjenjuje na: 1) referentne vrijednosti koje određuje centralna banka, uključujući referentne kamatne stope koje određuje Centralna banka Crne Gore; 2) javna tijela, kada ona doprinose podatke ili pružaju referentne vrijednosti u svrhe javne politike, uključujući mjere u oblasti zapošljavanja, ekonomske aktivnosti ili inflacije, ili kada imaju kontrolu nad pružanjem takvih referentnih vrijednosti; 3) centralnu drugu ugovornu stranu, kada pruža referentne cijene ili cijene namire koje se koriste isključivo za potrebe upravljanja rizikom i namire; 4) pružanje jedinstvene referentne cijene za finansijski instrument iz Odjeljka C. Priloga I Direktive 2014/65/EU;	Potpuno usklađeno		

u odjeljku C Priloga I. Direktivi 2014/65/EU; (e) tisak, druge medije i novinare kada kao dio svojih novinarskih aktivnosti samo objavljuju ili navode referentnu vrijednost, a da nemaju kontrolu nad njezinim pružanjem; (f) fizičku ili pravnu osobu koja daje kredit ili se obveže dati kredit u tijeku svoje trgovine, poslovanja ili profesije, ali samo pod uvjetom da ta osoba objavi ili učini javno dostupnim svoje vlastite varijabilne ili fiksne kamatne stope utvrđene internim odlukama i primjenjive isključivo na financijske ugovore koje je ta osoba ili društvo unutar iste skupine sklopilo sa svojim klijentima; (g) robnu referentnu vrijednost temeljenu na podnošenjima doprinositelja od kojih većina nisu nadzirani subjekti, a za koje vrijede oba sljedeća uvjeta: i. na referentnu vrijednost se pozivaju financijski instrumenti za koje je zahtjev za trgovanje podnesen na samo jednom mjestu trgovanja kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 24. Direktive 2014/65/EU ili kojima se trguje samo na jednom takvom mjestu trgovanja; ii. ukupna zamišljena vrijednost financijskih instrumenata koji se pozivaju na referentnu vrijednost ne premašuje 100 milijuna EUR; (h) pružatelja indeksa u vezi s indeksom koji je pružio, a da nije znao ili opravdano nije mogao znati da se taj indeks	5) štampu, druge medije i novinare, kada u okviru svojih novinarskih aktivnosti isključivo objavljuju ili navode referentnu vrijednost, bez kontrole nad njenim pružanjem; 6) fizičko ili pravno lice koje daje kredit ili se obavezuje da će dati kredit u okviru svoje trgovinske, poslovne ili profesionalne djelatnosti, pod uslovom da objavljuje ili čini javno dostupnim isključivo sopstvene varijabilne ili fiksne kamatne stope, utvrđene internim odlukama, koje se primjenjuju samo na financijske ugovore zaključene sa sopstvenim klijentima ili klijentima društava unutar iste grupe; 7) referentne vrijednosti koje se određuju u okviru sporazuma između preduzeća unutar iste grupe, kada se one ne objavljuju i ne čine dostupnim trećim licima; 8) indikativne kotacije ili procjene cijena koje se ne koriste direktno kao referentne vrijednosti u smislu člana 2 stav 1 ovog zakona; 9) indeksne vrijednosti koje se koriste isključivo u statističke ili informativne svrhe, bez primjene na financijske instrumente, ugovore ili mjerenje uspješnosti fondova; 10) referentne vrijednosti koje se koriste samo unutar jedne države, u okviru ugovora ili instrumenata koji nijesu dostupni profesionalnim investitorima ili široj javnosti i nemaju sistemski značaj, pod uslovima koje bliže propisuje Komisija; 11) robne referentne vrijednosti zasnovane na doprinosima većine nenadziranih subjekata, pod uslovom da: a) se na referentnu vrijednost pozivaju financijski instrumenti za koje je zahtjev za trgovanje podnesen ili se njima trguje samo na jednom mjestu trgovanja; i b) ukupna vrijednost financijskih instrumenata koji se pozivaju na tu referentnu vrijednost ne prelazi 100 miliona eura; 12) pružaoce indeksa u vezi sa indeksom koji su pružili, a da nijesu znali niti su opravdano mogli znati da se indeks koristi u smislu člana 2 stav 1 ovog zakona; 13) referentnu vrijednost promptnog deviznog kursa.			
--	---	--	--	--

upotrebljava u svrhe iz članka 3. stavka 1. točke 3.	Tačke b-f regulative 2016/1011 naknadno dodate u predlog zakona nakon upita MEP-a			
Članak 3. Definicije 1. Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „indeks” znači svaka brojka: (a) koja je objavljena ili dostupna javnosti; (b) koja se redovito utvrđuje: i. u cijelosti ili djelomično primjenom formule, ili nekom drugom metodom izračuna, ili procjenom; i ii. na osnovi vrijednosti jedne ili više vrsta vezane imovine, ili cijena, uključujući procijenjene cijene, stvarnih ili procijenjenih kamatnih stopa, ponuda i obavezujućih ponuda ili drugih vrijednosti ili pregleda;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 1) indeks je bilo koja vrijednost koja se objavljuje ili stavlja na raspolaganje javnosti i koja se redovno utvrđuje u potpunosti ili djelimično primjenom formule, drugom metodom obračuna ili procjenom i na osnovu vrijednosti jednog ili više osnovnih instrumenata ili cijena, uključujući procijenjene cijene, stvarne ili procijenjene kamatne stope, ponude i obavezujuće ponude, ili druge vrijednosti i ankete;	Potpuno usklađeno		
2. „pružatelj indeksa” znači fizička ili pravna osoba koja ima kontrolu nad pružanjem indeksa;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 2) pružalac indeksa je fizičko ili pravno lice koje ima kontrolu nad pružanjem indeksa;	Potpuno usklađeno		
3. „referentna vrijednost” znači svaki indeks koji se koristi kao osnova za utvrđivanje iznosa koji se plaća na temelju financijskog instrumenta ili financijskog ugovora, ili vrijednosti financijskog instrumenta, ili za mjerenje uspješnosti investicijskog fonda s ciljem praćenja povrata takvog indeksa ili utvrđivanja dodjele sredstava portfelja ili izračuna naknada za uspješnost;	Referentna vrijednost i administrator referentne vrijednosti Član 2 Referentna vrijednost (benchmark) je indeks na osnovu kojeg se određuje iznos koji dospijeva po finansijskom instrumentu ili ugovoru o finansijskom instrumentu, ili indeks koji se koristi za mjerenje uspješnosti investicionog fonda u svrhu praćenja povrata tog indeksa, definisanja raspodjele imovine portfolija ili obračuna naknada za uspješnost. Administrator referentne vrijednosti je pravno lice koje je odgovorno za izradu i objavljivanje referentne vrijednosti	Potpuno usklađeno		

4. „obitelj referentnih vrijednosti“ znači skupina referentnih vrijednosti koje pruža isti administrator, a koje su utvrđene na temelju ulaznih podataka iste prirode, kojima se pružaju posebne mjere istog ili sličnog tržišta ili gospodarske stvarnosti;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 3) porodica referentnih vrijednosti je grupa referentnih vrijednosti koje pruža isti administrator i koje se utvrđuju na osnovu ulaznih podataka iste prirode, a koje mjere isti ili sličan tržišni ili ekonomski pokazatelj.	Potpuno usklađeno		
5. „pružanje referentne vrijednosti“ znači: (a) upravljanje aranžmanima za utvrđivanje referentne vrijednosti; (b) prikupljanje, analiza ili obrada ulaznih podataka u svrhu utvrđivanja referentne vrijednosti; i (c) utvrđivanje referentne vrijednosti primjenom formule ili druge metode obračuna ili ocjenjivanjem ulaznih podataka dostavljenih u tu svrhu;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 4) pružanje referentne vrijednosti podrazumijeva organizaciju postupka utvrđivanja referentne vrijednosti, prikupljanje, analizu ili obradu ulaznih podataka radi utvrđivanja referentne vrijednosti i utvrđivanje referentne vrijednosti primjenom formule, druge metode obračuna ili procjenom ulaznih podataka dostavljenih u tu svrhu.	Potpuno usklađeno		
6. „administrator“ znači fizička ili pravna osoba koja ima kontrolu nad pružanjem referentne vrijednosti;	Referentna vrijednost i administrator referentne vrijednosti Član 2 stav 2 (2) Administrator referentne vrijednosti je pravno lice koje je odgovorno za izradu i objavljivanje referentne vrijednosti	Potpuno usklađeno		
7. „upotreba referentne vrijednosti“ znači: (a) izdavanje financijskog instrumenta koji se poziva na indeks ili kombinaciju indeksa; (b) utvrđivanje iznosa koji se plaća na temelju financijskog instrumenta ili financijskog ugovora utemeljenom na indeksu ili kombinaciji indeksa; (c) biti stranka u financijskom ugovoru koji se poziva na indeks ili kombinaciju indeksa; (d) pružanje kamatne stope kako je definirano u članku 3. točki (j) Direktive 2008/48/EZ izračunate kao razlika	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 5) korišćenje referentne vrijednosti je izdavanje financijskog instrumenta koji se odnosi na indeks ili kombinaciju indeksa, utvrđivanje iznosa dospjelog po financijskom instrumentu ili ugovoru o financijskom instrumentu na osnovu indeksa ili kombinacije indeksa, učestvovanje u financijskom ugovoru koji se odnosi na indeks ili kombinaciju indeksa, davanje kamatne stope za pozajmicu obračunate kao razlika ili marža u odnosu na indeks ili kombinaciju indeksa, koja se koristi isključivo kao referenca u ugovoru u kojem je povjerilac strana kao i mjerenje učinka investicionog fonda putem indeksa ili	Potpuno usklađeno		

kupovne ili prodajne cijene ili povećanje vrijednosti indeksa ili kombinacije indeksa na koju se samo poziva u financijskom ugovoru kojeg je vjerovnik strana; (e) mjerenje uspješnosti investicijskog fonda indeksom ili kombinacijom indeksa u svrhu praćenja povrata takvog indeksa ili kombinacije indeksa, u svrhu utvrđivanja dodjele sredstava portfelja ili u svrhu računanja naknada za uspješnost;	kombinacije indeksa radi praćenja povrata indeksa, definisanja raspodjele imovine portfolija ili obračuna naknada za učinak			
8. „doprinos ulaznih podataka“ znači pružanje administratoru ili drugoj osobi u svrhu dostave administratoru, ulaznih podataka koji nisu izravno dostupni, a koji su potrebni u vezi s utvrđivanjem referentne vrijednosti te su u tu svrhu dostavljeni;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 6) dostavljanje ulaznih podataka je davanje bilo kojih ulaznih podataka koji nisu neposredno dostupni administratoru ili drugom licu u svrhu njihovog proslijeđivanja administratoru, a koji su potrebni u vezi sa utvrđivanjem referentne vrijednosti i daju se upravo u tu svrhu;	Potpuno usklađeno		
9. „doprinositelj“ znači fizička ili pravna osoba koja doprinosi ulazne podatke;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 7) davalac podataka je fizičko ili pravno lice koje dostavlja ulazne podatke	Potpuno usklađeno		
10. „nadzirani doprinositelj“ znači subjekt pod nadzorom koji administratoru smještenom u Uniji doprinosi ulazne podatke;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 8) nadzirani davalac podataka je kreditna institucija, investiciono društvo ili drugo nadzirano lice koje dostavlja ulazne podatke administratoru	Potpuno usklađeno		
11. „podnositelj“ znači fizička osoba koju zapošljava doprinositelj u svrhu doprinošenja ulaznih podataka;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 9) dostavljač je fizičko lice koje je zaposleno kod davaoca podataka u svrhu dostavljanja ulaznih podataka;	Potpuno usklađeno		

12. „procjenitelj“ znači zaposlenik administratora robne referentne vrijednosti ili svaka druga fizička osoba čije su usluge na raspolaganju administratoru ili su pod kontrolom administratora, a koja je odgovorna za primjenjivanje metodologije ili procjene na ulazne podatke i druge informacije u svrhu postizanja konačne procjene o cijeni određene robe;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 10) procjenjivač je zaposleni kod administratora robne referentne vrijednosti ili drugo fizičko lice čije su usluge stavljene na raspolaganje administratoru ili se nalaze pod njegovom kontrolom, a koje je odgovorno za primjenu metodologije ili stručne procjene na ulazne podatke i druge informacije, radi donošenja konačne procjene o cijeni određene robe;	Potpuno usklađeno		
13. „stručna prosudba“ znači korištenje diskrecijskim pravom administratora ili doprinositelja u korištenju podataka prilikom utvrđivanja referentne vrijednosti uključujući ekstrapolaciju vrijednosti iz prijašnjih ili povezanih transakcija, prilagođavanje vrijednosti za faktore koji bi mogli utjecati na kvalitetu podataka kao što su događaji na tržištu ili pogoršanje kreditne kvalitete kupca ili prodavatelja i davanje prednosti ponudama tvrtki za kupnju i prodaju koje su veće od određene zaključene transakcije;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 11) stručna procjena je diskreciono postupanje administratora ili davaoca podataka u pogledu upotrebe podataka prilikom utvrđivanja referentne vrijednosti, uključujući ekstrapolaciju vrijednosti iz prethodnih ili srodnih transakcija, prilagođavanje vrijednosti faktorima koji mogu uticati na kvalitet podataka kao što su tržišni događaji ili smanjenje kreditnog kvaliteta kupca ili prodavca, kao i davanje veće težine čvrstim ponudama za kupovinu ili prodaju u odnosu na pojedinačne zaključene transakcije;	Potpuno usklađeno		
14. „ulazni podatci“ znači podatci o vrijednosti vezane imovine ili cijenama, uključujući procijenjene cijene, ponude, obavezujuće ponude ili druge vrijednosti koje administrator upotrebljava za utvrđivanje referentne vrijednosti;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 12) ulazni podaci su informacije koji se odnose na vrijednost jednog ili više osnovnih instrumenata ili cijena, uključujući procijenjene cijene, ponude, obavezujuće ponude ili druge vrijednosti, a koje administrator koristi za utvrđivanje referentne vrijednosti;	Potpuno usklađeno		
15. „transakcijski podatci“ znači cijene, stope i indeksi koji se mogu promatrati, ili vrijednosti transakcija između nepovezanih drugih ugovornih strana na	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 13) transakcioni podaci su uočljive cijene, stope, indeksi ili vrijednosti	Potpuno usklađeno		

aktivnom tržištu koje podliježu tržišnim silama ponude i potražnje;	koje predstavljaju transakcije između nepovezanih ugovornih strana na aktivnom tržištu podložnom konkurentskim snagama ponude i potražnje.			
16. „financijski instrument” znači svaki instrument naveden u odjeljku C Priloga I. Direktivi 2014/65/EU za koji je podnesen zahtjev za trgovanje na mjestu trgovanja kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 24. Direktive 2014/65/EU ili kojim se trguje na mjestu trgovanja kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 24. Direktive 2014/65/EU ili putem sistematskog internalizatora kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 20. te Direktive;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 14) Financijski instrumenti su: a) prenosive hartije od vrijednosti; b) instrumenti tržišta novca; c) investicione jedinice, u smislu zakona kojim se uređuje osnivanje i poslovanje investicionih fondova i društava za upravljanje investicionim fondovima; d) derivati koji obuhvaćaju: — opcije, flučerse, svopove, kamatne forvarde i druge izvedene financijske instrumente koji se odnose na hartije od vrijednosti, valute, kamatne stope ili kamatne prinose, jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte, kao i druge izvedene financijske instrumente, financijske indekse ili financijske jedinice koje se mogu saldirati u gotovom novcu ili razmjenom; — opcije, flučerse, svopove, kamatne forvarde i ostale izvedene financijske instrumente koji se odnose na robu i koji se obavezno saldiraju u gotovom novcu ili mogu biti saldirani u gotovini na zahtjev jedne od ugovornih strana, iz razloga koji nijesu vezani za neizvršenje obaveza ili raskid ugovora; — opcije, flučerse, svopove i druge izvedene financijske ugovore koji se odnose na robu i mogu biti saldirani fizički, pod uslovom da se tom robom trguje na regulisanom tržištu i/ili MTP-u i/ili OTP-u, osim veleprodajnih energetske proizvoda kojima se trguje na OTP-u koji moraju biti saldirani razmjenom; — opcije, flučerse, svopove, forvarde i druge izvedene financijske instrumente koji se odnose na robu i mogu biti saldirani fizički, na način koji nije predviđen u podtački c ove tačke, koji nijesu predviđeni za trgovanje i imaju karakteristike izvedenih financijskih instrumenata;	Potpuno usklađeno		

	—izvedene finansijske instrumente za prenos kreditnog rizika; —finansijske ugovore o razlikama; —opcije, fjučerse, svopove, kamatne forarde i druge izvedene finansijske instrumente koji se odnose na klimatske promjene, troškove prevoza, jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte ili stope inflacije ili drugu zvaničnu ekonomsku statistiku koja mora biti saldirana u gotovom novcu na zahtjev jedne od ugovornih strana iz razloga koji nijesu povezani sa neizvršenjem obaveza ili raskidom ugovora, kao i druge izvedene finansijske ugovore koji se odnose na imovinu, prava, obaveze, indekse i druge jedinice mjere koje imaju karakteristike drugih izvedenih finansijskih instrumenata, kojima se trguje na regulisanom tržištu, MTP-u ili OTP-u; e) jedinice emisije gasa sa efektom staklene bašte.			
17. „nadzirani subjekt” znači bilo koje od sljedećeg: (a) kreditna institucija kako je definirana u članku 4. stavku 1. točki 1. Uredbe (EU) br. 575/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (1); (b) investicijsko društvo kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 1. Direktive 2014/65/EU; (c) društvo za osiguranje kako je definirano u članku 13. točki 1. Direktive 2009/138/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (2); (d) društvo za reosiguranje kako je definirano u članku 13. točki 4. Direktive 2009/138/EZ; (e) UCITS kako je definirano u članku 1. stavku 2. Direktive 2009/65/EZ ili, ako je primjenjivo, društvo za upravljanje UCITS-om kako je definirano u članku 2. stavku 1. točki (b) te Direktive; (f) upravitelj alternativnog investicijskog fonda (UAIF) kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki (b) Direktive 2011/61/EU Europskog parlamenta i Vijeća (3); (g)	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 15) Nadzirani subjekt je: a) banka; b) investiciono društvo; c) društvo za osiguranje; d) društvo za reosiguranje; e) investicioni fond sa javnom ponudom (UCITS) i društvo za upravljanje tim fondom; f) alternativni investicioni fond; g) institucija za profesionalno penzijsko osiguranje; h) povjerilac u ugovorima o potrošačkom kreditu; i) povjerilac u ugovorima o stambenom kreditu; j) organizator tržišta; k) centralna druga ugovorna strana (CCP); l) registar trgovanja; m) administrator referentne vrijednosti.	Potpuno usklađeno		

institucija za strukovno mirovinsko osiguranje kako je definirana u članku 6. točki (a) Direktive 2003/41/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (4); (h) vjerovnik kako je definiran u članku 3. točki (b) Direktive 2008/48/EZ za potrebe ugovora o kreditu definiranih u članku 3. točki (c) te Direktive; (i) nekreditna institucija kako je definirano u članku 4. točki 10. Direktive 2014/17/EU za potrebe ugovora o kreditu definiranih u članku 4. točki 3. te Direktive; (j) tržišni operater kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 18. Direktive 2014/65/EU; (k) središnja druga ugovorna strana kako je definirana u članku 2. točki 1. Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (5); (l) trgovinski repozitorij kako je definiran u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) br. 648/2012; (m) administrator;				
18. „financijski ugovor” znači: (a) svaki ugovor o kreditu kako je definiran u članku 3. točki (c) Direktive 2008/48/EZ; (b) svaki ugovor o kreditu kako je definiran u članku 4. točki 3. Direktive 2014/17/EU;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 16) Financijski ugovor je ugovor kojim se uređuje odobravanje ili korišćenje finansijskih sredstava, a naročito: n) ugovor o potrošačkom kreditu, kojim se potrošaču stavlja na raspolaganje novčani iznos u obliku kredita, odloženog plaćanja, dopuštenog prekoračenja ili drugog oblika finansiranja, pod uslovima i na način utvrđen zakonom kojim se uređuju potrošački krediti; o) ugovor o stambenom kreditu, kojim se potrošaču stavlja na raspolaganje novčani iznos za kupovinu, izgradnju ili rekonstrukciju nepokretnosti, obezbijeđen hipotekom ili drugim uporedivim sredstvom obezbjeđenja, pod uslovima i na način utvrđen zakonom kojim se uređuju stambeni krediti.	Potpuno usklađeno		

19. „investicijski fond“ znači alternativni investicijski fond kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki (a) Direktive 2011/61/EU odnosno UCITS kako je definiran u članku 1. stavku 2. Direktive 2009/65/EZ;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 17) investicioni fond je UCITS ili alternativni investicioni fond: p) alternativni investicioni fond je fond koji prikuplja sredstva od više investitora, ulaže ih u skladu sa unaprijed utvrđenom investicionom politikom u svrhu ostvarivanja koristi za investitore, i koji nije fond sa javnom ponudom (ucits); q) investicioni fond sa javnom ponudom (ucits) je fond koji prikuplja sredstva od javnosti i ulaže ih u prenosive hartije od vrijednosti i druge finansijske instrumente, u skladu sa pravilima o diverzifikaciji rizika i zaštiti investitora.	Potpuno usklađeno		
20. „upravljačko tijelo“ znači tijelo ili tijela administratora ili drugog nadziranog subjekta, imenovano u skladu s nacionalnim pravom, koje raspolaže ovlastima za utvrđivanje strategije, ciljeva i općeg usmjerenja subjekta te koje nadgleda i nadzire donošenje odluka uprave i uključuje osobe koje stvarno upravljaju poslovanjem subjekta;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 18) organ upravljanja je organ ili organi administratora ili drugog nadziranog subjekta koji su imenovani u skladu sa zakonom, ovlašćeni da utvrđuju strategiju, ciljeve i opći pravac djelovanja administratora ili drugog nadziranog subjekta, i koji nadgledaju i prate donošenje upravljačkih odluka, uključujući lica koja efektivno rukovode poslovanjem administratora ili drugog nadziranog subjekta.	Potpuno usklađeno		
21. „potrošač“ znači fizička osoba koja u finansijskim ugovorima obuhvaćenima ovom Uredbom djeluje u svrhe koje nisu njezine trgovinske, poslovne ili profesionalne svrhe;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 19) potrošač je fizičko lice koje u finansijskim ugovorima postupa u svrhe koje nisu povezane sa njegovom trgovinom, poslovanjem ili profesionalnom djelatnošću.	Potpuno usklađeno		
22. „referentna kamatna stopa“ znači referentna vrijednost koja se za potrebe točke 1. podtočke (b)ii. ovog stavka utvrđuje na temelju stope po kojoj banke mogu pozajmiti od druge banke ili agenata	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 20) referentna kamatna stopa je referentna vrijednost koja se utvrđuje na osnovu stope po kojoj banke mogu odobravati kredite ili	Potpuno usklađeno		

koji nisu banke ili se kod njih zadužiti na tržištu novca;	pozajmljivati sredstva drugim bankama ili subjektima koji nisu banke, na novčanom tržištu			
23. „robna referentna vrijednost“ znači referentna vrijednost čija je vezana imovina za potrebe točke 1. podtočke (b)ii. ovog stavka roba u smislu članka 2. točke 1. Uredbe Komisije (EZ) br. 1287/2006 (1), osim emisijskih jedinica iz točke 11. odjeljka C Priloga I. Direktivi 2014/65/EU;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 22)robna referentna vrijednost je referentna vrijednost čiji je osnovni instrument roba, osim emisijskih dozvola, koja se koristi u trgovanju i praćenju cijena određenih roba.	Potpuno usklađeno		
24. „referentna vrijednost na temelju reguliranih podataka“ znači referentnu vrijednost koja je utvrđena primjenom formule koja obuhvaća: (a) ulazne podatke doprinesene u cijelosti i izravno iz: i. mjesta trgovanja kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 24. Direktive 2014/65/EU ili mjesta trgovanja u trećoj zemlji za koju je Komisija donijela provedbenu odluku prema kojoj se smatra da pravni i nadzorni okvir te zemlje ima jednakovrijedni učinak u smislu članka 28. stavka 4. Uredbe (EU) br. 600/2014 Europskog parlamenta i Vijeća (2), ili uređenog tržišta za koje se smatra da je istovrijedno prema članku 2.a Uredbe (EU) 648/2012, ali u svakom slučaju samo s obzirom na podatke o transakciji koji se odnose na financijske instrumente; ii. ovlaštenog sustava objavljivanja kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 52. Direktive 2014/65/EU ili pružatelja konsolidiranih podataka o trgovanju kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 53. Direktive 2014/65/EU, u skladu sa zahtjevima obvezne postprodajne	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 26)regulisana referentna vrijednost je referentna vrijednost koja se utvrđuje primjenom formule na: r) ulazne podatke koji se u potpunosti i direktno dobijaju od: — tržišne platforme ili regulisanog tržišta , ali samo u vezi sa transakcionim podacima o finansijskim instrumentima; — odobrenog sistema za objavljivanje transakcija ili provajdera konsolidovanih podataka , u skladu sa obaveznim pravilima o objavljivanju transakcija, samo u vezi sa transakcionim podacima o finansijskim instrumentima koje se trguju na tržišnoj platformi; — odobrenog mehanizma za izvještavanje , samo u vezi sa transakcionim podacima o finansijskim instrumentima koji se trguju na tržišnoj platformi i koji moraju biti objavljeni u skladu sa obaveznim pravilima o objavljivanju transakcija; — berze električne energije ; — berze prirodnog gasa ; — aukcijske platforme ; — provajdera usluga kojem je administrator referentne vrijednosti outsorsovao prikupljanje podataka, pod uslovom da provajder dobija podatke u potpunosti i direktno od subjekata iz al. 1 do 6 ove tačke;	Potpuno usklađeno		

transparentnosti, ali samo s obzirom na podatke o transakcijama koje se tiču financijskih instrumenata kojima se trguje na mjestu trgovanja; iii. odobrenog sustava izvješćivanja kako je definiran u članku 4. stavku 1. točki 54. Direktive 2014/65/EU, ali samo s obzirom na podatke transakcija koji se tiču financijskih instrumenata kojima se trguje na mjestu trgovanja i koji moraju biti objavljeni u skladu sa zahtjevima obvezne postprodajne transparentnosti; iv. burze električne energije iz članka 37. stavka 1. točke (j) Direktive 2009/72/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (3); v. burze prirodnog plina iz članka 41. stavka 1. točke (j) Direktive 2009/73/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (4); vi. državne platforme iz članka 26. odnosno 30. Uredbe Komisije (EU) br. 1031/2010 (5); vii. pružatelja usluga kojem je administrator referentne vrijednosti izdvojio prikupljanje podataka u skladu s člankom 10., pod uvjetom da pružatelj usluga prima podatke u cijelosti i izravno od subjekta iz točaka od i. do vi.; (b) neto vrijednosti imovine investicijskih fondova;	b) neto vrijednosti imovine investicijskih fondova.			
25. „ključna referentna vrijednost“ znači referentna vrijednost uz iznimku referentne vrijednosti na temelju reguliranih podataka koja ispunjava bilo koji od uvjeta utvrđenih u članku 20. stavku 1. i koja se nalazi na popisu koji Komisija utvrđuje na temelju tog članka;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 27) kritična referentna vrijednost je referentna vrijednost koja nije regulirana referentna vrijednost, a koja ispunjava uslove propisane zakonom i koja se nalazi na spisku referentnih vrijednosti od posebnog značaja;	Potpuno usklađeno		

26. „značajna referentna vrijednost“ znači referentna vrijednost koja ispunjava uvjete utvrđene u članku 24. stavku 1.;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 28) značajna referentna vrijednost je referentna vrijednost koja ispunjava kriterijume propisane zakonom za značajne referentne vrijednosti;	Potpuno usklađeno		
27. „neznačajna referentna vrijednost“ znači referentna vrijednost koja ne ispunjava uvjete utvrđene u članku 20. stavku 1. i članku 24. stavku 1.;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 29) neznačajna referentna vrijednost je referentna vrijednost koja ne ispunjava kriterijume za kritične ili značajne referentne vrijednosti	Potpuno usklađeno		
28. „smješten“ znači, u odnosu na pravnu osobu, zemlja u kojoj se nalazi statutarno sjedište ili druga službena adresa te osobe, a u odnosu na fizičku osobu, zemlja u kojoj je osoba rezident u porezne svrhe;	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 30) sjedište ili lokacija je, u odnosu na pravno lice, država u kojoj se nalazi njegovo sjedište ili drugi službeni adresni podatak, a u odnosu na fizičko lice, država u kojoj je lice poreski rezident;	Potpuno usklađeno		
29. „javno tijelo“ znači: (a) svako vladino ili drugo tijelo javne uprave, uključujući subjekte čija je dužnost upravljanje javnim dugom ili u tom upravljanju sudjeluju; (b) svaki subjekt ili osoba s funkcijom u javnoj upravi u okviru nacionalnog prava ili s javnim odgovornostima ili funkcijama ili čiji je zadatak pružanje javnih usluga, uključujući mjere zapošljavanja, gospodarskih aktivnosti i inflacije pod kontrolom subjekta u smislu točke (a).			Materija je predmet regulisanja drugih zakona	
2. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 49. radi daljnjeg određivanja tehničkih elemenata definicija iz stavka 1. ovog članka, osobito određivanja toga što se, za potrebe definiranja indeksa, smatra činjenjem	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

nečega dostupnim javnosti. Prema potrebi, Komisija uzima u obzir razvoj tržišta ili tehnološki razvoj i međunarodnu konvergenciju nadzorne prakse u pogledu referentnih vrijednosti.				
3. Komisija donosi provedbene akte radi utemeljenja i preispitivanja popisa javnih tijela u Uniji koja pripadaju području primjene definicije iz stavka 1. točke 29. ovog članka. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 50. stavka 2. Prema potrebi, Komisija uzima u obzir razvoj tržišta ili tehnološki razvoj i međunarodnu konvergenciju nadzorne prakse u pogledu referentnih vrijednosti.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
GLAVA II. CJELOVITOST I POUZDANOST REFERENTNE VRIJEDNOSTI POGLAVLJE 1. Upravljanje i kontrola administratora Članak 4. Zahtjevi u vezi s upravljanjem i sukobom interesa 1. Administrator mora imati robustan sustav upravljanja koji obuhvaća jasnu organizacijsku strukturu i jasno definirane, transparentne i dosljedne uloge i odgovornosti svih osoba koje sudjeluju u pružanju referentne vrijednosti. Administratori poduzimaju odgovarajuće mjere da utvrde i spriječe ili riješe sukobe interesa između sebe, uključujući svoje rukovoditelje, zaposlenike ili svaku drugu osobu koja je s njim izravno ili neizravno povezana u sustavu kontrole i doprinositelja ili korisnika te da osigura da, kad god je potrebna prosudba ili diskrecijsko pravo u postupku utvrđivanja	Upravljanje i kontrola od strane administratora i zahtjevi u vezi sa sukobom interesa Član 7 stav 1 i 2 Administrator mora da ima pouzdane upravljačke aranžmane, koji uključuju jasnu organizacionu strukturu sa dobro definisanim, transparentnim i dosljednim ulogama i odgovornostima za sva lica uključena u pružanje referentne vrijednosti. Administrator je dužan da preuzme odgovarajuće mjere za identifikovanje, sprječavanje i upravljanje sukobima interesa između sebe, svojih rukovodilaca, zaposlenih ili bilo kojeg lica direktno ili indirektno povezana kontrolom, sa davaocima podataka ili korisnicima, i da osigura da se bilo koja procjena ili diskrecija u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti vrši nezavisno i pošteno.	Potpuno usklađeno		

referentne vrijednosti, to bude izvršeno na neovisan i pošten način.				
2.Pružanje referentne vrijednosti operativno je odvojeno od svakog dijela poslovanja administratora koji može dovesti do stvarnog ili potencijalnog sukoba interesa.	Upravljanje i kontrola od strane administratora i zahtjevi u vezi sa sukobom interesa Član 7 stav 3 Pružanje referentne vrijednosti mora da bude operativno odvojeno od bilo kojeg dijela poslovanja administratora koji može da stvori stvarni ili potencijalni sukob interesa.	Potpuno usklađeno		
3.Ako zbog njegove vlasničke strukture, kontrolnih udjela ili drugih aktivnosti koje obavlja bilo koji subjekt koji je vlasnik ili kontrolira administratora ili subjekt kojeg administrator ili bilo koja od administratorovih podružnica ima u vlasništvu ili kontrolira, dođe do sukoba interesa unutar samog administratora kojeg nije moguće ukloniti na primjeren način, relevantno nadležno tijelo može od administratora zahtijevati da ustanovi neovisnu funkciju nadzora koja uključuje uravnoteženu zastupljenost dionika, uključujući korisnike i doprinositelje.	Upravljanje i kontrola od strane administratora i zahtjevi u vezi sa sukobom interesa Član 7 stav 4 Ako sukob interesa proizilazi iz vlasničke strukture, kontrolnih interesa ili drugih aktivnosti subjekta koji posjeduje ili kontroliše administratora, ili subjekta koji je u vlasništvu ili pod kontrolom administratora ili njegovih povezanih lica, a koji se ne može adekvatno ublažiti, Komisija može da zahtijeva od administratora da uspostavi nezavisnu funkciju nadzora sa uravnoteženom zastupljenošću zainteresovanih strana, uključujući korisnike i davaoce podataka.	Potpuno usklađeno		
4.Ako se takav sukob interesa ne može riješiti na prikladan način, relevantno nadležno tijelo može od administratora zahtijevati da prekine aktivnosti ili odnose koji dovode do sukoba interesa ili da prestane pružati referentnu vrijednost.	Upravljanje i kontrola od strane administratora i zahtjevi u vezi sa sukobom interesa Član 7 stav 5 Ako sukobom interesa iz stava 4 ovog člana ne može adekvatno da se upravlja, Komisija može da zahtijeva od administratora da prekine aktivnosti ili odnose koji stvaraju sukob interesa, ili da obustavi pružanje referentne vrijednosti.	Potpuno usklađeno		
5.Administrator korisnicima referentne vrijednosti i relevantnom nadležnom tijelu te, po potrebi, doprinositeljima, objavljuje ili otkriva sve postojeće ili potencijalne sukobe interesa, uključujući sukobe	Upravljanje i kontrola od strane administratora i zahtjevi u vezi sa sukobom interesa Član 7 stav 6 Administrator je dužan da objavi ili dostavi sve postojeće ili potencijalne sukobe interesa korisnicima referentne vrijednosti,	Potpuno usklađeno		

interesa koji proizlaze iz vlasništva ili kontrole administratora.	Komisiji i, gdje je primjenljivo, davaocima podataka, uključujući sukobe interesa koji proizlaze iz vlasništva ili kontrole administratora.			
6.Administrator uspostavlja primjerene politike i postupke te učinkovite organizacijske aranžmane za utvrđivanje, otkrivanje i sprječavanje sukoba interesa, upravljanje njime te njegovo ublažavanje, te upravlja tim politikama i postupcima kako bi se zaštitile cjelovitost i neovisnost utvrđivanja referentnih vrijednosti. Takve politike i postupci redovito se preispituju i ažuriraju. Politikama i postupcima uzimaju se u obzir sukobi interesa, razina subjektivnosti koja je upotrijebljena u postupku utvrđivanja referentne vrijednosti te rizici koje predstavlja referentna vrijednost, te se na te probleme odgovara, a tim se politikama i postupcima također: (a) osigurava povjerljivost informacija koje administrator doprinese ili generira, podložno obvezama otkrivanja i transparentnosti u skladu s ovom Uredbom; i (b) osobito ublažava sukobe interesa zbog administratorova vlasništva ili kontrole, ili zbog drugih interesa unutar administratorove grupacije, ili zbog drugih osoba koje mogu utjecati na administratora ili ga kontrolirati u vezi s utvrđivanjem referentne vrijednosti.	Upravljanje i kontrola od strane administratora i zahtjevi u vezi sa sukobom interesa Član 7 st. 7 i 8 Administrator mora da uspostavi i primjenjuje odgovarajuće politike i procedure, kao i efikasne organizacione aranžmane, za identifikovanje, objavljivanje, sprječavanje, upravljanje i ublažavanje sukoba interesa radi zaštite integriteta i nezavisnosti utvrđivanja referentnih vrijednosti. Politike i procedure iz stava 7 ovog člana moraju da se redovno pregledaju i ažuriraju, i uzimaju u obzir: a) povjerljivost informacija dostavljenih administratoru ili proizvedenih od strane administratora, uz obaveze objavljivanja i transparentnosti; b) specifično ublažavanje sukoba interesa koji proizilaze iz vlasništva ili kontrole administratora, ili interesa u grupi administratora ili uticaja trećih lica u vezi sa utvrđivanjem referentne vrijednosti.	Potpuno usklađeno		
7.Administratori jamče da njihovi zaposlenici i sve druge fizičke osobe čije su im usluge na raspolaganju ili su pod njihovom kontrolom i koje su izravno	Upravljanje i kontrola od strane administratora i zahtjevi u vezi sa sukobom interesa Član 7 stav 9	Potpuno usklađeno		

uključene u pružanje referentne vrijednosti: (a) imaju potrebne vještine, znanje i iskustvo za obavljanje zadaća koje su im dodijeljene te da podliježu djelotvornom upravljanju i nadzoru; (b) nisu izloženi neprimjerenom utjecaju niti sukobima interesa te da naknada tim osobama i njihovo vrednovanje ne dovode do sukoba interesa ili na drugi način utječu na cjelovitost postupka utvrđivanja referentne vrijednosti; (c) nemaju interese i poslovne kontakte koji dovode u pitanje aktivnosti dotičnog administratora; (d) imaju zabranu doprinošenja utvrđivanju referentne vrijednosti sudjelovanjem u dražbama, ponudama i trgovanju za vlastite potrebe ili u ime drugih sudionika na tržištu osim ako se takvo doprinošenje izričito zahtijeva kao dio metodologije utvrđivanja referentne vrijednosti te je podložno posebnim pravilima; i (e) podliježu djelotvornim postupcima za kontrolu razmjene informacija s drugim zaposlenicima uključenima u aktivnosti koje mogu doprinijeti stvaranju rizika od sukoba interesa ili s trećim stranama ako te informacije mogu utjecati na referentnu vrijednost	Administrator mora da osigura da njegovi zaposleni i druga fizička lica čije su usluge stavljene na raspolaganje ili pod kontrolu administratora, a koja su direktno uključena u pružanje referentne vrijednosti: 1)posjeduju potrebne vještine, znanje i iskustvo za dodijeljene dužnosti i da podliježu efikasnom nadzoru; 2)nisu podložni neprimjerenom uticaju ili sukobima interesa, i da nagrađivanje i ocjena učinka ne stvaraju sukobe interesa kao ni da narušavaju integritet procesa utvrđivanja referentne vrijednosti; 3)nemaju interese ili poslovne veze koje ugrožavaju aktivnosti administratora; 4)ne doprinose utvrđivanju referentne vrijednosti putem ličnih ponuda, kupovina ili prodaja, osim kada je takav način doprinosa izričito predviđen metodologijom i podliježe posebnim pravilima; 5)predmet su efikasnih procedura kontrole razmjene informacija sa drugim zaposlenima ili trećim licima, gdje razmjena može da utiče na referentnu vrijednost ili da stvori rizik od sukoba interesa.			
8.Administrator uspostavlja posebne postupke unutarnje kontrole kako bi osigurao integritet i pouzdanost zaposlenika ili osobe koja utvrđuje referentnu vrijednost, uključujući barem	Upravljanje i kontrola od strane administratora i zahtjevi u vezi sa sukobom interesa Član 7 stav 10 Administrator mora da uspostavi specifične interne kontrolne procedure kako bi osigurao integritet i pouzdanost lica koje utvrđuje	Potpuno usklađeno		

unutarnje odobrenje uprave prije širenja informacija o referentnoj vrijednosti.	referentnu vrijednost, uključujući najmanje interno odobrenje rukovodstva prije objavljivanja referentne vrijednosti.			
Članak 5. Zahtjevi u vezi s funkcijom nadzora 1. Administrator uspostavlja i obavlja trajnu i djelotvornu funkciju nadzora kako bi osigurao nadziranje svih aspekata pružanja svojih referentnih vrijednosti.	Funkcija nadzora Član 8 stav 1 Administrator je dužan da uspostavi i održava stalnu i efikasnu funkciju nadzora koja obezbjeđuje nadzor svih aspekata pružanja referentnih vrijednosti. Administrator je dužan da razvije i primjenjuje robusne procedure u vezi sa funkcijom nadzora i da ih dostavi Komisiji na mišljenje i saglasnost. Funkcija nadzora mora da djeluje sa integritetom i da obuhvata odgovornosti prilagođene složenosti, namjeni i ranjivosti referentne vrijednosti i to da: 1) redovno, najmanje jednom godišnje, pregleda definisanje i metodologiju referentne vrijednosti; 2) nadgleda promjene metodologije referentne vrijednosti i da zahtijeva konsultacije administratora u vezi sa tim promjenama; 3) nadgleda kontrolni okvir administratora, upravljanje i funkcionisanje referentne vrijednosti, uključujući kodeks ponašanja davalaca podataka ako se referentna vrijednost zasniva na ulaznim podacima; 4) pregleda i odobrava procedure za prestanak referentne vrijednosti, uključujući konsultacije u vezi prestanka; 5) nadgleda treće strane uključene u pružanje referentne vrijednosti, uključujući agente za izračunavanje ili distribuciju; 6) ocjenjuje interne i eksterne revizije i nadgleda implementaciju identifikovanih korektivnih mjera; 7) prati ulazne podatke i davaoce podataka, kao i aktivnosti administratora u provjeri i validaciji tih podataka; 8) preduzima efikasne mjere u slučaju kršenja kodeksa ponašanja davalaca podataka; 9) prijavljuje Komisiji bilo kakve nepravilnosti ili sumnjive aktivnosti davalaca podataka ili administratora koje funkcija nadzora uoči.	Potpuno usklađeno		

	Funkcija nadzora može da se izvršava putem posebnog odbora, komisije ili drugog odgovarajućeg organa upravljanja. Administrator je dužan da odredi unutrašnju organizaciju funkcije nadzora, uključujući sastav, pozicioniranje unutar organizacione strukture i mjere za osiguranje integriteta funkcije i odsustva sukoba interesa, u skladu sa složenošću i vrstom referentne vrijednosti.			
2.Administrator razvija i održava robusne postupke u vezi sa svojom funkcijom nadzora koji su na raspolaganju relevantnim nadležnim tijelima.	Funkcija nadzora Član 8 stav 2 Administrator je dužan da razvije i primjenjuje robusne procedure u vezi sa funkcijom nadzora i da ih dostavi Komisiji na mišljenje i saglasnost	Potpuno usklađeno		
3.Funkcija nadzora izvršava se cjelovito i obuhvaća sljedeće odgovornosti, koje administrator prilagođava u odnosu na složenost, upotrebu i ranjivost referentne vrijednosti: (a) preispitivanje definicije i metodologije referentne vrijednosti najmanje jednom godišnje; (b) nadzor nad svim promjenama metodologije referentne vrijednosti i mogućnost da se od administratora zahtijeva da se savjetuje o tim promjenama; (c) nadgledanje administratorova kontrolnog okvira, upravljanja i rada s referentnom vrijednošću te, ako se referentna vrijednost temelji na ulaznim podacima doprinositelja, u pogledu pridržavanja kodeksa ponašanja navedenog u članku 15.; (d) preispitivanje i odobravanje postupaka za prestanak referentne vrijednosti, uključujući savjetovanje o prestanku; (e) nadzor nad svim trećim osobama uključenima u pružanje	Funkcija nadzora Član 8 stav 3 Funkcija nadzora mora da djeluje sa integritetom i da obuhvata odgovornosti prilagođene složenosti, namjeni i ranjivosti referentne vrijednosti i to da: 1)redovno, najmanje jednom godišnje, pregleda definisanje i metodologiju referentne vrijednosti; 2)nadgleda promjene metodologije referentne vrijednosti i da zahtijeva konsultacije administratora u vezi sa tim promjenama; 3)nadgleda kontrolni okvir administratora, upravljanje i funkcionisanje referentne vrijednosti, uključujući kodeks ponašanja davalaca podataka ako se referentna vrijednost zasniva na ulaznim podacima; 4)pregleda i odobrava procedure za prestanak referentne vrijednosti, uključujući konsultacije u vezi prestanka; 5)nadgleda treće strane uključene u pružanje referentne vrijednosti, uključujući agente za izračunavanje ili distribuciju; 6)ocjenjuje interne i eksterne revizije i nadgleda implementaciju identifikovanih korektivnih mjera; 7)prati ulazne podatke i davaoce podataka, kao i aktivnosti administratora u provjeri i validaciji tih podataka;	Potpuno usklađeno		

referentne vrijednosti, uključujući i u području izračuna i širenja informacija; (f) ocjena unutarnjih i vanjskih revizija i preispitivanja te praćenje provedbe utvrđenih korektivnih mjera; (g) ako se referentna vrijednost temelji na ulaznim podacima doprinositelja, praćenje ulaznih podataka i doprinositelja te djelovanja administratora u vezi s preispitivanjem ili potvrđivanjem valjanosti doprinosa ulaznih podataka; (h) ako se referentna vrijednost temelji na ulaznim podacima doprinositelja, poduzimanje djelotvornih mjera u vezi s kršenjem kodeksa ponašanja navedenog u članku 15.; i (i) izvješćivanje relevantnih nadležnih tijela o propustima doprinositelja ako se referentna vrijednost temelji na ulaznim podacima doprinositelja ili administratora te o nepravilnim ili sumnjivim ulaznim podacima, što se ustanovilo tijekom nadzora.	8)preduzima efikasne mjere u slučaju kršenja kodeksa ponašanja davalaca podataka; 9)prijavljuje Komisiji bilo kakve nepravilnosti ili sumnjive aktivnosti davalaca podataka ili administratora koje funkcija nadzora uoči.			
4.Funkciju nadzora provodi neovisni odbor ili se ona provodi drugim odgovarajućim sustavom upravljanja.	Funkcija nadzora Član 8 stav 4 Funkcija nadzora može da se izvršava putem posebnog odbora, komisije ili drugog odgovarajućeg organa upravljanja.	Potpuno usklađeno		
5.ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi utvrdila postupke u pogledu funkcije nadzora i značajke funkcije nadzora u pogledu njezina sastava te u pogledu pozicije unutar organizacijske strukture administratora, kako bi se osigurala cjelovitost funkcije i nepostojanje sukoba	Funkcija nadzora Član 8 stav 5 Administrator je dužan da odredi unutrašnju organizaciju funkcije nadzora, uključujući sastav, pozicioniranje unutar organizacione strukture i mjere za osiguranje integriteta funkcije i odsustva sukoba interesa, u skladu sa složenošću i vrstom referentne vrijednosti.	Potpuno usklađeno		

interesa. Konkretno, ESMA izrađuje popis prikladnih sustava upravljanja koji nije konačan, kako je propisano u stavku 4. ESMA razlikuje razne vrste referentnih vrijednosti i sektora kako je utvrđeno u ovoj Uredbi i uzima u obzir razlike u vlasništvu i kontrolnoj strukturi administratora, prirodi, opsegu i složenosti pružanja referentne vrijednosti te riziku i utjecaju referentne vrijednosti, također s obzirom na međunarodne usklađenosti nadzornih praksi u pogledu zahtjeva u vezi s upravljanjem vezano za referentne vrijednosti. Međutim, nacrt regulatornih tehničkih standarda ESMA-e ne obuhvaća i ne primjenjuje se na administratore neznačajnih referentnih vrijednosti. ESMA Komisiji podnosi te nacrt regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017. Komisiji se delegira ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom propisanim u člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.				
6. ESMA može u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 za administratore neznačajnih referentnih vrijednosti izdati smjernice u kojima će biti navedeni elementi iz stavka 5. ovog članka.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članak 6. Zahtjevi u vezi s kontrolnim okvirom 1. Administrator raspolaze kontrolnim okvirom kojim se jamči da su njihove referentne vrijednosti pružene i	Zahtjevi za kontrolni okvir Član 9 stav 1 Administrator je dužan da uspostavi kontrolni okvir koji obezbjeđuje da se referentne vrijednosti pružaju i objavljuju ili stavljaju na raspolaganje u skladu sa zakonom.	Potpuno usklađeno		

objavljene ili stavljene na raspolaganje u skladu s ovom Uredbom.				
2.Kontrolni okvir razmjern je razini utvrđenih sukoba interesa, dosegu diskrecijskog prava pri pružanju referentne vrijednosti i prirodi ulaznih podataka za referentnu vrijednost.	Zahtjevi za kontrolni okvir Član 9 stav 2 Kontrolni okvir mora da bude proporcionalan stepenu identifikovanih sukoba interesa, obimu slobode odlučivanja u pružanju referentne vrijednosti i prirodi ulaznih podataka	Potpuno usklađeno		
3.Kontrolni okvir uključuje: (a) upravljanje operativnim rizikom; (b) primjerene i djelotvorne planove za kontinuitet poslovanja i oporavak od kriznih situacija; (c) postupke za izvanredne situacije koji se upotrebljavaju u slučaju poremećaja u postupku pružanja referentne vrijednosti.	Zahtjevi za kontrolni okvir Član 9 stav 3 Kontrolni okvir obuhvata: 1)upravljanje operativnim rizikom; 2)odgovarajuće i efikasne planove kontinuiteta poslovanja i oporavka od katastrofa; 3)procedure za vanredne situacije u slučaju prekida procesa pružanja referentne vrijednosti.	Potpuno usklađeno		
4.Administrator uspostavlja mjere: (a) kojima se osigurava da se doprinositelji pridržavaju kodeksa ponašanja navedenog u članku 15. i da poštuju mjerodavne standarde za ulazne podatke; (b) za praćenje ulaznih podataka, uključujući, kad je to moguće, praćenje ulaznih podataka prije objave referentne vrijednosti te potvrđivanje valjanosti ulaznih podataka nakon objave radi utvrđivanja pogrešaka i nepravilnosti.	Zahtjevi za kontrolni okvir Član 9 stav 4 Administrator je dužan da uspostavi mjere kako bi obezbijedio: 1)da davalci podataka poštuju kodeks ponašanja i primjenjuju važeće standarde za ulazne podatke; 2)praćenje ulaznih podataka, uključujući, gdje je moguće, praćenje prije objavljivanja referentne vrijednosti i provjeru podataka nakon objavljivanja radi identifikacije grešaka i anomalija	Potpuno usklađeno		
5.Kontrolni okvir dokumentira se, preispituje i prema potrebi ažurira te se stavlja na raspolaganje relevantnim nadležnim tijelima, a na zahtjev i korisnicima.	Zahtjevi za kontrolni okvir Član 9 stav 5 Kontrolni okvir mora da bude dokumentovan, redovno pregledan i ažuriran, i stavljen na raspolaganje Komisiji i, na zahtjev, korisnicima.	Potpuno usklađeno		
Članak 7. Zahtjevi u vezi s okvirom odgovornosti 1.Administrator raspolaze okvirom odgovornosti kojim su obuhvaćeni	Zahtjevi za okvir odgovornosti Član 10 stav 1	Potpuno usklađeno		

vođenje evidencije, revizija i preispitivanje te postupak za pritužbe i kojim se dokazuje usklađenost sa zahtjevima iz ove Uredbe.	Administrator je dužan da ima uspostavljen okvir odgovornosti koji obuhvata vođenje evidencije, reviziju i pregled, kao i postupak za podnošenje prigovora, a koji omogućava dokazivanje usklađenosti sa ovim zakonom u vezi sa referentnim vrijednostima. Administrator je dužan da odredi internu funkciju sa odgovarajućim kapacitetom za pregled i izvještavanje o usklađenosti administratora sa metodologijom referentne vrijednosti i ovim zakonom. Za kritične referentne vrijednosti, administrator je dužan da imenuje nezavisnog eksternog revizora koji najmanje jednom godišnje pregleda i izvještava o usklađenosti administratora sa metodologijom i ovim zakonom. Administrator je dužan da na zahtjev Komisiji dostavlja detalje pregleda i izvještaja iz stava 2 ovog člana. Administrator je dužan da na zahtjev Komisiji ili korisniku referentne vrijednosti, objavljuje detalje revizije iz stava 3 ovog člana.			
2. Administrator određuje unutarnju funkciju s potrebnom sposobnošću da preispituje poštuje li administrator metodologiju referentne vrijednosti i ovu Uredbu te da izvješćuje o tome.	Zahtjevi za okvir odgovornosti Član 10 stav 2 Administrator je dužan da odredi internu funkciju sa odgovarajućim kapacitetom za pregled i izvještavanje o usklađenosti administratora sa metodologijom referentne vrijednosti i ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
3. Za ključne referentne vrijednosti administrator imenuje neovisnog vanjskog revizora koji preispituje poštuje li administrator metodologiju referentne vrijednosti i ovu Uredbu i izvješćuje o tome najmanje jedanput godišnje.	Zahtjevi za okvir odgovornosti Član 10 stav 3 Za kritične referentne vrijednosti, administrator je dužan da imenuje nezavisnog eksternog revizora koji najmanje jednom godišnje pregleda i izvještava o usklađenosti administratora sa metodologijom i ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
4. Na zahtjev relevantnog nadležnog tijela, administrator relevantnom nadležnom tijelu dostavlja detalje preispitivanja i izvještaja iz stavka 2. Na zahtjev relevantnog nadležnog tijela ili bilo kojeg korisnika referentne vrijednosti,	Zahtjevi za okvir odgovornosti Član 10 st. 4 i 5 Administrator je dužan da na zahtjev Komisiji dostavlja detalje pregleda i izvještaja iz stava 2 ovog člana. Administrator je dužan da na zahtjev Komisiji ili korisniku referentne vrijednosti, objavljuje detalje revizije iz stava 3 ovog člana.	Potpuno usklađeno		

administrator objavljuje detalje revizija iz stavka 3.				
Članak 8. Zahtjevi u vezi s vođenjem evidencije 1. Administrator vodi evidenciju o: (a) svim ulaznim podacima i njihovoj upotrebi; (b) utvrđivanje referentne vrijednosti; (c) svakoj primjeni prosudbe ili diskrecijskog prava od strane administratora i, prema potrebi, od strane procjenitelja prilikom utvrđivanja referentne vrijednosti, uključujući argumentaciju za prosudbu ili primjenu diskrecijskog prava; (d) zanemarivanju bilo kojeg ulaznog podatka, posebno kad su ulazni podatci u skladu sa zahtjevima metodologije referentne vrijednosti, i obrazloženju tog zanemarivanja; (e) drugim promjenama ili odstupanjima od uobičajenih postupaka i metodologija, uključujući i one učinjene tijekom razdoblja tržišnog stresa ili poremećaja na tržištu; (f) identitetu podnositelja i fizičkih osoba zaposlenih kod administratora u svrhu utvrđivanja referentnih vrijednosti; (g) svim dokumentima koji se odnose na pritužbe, uključujući dokumente koje dostavi podnositelj pritužbe; i (h) telefonskim razgovorima i elektroničkim komunikacijama u vezi s referentnom vrijednošću među svim osobama zaposlenih kod administratora i doprinositeljima ili podnositeljima	Zahtjevi za vođenje evidencije Član 11 stav 1 Administrator je dužan da vodi evidenciju o: 1) svim ulaznim podacima, uključujući način njihove upotrebe; 2) metodologiji koja je korišćena za utvrđivanje referentne vrijednosti; 3) svim procjenama ili odlukama administratora, i, gdje je primjenjivo, ocjenjivača, u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti, uključujući obrazloženje tih procjena ili odluka; 4) zanemarivanju bilo kojih ulaznih podataka, naročito kada su ti podaci ispunjavali zahtjeve metodologije, uz navođenje razloga za takvo zanemarivanje; 5) drugim promjenama ili odstupanjima od standardnih procedura i metodologija, uključujući promjene tokom perioda tržišnog stresa ili poremećaja; 6) identitetima podnositelaca podataka i fizičkih lica zaposlenih kod administratora za utvrđivanje referentne vrijednosti; 7) svim dokumentima vezanim za pritužbe, uključujući one dostavljene od strane podnositelaca pritužbe; 8) telefonskim razgovorima ili elektronskim komunikacijama između zaposlenih kod administratora i davalaca podataka ili podnositelaca podataka u vezi sa referentnom vrijednošću.	Potpuno usklađeno		
2. Administrator vodi evidenciju iz stavka 1. najmanje pet godina u obliku koji	Zahtjevi za vođenje evidencije Član 11 st. 2 i 3	Potpuno usklađeno		

omogućuje repliciranje i potpuno razumijevanje utvrđivanja referentne vrijednosti te reviziju ili vrednovanje ulaznih podataka, izračuna, prosudbe i diskrecijskog prava. Evidencija telefonskih razgovora ili elektroničke komunikacije koji su zabilježeni u skladu sa stavkom 1. točkom (h) daje se osobama uključenima u razgovor ili komunikaciju na njihov zahtjev i čuva se tri godine.	Administrator je dužan da čuva evidenciju iz stava 1 ovog člana najmanje pet godina, u formatu koji omogućava potpunu reprodukciju i razumijevanje utvrđivanja referentne vrijednosti, kao i sprovođenje revizije ili evaluacije ulaznih podataka, proračuna, procjena i odluka. Evidencija telefonskih razgovora ili elektroničkih komunikacija, vođena u skladu sa tačkom 8 stava 1 ovog člana, mora da bude dostupna licu koje zahtijeva pristup tim podacima.			
Članak 9. Mehanizam za rješavanje pritužbi 1.Administrator uspostavlja postupke za primanje, istraživanje i zadržavanje evidencije o podnesenim pritužbama, uključujući i pritužbe na administratorov postupak utvrđivanja referentnih vrijednosti, te ih objavljuje.	Mehanizam za rješavanje pritužbi Član 12 stav 1 Administrator je dužan da ima uspostavljene i objavljene procedure za prijem, ispitivanje i čuvanje evidencije o pritužbama, uključujući pritužbe u vezi sa procesom utvrđivanja referentne vrijednosti.	Potpuno usklađeno		
2.Takvim se mehanizmom za rješavanje pritužbi osigurava sljedeće: (a) administrator stavlja na raspolaganje politiku postupanja s pritužbama putem koje se mogu podnijeti pritužbe o tome je li određeno utvrđivanje referentne vrijednosti reprezentativno u odnosu na tržišnu vrijednost, o predloženim promjenama u postupku utvrđivanja referentne vrijednosti, o primjeni metodologije na utvrđivanje određene referentne vrijednosti i o drugim odlukama povezanim s postupkom utvrđivanja referentne vrijednosti; (b) pritužbe se istražuju pravovremeno i na pravedan način, a podnositelj pritužbe se u razumnom roku obavješćuje o ishodu	Mehanizam za rješavanje pritužbi Član 12 stav 2 Mehanizam za rješavanje pritužbi mora da obezbijedi da: 1)administrator učini dostupnom politiku rješavanja pritužbi, putem koje se mogu podnijeti pritužbe u vezi sa: a)reprezentativnošću određene referentne vrijednosti u odnosu na tržišnu vrijednost; b)predloženim izmjenama u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti; c)primjenom metodologije u vezi sa određenom referentnom vrijednošću; d)drugim odlukama u vezi sa procesom utvrđivanja referentne vrijednosti; 2)pritužbe budu ispitane blagovremeno i pravedno, a ishod ispitivanja se dostavlja podnosiocu pritužbe u razumnom roku, osim ako bi takva komunikacija bila suprotna javnom interesu;	Potpuno usklađeno		

istrage osim ako je to protivno ciljevima javne politike ili Uredbi (EU) br. 596/2014; i (c) istraga se provodi neovisno o osoblju koje bi moglo biti povezano s predmetom pritužbe.	3) ispitivanje pritužbi bude sprovedeno nezavisno od bilo kojeg zaposlenog ili lica koje je direktno ili indirektno učestvovalo u predmetu pritužbe.			
Članak 10. Izdvajanje funkcija 1. Administratori ne smiju izdvajati funkcije u okviru pružanja referentne vrijednosti na način kojim bi se bitno narušila kontrola administratora nad pružanjem referentne vrijednosti ili sposobnost relevantnog nadležnog tijela da nadzire referentnu vrijednost.	Izdvajanje funkcija putem trećih lica Član 13 stav 1 Administrator ne smije da izvršava funkcije putem trećih lica na način koji bitno narušava kontrolu administratora nad pružanjem referentne vrijednosti ili sposobnost Komisije da nadzire referentnu vrijednost. U slučaju kada administrator prenosi funkcije ili relevantne usluge i aktivnosti u vezi sa pružanjem referentne vrijednosti na pružaoca usluga, administrator ostaje u potpunosti odgovoran za ispunjavanje svih svojih obaveza propisanih ovim zakonom. U slučaju izdvajanja funkcija odnosno outsourcinga, administrator je dužan da obezbijedi da su ispunjeni sljedeći uslovi: 1) da pružalac usluga ima sposobnost, kapacitet i potrebna ovlaštenja za pouzdano i profesionalno obavljanje prenesenih funkcija, usluga ili aktivnosti; 2) administrator je dužan da stavi na raspolaganje Komisiji podatke o identitetu i zadacima pružaoca usluga koji učestvuju u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti; 3) administrator je dužan da preduzme odgovarajuće mjere ako se utvrdi da pružalac usluga ne obavlja prenesene funkcije efikasno i u skladu sa zakonom i regulatornim zahtjevima; 4) administrator zadržava potrebnu stručnost za efikasno nadgledanje prenesenih funkcija i upravljanje rizicima povezanim sa outsourcingom; 5) da je pružalac usluga dužan da obavještava administratora o bilo kojem događaju koji može da ima značajan uticaj na njegovu sposobnost da efikasno izvršava prenesene funkcije u skladu sa zakonom i regulatornim zahtjevima;	Potpuno usklađeno		

	6) da je pružalac usluga dužan da sarađuje sa Komisijom u vezi sa prenesenim aktivnostima, a administrator i Komisija imaju efikasan pristup podacima vezanim za te aktivnosti, kao i poslovnim prostorijama pružaoca usluga, pri čemu Komisija može ostvarivati svoja prava pristupa; 7) da administrator ima mogućnost da prestane da izdvađa funkcije kada je to neophodno; 8) administrator je dužan da preduzima razumne mjere, uključujući planove za vanredne situacije, kako bi izbjegao neprihvatljiv operativni rizik povezan sa učestvovanjem pružaoca usluga u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti.			
2. Administrator koji izdvoji pružatelju usluga funkcije ili bitne usluge i aktivnosti u okviru pružanja referentne vrijednosti u cijelosti zadržava odgovornost za ispunjavanje svih obaveza administratora na temelju ove Uredbe.	Izdvajanje funkcija putem trećih lica Član 13 stav 2 U slučaju kada administrator prenosi funkcije ili relevantne usluge i aktivnosti u vezi sa pružanjem referentne vrijednosti na pružaoca usluga, administrator ostaje u potpunosti odgovoran za ispunjavanje svih svojih obaveza propisanih ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
3. U slučaju izdvajanja funkcija administrator jamči da su ispunjeni sljedeći uvjeti: (a) pružatelj usluge sposoban je, nadležan i ima sva odobrenja propisana zakonom za pouzdano i profesionalno izvršavanje izdvojenih funkcija, usluga ili aktivnosti; (b) administrator relevantnim nadležnim tijelima stavlja na raspolaganje identitet i zadaće pružatelja usluga koji sudjeluje u postupku utvrđivanja referentne vrijednosti; (c) administrator poduzima primjerene mjere u slučaju da se čini da pružatelj usluge ne obavlja izdvojene funkcije na djelotvoran način i u skladu s mjerodavnim pravom i regulatornim zahtjevima; (d) administrator zadržava	Izdvajanje funkcija putem trećih lica Član 13 stav 3 U slučaju izdvajanja funkcija odnosno outsourcinga, administrator je dužan da obezbijedi da su ispunjeni sljedeći uslovi: 1) da pružalac usluga ima sposobnost, kapacitet i potrebna ovlaštenja za pouzdano i profesionalno obavljanje prenesenih funkcija, usluga ili aktivnosti; 2) administrator je dužan da stavi na raspolaganje Komisiji podatke o identitetu i zadacima pružaoca usluga koji učestvuje u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti; 3) administrator je dužan da preduzme odgovarajuće mjere ako se utvrdi da pružalac usluga ne obavlja prenesene funkcije efikasno i u skladu sa zakonom i regulatornim zahtjevima; 4) administrator zadržava potrebnu stručnost za efikasno nadgledanje prenesenih funkcija i upravljanje rizicima povezanim sa outsourcingom;	Potpuno usklađeno		

stručnost potrebnu za djelotvoran nadzor izdvojenih funkcija i upravljanje rizicima povezanim s izdvajanjem; (e) pružatelj usluga izvješćuje administratora o svakom događaju koji bi mogao bitno utjecati na njegovu sposobnost da djelotvorno i u skladu s mjerodavnim pravom i regulatornim zahtjevima obavlja izdvojene funkcije; (f) pružatelj usluga surađuje s relevantnim nadležnim tijelom u vezi s izdvojenim aktivnostima, a administrator i relevantno nadležno tijelo imaju učinkovit pristup podacima o izdvojenim aktivnostima i poslovnom prostoru pružatelja usluga te se relevantno nadležno tijelo može koristiti tim pravom pristupa; (g) administrator u slučaju potrebe može raskinuti ugovor o izdvajanju funkcija; (h) administrator poduzima razumne mjere, uključujući krizne planove, kako bi izbjegao nepotreban operativni rizik povezan sa sudjelovanjem pružatelja usluga u postupku utvrđivanja referentnih vrijednosti	5) da je pružalac usluga dužan da obavještava administratora o bilo kojem događaju koji može da ima značajan uticaj na njegovu sposobnost da efikasno izvršava prenesene funkcije u skladu sa zakonom i regulatornim zahtjevima; 6) da je pružalac usluga dužan da surađuje sa Komisijom u vezi sa prenesenim aktivnostima, a administrator i Komisija imaju efikasan pristup podacima vezanim za te aktivnosti, kao i poslovnim prostorijama pružaoca usluga, pri čemu Komisija može ostvarivati svoja prava pristupa; 7) da administrator ima mogućnost da prestane da izdvaja funkcije kada je to neophodno; 8) administrator je dužan da preduzima razumne mjere, uključujući planove za vanredne situacije, kako bi izbjegao neprihvatljiv operativni rizik povezan sa učestvovanjem pružaoca usluga u procesu utvrđivanja referentne vrijednosti.			
POGLAVLJE 2. Ulazni podatci, metodologija i izvješćivanje o kršenju Članak 11. Ulazni podatci 1. Pružanje referentne vrijednosti uređeno je sljedećim zahtjevima koji se odnose na ulazne podatke: (a) ulazni podatci trebaju biti dostatni da točno i pouzdano odraze tržišnu ili gospodarsku stvarnost koja se treba mjeriti referentnom vrijednošću. Ulazni podatci su transakcijski podatci ako su oni dostupni i prikladni. Ako	Ulazni podatci Član 14 stav 1 Pružanje referentne vrijednosti podliježe sljedećim zahtjevima u vezi sa ulaznim podacima: 1) ulazni podatci moraju da budu dovoljno precizni i da pouzdano predstavljaju tržišnu ili ekonomsku stvarnost koju referentna vrijednost treba da mjeri; 2) ulazni podatci iz tačke 1 ovog stava treba da budu transakcijski podatci, ako su dostupni i odgovarajući;	Potpuno usklađeno		

transakcijski podatci nisu dostatni ili prikladni da točno i pouzdano odraze tržišnu ili gospodarsku stvarnost koja se treba mjeriti referentnom vrijednošću, mogu se upotrebljavati i ulazni podatci koji nisu transakcijski, uključujući procijenjene cijene, ponude i obavezne ponude ili druge vrijednosti; (b) ulazni podatci iz točke (a) moraju biti provjerljivi; (c) administrator izrađuje i objavljuje jasne smjernice u vezi s vrstama ulaznih podataka, davanjem prednosti korištenju različitih vrsta ulaznih podataka i donošenjem stručnih prosudbi, radi usklađenja s točkom (a) i metodologijom; (d) ako se referentna vrijednost temelji na ulaznim podacima koje su dostavili doprinositelji, administrator po potrebi dobiva ulazne podatke od pouzdanog i reprezentativnog tijela ili skupine doprinositelja kako bi se osiguralo da izračunata referentna vrijednost pouzdano odražava tržišnu ili ekonomsku stvarnost koju treba mjeriti; (e) administrator ne upotrebljava ulazne podatke doprinositelja ako administrator raspolaže bilo kakvim naznakama da se doprinositelji ne pridržavaju kodeksa ponašanja iz članka 15. te u takvom slučaju pribavlja reprezentativne javno dostupne podatke.	3) ako transakcijski podaci iz tačke 2 ovog stava nisu dovoljni ili nisu prikladni za precizno i pouzdano prikazivanje tržišne ili ekonomske stvarnosti, mogu da se koriste i drugi podaci koji nisu transakcijski, uključujući procijenjene cijene, ponude i obavezne ponude ili druge vrijednosti; 4) ulazni podaci iz tač. 1, 2 i 3 ovog stava moraju da budu provjerljivi; 5) administrator je dužan da izradi i objavi jasna uputstva o vrstama ulaznih podataka, prioritetu njihove upotrebe i načinu primjene stručne procjene, kako bi se osigurala usklađenost sa tač. 1, 2 i 3 ovog stava i metodologijom; 6) kada se referentna vrijednost zasniva na ulaznim podacima od davalaca podataka, administrator je dužan da, gdje je primjenljivo, pribavi podatke od pouzdane i reprezentativne grupe ili uzorka davalaca, kako bi se obezbijedilo da referentna vrijednost bude pouzdana i reprezentativna za tržišnu ili ekonomsku stvarnost koju mjeri; 7) administrator ne smije da koristi ulazne podatke od davalaca podataka ako postoji indikacija da davalac ne poštuje kodeks ponašanja, i u tom slučaju mora da pribavi reprezentativne javno dostupne podatke.			
2. Administratori osiguravaju da je njihovim kontrolama koje se odnose na ulazne podatke obuhvaćeno sljedeće: (a) kriteriji kojima se utvrđuje tko smije dostavljati	Ulazni podaci Član 14 stav 2 Administrator je dužan da obezbijedi da kontrola ulaznih podataka obuhvata:	Potpuno usklađeno		

ulazne podatke administratoru i postupak za odabir doprinositelja; (b) postupak za vrednovanje ulaznih podataka doprinositelja i isključivanje doprinositelja iz pružanja daljnjih ulaznih podataka ili primjena drugih sankcija na doprinositelja zbog nepridržavanja propisa kad je to potrebno; i (c) postupak potvrđivanja valjanosti ulaznih podataka, među ostalim s obzirom na druge pokazatelje ili podatke, radi osiguranja cjelovitosti i točnosti podataka.	1) kriterijume koji određuju ko može da daje ulazne podatke i postupak za odabir davalaca podataka; 2) postupak za ocjenu ulaznih podataka davalaca i, po potrebi, za obustavljanje daljnjeg davanja podataka ili primjenu drugih sankcija za nepoštovanje; 3) postupak za provjeru ulaznih podataka, uključujući poređenje sa drugim indikatorima ili podacima, kako bi se obezbijedila njihova tačnost i integritet.			
3. Ako ulazne podatke referentne vrijednosti dostavlja izvršni ured, odnosno bilo koji odjel, jedinica, skupina zaposlenika ili pojedinačno osoblje u doprinositelju ili njegove podružnice koje izvršavaju poslove određivanja cijena, trgovanja, prodaje, stavljanja na tržište, oglašavanja, poticanja, strukturiranja ili posredovanja, administrator: (a) od drugih izvora prikuplja podatke kojima se potkrepljuju ulazni podatci; i (b) osigurava da doprinositelji imaju odgovarajuće unutarnje postupke nadzora i provjere.	Ulazni podaci Član 14 stav 3 Kada ulazne podatke referentne vrijednosti daje front office funkcija, tj. bilo koji sektor, odjeljenje, grupa ili zaposleni davalaca podataka ili njihovih povezanih lica koje obavlja aktivnosti određivanja cijena, trgovanja, prodaje, marketinga, reklamiranja, pribavljanja klijenata, strukturiranja ili posredovanja, administrator je dužan da: a) pribavi podatke iz drugih izvora koji potvrđuju te ulazne podatke; b) obezbijedi da davalac podataka ima odgovarajuće interne procedure nadzora i provjere.	Potpuno usklađeno		
4. Ako administrator smatra da ulazni podatci ne odražavaju tržišnu ili gospodarsku stvarnost koja se treba mjeriti referentnom vrijednošću, taj administrator u razumnom roku mijenja ulazne podatke, doprinositelje ili metodologiju kako bi osigurao da ulazni podatci odražavaju tržišnu ili gospodarsku stvarnost ili prestaje pružati tu referentnu vrijednost.	Ulazni podaci Član 14 stav 4 Ako administrator ocijeni da ulazni podaci ne predstavljaju tržišnu ili ekonomsku stvarnost koju referentna vrijednost treba da mjeri, dužan je u razumnom roku promijeniti ulazne podatke, davaoce podataka ili metodologiju, kako bi se obezbijedila reprezentativnost, ili da prestane da pruža tu referentnu vrijednost.	Potpuno usklađeno		

5.ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno pojasnilo kako osigurati prikladnost i provjerljivost ulaznih podataka propisanih stavkom 1. točkama (a) i (b) kao i unutarnje postupke nadzora i provjere doprinositelja za koje administrator mora osigurati da postoje, u skladu sa stavkom 3. točkom (b), kako bi se osigurala cjelovitost i točnost ulaznih podataka. Međutim, nacrt regulatornih tehničkih standarda ESMA-e ne obuhvaća i ne primjenjuje se na administratore neznačajnih referentnih vrijednosti. ESMA uzima u obzir različite vrste referentnih vrijednosti i sektora kao što je određeno u ovoj Uredbi, prirodu ulaznih podataka, značajke predmetne tržišne ili gospodarske stvarnosti, načelo proporcionalnosti, ranjivost referentnih vrijednosti u odnosu na manipulacije te međunarodnu konvergenciju nadzorne prakse koja se odnosi na referentne vrijednosti. ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017. Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
6.ESMA može u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 za administratore neznačajnih referentnih vrijednosti izdati smjernice u kojima će biti navedeni elementi iz stavka 5. ovog članka.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Članak 12. Metodologija 1. Administrator se koristi metodologijom za utvrđivanje referentnih vrijednosti koja: (a) je robusna i pouzdana; (b) ima jasna pravila kojima se određuje kako i kada se može upotrijebiti diskrecijsko pravo u utvrđivanju referentne vrijednosti; (c) je stroga, trajna i omogućuje potvrđivanje valjanosti, uključujući, prema potrebi, i retroaktivno testiranje u odnosu na dostupne transakcijske podatke; (d) je otporna i osigurava da se referentna vrijednost može izračunati u najširem spektru mogućih okolnosti, a da se pritom ne ugrozi njezina cjelovitost; (e) je provjerljiva i moguće ju je pratiti.	Metodologija Član 15 stav 1 Administrator referentne vrijednosti dužan je da koristi metodologiju za utvrđivanje referentne vrijednosti koja je: 1) pouzdana i zasnovana na objektivnim osnovama; 2) zasnovana na jasnim pravilima kojima se određuje način i slučajevi u kojima se može koristiti diskreciono pravo prilikom utvrđivanja referentne vrijednosti; 3) rigorozna, kontinuirana i podložna provjeri, uključujući, kada je to primjereno, i provjeru unazad korišćenjem raspoloživih podataka o transakcijama; 4) otporna i obezbjeđuje da se referentna vrijednost može utvrditi u što većem broju mogućih okolnosti, bez ugrožavanja njenog integriteta; 5) provjerljiva i zasnovana na podacima koji omogućavaju njen trag i dokazivanje.	Potpuno usklađeno		
2. Pri razvijanju metodologije za utvrđivanje referentne vrijednosti, administrator: (a) uzima u obzir čimbenike koji uključuju veličinu i normalnu likvidnost na tržištu, transparentnost trgovanja, položaj sudionika na tržištu, tržišnu koncentraciju i dinamiku te primjerenost uzorka da bude reprezentativan za tržišnu ili ekonomsku stvarnost koja se treba mjeriti referentnom vrijednošću; (b) utvrđuje što je aktivno tržište za potrebe te referentne vrijednosti; i (c) određuje kojoj se vrsti ulaznih podataka daje prednost.	Metodologija Član 15 stav 2 Prilikom izrade metodologije, administrator referentne vrijednosti je dužan da: 1) uzme u obzir faktore kao što su veličina i uobičajena likvidnost tržišta, transparentnost trgovanja i pozicije učesnika na tržištu, koncentrisanost i dinamika tržišta, kao i adekvatnost uzorka da predstavi tržište ili ekonomsku realnost koju referentna vrijednost treba da mjeri; 2) odredi šta se smatra aktivnim tržištem za potrebe utvrđivanja te referentne vrijednosti; 3) utvrdi prioritet koji se daje različitim vrstama ulaznih podataka. 4) dostavi objašnjenje na koji način ključni elementi metodologije uzimaju u obzir faktore zaštite životne sredine, društvene aspekte i upravljanje (ESG) za svaku referentnu vrijednost ili grupu referentnih vrijednosti, osim za kamatne stope i devizne referentne vrijednosti.	Potpuno usklađeno		
3. Administrator raspolaže jasnim objavljenim pravilima za utvrđivanje	Metodologija Član 15 stav 3	Potpuno usklađeno		

okolnosti u kojima količina ili kvaliteta ulaznih podataka ne ispunjava metodološke norme za točno i pouzdano utvrđivanje referentne vrijednosti te u kojima se opisuje može li se i kako u takvim okolnostima izračunati referentna vrijednost.	Administrator referentne vrijednosti je dužan da obezbijedi jasna i javno objavljena pravila kojima se utvrđuju okolnosti u kojima količina ili kvalitet ulaznih podataka ne ispunjava standarde potrebne da bi se referentna vrijednost utvrdila tačno i pouzdano, kao i način na koji će se referentna vrijednost u tim okolnostima obračunavati.			
Članak 13. Transparentnost metodologije 1.Administrator transparentno obavlja poslove razvoja, primjene i upravljanja u vezi s referentnom vrijednošću i metodologijom. U tu svrhu administrator objavljuje ili stavlja na raspolaganje sljedeće informacije: (a) ključne elemente metodologije kojom se administrator koristi za svaku pruženu i objavljenu referentnu vrijednost ili, po potrebi, za svaku pruženu i objavljenu obitelj referentnih vrijednosti; (b) pojedinosti o unutarnjem preispitivanju i odobravanju određene metodologije te o učestalosti takva preispitivanja; (c) postupke za savjetovanje o svim predloženim bitnim promjenama u metodologiji administratora i obrazloženje takvih promjena, uključujući definiciju bitne promjene i okolnosti u kojima administrator treba obavijestiti korisnika o svim takvim promjenama.	Transparentnost metodologije Član 16 st. 1 i 2 Administrator referentne vrijednosti je dužan da razvija, primjenjuje i upravlja referentnom vrijednošću i metodologijom na transparentan način. Radi obezbjeđenja transparentnosti, administrator referentne vrijednosti dužan je da objavi ili na drugi način učini dostupnim: 1)ključne elemente metodologije koju koristi za svaku referentnu vrijednost koju utvrđuje i objavljuje, odnosno, kada je primjenjivo, za svaku grupu referentnih vrijednosti; 2)podatke o unutrašnjoj reviziji i postupku odobravanja metodologije, kao i učestalost takve revizije; 3)postupke za sprovođenje konsultacija o svakoj predloženoj materijalnoj izmjeni metodologije, uključujući obrazloženje izmjena, definiciju šta se smatra materijalnom izmjenom i okolnosti u kojima administrator obavještava korisnike o tim izmjenama; 4)obrazloženje kako ključni elementi metodologije iz tačke 1 stav 2 ovog člana odražavaju ESG faktore za svaku referentnu vrijednost ili grupu referentnih vrijednosti, osim kada se radi o kamatnim ili deviznim referentnim vrijednostima.	Potpuno usklađeno		
2.Postupci propisani stavkom 1. točkom (c) predviđaju: (a) prethodnu obavijest i jasan vremenski okvir, čime se omogućuju analiza učinka predloženih bitnih promjena i komentar na taj učinak; i (b) dostupnost	Transparentnost metodologije Član 16 stav 3 Postupci iz stava 2 tačka 3 ovog člana moraju da obezbijede:	Potpuno usklađeno		

komentara iz točke (a) ovog stavka i administratorovih odgovora na njih nakon što završi savjetovanje, osim ako je inicijator komentara zatraži povjerljivost podataka.	1)blagovremeno obavještenje sa jasno određenim rokom, kojim se korisnicima omogućava da analiziraju i komentarišu uticaj predloženih materijalnih izmjena; 2)dostupnost komentara iz tačke 1 ovog stava i odgovora administratora na te komentare nakon sprovedenih konsultacija, osim u slučajevima kada je podnosilac komentara zahtijevao povjerljivost.			
3.ESMA sastavlja nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno pojasnilo koje informacije administrator mora pružiti u skladu sa zahtjevima iz stavaka 1. i 2. razlikujući različite vrste referentnih vrijednosti i sektora kao što je utvrđeno u ovoj Uredbi. ESMA uzima u obzir potrebu da se objave oni elementi metodologije kojima se pruža dovoljno pojedinosti da bi korisnici shvatili kako se pruža referentna vrijednost i da bi mogli ocijeniti njezinu reprezentativnost, važnost za pojedine korisnike i njezinu prikladnost za financijske instrumente i ugovore te načelo proporcionalnosti. Međutim, nacrt regulatornih tehničkih standarda ESMA-e ne obuhvaća i ne primjenjuje se na administratore neznajajnih referentnih vrijednosti. ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017. Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
4.ESMA može u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 za	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

administratore neznačajnih referentnih vrijednosti izdati smjernice u kojima će biti navedeni elementi iz stavka 3. ovog članka.				
Članak 14. Izvješćivanje o kršenju 1.Administrator uspostavlja primjerene sustave i djelotvorne načine kontrole kojima osigurava cjelovitost ulaznih podataka kako bi mogao utvrditi i nadležnom tijelu prijaviti svako ponašanje koje bi moglo uključivati manipulacije ili pokušaj manipulacije referentnom vrijednošću u skladu s Uredbom (EU) br. 596/2014.	Prijavljivanje nepravilnosti Član 17 stav 1 Administrator referentne vrijednosti je dužan da uspostavi odgovarajuće sisteme i efikasne kontrole radi obezbjeđenja integriteta ulaznih podataka, kako bi mogao da prepozna i prijavi Komisiji svako ponašanje koje može upućivati na manipulaciju ili pokušaj manipulacije referentnom vrijednošću.	Potpuno usklađeno		
2.Administrator prati ulazne podatke i doprinositelje kako bi mogao obavijestiti nadležno tijelo i dostaviti sve relevantne informacije ako sumnja da je u vezi s referentnom vrijednošću došlo do ponašanja koje može uključivati manipulacije ili pokušaj manipulacije referentnom vrijednošću u skladu s Uredbom (EU) br. 596/2014, uključujući tajne dogovore o manipulaciji. Nadležno tijelo administratora, kad je to primjenjivo, takve informacije prenosi relevantnom tijelu u skladu s Uredbom (EU) br. 596/2014.	Prijavljivanje nepravilnosti Član 17 stav 2 Administrator referentne vrijednosti je dužan da prati ulazne podatke i davaoce podataka, kako bi mogao da obavijesti Komisiju i dostavi sve relevantne informacije kada posumnja da je u vezi sa referentnom vrijednošću došlo do ponašanja koje može da predstavlja manipulaciju ili pokušaj manipulacije, uključujući i postupanje u dogovoru s tim ciljem.	Potpuno usklađeno		
3.Administratori raspolazu postupcima pomoću kojih njihovi upravitelji, zaposlenici i sve druge fizičke osobe čije su im usluge na raspolaganju ili su pod njihovom kontrolom mogu interno prijaviti kršenja ove Uredbe.	Prijavljivanje nepravilnosti Član 17 stav 3 Administrator referentne vrijednosti je dužan da uspostavi postupke kojima se menadžerima, zaposlenima i drugim fizičkim licima čije su usluge na raspolaganju administratoru ili su pod njegovom kontrolom omogućava da interno prijave nepravilnosti u vezi sa primjenom ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

POGLAVLJE 3. Kodeks ponašanja i zahtjevi za doprinositelje Članak 15. Kodeks ponašanja 1. Kada se referentna vrijednost temelji na ulaznim podacima koje su pružili doprinositelji, administrator izrađuje kodeks ponašanja za svaku referentnu vrijednost u kojem se jasno određuju odgovornosti doprinositelja u pogledu doprinošenja ulaznih podataka te osigurava da je takav kodeks ponašanja u skladu s ovom Uredbom. Administrator mora redovito i barem jednom godišnje te u slučaju promjena u kodeksu provjeriti da se doprinositelji pridržavaju kodeksa ponašanja.	Kodeks ponašanja i zahtjevi za davaoce podataka Član 18 st. 1 i 2 Kada se referentna vrijednost zasniva na ulaznim podacima koje obezbjeđuju davaoci podataka, administrator referentne vrijednosti dužan je da za svaku referentnu vrijednost izradi kodeks ponašanja kojim se jasno određuju odgovornosti davaoca podataka u vezi sa dostavljanjem ulaznih podataka i da obezbijedi da se kodeks ponašanja stalno primjenjuje. Administrator je dužan da najmanje jednom godišnje, kao i u slučaju izmjena kodeksa, provjeri da li se davaoci podataka pridržavaju kodeksa ponašanja.	Potpuno usklađeno		
2. Kodeks ponašanja uključuje barem sljedeće elemente: (a) jasan opis ulaznih podataka koji se trebaju pružiti i potrebne zahtjeve kako bi se osiguralo da se ulazni podatci pružaju u skladu s člancima 11. i 14.; (b) određenje osoba koje mogu doprinositi ulazne podatke administratoru i postupaka za provjeru identiteta doprinositelja i svakog podnositelja te dodjelu odobrenja podnositeljima koji doprinose ulazne podatke u ime doprinositelja; (c) politike kojima se osigurava da doprinositelj pruža sve relevantne ulazne podatke; i (d) sustave i načine kontrole koje doprinositelj treba uspostaviti, uključujući: i. postupke za doprinošenje ulaznih podataka, uključujući zahtjev da doprinositelj navede jesu li ulazni podatci transakcijski podatci i	Kodeks ponašanja i zahtjevi za davaoce podataka Član 18 stav 3 Kodeks ponašanja mora da sadrži najmanje: 1) jasan opis ulaznih podataka koji se dostavljaju i zahtjeva kojima se obezbjeđuje da se ulazni podaci dostavljaju u skladu sa ovim zakonom; 2) identifikaciju lica koja mogu dostavljati ulazne podatke administratoru, postupke za provjeru identiteta davaoca i dostavljača podataka, kao i odobravanje lica koja dostavljaju ulazne podatke u ime davaoca; 3) pravila kojima se obezbjeđuje da davalac podataka dostavi sve relevantne ulazne podatke; 4) sisteme i kontrole koje je davalac podataka dužan da uspostavi, uključujući naročito: a) postupke za dostavljanje ulaznih podataka, uključujući obavezu davaoca da navede da li su ulazni podaci podatci o transakcijama i da li ispunjavaju zahtjeve administratora; b) pravila o korišćenju diskrecionog prava prilikom dostavljanja ulaznih podataka;	Potpuno usklađeno		

ispunjavaju li zahtjeve administratora; ii. politike o primjeni diskrecijskog prava pri doprinosu ulaznih podataka; iii. sve zahtjeve za potvrđivanje valjanosti ulaznih podataka prije njihova pružanja administratoru; iv. politike o vođenju evidencije; v. zahtjeve u vezi s prijavom sumnjivih ulaznih podataka; vi. zahtjeve u vezi s upravljanjem sukobima interesa.	c) zahtjeve za provjeru ulaznih podataka prije njihovog dostavljanja administratoru; d) politiku vođenja evidencije; e) obaveze izvještavanja o sumnjivim ulaznim podacima; f) zahtjeve u vezi sa upravljanjem sukobima interesa.			
3. Administratori mogu sastaviti jedan kodeks ponašanja za svaku obitelj referentnih vrijednosti koje pružaju.	Kodeks ponašanja i zahtjevi za davanje podataka Član 18 stav 4 Administrator može da izradi jedinstven kodeks ponašanja za grupu referentnih vrijednosti.	Potpuno usklađeno		
4. U slučaju da relevantno nadležno tijelo pri korištenju svojih ovlasti navedenih u članku 41. ustanovi da određeni elementi kodeksa ponašanja nisu u skladu s ovom Uredbom, ono o tome obavještuje dotičnog administratora. Administrator u roku od 30 dana od te obavijesti prilagođava kodeks ponašanja kako bi osigurao usklađenost s ovom Uredbom.	Kodeks ponašanja i zahtjevi za davanje podataka Član 18 st. 5 i 6 Ako Komisija utvrdi da pojedini elementi kodeksa ponašanja nijesu u skladu sa ovim zakonom, obavijestuje administratora o utvrđenim nepravilnostima. Administrator je dužan da uskladi kodeks ponašanja sa ovim zakonom u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavještenja iz stava 5 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
5. U roku od 15 radnih dana od datuma početka primjene odluke o dodavanju ključne referentne vrijednosti na popis iz članka 20. stavka 1., administrator te ključne referentne vrijednosti dostavlja kodeks ponašanja relevantnom nadležnom tijelu. Relevantno nadležno tijelo u roku od 30 dana provjerava je li sadržaj kodeksa ponašanja usklađen s ovom Uredbom. Ako relevantno nadležno tijelo ustanovi da određeni elementi nisu u skladu s ovom	Kodeks ponašanja i zahtjevi za davanje podataka Član 18 st. 7 i 8 U roku od 15 radnih dana od dana kada se određena referentna vrijednost proglasi kritičnom, administrator te referentne vrijednosti dužan je da dostavi kodeks ponašanja Komisiji. Komisija provjerava u roku od 30 dana da li je sadržaj kodeksa ponašanja u skladu sa ovim zakonom, i u slučaju da utvrdi nepravilnosti primjenjuju se odredbe st. 5 i 6 ovog člana.	Potpuno usklađeno		

Uredbom, primjenjuje se stavak 4. ovog članka.				
6.ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno pojasnili elementi kodeksa ponašanja iz stavka 2. za različite vrste referentnih vrijednosti te kako bi se uzelo u obzir razvoj referentnih vrijednosti i finansijskih tržišta. ESMA uzima u obzir različite značajke referentnih vrijednosti i doprinositelja, posebno u smislu razlika u ulaznim podacima i metodologiji, rizika od manipulacije ulaznim podacima i međunarodne konvergencije nadzorne prakse koja se odnosi na referentne vrijednosti. ESMA Komisiji podnosi te nacrt regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017. Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članak 16. Zahtjevi za nadzirane doprinositelje u pogledu upravljanja i kontrole 1.Slijedeći zahtjevi u pogledu upravljanja i kontrole primjenjuju se na nadzirane doprinositelje: (a) nadzirani doprinositelj osigurava da postojeći ili potencijalni sukob interesa ne utječe na pružanje ulaznih podataka te da se diskrecijska prava, ako su potrebna, izvršavaju neovisno i pošteno, na temelju bitnih informacija te u skladu s kodeksom ponašanja navedenim u članku 15.; (b)	Zahtjevi u pogledu upravljanja i kontrole za nadzirane davaoce podataka Član 19 stav 1 Na nadziranog davaoca podataka primjenjuju se slijedeći zahtjevi u pogledu upravljanja i kontrole: 1)davalac podataka je dužan da obezbijedi da dostavljanje ulaznih podataka nije pod uticajem postojećih ili potencijalnih sukoba interesa i da se diskreciono pravo, kada je potrebno, koristi nezavisno i pošteno, na osnovu relevantnih informacija, u skladu sa kodeksom ponašanja; 2)davalac podataka je dužan da uspostavi okvir kontrole kojim se obezbjeđuje integritet, tačnost i pouzdanost ulaznih podataka i da se	Potpuno usklađeno		

nadzirani doprinositelj raspolaže kontrolnim okvirom s pomoću kojeg osigurava cjelovitost, točnost i pouzdanost ulaznih podataka te usklađenost pružanja ulaznih podataka s ovom Uredbom i kodeksom ponašanja navedenim u članku 15.	ulazni podaci dostavljaju u skladu sa ovim zakonom i kodeksom ponašanja.			
2. Nadzirani doprinositelj raspolaže djelotvornim sustavima i kontrolama kako bi se osigurala cjelovitost i pouzdanost svih doprinosa: ulaznih podataka administratoru, uključujući: (a) kontrolu mogućih podnositelja ulaznih podataka administratoru, uključujući po potrebi i postupak odobravanja koji obavlja fizička osoba nadređena podnositelju; (b) primjereno osposobljavanje podnositelja kojim su obuhvaćene barem ova Uredba i Uredbe (EU) br. 596/2014; (c) mjere za upravljanje sukobima interesa, uključujući po potrebi organizacijsku razdvojenost zaposlenika i razmatranje načina uklanjanja poticaja, koji proizlaze iz politike nagrađivanja, za manipuliranje referentnom vrijednošću; (d) vođenje, tijekom odgovarajućeg vremenskog razdoblja, evidencije o komunikaciji povezanoj s pružanjem ulaznih podataka, o svim informacijama koje su upotrijebljene kako bi doprinositelj izvršio unos podataka te o bilo kakvom postojećem ili mogućem sukobu interesa uključujući, među ostalim, izloženost doprinositelja financijskim instrumentima koji se pozivaju na	Zahtjevi u pogledu upravljanja i kontrole za nadzirane davaoce podataka Član 19 stav 2 Nadzirani davalac podataka je dužan da ima uspostavljene efikasne sisteme i kontrole radi obezbjeđenja integriteta i pouzdanosti svih dostavljenih ulaznih podataka administratoru, uključujući naročito: 1) kontrole kojima se uređuje ko može dostavljati ulazne podatke administratoru, uključujući, kada je primjereno, i postupak potvrđivanja od strane lica na višem položaju od dostavljača podataka; 2) odgovarajuću obuku za dostavljače podataka, koja obuhvata najmanje pravila ovog zakona i zakona kojim se uređuje tržište kapitala u dijelu zabrane manipulacije tržištem; 3) mjere za upravljanje sukobima interesa, uključujući organizaciono razdvajanje zaposlenih kada je to primjereno i razmatranje načina uklanjanja poticaja za manipulaciju koji mogu proisteci iz politike naknada; 4) vođenje evidencije, tokom odgovarajućeg vremenskog perioda, o komunikacijama u vezi sa dostavljanjem ulaznih podataka, svim informacijama korišćenim za svako dostavljanje podataka, kao i o postojećim ili potencijalnim sukobima interesa, uključujući izloženost davaoca podataka financijskim instrumentima koji koriste referentnu vrijednost kao uporište; 5) vođenje evidencije unutrašnjih i spoljašnjih revizija	Potpuno usklađeno		

referentnu vrijednost; (e) vođenje evidencije o unutarnjim i vanjskim revizijama.				
3. Ako se ulazni podatci temelje na stručnoj prosudbi, nadzirani doprinositelji uspostavljaju, uz sustave i kontrole iz stavka 2., politike za primjenu prosudbe i diskrecijskog prava te čuvaju evidenciju s obrazloženjem tih prosudaba i primijenjenog diskrecijskog prava. Ako je to razmjerno, nadzirani doprinositelji uzimaju u obzir prirodu referentne vrijednosti i njezinih ulaznih podataka.	Zahtjevi u pogledu upravljanja i kontrole za nadzirane davaoce podataka Član 19 stav 3 Ako se ulazni podaci zasnivaju na stručnoj procjeni, nadzirani davaoci podataka su dužni da, pored sistema i kontrola iz stava 2 ovog člana, uspostave politike koje uređuju korišćenje stručne procjene ili diskrecionog prava i da vode evidenciju o razlozima za svaku takvu odluku, uzimajući u obzir prirodu referentne vrijednosti i ulaznih podataka.	Potpuno usklađeno		
4. Nadzirani doprinositelj u potpunosti surađuje s administratorom i relevantnim nadležnim tijelom pri reviziji i nadziranju pružanja referentne vrijednosti te stavlja na raspolaganje informacije i evidenciju koje se čuvaju u skladu sa stavcima 2. i 3.	Zahtjevi u pogledu upravljanja i kontrole za nadzirane davaoce podataka Član 19 stav 4 Nadzirani davalac podataka dužan je da u potpunosti surađuje sa administratorom i Komisijom prilikom nadzora i kontrole dostavljanja ulaznih podataka i da stavi na raspolaganje informacije i evidenciju vođenu u skladu sa stavovima 2 i 3 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
5. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno odredili zahtjevi koji se odnose na upravljanje, sustave i kontrole i politike navedene u stavcima 1., 2. i 3. ESMA uzima u obzir različite značajke referentnih vrijednosti i nadziranih doprinositelja, posebno u smislu razlika u pruženim ulaznim podacima i primijenjenoj metodologiji, rizika od manipulacije ulaznim podacima i prirodi aktivnosti nadziranih doprinositelja te razvoja referentnih vrijednosti i finansijskih tržišta s obzirom na međunarodne konvergenije	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

nadzorne prakse koja se odnosi na referentne vrijednosti. Međutim, nacrt regulatornih tehničkih standarda ESMA-e ne obuhvaća i ne primjenjuje se na nadzirane doprinositelje neznačajnih referentnih vrijednosti. ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017. Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.				
6.ESMA može u skladu s člankom 16. Uredbe (EU) br. 1095/2010 za nadzirane doprinositelje neznačajnim referentnim vrijednostima izdati smjernice u kojima će biti navedeni elementi iz stavka 5. ovog članka.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
GLAVA III. ZAHTJEVI ZA RAZLIČITE VRSTE REFERENTNIH VRIJEDNOSTI POGLAVLJE 1. Referentne vrijednosti reguliranih podataka Članak 17. Referentne vrijednosti reguliranih podataka 1.Članak 11. stavak 1. točke (d) i (e), članak 11. stavci 2. i 3., članak 14. stavci 1. i 2., te članci 15. i 16. ne primjenjuju se na pružanje referentnih vrijednosti reguliranih podataka ni na doprinosenje referentnim vrijednostima reguliranih podataka. Članak 8. stavak 1. točka (a) ne primjenjuje se na pružanje referentnih vrijednosti reguliranih podataka s obzirom na ulazne podatke koji su doprinijeti u cijelosti i izravno kako je navedeno u članku 3. stavku 1. točki 24.	III. ZAHTJEVI ZA RAZLIČITE VRSTE REFERENTNIH VRIJEDNOSTI Referentne vrijednosti zasnovane na regulisanim podacima Član 20 st. 1 i 2 Odredbe člana 14 stav 1 tač. 4 i 5, člana 14 st. 2 i 3, člana 17 st. 1 i 2, kao i čl. 18 i 19 ovog zakona ne primjenjuju se na utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti zasnovanih na regulisanim podacima. Odredba člana 14 stav 1 tačka 1 ovog zakona ne primjenjuje se na utvrđivanje referentnih vrijednosti zasnovanih na ulaznim podacima koji se u potpunosti i neposredno dostavljaju na način određen ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		

2. Članci 24. i 25. ili članak 26., ovisno o tome koji je primjenjiv, primjenjuju se na pružanje referentnih vrijednosti reguliranih podataka i na doprinošenje referentnih vrijednosti koje se upotrebljavaju izravno ili neizravno u kombinaciji referentnih vrijednosti za financijske instrumente ili financijske ugovore ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova, a čija je ukupna vrijednost do 500 milijardi EUR na temelju čitavog raspona referentnih dospijeća ili rokova dospijeća referentne vrijednosti.	Referentne vrijednosti zasnovane na regulisanim podacima Član 20 stav 3 Na utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti zasnovanih na regulisanim podacima, koje se neposredno ili posredno koriste u okviru kombinovanih referentnih vrijednosti kao uporište za finansijske instrumente ili finansijske ugovore, ili za mjerenje uspješnosti investicionih fondova ukupne vrijednosti do 500 milijardi eura, primjenjuju se odredbe čl. 35 i 36 ovog zakona, odnosno odredbe člana 37 ovog zakona, u zavisnosti od slučaja.	Potpuno usklađeno		
POGLAVLJE 2. Referentne kamatne stope Članak 18. Referentne kamatne stope Posebni zahtjevi utvrđeni u Prilogu I. primjenjuju se na pružanje referentnih kamatnih stopa i doprinošenje referentnim kamatnim stopama uz zahtjeve iz glave II. ili umjesto njih. Članci 24., 25. i 26. ne primjenjuju se na pružanje referentnih kamatnih stopa i doprinošenje referentnim kamatnim stopama.	Referentne vrijednosti kamatnih stopa Član 21 Na utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti kamatnih stopa pored ili umjesto zahtjeva od čl. 7 do 19 ovog zakona primjenjuju se posebni zahtjevi iz čl. 60 do 65 ovog zakona koji se odnose na referentne kamatne stope. Odredbe čl. 35, 36 i 37 ovog zakona ne primjenjuju se na utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti kamatnih stopa.	Potpuno usklađeno		
POGLAVLJE 3. Robne referentne vrijednosti Članak 19. Robne referentne vrijednosti 1. Posebni zahtjevi utvrđeni u prilogu II. primjenjuju se umjesto zahtjeva iz glave III., uz iznimku članka 10., na pružanje robnih referentnih vrijednosti i na njihovo doprinošenje, osim ako se radi o referentnoj vrijednosti reguliranih podataka ili referentnoj vrijednosti utemeljenoj na podnošenjima doprinositelja koji su većina nadzirani	Referentne vrijednosti roba Član 23 st. 1 i 2 Na utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti roba primjenjuju se posebni zahtjevi propisani čl. 66 do 74 ovog zakona, umjesto zahtjeva iz čl. 7 do 19 ovog zakona, osim odredbi člana 13 ovog zakona, osim ako se radi o referentnoj vrijednosti zasnovanoj na regulisanim podacima ili o referentnoj vrijednosti koja se zasniva na dostavama davaoca podataka od kojih većinu čine nadzirani subjekti. Odredbe čl. 35, 36 i 37 ovog zakona ne primjenjuju se na utvrđivanje i dostavljanje referentnih vrijednosti roba.	Potpuno usklađeno		

subjekti. Članci 24., 25. i 26. ne primjenjuju se na pružanje robnih referentnih vrijednosti ni na doprinosenje robnim referentnim vrijednostima.				
2. Ako je robna referentna vrijednost ključna referentna vrijednost, a temeljna imovina zlato, srebro ili platina, umjesto priloga II. primjenjuju se zahtjevi iz glave II.	Referentne vrijednosti roba Član 23 stav 3 Ako je referentna vrijednost roba kritična, a osnovna imovina je zlato, srebro ili platina, primjenjuju se zahtjevi od čl. 7 do 19 ovog zakona umjesto odredbi čl. 66 do 74 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
POGLAVLJE 4. Ključne referentne vrijednosti Članak 20. Ključne referentne vrijednosti 1. Komisija donosi provedbene akte u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 50. stavka 2. kako bi barem svake dvije godine uspostavila i preispitala popis ključnih referentnih vrijednosti koje pružaju administratori smješteni unutar Unije, pod uvjetom da je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta: (a) referentna vrijednost upotrebljava se izravno ili neizravno u kombinaciji referentnih vrijednosti na koje se pozivaju financijski instrumenti ili financijski ugovori ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova, čija je ukupna vrijednost najmanje 500 milijardi EUR na temelju čitavog raspona referentnih dospijeća ili rokova dospijeća, kad je to primjenljivo; (b) referentna vrijednost temelji se na podnošenjima doprinositelja od kojih se većina nalazi u jednoj državi članici i smatra se ključnom u toj državi članici u skladu s postupkom navedenim u stavcima 2., 3., 4. i 5. ovog članka; (c) referentna vrijednost ispunjava	Kritične referentne vrijednosti Član 28 Komisija utvrđuje i najmanje svake dvije godine revidira listu referentnih vrijednosti koje se smatraju kritičnim, pod uslovom da je ispunjen bar jedan od sljedećih kriterijuma: 1) referentna vrijednost se neposredno ili posredno koristi u okviru kombinacije referentnih vrijednosti kao uporište za finansijske instrumente, finansijske ugovore ili za mjerenje učinka investicionih fondova, čija ukupna vrijednost iznosi najmanje 500 milijardi eura; 2) referentna vrijednost se zasniva na dostavama davaoca podataka od kojih većina djeluje u jednoj državi i priznata je kao kritična u toj državi od strane nadležnog organa, u skladu sa procedurama definisanim u st. 2 do 5 ovog člana; 3) referentna vrijednost ispunjava sljedeće kriterijume: a) koristi se neposredno ili posredno kao referenca za finansijske instrumente, finansijske ugovore ili za mjerenje učinka investicionih fondova ukupne vrijednosti najmanje 400 milijardi eura, ali ne premašuje prag iz tačke 1 ovog stava; b) nema ili ima vrlo malo odgovarajućih tržišno vođenih zamjena; c) u slučaju prestanka pružanja ili pružanja na osnovu nepouzdanosti ili više ne reprezentativnih podataka, došlo bi do značajnih negativnih posljedica po integritet tržišta, finansijsku stabilnost, potrošače, realnu ekonomiju ili finansiranje domaćinstava i privrede. Ako referentna vrijednost ispunjava kriterijume iz st. 1 tačke 3 podtač. b i c ovog člana, ali ne ispunjava kriterijum iz st. 1 tačke 3	Potpuno usklađeno		

sve sljedeće uvjete: i. referentna vrijednost upotrebljava se izravno ili neizravno u kombinaciji referentnih vrijednosti na koje se pozivaju financijski instrumenti ili financijski ugovori ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova, čija je ukupna vrijednost najmanje 400 milijardi EUR na temelju čitavog raspona referentnih dospelja ili rokova dospelja, kad je to primjenjivo, ali ne premašuje vrijednost utvrđenu točkom (a); ii. referentna vrijednost nema ili ima vrlo malo odgovarajućih tržišnih zamjenskih vrijednosti; iii. u slučaju da se referentna vrijednost prestane pružati, ili se pruža na temelju ulaznih podataka koji više nisu u potpunosti reprezentativni za predmetno tržište ili gospodarsku stvarnost ili na temelju nepouzdanih ulaznih podataka, došlo bi do znatnog i nepovoljnog učinka na cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, potrošače, realno gospodarstvo ili financiranje kućanstava i poduzeća u jednoj ili više država članica. Ako referentna vrijednost zadovoljava kriterije utvrđene u točki (c) podtočkama ii. i iii., ali ne zadovoljava kriterij iz točke (c) podtočke i., nadležna tijela dotičnih država članica zajedno s nadležnim tijelom države članice u kojoj je administrator utemeljen mogu odlučiti da bi takvu referentnu vrijednost trebalo smatrati ključnom u skladu s ovim podstavkom. U svakom slučaju, nadležno tijelo administratora savjetuje se s	podtačke a ovog člana, Komisija može, u dogovoru sa nadležnim organima drugih država čiji davalci doprinose referentnoj vrijednosti, da odluči da se referentna vrijednost prizna kao kritična. U slučaju neslaganja, Komisija donosi konačnu odluku uz obrazloženje razloga neslaganja. Komisija je dužna je da izvrši procjenu potencijalnog uticaja prestanka pružanja ili nepouzdanosti referentne vrijednosti na: 1) integritet tržišta; 2) finansijsku stabilnost; 3) potrošače; 4) realnu ekonomiju; 5) finansiranje domaćinstava i privrede. Pri ocjeni se posebno se uzima u obzir: a) vrijednost finansijskih instrumenata i ugovora koji se odnose na referentnu vrijednost i vrijednost investicionih fondova u državi; b) relevantnost u odnosu na bruto domaći proizvod; c) drugi objektivni pokazatelji koji mogu procijeniti potencijalni uticaj prekida ili nepouzdanosti referentne vrijednosti. Komisija revidira svoju procjenu najmanje svake dvije godine i dostavlja ažuriranu procjenu Komisiji. Komisija, nakon izvršene procjene iz stava 4 ovog člana, utvrđuje listu kritičnih referentnih vrijednosti i objavljuje je u skladu sa ovim zakonom. Komisija donosi podzakonske akte kojima: 1) se utvrđuje način ocjene nominalne vrijednosti finansijskih instrumenata, vrijednosti izvedenica i neto vrijednosti investicionih fondova u svrhu upoređivanja sa pragovima iz st. 1; 2) se revidira metodologija za utvrđivanje pragova na osnovu tržišnih, cjenovnih i regulatornih promjena, najmanje svake dvije godine; 3) se preciziraju kriterijumi iz st. 1 tačke 3 podtačke c ovog člana za ocjenu potencijalnog uticaja prekida ili nepouzdanosti referentne vrijednosti.			
---	---	--	--	--

nadležnim tijelima dotičnih država članica. U slučaju neslaganja između nadležnih tijela, nadležno tijelo administratora donosi odluku o tome treba li referentnu vrijednost smatrati ključnom u skladu s ovim podstavkom, vodeći računa o razlozima neslaganja. Nadležna tijela ili, u slučaju neslaganja, nadležno tijelo administratora, prosjeđuju ocjenu Komisiji. Nakon primanja ocjene Komisija donosi provedbeni akt u skladu s ovim stavkom. Nadalje, u slučaju neslaganja nadležno tijelo administratora prosjeđuje svoju ocjenu ESMA-i koja može objaviti mišljenje o tome. 2. Ako nadležno tijelo države članice iz stavka 1. točke (b) smatra da administrator pod njegovim nadzorom pruža referentnu vrijednost koju bi trebalo smatrati ključnom, ono o tome obavješćuje ESMA-u i prosjeđuje joj dokumentiranu ocjenu. 3. Za potrebe stavka 2. nadležno tijelo ocjenjuje bi li, u slučaju prestanka referentne vrijednosti ili u slučaju da se pruža na temelju ulaznih podataka ili tijela doprinositelja koji više nisu reprezentativni za predmetnu tržišnu ili gospodarsku stvarnost, došlo do nepovoljnog učinka na cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, potrošače, realno gospodarstvo ili financiranje kućanstava i poduzeća u njenoj državi članici. Nadležno tijelo pri ocjenjivanju u obzir uzima sljedeće: (a) vrijednost financijskih instrumenata i financijskih ugovora koji se pozivaju na				
---	--	--	--	--

referentnu vrijednost u državi članici i vrijednost investicijskih fondova koji se pozivaju na referentnu vrijednost kojom se mjeri uspješnost u državi članici te njihovu važnost u pogledu sveukupne vrijednosti postojećih financijskih instrumenata i financijskih ugovora, te ukupne vrijednosti investicijskih fondova države članice; (b) vrijednost financijskih instrumenata i financijskih ugovora koji se pozivaju na referentnu vrijednost u državi članici i vrijednost investicijskih fondova koji ukazuju na referentnu vrijednost kojom se mjeri uspješnost u državi članici te njihovu važnost u pogledu bruto nacionalnog proizvoda države članice; (c) bilo koju drugu vrijednost kojom se objektivno ocjenjuje mogući učinak prestanka pružanja ili nepouzdanosti referentne vrijednosti na cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, potrošače, realno gospodarstvo, ili financiranje kućanstava i poduzeća u državi članici. Nadležno tijelo barem svake dvije godine preispituje svoju ocjenu ključnosti referentne vrijednosti te obavještuje ESMA- u o novoj ocjeni i prosljeđuje joj je. 4. U roku od šest tjedana od primitka obavijesti iz stavka 2. ESMA izdaje mišljenje o tome je li ocjena nadležnog tijela u skladu sa zahtjevima iz stavka 3. i prosljeđuje to mišljenje Komisiji zajedno s ocjenom nadležnog tijela. 5. Komisija nakon primitka mišljenja iz stavka 4. donosi provedbene akte u skladu				
---	--	--	--	--

sa stavkom 1. 6. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 49. s ciljem da: (a) odredi kako se treba ocjenjivati nominalni iznos financijskih instrumenata koji nisu izvedenice, zamišljeni iznos izvedenica i neto vrijednost imovine investicijskih fondova, uključujući i u slučaju neizravnog pozivanja na referentnu vrijednost u kombinaciji referentnih vrijednosti kako bi ih se usporedilo s pragovima iz stavka 1. ovog članka i članka 24. točke 1. podtočke (a); (b) preispituje metodu izračuna upotrijebljenu za određivanje pragova iz stavka 1. ovog članka s obzirom na tržište, cijenu i regulatorna kretanja, kao i prikladnost klasifikacije referentnih vrijednosti ukupne vrijednosti financijskih instrumenata, financijskih ugovora ili investicijskih fondova bliskih pragu; takvo se preispitivanje provodi najmanje svake dvije godine od 1. siječnja 2018.; (c) navede kako će se primjenjivati uvjeti iz stavka 1. točke (c) podtočke iii. ovog članka uzimajući u obzir sve podatke koji pomažu objektivno ocijeniti mogući utjecaj prestanka pružanja ili nepouzdanosti referentne vrijednosti na cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, potrošače, realno gospodarstvo i financiranje kućanstava i poduzeća u jednoj državi članici ili više njih. Ako je primjenjivo, Komisija uzima u obzir relevantne promjene na tržištu ili tehnološke promjene.				
--	--	--	--	--

Članak 21. Obvezno upravljanje ključnim referentnim vrijednostima 1. Ako administrator ključne referentne vrijednosti namjerava prestati pružati tu referentnu vrijednost, administrator: (a) odmah obavještuje svoje nadležno tijelo; i (b) u roku od četiri tjedna od te obavijesti predaje procjenu: i. načina prijenosa referentne vrijednosti novom administratoru; ili ii. načina prestanka pružanja referentne vrijednosti, vodeći računa o postupku utvrđenom člankom 28. stavkom 1. Tijekom razdoblja navedenog u točki (b) prvog podstavka administrator ne prestaje pružati referentnu vrijednost.	Obavezna administracija kritične referentne vrijednosti Član 29 st. 1 i 2 Ako administrator kritične referentne vrijednosti namjerava da prestane sa njenim pružanjem, dužan je da: 1) odmah obavijesti Komisiju, kao nadležni organ administratora; 2) u roku od četiri sedmice od obavještenja dostavi procjenu o tome: a) kako se referentna vrijednost može prenijeti na novog administratora; ili b) kako prestanak pružanja referentne vrijednosti može biti izveden na uredan način, uzimajući u obzir procedure predviđene zakonom. Tokom perioda iz tačke 2 stav 1 ovog člana, administrator ne smije da prestane sa pružanjem referentne vrijednosti. Nakon završetka procjene iz stava 3 ovog člana, Komisija ima ovlaštenje da zahtjeva od administratora da nastavi sa objavljivanjem referentne vrijednosti dok: 1) pružanje referentne vrijednosti ne bude preneseno na novog administratora; 2) prestanak pružanja referentne vrijednosti ne bude izveden na uredan način; ili 3) referentna vrijednost prestane da bude kritična. Period tokom kojeg Komisija može da zahtjeva nastavak objavljivanja ne smije da bude duži od 12 mjeseci. Na kraju perioda iz stava 7 ovog člana, Komisija vrši reviziju odluke i može, po potrebi, da produži period do najviše dodatnih 12 mjeseci. Ukupan maksimalni period obavezne administracije ne smije da bude duži od pet godina. U slučaju da je administrator kritične referentne vrijednosti u stečajnom postupku, Komisija procjenjuje da li i na koji način referentna vrijednost može biti prenesena na novog administratora ili uredno da prestane da se pruža, u skladu sa procedurama predviđenim ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
2. Nakon primitka procjene administratora iz stavka 1. nadležno tijelo: (a) obavještuje	Obavezna administracija kritične referentne vrijednosti Član 29 st. 3 i 4	Potpuno usklađeno		

ESMA-u i, prema potrebi, kolegij uspostavljen člankom 46.; i (b)u roku od četiri tjedna donosi vlastitu procjenu o načinu na koji referentne vrijednosti treba prenijeti novom administratoru ili o prestanku njezina pružanja, vodeći računa o postupku utvrđenom u skladu s člankom 28. stavkom 1. Tijekom razdoblja iz točke (b) prvog podstavka ovog stavka administrator ne prestaje pružati referentnu vrijednost bez pismenog odobrenja nadležnog tijela.	Nakon prijema procjene iz stava 1 ovog člana, Komisija: 1)informiše po potrebi, relevantni stručni kolegijum; 2)u roku od četiri sedmice vrši vlastitu procjenu o tome kako se referentna vrijednost može prenijeti na novog administratora ili uredno prestati da se pruža, uzimajući u obzir zakonske procedure. Tokom perioda iz tačke 2 stav 3 ovog člana, administrator ne smije da prestane sa pružanjem referentne vrijednosti bez pismenog odobrenja Komisije.			
3.Nakon završetka procjene iz stavka 2. točke (b) nadležno tijelo ima ovlast zahtijevati od administratora da nastavi objavljivati referentnu vrijednost sve dok: (a) pružanje referentne vrijednosti ne prijeđe na novog administratora; (b) ne bude moguće propisno prestati pružati referentne vrijednosti; ili (c) referentna vrijednost više ne bude ključna. Za potrebe prvog podstavka, razdoblje tijekom kojeg nadležno tijelo može zahtijevati od administratora da nastavi objavljivati referentnu vrijednost nije duže od 12 mjeseci. Do kraja tog razdoblja nadležno tijelo preispituje svoju odluku o zahtijevanju od administratora da nastavi objavljivati referentne vrijednosti i, kad je to potrebno, može produžiti to razdoblje za najviše dodatnih 12 mjeseci. Ukupno trajanje razdoblja obveznog upravljanja ne može biti duže od 24 mjeseca.	Obavezna administracija kritične referentne vrijednosti Član 29 st. 5,6,7 i 8 Nakon završetka procjene iz stava 3 ovog člana, Komisija ima ovlaštenje da zahtjeva od administratora da nastavi sa objavjivanjem referentne vrijednosti dok: 1)pružanje referentne vrijednosti ne bude preneseno na novog administratora; 2)prestanak pružanja referentne vrijednosti ne bude izveden na uredan način; ili 3)referentna vrijednost prestane da bude kritična. Period tokom kojeg Komisija može da zahtijeva nastavak objavjivanja ne smije da bude duži od 12 mjeseci. Na kraju perioda iz stava 7 ovog člana, Komisija vrši reviziju odluke i može, po potrebi, da produži period do najviše dodatnih 12 mjeseci. Ukupan maksimalni period obavezne administracije ne smije da bude duži od pet godina.	Potpuno usklađeno		

4. Ne dovodeći u pitanje stavak 1., u slučaju ukidanja administratora ključne referentne vrijednosti zbog postupka u slučaju nesolventnosti, nadležno tijelo procjenjuje treba li i na koji način prenijeti ključnu referentnu vrijednost novom administratoru ili se ona može propisno prestati pružati, vodeći računa o postupku utvrđenom u skladu s člankom 28. stavkom 1.	Obavezna administracija kritične referentne vrijednosti Član 29 stav 9 U slučaju da je administrator kritične referentne vrijednosti u stečajnom postupku, Komisija procjenjuje da li i na koji način referentna vrijednost može biti prenesena na novog administratora ili uredno da prestane da se pruža, u skladu sa procedurama predviđenim ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
Članak 22. Ublažavanje tržišne snage administratora ključne referentne vrijednosti Ne dovodeći u pitanje primjenu prava Unije u području tržišnog natjecanja, pri pružanju ključne referentne vrijednosti, administrator poduzima odgovarajuće korake kako bi osigurao davanje licencije za tu referentnu vrijednost i pružanje informacija o njoj svim korisnicima na transparentnoj i nediskriminirajućoj osnovi.	Smanjenje tržišne moći administratora kritičnih referentnih vrijednosti Član 30 Administrator kritične referentne vrijednosti dužan je da, bez preudiciranja primjene propisa o konkurenciji, pri pružanju referentne vrijednosti preduzme sve potrebne mjere kako bi: 1) licence za korišćenje referentne vrijednosti bile dostupne svim korisnicima na pravičan, razumljiv, transparentan i nediskriminatorski način; 2) informacije u vezi sa referentnom vrijednošću bile pružene svim korisnicima na isti način, bez favorizovanja pojedinih učesnika tržišta.	Potpuno usklađeno		
Članak 23. Obvezno doprinosenje ključnoj referentnoj vrijednosti 1. Ovaj se članak primjenjuje na ključne referentne vrijednosti koje se temelje na doprinosima doprinositelja od kojih su većina nadzirani subjekti.	Obavezni doprinos kritičnoj referentnoj vrijednosti Član 31 stav 1 Odredbe ovog člana se primjenjuje na kritične referentne vrijednosti koje se zasnivaju na doprinosima davaoca podataka, od kojih većina čine nadzirana pravna lica ili drugi subjekti pod nadzorom.	Potpuno usklađeno		
2. Administrator jedne ili više ključnih referentnih vrijednosti svake dvije godine svojem nadležnom tijelu podnosi ocjenu sposobnosti svake pružene ključne referentne vrijednosti za mjerenje predmetne tržišne ili gospodarske stvarnosti.	Obavezni doprinos kritičnoj referentnoj vrijednosti Član 31 stav 2 Administrator jedne ili više kritičnih referentnih vrijednosti dužan je da najmanje svake dvije godine Komisiji dostavi procjenu sposobnosti svake kritične referentne vrijednosti i da mjeri relevantno tržište ili ekonomsku stvarnost.	Potpuno usklađeno		

3. Ako nadzirani doprinositelj ključnoj referentnoj vrijednosti namjerava prestati s doprinosjenjem ulaznih podataka, o tome smjesta pismeno izvješćuje administratora referentne vrijednosti, koji bez odgađanja obavješćuje svoje nadležno tijelo. Kad je nadzirani doprinositelj smješten u drugoj državi članici, nadležno tijelo administratora bez odgađanja obavješćuje nadležno tijelo tog doprinositelja. Administrator referentne vrijednosti svojem nadležnom tijelu dostavlja ocjenu utjecaja na sposobnost referentne vrijednosti za mjerenje predmetne tržišne ili gospodarske stvarnosti što je prije moguće, no najkasnije 14 dana nakon obavijesti doprinositelja.	Obavezni doprinos kritičnoj referentnoj vrijednosti Član 31 st. 3 i 4 Ako nadzirani davalac podataka namjerava da prestane da doprinosi ulaznim podacima, dužan je odmah pismenim putem da obavijesti administratora referentne vrijednosti, a administrator je dužan da bez odlaganja obavijesti Komisiju. Ako se nadzirani davalac nalazi u drugoj državi, Komisija obavještava nadležni organ te države, a administrator dostavlja Komisiji procjenu uticaja prestanka doprinosa na sposobnost referentne vrijednosti da mjeri tržište ili ekonomsku stvarnost, najkasnije 14 dana od dana dostavljanja obavještenja.	Potpuno usklađeno		
4. Nakon zaprimanja ocjene administratora referentne vrijednosti iz stavaka 2. i 3. ovog članka te na temelju te ocjene, nadležno tijelo administratora odmah izvješćuje ESMA-u i, prema potrebi, kolegij uspostavljen člankom 46., te samo ocjenjuje sposobnost referentne vrijednosti za mjerenje predmetne tržišne i gospodarske stvarnosti, vodeći računa o postupku administratora za prestanak referentne vrijednosti određenom u skladu s člankom 28. stavkom 1.	Obavezni doprinos kritičnoj referentnoj vrijednosti Član 31 stav 5 Komisija, po prijemu procjene administratora, informiše po potrebi, stručni kolegijum, i vrši sopstvenu procjenu sposobnosti referentne vrijednosti da mjeri tržište i ekonomsku stvarnost, uzimajući u obzir procedure za prestanak referentne vrijednosti utvrđene zakonom.	Potpuno usklađeno		
5. Od datuma na koji je nadležno tijelo administratora primilo obavijest o namjeri doprinositelja da prestane doprinositi ulazne podatke i sve dok ocjena iz stavka 4. ne bude završena, ono ima ovlast	Obavezni doprinos kritičnoj referentnoj vrijednosti Član 31 stav 6 Od trenutka kada je Komisija obaviještena o namjeri davaoca podataka da prestane da doprinosi ulaznim podacima, i dok procjena iz stava 4 ovog člana ne bude završena, Komisija može da zahtijeva	Potpuno usklađeno		

zahtijevati od doprinositelja koji su podnijeli obavijest u skladu sa stavkom 3. da nastave s doprinošenjem ulaznih podataka tijekom razdoblja koje ni u kojem slučaju ne može biti duže od četiri tjedna, bez obvezivanja nadziranih subjekata na trgovanje ili obvezivanje na trgovanje.	od davaoca podataka da nastavi da doprinosi ulaznim podacima, najviše četiri sedmice, bez obaveze trgovanja ili preuzimanja trgovačkih obaveza.			
6. Ako nadležno tijelo nakon isteka razdoblja utvrđenog u stavku 5. i na temelju vlastite ocjene iz stavka 4. smatra da je reprezentativnost ključne referentne vrijednosti ugrožena, ono ima ovlast: (a) zahtijevati od nadziranih subjekata odabranih u skladu sa stavkom 7. ovog članka, uključujući subjekte koji još nisu doprinositelji relevantnim i ključnim referentnim vrijednostima, da doprinose ulazne podatke administratoru u skladu s metodologijom administratora, kodeksom ponašanja navedenim u članku 15. i drugim pravilima. Taj zahtjev vrijedi u odgovarajućem razdoblju koje ne može biti duže od 12 mjeseci od datuma donošenja prvobitne odluke na temelju stavka 5. kojom se zahtijeva obvezno doprinošenje ili, za one subjekte koji još nisu doprinositelji, od datuma donošenja odluke na temelju ove točke kojom se zahtijeva obvezno doprinošenje; (b) produžiti razdoblje obaveznog doprinošenja za primjereno razdoblje od najviše 12 mjeseci nakon preispitivanja na temelju stavka 9. bilo koje mjere donesene na temelju točke (a) ovog stavka; (c) utvrditi	Obavezni doprinos kritičnoj referentnoj vrijednosti Član 31 st. 7 i 8 Ako Komisija, nakon isteka perioda iz stava 5 ovog člana i na osnovu sopstvene procjene, ocijeni da je reprezentativnost kritične referentne vrijednosti ugrožena, može da: 1) zahtijeva od nadziranih subjekata, uključujući i one koji do tada nisu bili davaoci podataka za relevantnu kritičnu referentnu vrijednost, da dostavljaju ulazne podatke administratoru, u skladu sa metodologijom administratora, kodeksom ponašanja iz člana 18 ovog zakona u periodu ne dužem od 12 mjeseci od dana donošenja početne odluke o obaveznoj dostavi podataka iz stava 6 ovog člana, odnosno, za subjekte koji do tada nisu bili davaoci podataka, od dana donošenja odluke o obaveznoj dostavi podataka u skladu sa ovim stavom; 2) produži period obaveznog doprinosa do najviše 12 mjeseci, uz reviziju mjera; 3) odredi oblik i rok doprinosa podataka, bez obaveze trgovanja; 4) zahtijeva od administratora izmjenu metodologije, kodeksa ponašanja ili drugih pravila. Ukupan period obaveznog doprinosa iz stava 7 tač. 1 i 2 ovog člana ne može da bude duži od 5 godina.	Potpuno usklađeno		

oblik i trenutak doprinošenja ulaznih podataka bez obvezivanja nadziranih subjekata na trgovanje ili obvezivanje na trgovanje; (d) zahtijevati od administratora da promijeni metodologiju, kodeks ponašanja iz članka 15. ili druga pravila povezana s ključnom referentnom vrijednošću. Ukupno trajanje razdoblja obveznog doprinošenja iz prvog podstavka točaka (a) i (b) ne može biti duže od 24 mjeseca.				
Za potrebe stavka 6., nadzirane subjekte od kojih se zahtijeva doprinos ulaznih podataka odabire nadležno tijelo administratora u bliskoj suradnji s nadležnim tijelom nadziranih subjekata na temelju stvarnog ili mogućeg udjela nadziranog subjekta na tržištu koje se treba mjeriti referentnom vrijednošću.	Obavezni doprinos kritičnoj referentnoj vrijednosti Član 31 stav 9 Komisija, uz saradnju nadležnih organa nadziranih subjekata, bira nadzirane subjekte koji će doprinositi na osnovu njihove stvarne i potencijalne tržišne uloge.	Potpuno usklađeno		
8. Nadležno tijelo nadziranog doprinositelja i od kojega se mjerama u skladu sa stavkom 6. točkom (a), (b) ili (c) zahtijeva doprinos referentnoj vrijednosti surađuje s nadležnim tijelom administratora u provedbi takvih mjera.	Obavezni doprinos kritičnoj referentnoj vrijednosti Član 31 stav 10 Nadležni organ nadzirnog subjekta koji je obavezan da doprinosi referentnoj vrijednosti, na osnovu mjera iz stava 7 tač. 1, 2 ili 3 ovog člana, dužan je da surađuje sa Komisijom u sprovođenju tih mjera.	Potpuno usklađeno		
9. Nadležno tijelo administratora preispituje svaku mjeru donesenu na temelju stavka 6. do kraja razdoblja iz stavka 6. prvog podstavka točke (a). Tijelo opoziva bilo koju mjeru ako smatra: (a) da će doprinositelji vjerojatno nastaviti doprinositi ulazne podatke još najmanje godinu dana nakon ukidanja mjere, što se potvrđuje barem sljedećim: i. pisanim	Obavezni doprinos kritičnoj referentnoj vrijednosti Član 31 stav 11 Do isteka perioda iz stava 7 tačka 1 ovog člana, Komisija preispituje mjere usvojene na osnovu stava 7 ovog člana i ukida te mjere ako utvrdi da: 1) je vjerovatno da će davalci podataka nastaviti sa dostavljanjem ulaznih podataka najmanje godinu dana nakon što bi mjera bila ukinuta, što se dokazuje najmanje:	Potpuno usklađeno		

obavezivanjem doprinositelja administratoru i nadležnom tijelu da će nastaviti doprinositi ulazne podatke za referentnu vrijednost najmanje godinu dana ako se opozove mjera; ii. pisanim izvješćem administratora nadležnom tijelu kojim potvrđuje da se ključna referentna vrijednost može nastaviti održavati i nakon opoziva mjere obaveznog doprinosnja; (b) da se pružanje referentne vrijednosti može nastaviti nakon što doprinositelji koji imaju mandat za doprinosenje ulaznih podataka prestanu doprinositi; (c) da je dostupna prihvatljiva zamjenska referentna vrijednost i da korisnici ključne referentne vrijednosti mogu uz minimalne troškove prijeći na zamjensku vrijednost, što se potvrđuje barem pisanim izvješćem administratora koje sadržava pojedinosti o načinu prijelaza na zamjensku referentnu vrijednost te o mogućnostima i troškovima korisnika pri prelasku na zamjensku vrijednost; ili (d) da se ne mogu utvrditi odgovarajući zamjenski doprinositelji, a da bi prestankom doprinosjenja relevantnih nadziranih subjekata referentna vrijednost oslabila u toj mjeri da bi to zahtijevalo njezin prestanak.	a) pismenim obavezivanjem davaoca podataka administratoru i Komisiji da će nastaviti dostavljanje ulaznih podataka za kritičnu referentnu vrijednost najmanje godinu dana nakon ukidanja mjere; b) pismenim izvješćem administratora upućenim Komisiji, kojim se daje dokaz za ocjenu da se održivost kritične referentne vrijednosti može obezbijediti nakon ukidanja obaveznog doprinosa; 2) se obezbjeđivanje referentne vrijednosti može nastaviti i nakon što davaoci podataka, koji su bili obavezani na dostavljanje ulaznih podataka, prestanu sa doprinosom; 3) postoji prihvatljiva zamjenska referentna vrijednost i da korisnici kritične referentne vrijednosti mogu preći na tu zamjensku vrijednost uz minimalne troškove, što se dokazuje najmanje pismenim izvješćem administratora kojim se obrazlaže način prelaska na zamjensku referentnu vrijednost i mogućnost i troškovi prelaska za korisnike; ili 4) nije moguće identifikovati odgovarajuće alternativne davaoce podataka i da bi prestanak doprinosa relevantnih nadziranih subjekata oslabio referentnu vrijednost do mjere koja zahtijeva njen prestanak.			
10. U slučaju predviđenog prestanka pružanja ključne referentne vrijednosti svaki nadzirani doprinositelj toj referentnoj vrijednosti nastavlja doprinositi ulazne podatke tijekom razdoblja koje odredi nadležno tijelo, ali ne dulje od	Obavezni doprinos kritičnoj referentnoj vrijednosti Član 31 stav 12. U slučaju kada kritična referentna vrijednost prestaje da se obezbjeđuje, svaki nadzirani subjekt koji doprinosi toj vrijednosti dužan je da nastavi sa dostavljanjem ulaznih podataka u periodu koji	Potpuno usklađeno		

maksimalnog razdoblja od 24 mjeseca utvrđenog u stavku 6. drugom podstavku.	odredi Komisija, a koji ne može biti duži od maksimalnog perioda od 24 mjeseca, utvrđenog u stavu 7 tačka 2 ovog člana.			
11. U slučaju da neki od doprinositelja prekrši zahtjeve utvrđene u stavku 6., administrator o tome obavješćuje relevantno nadležno tijelo čim to bude moguće.	Obavezni doprinos kritičnoj referentnoj vrijednosti Član 31 stav 13 Administrator je dužan da bez odlaganja obavijesti Komisiju u slučaju kada bilo koji davalac podataka prekrši obaveze propisane u stavu 7 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
12. Ako se referentna vrijednost smatra ključnom u skladu s postupkom utvrđenim u članku 20. stavcima 2., 3., 4. i 5., nadležno tijelo administratora u skladu sa stavkom 5. i stavkom 6. točkama (a), (b) i (c) ovog članka ima ovlast zahtijevati ulazne podatke samo od nadziranih doprinositelja koji su smješteni u državi članici nadležnog tijela.	Obavezni doprinos kritičnoj referentnoj vrijednosti Član 31 stav 14 U slučaju kada je referentna vrijednost prepoznata kao kritična u skladu sa postupkom iz člana 23 st. 2, 3, 4 i 5 ovog zakona, Komisija zahtijeva dostavljanje ulaznih podataka u skladu sa stavom 6 i tač. 1, 2 i 3 stava 7 ovog člana samo od nadziranih subjekata koji imaju sjedište u Crnoj Gori.	Potpuno usklađeno		
POGLAVLJE 5. Značajne referentne vrijednosti Članak 24. Značajne referentne vrijednosti 1. Referentna vrijednost koja ne ispunjava bilo koji od uvjeta utvrđenih u članku 20. stavku 1. značajna je ako: (a) se upotrebljava izravno ili neizravno u kombinaciji referentnih vrijednosti na koje se pozivaju finansijski instrumenti ili finansijski ugovori ili za mjerenje uspješnosti investicijskih fondova, čija je ukupna prosječna vrijednost najmanje 50 milijardi EUR na temelju čitavog raspona referentnih dospijeća ili rokova dospijeća, kad je to primjenljivo, u razdoblju od šest mjeseci; ili (b) nema ili ima vrlo malo odgovarajućih tržišnih zamjenskih vrijednosti te bi, u slučaju da se referentna vrijednost prestane pružati, ili se pruža na	Značajne referentne vrijednosti Član 35 stav 1 Referentna vrijednost koja ne ispunjava nijedan od uslova iz člana 28 stav 1 ovog zakona smatra se značajnom ako: 1) se koristi, neposredno ili posredno, unutar kombinacije referentnih vrijednosti kao referenca za finansijske instrumente, finansijske ugovore ili za mjerenje uspješnosti investicionih fondova čija ukupna prosječna vrijednost iznosi najmanje 50 milijardi eura, računato na osnovu čitavog raspona dospijeća ili ročnosti referentne vrijednosti, gdje je primjenljivo, u periodu od šest mjeseci; ili 2) nema ili ima veoma malo odgovarajućih tržišno zasnovanih zamjena, a u slučaju kada prestane da se obezbjeđuje ili se obezbjeđuje na osnovu ulaznih podataka koji nijesu u potpunosti reprezentativni za osnovno tržište ili ekonomsku stvarnost, ili na osnovu nepouzdatih ulaznih podataka, nastupio bi značajan i negativan uticaj na integritet tržišta, finansijsku stabilnost, potrošače, realnu ekonomiju ili finansiranje domaćinstava ili privrednih subjekata u jednoj ili više država.	Potpuno usklađeno		

temelju ulaznih podataka koji više nisu u potpunosti reprezentativni za predmetnu tržišnu ili gospodarsku stvarnost ili na temelju nepouzdatih ulaznih podataka, došlo do znatnog i nepovoljnog učinka na cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, potrošače, realno gospodarstvo ili financiranje kućanstava ili poduzeća u jednoj ili više država članica.				
2. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 49. kako bi se preispitala metoda izračuna za određivanje praga iz stavka 1. točke (a) ovog članka s obzirom na tržište, cijenu i regulatorna kretanja, kao i prikladnost klasifikacije referentnih vrijednosti ukupne vrijednosti financijskih instrumenata, financijskih ugovora ili investicijskih fondova bliske pragu. To će se preispitivanje provoditi barem svake dvije godine od 1. siječnja 2018.	Značajne referentne vrijednosti Član 35 stav 2 Komisija može da najmanje jednom u dvije godine preispita metod obračuna praga iz stava 1 tačka 1) ovog člana, imajući u vidu tržišna, cjenovna i regulatorna kretanja, kao i svrsishodnost klasifikacije referentnih vrijednosti na koje se odnosi ukupna vrijednost finansijskih instrumenata, finansijskih ugovora ili investicionih fondova koja je blizu tog praga.	Potpuno usklađeno		
3. Administrator odmah obavješćuje svoje nadležno tijelo ako njegova značajna referentna vrijednost padne ispod praga iz stavka 1. točke (a).	Značajne referentne vrijednosti Član 35 stav 3 Administrator je dužan da odmah obavijesti Komisiju kada značajna referentna vrijednost padne ispod praga iz stava 1 tačka 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Članak 25. Izuzeća od posebnih zahtjeva za značajne referentne vrijednosti 1. Administrator može odlučiti ne primijeniti članak 4. stavak 2., članak 4. stavak 7. točke (c), (d) i (e), članak 11. stavak 3. točku (b) ili članak 15. stavak 2. u pogledu svojih značajnih referentnih vrijednosti ako taj administrator smatra da bi primjena jedne ili više od tih odredaba	Izuzeći od specifičnih obaveza za značajne referentne vrijednosti Član 36 st. 1 i 2 Administrator značajne referentne vrijednosti može da odluči da iskoristi mogućnost izuzeća predviđenu ovim zakonom, ukoliko ocijeni da bi primjena određenih obaveza bila nesrazmjerna u odnosu na prirodu ili uticaj referentne vrijednosti, odnosno veličinu administratora. Administrator koji se odluči da iskoristi mogućnost izuzeća iz stava 1 ovog člana, dužan je da odmah obavijesti Komisiju i dostavi sve	Potpuno usklađeno		

bila nerazmjerna uzimajući u obzir prirodu ili utjecaj referentne vrijednosti ili veličinu administratora.	relevantne informacije koje potvrđuju osnov za ocjenu da bi primjena tih obaveza bila nerazmjerna.			
2.U slučaju da administrator odluči ne primijeniti jednu ili više odredaba navedenih u stavku 1., odmah o tome obavješćuje svoje nadležno tijelo i pruža mu sve relevantne informacije kojima se potvrđuje procjena tog administratora da bi primjena jedne ili više od tih odredaba bila nerazmjerna uzimajući u obzir prirodu ili utjecaj referentnih vrijednosti ili veličinu administratora.	Izuzeci od specifičnih obaveza za značajne referentne vrijednosti Član 36 stav 3 Administrator koji se odluči da iskoristi mogućnost izuzeća iz stava 1. ovog člana, dužan je da odmah obavijesti Komisiju i dostavi sve relevantne informacije koje potvrđuju osnov za ocjenu da bi primjena tih obaveza bila nerazmjerna.	Potpuno usklađeno		
3.Nadležno tijelo može odlučiti da administrator značajne referentne vrijednosti ipak treba primijeniti jedan ili više zahtjeva iz članka 4. stavka 2., članka 4. stavka 7. točke (c), (d) i (e), članka 11. stavka 3. točke (b) i članka 15. stavka 2. ako smatra da bi to bilo prikladno uzimajući u obzir prirodu ili utjecaj referentnih vrijednosti ili veličinu administratora. Nadležno tijelo na temelju informacija koje mu pruži administrator prilikom ocjenjivanja uzima u obzir sljedeće kriterije: (a) ranjivost referentne vrijednosti na manipulaciju; (b) prirodu ulaznih podataka; (c) razinu sukoba interesa; (d) stupanj diskrecijskog prava administratora; (e) utjecaj referentnih vrijednosti na tržišta; (f) prirodu, opseg i složenost pružanja referentne vrijednosti; (g) važnost referentne vrijednosti za financijsku stabilnost; (h) vrijednost	Izuzeci od specifičnih obaveza za značajne referentne vrijednosti Član 36 st. 4 i 5 Komisija može da odluči da administrator značajne referentne vrijednosti ipak primjenjuje jednu ili više obaveza iz stava 1 ovog člana, ako smatra da je to opravdano u odnosu na prirodu ili uticaj referentne vrijednosti, odnosno veličinu administratora. Komisija, prilikom svoje procjene, na osnovu informacija dostavljenih od strane administratora, uzima u obzir sljedeće kriterijume: 1)ranjivost referentne vrijednosti na manipulaciju; 2)karakter ulaznih podataka; 3)nivo sukoba interesa; 4)stepen diskrecije administratora; 5)uticaj referentne vrijednosti na tržišta; 6)prirodu, obim i složenost pružanja referentne vrijednosti; 7)značaj referentne vrijednosti za finansijsku stabilnost; 8)vrijednost finansijskih instrumenata, ugovora ili investicionih fondova koji se odnose na referentnu vrijednost; 9)veličinu, organizacionu formu i strukturu administratora.	Potpuno usklađeno		

financijskih instrumenata, financijskih ugovora ili investicijskih fondova koji se pozivaju na tu referentnu vrijednost; (i) veličinu, ustrojstvo ili strukturu administratora.				
4. U roku od 30 dana od primitka obavijesti administratora iz stavka 2. nadležno tijelo obavješćuje tog administratora o svojoj odluci o primjeni dodatnih zahtjeva u skladu sa stavkom 3. U slučaju da obavijest nadležnog tijela stigne za vrijeme postupka odobrenja ili registracije primjenjuju se rokovi utvrđeni u članku 34.	Izuzeci od specifičnih obaveza za značajne referentne vrijednosti Član 36 st. 6 i 7 Komisija je dužna da u roku od 30 dana od prijema obavještenja iz stava 2 ovog člana obavijesti administratora o odluci da se primijeni dodatna obaveza iz stava 3 ovog člana. Ako se obavještenje podnese tokom postupka odobrenja ili registracije, primjenjuju se rokovi propisani ovim zakonom za te postupke.	Potpuno usklađeno		
5. Nadležno tijelo pri izvršavanju nadzornih ovlasti u skladu s člankom 41. redovito preispituje je li njegova ocjena u skladu sa stavkom 3. ovog članka i dalje valjana.	Izuzeci od specifičnih obaveza za značajne referentne vrijednosti Član 36 stav 8 Komisija, u okviru svojih nadzornih ovlaštenja, redovno preispituje da li je procjena iz stava 3 ovog člana i dalje važeća.	Potpuno usklađeno		
6. Ustanovi li nadležno tijelo na osnovanim temeljima da su informacije koje su mu dostavljene u skladu sa stavkom 2. ovog članka nepotpune ili da su potrebne dodatne informacije, rok od 30 dana iz stavka 4. ovog članka primjenjuje se tek od datuma na koji administrator pruži dodatne informacije, osim ako se rokovi iz članka 34. primjenjuju na temelju stavka 4. ovog članka.	Izuzeci od specifičnih obaveza za značajne referentne vrijednosti Član 36 stav 9 Ako Komisija utvrdi opravdano da su informacije dostavljene u skladu sa stavkom 2 ovog člana nepotpune ili da su potrebne dodatne informacije, rok od 30 dana iz stava 4 ovog člana počinje da teče od dana dostavljanja traženih dodatnih informacija, osim ako zakonski rokovi za odobrenje ili registraciju nisu primjenjivi.	Potpuno usklađeno		
7. Ako administrator značajne referentne vrijednosti ne ispunjava jedan ili više zahtjeva iz članka 4. stavka 2., članka 4. stavka 7. točaka (c), (d) i (e), članka 11. stavka 3. točke (b) i članka 15. stavka 2., on objavljuje i održava izjavu o usklađenosti u	Izuzeci od specifičnih obaveza za značajne referentne vrijednosti Član 36 stav 10 Administrator značajne referentne vrijednosti koji ne primjenjuje jednu ili više obaveza iz stava 1 ovog člana, dužan je da objavi i održava izjavu o usklađenosti u kojoj jasno navodi razloge zbog kojih je primjena tih obaveza neprikladna.	Potpuno usklađeno		

kojoj jasno navodi zašto je prikladno da taj administrator ne poštuje te odredbe.				
8.ESMA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda za izradu predložka izjave o usklađenosti iz stavka 7. ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 1. travnja 2017. Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
9.ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno odredili kriteriji iz stavka 3. ESMA Komisiji podnosi te nacrt regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017. Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka, u skladu s postupkom utvrđenim u člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
POGLAVLJE 6. Neznačajne referentne vrijednosti Članak 26. Neznačajne referentne vrijednosti 1.Administrator može odlučiti ne primijeniti članak 4. stavak 2., članak 4. stavak 7. točke (c), (d) i (e), članak 4. stavak 8., članak 5. stavak 2., članak 5. stavak 3., članak 5. stavak 4., članak 6. stavak 1., članak 6. stavak 3., članak 6. stavak 5., članak 7. stavak 2., članak 11. stavak 1. točku (b), članak 11. stavak 2. točke (b) i (c), članak 11. stavak 3., članak 13. stavak 2., članak 14. stavak 2., članak 15. stavak 2., članak 16. stavke 2. i 3.	Referentne vrijednosti koje nisu značajne Član 37 stav 1 Administrator referentnih vrijednosti koje nijesu značajne može da se odluči da iskoristi izuzeće u skladu sa ovim zakonom i da ne primjenjuje određene obaveze, ukoliko ocijeni da njihova primjena nije neophodna s obzirom na prirodu i značaj tih referentnih vrijednosti.	Potpuno usklađeno		

u pogledu svojih neznajčajnih referentnih vrijednosti.				
2.Administrator odmah obavješćuje svoje nadležno tijelo ako administratorova neznajčajna referentna vrijednost prijeđe prag iz članka 24. stavka 1. točke (a). U tom slučaju on mora ispuniti zahtjeve primjenjive na značajne referentne vrijednosti u roku od tri mjeseca.	Referentne vrijednosti koje nisu značajne Član 37 stav 2 Administrator je dužan da odmah obavijesti Komisiju ako referentna vrijednost koja nije značajna premaši prag utvrđen članom 35 stav 1 tačka 1 ovog zakona i da u tom slučaju u roku od tri mjeseca počne da primjenjuje sve obaveze koje se odnose na značajne referentne vrijednosti.	Potpuno usklađeno		
3.Ako administrator neznajčajne referentne vrijednosti odluči da neće primijeniti jednu ili više odredaba iz stavka 1., on objavljuje i održava izjavu o usklađenosti u kojoj jasno navodi zašto je prikladno da taj administrator ne poštuje te odredbe. Administrator izjavu o usklađenosti dostavlja svojem nadležnom tijelu.	Referentne vrijednosti koje nisu značajne Član 37 stav 3 Administrator referentnih vrijednosti koje nijesu značajne, koji se odluči da ne primjenjuje jednu ili više obaveza iz stava 1 ovog člana, dužan je da objavi i dostavi Komisiji izjavu o usklađenosti u kojoj jasno navodi razloge zbog kojih je primjena tih obaveza neprikladna.	Potpuno usklađeno		
4.Relevantno nadležno tijelo preispituje izjavu o usklađenosti iz stavka 3. ovog članka. Nadležno tijelo može od administratora zatražiti i dodatne informacije u pogledu njegovih neznajčajnih referentnih vrijednosti u skladu s člankom 41. i zahtijevati promjene kako bi se osigurala usklađenost s ovom Uredbom.	Referentne vrijednosti koje nisu značajne Član 37 stav 4 Komisija pregledava izjavu o usklađenosti iz stava 3 ovog člana i može, u okviru svojih nadzornih ovlašćenja, da zahtijeva dodatne informacije od administratora u vezi sa referentnim vrijednostima koje nijesu značajne, kao i da naloži izmjene radi obezbjeđenja usklađenosti sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
5.ESMA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda za izradu predložka izjave o usklađenosti iz stavka 3. ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 1. travnja 2017. Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010				
GLAVA IV. TRANSPARENTNOST I ZAŠTITA POTROŠAČA Članak 27. Izjava o referentnoj vrijednosti 1.U roku od dva tjedna od uvrštenja administratora u registar iz članka 36., administrator na način kojim se jamči pravedan i jednostavan pristup objavljuje izjavu o svakoj referentnoj vrijednosti ili, prema potrebi, o svakoj obitelji referentnih vrijednosti koja se može koristiti u Uniji u skladu s člankom 29. Kada taj administrator počne pružati novu referentnu vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti koja se može upotrebljavati u Uniji u skladu s člankom 29., u roku od dva tjedna na način kojim se jamči pravedan i jednostavan pristup administrator objavljuje izjavu o svakoj referentnoj vrijednosti, ili, prema potrebi, obitelji referentnih vrijednosti. Administrator preispituje i, kad je to potrebno, ažurira izjavu o referentnoj vrijednosti za svaku referentnu vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti u slučaju promjena informacija koje se pružaju u skladu s ovim člankom te barem svake dvije godine. Izjavom o referentnoj vrijednosti se: (a) jasno i nedvosmisleno definira tržišna ili gospodarska stvarnost koja se mjeri referentnom vrijednošću te okolnosti u kojima to mjerenje može postati nepouzđano; (b) utvrđuju tehničke specifikacije u kojima su jasno i	IV. TRANSPARENTNOST I ZAŠTITA KORISNIKA Izjava o referentnoj vrijednosti Član 38 st. od 1 do 8 Administrator je dužan da u roku od dvije sedmice od dana upisa u registar iz člana 48 ovog zakona objavi izjavu o referentnoj vrijednosti za svaku referentnu vrijednost ili, kada je primjenljivo, za svaku grupu referentnih vrijednosti. Izjava o referentnoj vrijednosti objavljuje se na način koji obezbjeđuje pravičan i jednostavan pristup. Administrator koji započne da pruža nove referentne vrijednosti ili grupe referentnih vrijednosti koja se može koristiti u skladu sa ovim zakonom, dužan je da u roku od dvije sedmice od početka pružanja objavi izjavu o toj referentnoj vrijednosti ili grupi referentnih vrijednosti. Administrator je dužan da redovno preispituje izjavu o referentnoj vrijednosti i da je, kada je to potrebno, ažurira u slučaju svake promjene podataka koji se u njoj navode, a najmanje jednom u dvije godine. Izjava o referentnoj vrijednosti mora jasno i nedvosmisleno da definiše tržište ili ekonomsku stvarnost koju referentna vrijednost mjeri i okolnosti u kojima takvo mjerenje može da se pokaže kao nepouzđano. Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži tehničke specifikacije kojima se jasno i nedvosmisleno identifikuju elementi izračunavanja referentne vrijednosti u vezi sa kojima se može koristiti diskreciono pravo, kriterijumi za njegovo korišćenje, položaj lica koja mogu koristiti diskreciju i način naknadne ocjene takvog korišćenja. Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži upozorenje o mogućnosti da određeni faktori, uključujući i spoljne faktore koji nijesu pod kontrolom administratora, mogu da zahtijevaju izmjene ili prestanak referentne vrijednosti.	Potpuno usklađeno		

nedvosmisleno određeni elementi izračuna referentne vrijednosti u odnosu na koje je moguća primjena diskrecijskih prava, kriteriji u skladu s kojima se to čini, položaj osoba koje ih mogu izvršavati i način na koji se ta diskrecijska prava mogu naknadno vrednovati; (c) obavješćuje o čimbenicima, uključujući vanjske čimbenike izvan kontrole administratora, koji mogu dovesti do promjena u referentnoj vrijednosti ili njezina prestanka; i (d) savjetuje korisnike da promjene ili prestanak referentne vrijednosti imaju učinak na financijske ugovore i financijske instrumente koji se pozivaju na tu referentnu vrijednost ili na mjerenje uspješnosti investicijskih fondova.	Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži upozorenje korisnicima da izmjene ili prestanak referentne vrijednosti mogu da imaju uticaj na financijske ugovore i financijske instrumente koji se odnose na tu referentnu vrijednost ili na mjerenje uspješnosti investicionih fondova.			
2. Izjava o referentnoj vrijednosti sadržava najmanje sljedeće: (a) definicije svih ključnih izraza koji se odnose na referentnu vrijednost; (b) obrazloženje za donošenje metodologije referentne vrijednosti i postupaka za preispitivanje i odobravanje metodologije; (c) kriterije i postupke za utvrđivanje referentnih vrijednosti, uključujući opis ulaznih podataka, prednost danu različitim vrstama ulaznih podataka, minimalne podatke potrebne za utvrđivanje referentne vrijednosti, primjenu svih modela ili metoda ekstrapolacije i eventualnih postupaka za rebalans sastavnica u indeksu referentne vrijednosti; (d) kontrole i pravila kojima se uređuje primjena prosudbe ili diskrecijskog	Izjava o referentnoj vrijednosti Član 38 st. od 9 do 15 Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži najmanje definicije svih ključnih pojmova u vezi sa referentnom vrijednošću. Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži obrazloženje za usvajanje metodologije referentne vrijednosti i postupke za njeno preispitivanje i odobravanje. Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži kriterijume i postupke koji se koriste za utvrđivanje referentne vrijednosti, uključujući opis ulaznih podataka, prioritet dat različitim vrstama ulaznih podataka, minimalne podatke potrebne za utvrđivanje referentne vrijednosti, korišćenje modela ili metoda ekstrapolacije i postupke za rebalansiranje sastavnih elemenata indeksa referentne vrijednosti. Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži kontrole i pravila kojima se uređuje svako korišćenje procjene ili diskrecionog prava od strane administratora ili davaoca podataka, radi obezbjeđenja dosljednosti u njihovoj primjeni.	Potpuno usklađeno		

prava od strane administratora ili bilo kojeg doprinositelja kako bi se osigurala dosljednost u primjeni te prosudbe ili diskrecijskog prava; (e) postupke kojima se uređuje utvrđivanje referentne vrijednosti u razdobljima nestabilnosti ili u razdobljima u kojima su izvori transakcijskih podataka nedostadni, netočni ili nepouzdati te moguća ograničenja referentnih vrijednosti tijekom takvih razdoblja; (f) postupke za postupanje s pogreškama u ulaznim podacima ili pri utvrđivanju referentne vrijednosti, uključujući slučajeve u kojima je potrebno ponovno utvrditi referentnu vrijednost; i (g) određivanje mogućih ograničenja referentnih vrijednosti, uključujući njihovo djelovanje na nelikvidnim ili fragmentiranim tržištima i moguću koncentraciju ulaznih podataka.	Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži postupke koji uređuju utvrđivanje referentne vrijednosti u periodima stresa ili u periodima kada transakcioni podaci mogu da budu nedovoljni, netačni ili nepouzdati, kao i potencijalna ograničenja referentne vrijednosti u tim periodima. Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži postupke za postupanje u slučaju grešaka u ulaznim podacima ili u utvrđivanju referentne vrijednosti, uključujući situacije kada je potrebno ponovno utvrđivanje referentne vrijednosti. Izjava o referentnoj vrijednosti mora da sadrži identifikaciju potencijalnih ograničenja referentne vrijednosti, uključujući njeno funkcionisanje na nelikvidnim ili fragmentisanim tržištima i moguću koncentraciju ulaznih podataka.			
3. ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno utvrdio sadržaj izjave o referentnoj vrijednosti i slučajevi u kojima je potrebno ažuriranje te izjave. ESMA razlikuje različite vrste referentnih vrijednosti i sektora navedenih u ovoj Uredbi i uzima u obzir načelo proporcionalnosti. ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017. Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Članak 28. Promjene i prestanak referentne vrijednosti 1.Administrator uz izjavu o referentnoj vrijednosti iz članka 27. objavljuje postupak o radnjama koje on treba poduzeti u slučaju promjene ili prestanka referentne vrijednosti koja se može upotrebljavati u Uniji u skladu s člankom 29. stavkom 1. Postupak se po potrebi može sastaviti za obitelji referentnih vrijednosti te se ažurira i objavljuje kad god dođe do bitne promjene.	Izmjene i prestanak objavljivanja referentne vrijednosti Član 39 st. 1,2 i 3 Administrator je dužan da, zajedno sa izjavom o referentnoj vrijednosti iz člana 38 ovog zakona, objavi postupak kojim se uređuju mjere koje će preduzeti u slučaju izmjene ili prestanka objavljivanja referentne vrijednosti koja se može koristiti u skladu sa članom 41 stav 1 ovog zakona. Postupak iz stava 1 ovog člana može da se, kada je to primjenjivo, utvrdi za porodicu referentnih vrijednosti. Administrator je dužan da postupak iz stava 1 ovog člana ažurira i ponovo objavi svaki put kada dođe do značajne izmjene.	Potpuno usklađeno		
2.Nadzirani subjekti, osim administratora iz stavka 1., koji se koriste referentnom vrijednošću, izrađuju i održavaju robusne pisane planove radnji koje bi poduzeli u slučaju bitnih promjena ili prestanka referentne vrijednosti. Ako je to izvedivo i primjenjivo, tim se planovima određuje jedna ili nekoliko zamjenskih referentnih vrijednosti kojima se mogu zamijeniti referentne vrijednosti koje se više ne pružaju, uz navođenje razloga zbog kojih bi te referentne vrijednosti bile prikladne zamjene. Nadzirani subjekti relevantnom nadležnom tijelu na zahtjev dostavljaju te planove i sve ažuriranja te ih odražavaju u ugovornim odnosima s klijentima.	Izmjene i prestanak objavljivanja referentne vrijednosti Član 39 st. 4,5,6 i 7 Nadzirani subjekti, osim administratora iz stava 1 ovog člana, koji koriste referentne vrijednosti, dužni su da sačine i održavaju robusne pisane planove u kojima se utvrđuju mjere koje će da preduzmu u slučaju značajnih izmjena ili prestanka objavljivanja referentne vrijednosti. Planovi iz stava 4 ovog člana, kada je to moguće i primjereno, moraju da predvide jednu ili više alternativnih referentnih vrijednosti koje mogu da koriste kao zamjenu za referentnu vrijednost koja se više ne objavljuje, uz navođenje razloga zbog kojih su te vrijednosti podobne zamjene. Nadzirani subjekti su dužni da, na zahtjev Komisije, dostave planove iz stava 4 ovog člana i njihove izmjene. Nadzirani subjekti su dužni da planove iz stava 4 ovog člana uključe u svoje ugovorne odnose sa klijentima.	Potpuno usklađeno		
GLAVA V. UPOTREBA REFERENTNIH VRIJEDNOSTI U UNUI Članak 29. Upotreba referentne vrijednosti 1.Nadzirani subjekt može u Uniji upotrebljavati referentnu vrijednost ili kombinaciju referentnih vrijednosti ako referentnu vrijednost pruža	V. KORIŠĆENJE REFERENTNIH VRIJEDNOSTI Korišćenje referentnih vrijednosti u Evropskoj uniji Član 41 st. 1 i 2 Nadzirani subjekt može da koristi referentnu vrijednost ili kombinaciju referentnih vrijednosti u Evropskoj uniji, ukoliko je referentna vrijednost pružena od strane administratora koji se nalazi	Potpuno usklađeno		

administrator smješten u Uniji koji je uvršten u registar iz članka 36. ili referentnu vrijednost koja je uvrštena u registar iz članka 36.	u Evropskoj uniji i upisan je u registar iz člana 48 ovog zakona, ili je referentna vrijednost koja je upisana u registar iz člana 48 ovog zakona. Nadzirano lice može da koristi zamjensku referentnu vrijednost koja je određena u skladu sa čl. 32 i 33 ovog zakona.			
2. Ako su predmet prospekta koji se objavljuje u okviru Direktive 2003/71/EZ ili Direktive 2009/65/EZ prenosive vrijednosnice ili drugi investicijski proizvodi koji se pozivaju na referentnu vrijednost, izdavač, ponuđač ili osoba koja traži pristup trgovanju na reguliranom tržištu osigurava da je prospektom također obuhvaćena jasna i vidljiva informacija o tome je li referentnu vrijednost pružio administrator uvršten u registar iz članka 36. ove Uredbe.	Korišćenje referentnih vrijednosti u Evropskoj uniji Član 41 stav 3 Kada je predmet prospekta koji se objavljuje u skladu sa zakonom kojim se uređuje tržište kapitala i ucits fondovi prenosive hartije od vrijednosti ili investicioni proizvodi koji se odnose na referentnu vrijednost, izdavalac, ponuđač ili lice koje traži odobrenje za trgovanje na regulisanom tržištu dužno je da u prospektu jasno i istaknuto navede da li je referentna vrijednost pružena od strane administratora koji je upisan u registar iz člana 48 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
Članak 30. Istovrijednost 1. Kako bi se referentna vrijednost ili kombinacija referentnih vrijednosti koje pruža administrator smješten u trećoj zemlji mogli upotrebljavati u Uniji u skladu s člankom 29. stavkom 1., referentna vrijednost i administrator uvrštavaju se u registar naveden u članku 36. Za uvrštavanje u registar moraju biti ispunjeni sljedeći uvjeti: (a) Komisija je donijela odluku o jednakovrijednosti u skladu sa stavkom 2. ili stavkom 3. ovog članka; (b) administrator je odobren odnosno registriran u toj trećoj zemlji i ondje podliježe nadzoru; (c) administrator je dostavio ESMA-i svoj pristanak da nadzirani subjekti upotrebljavaju njegovu postojeću ili buduću referentnu vrijednost, popis	Ekvivalencija referentnih vrijednosti iz trećih zemalja Član 42 st. 1 i 2 Referentnu vrijednost koju pruža administrator sa sjedištem u trećoj zemlji može da koristi nadzirani subjekt u Crnoj Gori, pod uslovom da je taj administrator prethodno dobio priznanje od ESMA-e, u skladu sa odredbama ovog člana. Nadzirani subjekt može da koristi referentnu vrijednost ili kombinaciju referentnih vrijednosti iz treće zemlje u Crnoj Gori ili u Evropskoj uniji, pod uslovom da su referentna vrijednost i njen administrator upisani u registar iz člana 48 ovog zakona. Za upis u registar iz stava 1 ovog člana moraju da budu ispunjeni sljedeći uslovi: 1) Komisija donosi odluku o priznavanju ekvivalencije treće zemlje; 2) administrator je ovlašten ili registrovan u trećoj zemlji i podložan je nadzoru nadležnog organa te zemlje; 3) administrator je dostavio Komisiji saglasnost da njegove postojeće ili buduće referentne vrijednosti mogu da koriste nadzirani subjekti u	Potpuno usklađeno		

referentnih vrijednosti za čiju su upotrebu u Uniji dobili suglasnost i podatke o tijelu nadležnom za njegov nadzor u trećoj zemlji; i (d) dogovori o suradnji iz stavka 4. ovog članka su operativni.	Crnoj Gori ili EU, uz navođenje liste referentnih vrijednosti i nadležnog nadzornog tijela u trećoj zemlji; 4) uspostavljeni su operativni aranžmani o suradnji između Komisije i nadležnih tijela trećih zemalja.			
2. Komisija može donijeti provedbenu odluku o tome da se pravnim okvirom i nadzornom praksom treće zemlje osigurava sljedeće: (a) da administratori koji su odobreni ili registrirani u toj trećoj zemlji poštuju obavezujuće zahtjeve koji su jednakovrijedni zahtjevima iz ove Uredbe, osobito vodeći računa o tome osigurava li se pravnim okvirom i nadzornom praksom treće zemlje usklađenost s načelima IOSCO-a za financijske referentne vrijednosti ili, po potrebi, s načelima IOSCO-a za PRA-ove; i (b) da obavezujući zahtjevi u toj trećoj zemlji podliježu trajnom i djelotvornom nadzoru i provedbi. Takva se provedbena odluka donosi u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 50. stavka 2.	Ekvivalencija referentnih vrijednosti iz trećih zemalja Član 42 stav 3 Komisija može, na osnovu procjene pravnog okvira i nadzorne prakse treće zemlje, da utvrdi da: 1) administratori ovlašćeni ili registrovani u toj trećoj zemlji ispunjavaju obavezujuće zahtjeve koji su ekvivalentni zahtjevima ovog zakona; 2) obavezujući zahtjevi su predmet efektivnog nadzora i sprovođenja u trećoj zemlji.	Potpuno usklađeno		
3. Umjesto toga, Komisija može donijeti provedbenu odluku u kojoj se navodi: (a) da su obavezujući zahtjevi u trećoj zemlji u pogledu posebnih administratora ili posebnih referentnih vrijednosti ili obitelji referentnih vrijednosti jednakovrijedni zahtjevima iz ove Uredbe, osobito vodeći računa o tome osigurava li se pravnim okvirom i nadzornom praksom treće zemlje usklađenost s načelima IOSCO-a za financijske referentne vrijednosti, ili, po	Ekvivalencija referentnih vrijednosti iz trećih zemalja Član 42 stav 4 Alternativno, Komisija može da utvrdi da su obavezujući zahtjevi u trećoj zemlji u odnosu na specifične administratore ili referentne vrijednosti ili grupe referentnih vrijednosti ekvivalentni zahtjevima ovog zakona, te da su ti administratori ili referentne vrijednosti podložni efektivnom nadzoru i sprovođenju zakona u trećoj zemlji.	Potpuno usklađeno		

potrebi, s načelima IOSCO-a za PRA-ove; i (b) da takvi posebni administratori ili posebne referentne vrijednosti ili obitelji referentnih vrijednosti u toj trećoj zemlji podliježu trajnom i djelotvornom nadzoru i provedbi. Takva se provedbena odluka donosi u skladu s kontrolnim postupkom iz članka 50. stavka 2.				
4.ESMA sklapa dogovore o suradnji s nadležnim tijelima trećih zemalja čiji su pravni okvir i nadzorne prakse priznati kao jednakovrijedni u skladu sa stavkom 2. ili 3. Tim dogovorima određuje se najmanje sljedeće: (a) mehanizam razmjene informacija između ESMA-e i nadležnih tijela dotičnih trećih zemalja, uključujući pristup svim relevantnim informacijama o administratoru odobrenom u toj trećoj zemlji koje zatraži ESMA; (b) mehanizam brzog obavješćivanja ESMA-e u slučaju da nadležno tijelo treće zemlje smatra da administrator odobren u toj trećoj zemlji, koji je pod njegovim nadzorom, krši uvjete svojeg odobrenja ili drugi nacionalni propis u trećoj zemlji; (c) postupke za koordinaciju nadzornih aktivnosti, uključujući izravni nadzor.	Ekvivalencija referentnih vrijednosti iz trećih zemalja Član 42 stav 5 Komisija u suradnji sa nadležnim organima trećih zemalja čiji pravni okvir i nadzorna praksa su priznati kao ekvivalentni, utvrđuje aranžmane o suradnji koji obezbjeđuju najmanje: 1)mehanizam razmjene informacija između Komisije i nadležnih tijela trećih zemalja, uključujući pristup svim relevantnim informacijama o administratoru ovlaštenom u trećoj zemlji; 2)mehanizam za brzu obavijest Komisije kada se utvrdi da administrator iz treće zemlje krši uslove ovlaštenja ili druge nacionalne propise; 3)procedure koordinacije nadzornih aktivnosti, uključujući inspekcije na licu mjesta.	Potpuno usklađeno		
5.ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda radi utvrđivanja minimalnog sadržaja dogovora o suradnji iz stavka 4. kako bi se osiguralo da nadležna tijela i ESMA mogu izvršavati svoje nadzorne ovlasti u skladu s ovom Uredbom. ESMA Komisiji podnosi te nacрте	Ekvivalencija referentnih vrijednosti iz trećih zemalja Član 42 stav 6 Komisija utvrđuje minimalni sadržaj aranžmana iz stava 5 ovog člana, radi obezbjeđenja da nadzirani subjekti i nadležna tijela mogu da izvršavaju svoja nadzorna ovlaštenja u skladu sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		

regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017. Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.				
Članak 31. Povlačenje registracije administratora smještenog u trećoj zemlji 1. ESMA povlači registraciju administratora smještenog u trećoj zemlji uklanjajući ga iz registra navedenog u članku 36. ako za to ima utemeljene razloge, na temelju dokumentiranih dokaza da administrator: (a) djeluje tako da jasno dovodi u pitanje interese korisnika njegovih referentnih vrijednosti ili pravilno funkcioniranje tržišta; ili (b) teško je povrijedio nacionalno zakonodavstvo u trećoj zemlji ili druge odredbe koje se na njega primjenjuju u trećoj zemlji i na temelju kojih je Komisija donijela provedbenu odluku u skladu s člankom 30. stavkom 2. ili stavkom 3.	Povlačenje registracije administratora iz treće zemlje Član 43 stav 1 Komisija donosi rješenje o povlačenju registracije administratoru koji se nalazi u trećoj zemlji brisanjem tog administratora iz registra iz člana 48 ovog zakona, ukoliko postoje opravdani razlozi zasnovani na dokumentovanim dokazima da administrator: 1) djeluje na način koji je jasno štetan po interese korisnika njegovih referentnih vrijednosti ili uredno funkcionisanje tržišta; ili 2) ozbiljno krši zakonodavstvo treće zemlje ili druge primjenjive odredbe na osnovu kojih je Komisija donijela odluku o priznavanju ekvivalencije u skladu sa članom 42 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
2. ESMA donosi odluku iz stavka 1. samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: (a) ESMA je prosljedila predmet nadležnom tijelu treće zemlje i to nadležno tijelo nije poduzelo odgovarajuće mjere potrebne za zaštitu ulagača i pravilnog funkcioniranja tržišta u Uniji odnosno nije dokazalo da dotični administrator ispunjava zahtjeve koji se na njega primjenjuju u trećoj zemlji; (b) ESMA je obavijestila nadležno tijelo treće zemlje o svojoj namjeri da povuče registraciju	Povlačenje registracije administratora iz treće zemlje Član 43 stav 2 Komisija može da donese odluku iz stava 1 ovog člana samo ako su ispunjeni sljedeći uslovi: 1) Komisija je prethodno obavijestila nadležni organ treće zemlje i nadležni organ te zemlje nije preduzeo odgovarajuće mjere potrebne za zaštitu investitora i uredno funkcionisanje tržišta ili nije dokazao da administrator ispunjava primjenjive zahtjeve u trećoj zemlji; 2) Komisija je obavijestila nadležni organ treće zemlje o svojoj namjeri da povuče registraciju administratora najmanje 30 dana prije povlačenja.	Potpuno usklađeno		

administratora, i to najmanje 30 dana prije povlačenja registracije.				
3. ESMA bez odgode obavješćuje druga nadležna tijela o svim mjerama donesenima u skladu sa stavkom 1. i objavljuje svoje odluke na svojoj internetskoj stranici.	Povlačenje registracije administratora iz treće zemlje Član 43 stav 3 Komisija obavješćava ESMA-u i ostale nadležni organe o svim mjerama donesenim u skladu sa stavom 1 ovog člana bez odlaganja i objavljuje svoju odluku na svom zvaničnom web sajtu.	Potpuno usklađeno		
Članak 32. Priznanje administratora smještenog u trećoj zemlji 1. Sve dok se ne donese odluka o jednakovrijednosti u skladu s člankom 30. stavkom 2. ili stavkom 3., referentne vrijednosti koje pruža administrator smješten u trećoj zemlji mogu upotrebljavati nadzirani subjekti u Uniji ako administratora prethodno prizna nadležno tijelo njegove referentne države članice u skladu s ovim člankom.	Priznavanje administratora iz treće zemlje Član 44 stav 1 Do donošenja odluke o ekvivalenciji iz člana 42 ovog zakona, nadzirani subjekti u Crnoj Gori mogu da koriste referentnu vrijednost koju pruža administrator iz treće zemlje, pod uslovom da administrator prethodno stekne priznanje od Komisije, u skladu sa odredbama ovog člana.	Potpuno usklađeno		
2. Administrator smješten u trećoj zemlji koji namjerava dobiti prethodno priznanje iz stavka 1. ovog članka mora ispuniti sve zahtjeve utvrđene ovom Uredbom osim onih iz članka 11. stavka 4. i članka 16., 20., 21. i 23. Administrator taj uvjet može ispuniti primjenom načela IOSCO-a za finansijske referentne vrijednosti ili načela IOSCO-a za PRA-ove, prema potrebi, pod uvjetom da je takva primjena jednakovrijedna ispunjavanju zahtjeva sadržanih u ovoj Uredbi, osim zahtjeva iz članka 11. stavka 4. i članka 16., 20., 21. i 23. U svrhu određivanja je li ispunjen uvjet iz prvog podstavka te kako bi se ocijenila usklađenost s načelima IOSCO-a za finansijske referentne vrijednosti ili s	Priznavanje administratora iz treće zemlje Član 44 st. 2 do 8 Administrator iz treće zemlje koji namjerava da stekne prethodno priznanje, u skladu sa stavom 1 ovog člana, dužan je da ispunjava zahtjeve propisane ovim zakonom, izuzev odredbi člana 14 stav 4 i čl. 19, 28, 29 i 31 ovog zakona. Za utvrđivanje ispunjenosti uslova iz stava 2 ovog člana i procjenu usklađenosti sa principima IOSCO za finansijske referentne vrijednosti ili principima IOSCO za PRAs, gdje je primjenljivo, ESMA može da uzme u obzir: 1) ocjenu nezavisnog eksternog revizora; ili 2) sertifikat koji izdaje nadležna institucija administratora u trećoj državi u kojoj je administrator smješten. Administrator može da ispuni ovu obavezu primjenom međunarodnih principa za finansijske referentne vrijednosti, pod uslovom da takva primjena bude ekvivalentna ispunjavanju zahtjeva iz ovog zakona, izuzev odredbi iz stava 2 ovog člana.	Potpuno usklađeno		

načelima IOSCO-a za PRA-ove, prema potrebi, nadležno tijelo referentne države članice može se osloniti na ocjenu neovisnog vanjskog revizora ili, kad administrator smješten u trećoj zemlji podliježe nadzoru, na potvrdu nadležnog tijela iz treće zemlje u kojoj je administrator smješten. Ako i u mjeri u kojoj administrator može dokazati da je referentna vrijednost koju pruža referentna vrijednost reguliranih podataka ili robna referentna vrijednost koja se ne temelji na podnošenjima doprinositelja od kojih su većina nadzirani subjekti, administrator nije obavezan ispuniti zahtjeve koji se ne primjenjuju na pružanje referentnih vrijednosti reguliranih podataka i robnih referentnih vrijednosti kao što je predviđeno člankom 17. odnosno člankom 19. stavkom 1.	Administrator može da ispuni ovu obavezu primjenom međunarodnih principa za finansijske referentne vrijednosti, pod uslovom da takva primjena bude ekvivalentna ispunjavanju zahtjeva iz ovog zakona, izuzev odredbi iz stava 2 ovog člana. Radi provjere ispunjenosti uslova iz st. 2 i 3 ovog člana, Komisija može da koristi procjenu nezavisnog eksternog revizora ili, ukoliko je administrator iz treće zemlje pod nadzorom, potvrdu nadležnog organa te treće zemlje. Ako administrator dokaže da je referentna vrijednost koju pruža regulisana referentna vrijednost bazirana na podacima ili referentnih vrijednosti roba koja nije zasnovana na podacima većine nadziranih subjekata, ne primjenjuju se zahtjevi koji nisu relevantni za pružanje takvih vrsta referentnih vrijednosti, u skladu sa odredbama člana 28 i člana 30 stav 1 ovog zakona Komisija može, radi provjere ispunjenosti uslova iz stava 2 i 3 ovog člana, da se osloni na ocjenu nezavisnog eksternog revizora ili, ako je administrator pod nadzorom u trećoj zemlji, na potvrdu nadležnog organa te treće zemlje.			
3. Administrator smješten u trećoj zemlji koji namjerava dobiti prethodno priznanje iz stavka 1. mora imati pravnog predstavnika s nastanom u njegovoj referentnoj državi članici. Pravni predstavnik jest fizička ili pravna osoba koja je smještena u Uniji, koju izričito imenuje administrator smješten u trećoj zemlji i koja u ime tog administratora djeluje prema nadležnim tijelima i svim osobama u Uniji u pogledu obveza administratora na temelju ove Uredbe. Pravni predstavnik zajedno s administratorom obavlja nadzornu	Priznavanje administratora iz treće zemlje Član 44 st. 9,10 i 11 Administrator iz treće zemlje koji traži prethodno priznanje mora da imenuje pravnog zastupnika u Crnoj Gori. Pravni zastupnik iz stava 8 ovog člana je fizičko ili pravno lice u Crnoj Gori koje je izričito imenovao administrator i koje djeluje u ime administratora prema nadležnim organima i drugim licima u Crnoj Gori u vezi sa obavezama administratora iz ovog zakona. Pravni zastupnik nadzire pružanje referentnih vrijednosti zajedno sa administratorom i odgovaran je Komisiji.	Potpuno usklađeno		

funkciju u pogledu administratorova pružanja referentne vrijednosti u skladu s ovom Uredbom te je u tom pogledu odgovoran nadležnom tijelu referentne države članice.				
4. Referentna država članica administratora smještenog u trećoj zemlji određuje se na sljedeći način: (a) kad je administrator dio grupe koja obuhvaća jednog nadziranog subjekta smještenog u Uniji, referentna država članica jest država članica u kojoj je smješten nadzirani subjekt. Za potrebe stavka 3. takav nadzirani subjekt bit će imenovan pravnim predstavnikom; (b) ako se točka (a) ne primjenjuje, kad je administrator dio grupe koja obuhvaća više od jednog nadziranog subjekta smještenog u Uniji, referentna država članica jest država članica u kojoj je smješten najveći broj nadziranih subjekata ili, u slučaju jednakog broja nadziranih subjekata, referentna država članica jest ona u kojoj je vrijednost finansijskih instrumenata, finansijskih ugovora ili investicijskih fondova koji se pozivaju na referentnu vrijednost najviša. Jedan od nadziranih subjekata smještenih u referentnoj državi članici određenoj u skladu s ovom točkom bit će imenovan pravnim predstavnikom za potrebe stavka 3.; (c) ako se ne primjenjuju ni točka (a) niti točka (b) ovog stavka, kad se referentna vrijednost ili referentne vrijednosti koje administrator pruža upotrebljavaju u jednoj državi članici ili više	Priznavanje administratora iz treće zemlje Član 44 stav 12 Određivanje države referentne za administratora iz treće zemlje vrši se na sljedeći način: 1) ako je administrator dio grupe koja sadrži jednog nadziranog subjekta u Crnoj Gori, država referentna je država u kojoj se taj nadzirani subjekt nalazi i taj nadzirani subjekt se imenuje kao pravni zastupnik; 2) ako tačka 1 ovog stava nije primjenjiva, a grupa sadrži više nadziranih subjekata u Crnoj Gori, država referentna je ona u kojoj je najveći broj nadziranih subjekata ili, ako je jednak broj, gdje je najveća vrijednost finansijskih instrumenata, ugovora ili investicionih fondova koji referenciraju referentnu vrijednost a jedan nadzirani subjekt iz te države imenuje se kao pravni zastupnik; 3) ako ni tačka 1 ni tačka 2 ovog stava nisu primjenjive, država referentna je država u kojoj je finansijski instrument koji referencira referentnu vrijednost prvi put listiran ili trgovan; 4) ako ni tač. 1, 2 i 3 ovog stava nisu primjenjive, država referentna je ona u kojoj je najveći broj nadziranih subjekata koji koriste referentnu vrijednost; 5) ako nijedna od prethodnih tačaka ovog stava nije primjenjiva, a administrator zaključuje ugovor sa nadziranom subjektom o korišćenju referentne vrijednosti, država referentna je država u kojoj se nadzirani subjekt nalazi.	Potpuno usklađeno		

njih u financijskim instrumentima koji su uvršteni u trgovanje na mjestu trgovanja kako je definirano u članku 4. stavku 1. točki 24. Direktive 2014/65/EU, referentna država članica je ona država članica u kojoj je financijski instrument u kojem se upotrebljava bilo koja od tih referentnih vrijednosti uvršten u trgovanje ili se njime prvi puta trgovalo te se njime i dalje trguje na mjestima trgovanja. Ako su relevantni financijski instrumenti uvršteni u trgovanje ili se njima prvi puta istodobno trgovalo na mjestima trgovanja u različitim državama članicama te se njima i dalje trguje, referentna država članica jest ona u kojoj je vrijednost financijskih instrumenata, financijskih ugovora ili investicijskih fondova, koji se pozivaju na referentnu vrijednost najviša; (d) ako se točke (a), (b) i (c) ne primjenjuju, kad nadzirani subjekti u više od jedne države članice upotrebljavaju jednu ili više referentnih vrijednosti koje pruža administrator, referentna država članica jest država članica u kojoj je smješten najveći broj takvih nadziranih subjekata, ili u slučaju jednakog broja nadziranih subjekata, referentna država članica jest ona u kojoj je vrijednost financijskih instrumenata, financijskih ugovora ili investicijskih fondova koji se pozivaju na referentnu vrijednost najviša; (e) ako se točke (a), (b), (c) i (d) ne primjenjuju i ako administrator s nadziranim subjektom sklopi sporazum o				
---	--	--	--	--

suglasnosti za korištenje referentne vrijednosti koju pruža, referentna država članica jest država članica u kojoj je smješten taj nadzirani subjekt.				
5. Administrator smješten u trećoj zemlji koji namjerava dobiti prethodno priznanje iz stavka 1. podnosi prijavu za priznanjem pri nadležnom tijelu svoje referentne države članice. Administrator koji podnosi prijavu pruža sve potrebne informacije kako bi se nadležno tijelo uvjerilo da je u trenutku priznanja uspostavio sve postupke potrebne za ispunjenje zahtjeva iz stavka 2. i dostavlja popis postojećih ili budućih referentnih vrijednosti koje se mogu upotrebljavati u Uniji te, ako je primjenjivo, navodi nadležno tijelo koje je odgovorno za njegov nadzor u trećoj zemlji. U roku od 90 radnih dana od primitka prijave iz prvog podstavka ovog stavka, nadležno tijelo provjerava jesu li uvjeti navedeni u stavcima 2., 3. i 4. ispunjeni. Ako nadležno tijelo smatra da uvjeti navedeni u stavcima 2., 3. i 4. nisu ispunjeni, odbija zahtjev za priznanjem i navodi razloge tog odbijanja. Dodatno, priznanje se ne izdaje ako nisu ispunjeni dodatni uvjeti: (a) ako administrator smješten u trećoj zemlji podliježe nadzoru, u skladu s regulatornim tehničkim standardima donesenim na temelju članka 30. stavka 5. uspostavlja se odgovarajuća suradnja između nadležnog tijela referentne države članice i nadležnog tijela	Priznavanje administratora iz treće zemlje Član 44 st.13, 14 i 15 Administrator iz treće zemlje podnosi Komisiji zahtjev za priznanje i dužan je da dostavi sve informacije potrebne da Komisija potvrdi da su uspostavljeni svi potrebni aranžmani za ispunjenje zahtjeva iz st. 2 i 3 ovog člana, kao i listu referentnih vrijednosti koje mogu biti korištene u Crnoj Gori, te, ako je primjenjivo, nadležnog nadzornog organa u trećoj zemlji. Komisija provjerava, u roku od 90 radnih dana od prijema zahtjeva, da li su ispunjeni uslovi iz st. 2 do 6 ovog člana i u slučaju da Komisija utvrdi da uslovi nisu ispunjeni, odbija zahtjev za priznanje i obrazlaže razloge odbijanja. Dodatni uslovi za priznavanje administratora iz treće zemlje su da: 1) je administrator pod nadzorom, i da je uspostavljen odgovarajući aranžman o saradnji između Komisije i nadležnog organa treće zemlje radi efikasne razmjene informacija; 2) zakonodavstvo ili regulatorne odredbe treće zemlje ne ometaju efikasno izvršavanje nadzornih funkcija Komisije.	Potpuno usklađeno		

treće zemlje u kojoj je administrator smješten kako bi se osigurala učinkovita razmjena informacija kojom će se nadležnom tijelu omogućiti izvršavanje njegovih dužnosti u skladu s ovom Uredbom; (b) nadležno tijelo nije zakonima ili drugim propisima treće zemlje u kojoj je smješten administrator ni, ako je to primjenjivo, ograničenjima nadzornih i istražnih ovlasti nadzornih tijela te treće zemlje spriječeno da učinkovito obavlja nadzorne funkcije na temelju ove Uredbe.				
6. Ako nadležno tijelo države članice smatra da administrator smješten u trećoj zemlji pruža referentnu vrijednost koja ispunjava uvjete za značajne ili neznajne referentne vrijednosti, kao što je predviđeno člancima 24. i 26., ono o tome bez nepotrebnog odgađanja obavještava ESMA-u. Takvu svoju ocjenu potkrjepljuje informacijama koje je pružio administrator u odgovarajućoj prijavi za priznanje. U roku od jednog mjeseca od primitka obavijesti iz prvog podstavka, ESMA izdaje mišljenje nadležnom tijelu o vrsti referentne vrijednosti i zahtjevima koji se primjenjuju na njezino pružanje, kao što je predviđeno člancima 24., 25. i 26. U tom se mišljenju može osobito razmotriti pitanje smatra li ESMA da su uvjeti za takvu vrstu ispunjeni na temelju informacija koje je administrator pružio u prijavi za priznanje. Razdoblje iz stavka 5. suspendira se od datuma na koji ESMA primi obavijest sve	Priznavanje administratora iz treće zemlje Član 44 stav 16 Ako Komisija utvrdi da referentna vrijednost iz treće zemlje ispunjava kriterijume značajne ili neznajne referentne vrijednosti, obavještava o tome relevantni nadležni organ i podržava procjenu informacijama iz zahtjeva za priznanje.	Potpuno usklađeno.		

dok ESMA ne izda mišljenje u skladu s ovim stavkom. Ako nadležno tijelo referentne države članice predlaže davanje priznanja protivno mišljenju ESMA-e iz drugog podstavka, ono o tome obavješćuje ESMA-u i navodi svoje razloge. ESMA objavljuje činjenicu da nadležno tijelo ne poštuje ili ne namjerava poštovati njezino mišljenje. ESMA može također za svaki slučaj posebno odlučiti objaviti razloge nepoštovanja njezina mišljenja koje je dostavilo nadležno tijelo. Dotično nadležno tijelo se prethodno obavještava o takvoj objavi.				
7. Nadležno tijelo referentne države članice u roku od pet radnih dana obavješćuje ESMA-u o svakoj odluci o priznanju administratora smještenog u trećoj zemlji, prilaže popis referentnih vrijednosti koje pruža taj administrator i koje se mogu upotrebljavati u Uniji te, ako je primjenjivo, navodi nadležno tijelo koje je u trećoj zemlji odgovorno za njegov nadzor.	Priznavanje administratora iz treće zemlje Član 44 stav 17 Komisija pravilima propisuje oblik, sadržaj i način podnošenja zahtjeva za priznanje administratora iz treće zemlje, kao i način dostavljanja podataka i informacija potrebnih za odlučivanje o zahtjevu.	Potpuno usklađeno		
8. Nadležno tijelo referentne države članice suspendira ili, prema potrebi, povlači priznanje dano u skladu sa stavkom 5. ako ima utemeljene razloge, na temelju dokumentiranih dokaza, smatrati da administratorovo postupanje dovodi u pitanje interese korisnika referentne vrijednosti odnosno pravilno funkcioniranje tržišta ili da je administrator teško povrijedio odgovarajuće zahtjeve utvrđene u ovoj Uredbi ili da je dao lažne	Priznavanje administratora iz treće zemlje Član 44 stav 18 Komisija može da obustavi ili povuče priznanje administratora iz treće zemlje ako postoje opravdani razlozi, zasnovani na dokumentovanim dokazima, da administrator djeluje štetno po korisnike referentnih vrijednosti, narušava uredno funkcionisanje tržišta, ili je dao lažne podatke za sticanje priznanja.	Potpuno usklađeno		

izjave ili koristio druge protuzakonite načine kako bi ishodio priznanje.				
9.ESMA može izraditi nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi odredila oblik i sadržaj prijave iz stavka 5. i, osobito, način na koji se predstavljaju informacije koje se zahtijevaju u skladu sa stavkom 6. U slučaju izrade takvog nacrta regulatornih tehničkih standarda, ESMA ga podnosi Komisiji. Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje regulatornih tehničkih standarda iz podstavka 1. u skladu s postupkom utvrđenim u člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članak 33. Prihvaćanje referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji 1.Administrator smješten u Uniji koji je odobren ili registriran u skladu s člankom 34., ili bilo koji drugi nadzirani subjekt smješten u Uniji s jasno utvrđenom ulogom unutar kontrolnog okvira ili okvira odgovornosti administratora iz treće zemlje koji može djelotvorno pratiti pružanja referentnih vrijednosti, može zatražiti od relevantnog nadležnog tijela da prihvati referentnu vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti koji su pruženi u trećoj zemlji za upotrebu u Uniji, pod uvjetom da su ispunjeni svi sljedeći uvjeti: (a) administrator koji donosi odluku o prihvatanju ili drugi nadzirani subjekt provjerio je i svom nadležnom tijelu može kontinuirano dokazivati da pružanje referentne vrijednosti ili obitelji	Prihvaćanje referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji Član 45 stav 1 Administrator sa sjedištem u Crnoj Gori koji je ovlašten ili registrovan u skladu sa članom 46 ovog zakona, ili drugi nadzirani subjekt sa sjedištem u Crnoj Gori koji ima jasnu i definisanu ulogu u okviru kontrole ili odgovornosti administratora iz treće zemlje, a koji je u mogućnosti da efektivno prati pružanje referentne vrijednosti, može da podnese zahtjev Komisiji za prihvatanje (endorsiranje) referentne vrijednosti ili grupe referentnih vrijednosti koje pruža administrator iz treće zemlje, pod uslovom da su ispunjeni sljedeći uslovi: 1)administrator ili drugi nadzirani subjekt koji donosi odluku o prihvatanju je provjerio i sposoban je da kontinuirano dokazuje Komisiji da pružanje referentne vrijednosti ili grupe referentnih vrijednosti koje se prihvataju ispunjava, obavezno ili dobrovoljno, zahtjeve koji su najmanje jednako strogi kao zahtjevi ovog zakona; 2)administrator ili drugi nadzirani subjekt koji donosi odluku o prihvatanju posjeduje potrebnu stručnost da efektivno nadzire pružanje referentne vrijednosti u trećoj zemlji i upravlja povezanim rizicima;	Potpuno usklađeno		

referentnih vrijednosti ispunjava, na obveznoj ili dobrovoljnoj osnovi, zahtjeve koji su barem jednako strogi kao zahtjevi ove Uredbe; (b) administrator ili drugi nadzirani subjekt koji donosi odluku o prihvatanju dovoljno je stručan za djelotvorno provođenje radnje nadzora nad pružanjem referentnih vrijednosti u trećoj zemlji i za upravljanje povezanim rizicima; (c) postoji objektivni razlog da se referentna vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti pružaju u trećoj zemlji i da se ta referentna vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti prihvaćaju za upotrebu u Uniji. Za potrebe točke (a) pri ocjenjivanju ispunjava li pružanje referentne vrijednosti, ili obitelji referentnih vrijednosti koje treba prihvatiti, zahtjeve koji su barem jednako strogi kao zahtjevi ove Uredbe, nadležno tijelo može uzeti u obzir bi li usklađenost pružanja referentne vrijednosti ili obitelji referentnih vrijednosti s načelima IOSCO-a za financijske referentne vrijednosti ili s načelima IOSCO-a za PRA-ove, prema potrebi, bila istovrijedna ispunjavanju zahtjeva iz ove Uredbi.	3) postoji objektivni razlog da se određena referentna vrijednost ili grupa referentnih vrijednosti pruža u trećoj zemlji i da se takva referentna vrijednost prihvata za korišćenje u Crnoj Gori.			
2. Administrator ili drugi nadzirani subjekt koji podnosi prijavu za prihvatanjem iz stavka 1. mora dostaviti sve potrebne informacije kako bi se nadležno tijelo uvjerilo da su u trenutku podnošenja prijave ispunjeni svi uvjeti iz tog stavka.	Prihvatanje referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji Član 45 stav 2 Administrator ili drugi nadzirani subjekt koji podnosi zahtjev za prihvatanje dužan je da dostavi Komisiji sve potrebne informacije radi dokazivanja da su uslovi iz stava 1 ovog člana ispunjeni u trenutku podnošenja zahtjeva.	Potpuno usklađeno		

3.Relevantno nadležno tijelo dužno je u roku od 90 radnih dana od zaprimanja prijave iz stavka 1. razmotriti prijavu i donijeti odluku kojom prihvatanje odobrava ili ga odbija. Nadležno tijelo o prihvaćenoj referentnoj vrijednosti ili prihvaćenoj obitelji referentnih vrijednosti obavještava ESMA-u.	Prihvatanje referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji Član 45 st. 3 i 4 Komisija donosi rješenje o odobrenju ili odbijanju zahtjeva za prihvatanje u roku od 90 radnih dana od dana prijema potpunog zahtjeva. Komisija o prihvaćenoj referentnoj vrijednosti ili prihvaćenoj grupi referentnih vrijednosti obavještava ESMA-u.	Potpuno usklađeno		
4.Prihvaćena referentna vrijednost ili prihvaćena obitelj referentnih vrijednosti smatraju se referentnom vrijednošću ili obitelji referentnih vrijednosti koje pruža administrator ili drugi nadzirani subjekt koji donosi odluku o prihvatanju. Administrator ili drugi nadzirani subjekt koji donosi odluku o prihvatanju neće se koristiti prihvaćanjem u svrhu izbjegavanja ispunjavanja zahtjeva ove Uredbe.	Prihvatanje referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji Član 45 st. 5 i 6 Prihvaćena referentna vrijednost ili prihvaćena grupa referentnih vrijednosti smatra se referentnom vrijednošću koju pruža administrator ili drugi nadzirani subjekt koji je izvršio prihvatanje. Administrator ili drugi nadzirani subjekt ne smije da donosi odluku o prihvatanju referentne vrijednosti ili prihvatanju grupe referentnih vrijednosti radi izbjegavanja primjene zahtjeva ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
5.Administrator ili drugi nadzirani subjekt koji je prihvatio referentnu vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji u cijelosti zadržava odgovornost za tu referentnu vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti i za ispunjavanje obveza koje proizlaze iz ove Uredbe.	Prihvatanje referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji Član 45 stav 7 Administrator ili drugi nadzirani subjekt koji je izvršio prihvatanje referentne vrijednosti ili prihvatanje grupe referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji snosi punu odgovornost za te referentne vrijednosti i za njihovu usklađenost sa obavezama iz ovog zakona.	Potpuno usklađeno		
6.Kada nadležno tijelo administratora ili drugog nadziranog subjekta koji je donio odluku o prihvatanju zbog opravdanih razloga smatra da uvjeti utvrđeni u stavku 1. ovog članka više nisu ispunjeni, ima ovlasti zahtijevati od administratora ili drugog nadziranog subjekta koji je donio odluku o prihvatanju da prestane s	Prihvatanje referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji Član 45 st. 8 i 9 Ako Komisija ima osnovane razloge da smatra da uslovi iz stava 1. ovog članka više nisu ispunjeni, može da zahtijeva od administratora ili drugog nadziranog subjekta da obustavi prihvatanje i o tome obavještava javnost i ESMA-u. Na prestanak prihvatanja shodno se primjenjuju odredbe člana 28 ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

prihvaćanjem i o tome obavještava ESMA-u. U slučaju prestanka prihvaćanja primjenjuje se članak 28.				
7. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 49. u vezi s mjerama kojima se utvrđuju uvjeti na temelju kojih relevantna nadležna tijela mogu ocijeniti postoji li objektivan razlog za pružanje referentne vrijednosti ili obitelji referentnih vrijednosti u trećoj zemlji i za njihovo prihvaćanje za upotrebu u Uniji. Komisija pritom uzima u obzir okolnosti poput posebnosti predmetnog tržišta ili gospodarske stvarnosti koje se namjerava mjeriti referentnom vrijednošću, potrebe da se referentne vrijednosti pružaju u blizini tog tržišta ili gospodarske stvarnosti, potrebe da se referentne vrijednosti pružaju u blizini doprinositelja, fizičke dostupnosti ulaznih podataka zbog različitih vremenskih zona i posebnih vještina potrebnih za pružanje referentnih vrijednosti.	Prihvatanje referentnih vrijednosti pruženih u trećoj zemlji Član 45 stav 10 Bliže uslove pod kojima Komisija ocjenjuje da postoji objektivan razlog za pružanje referentne vrijednosti u trećoj zemlji i njeno prihvatanje za korišćenje u Crnoj Gori, uzimajući u obzir specifičnosti relevantnog tržišta ili ekonomske stvarnosti, dostupnost ulaznih podataka, vremenske zone i posebne stručne zahtjeve u vezi sa pružanjem referentne vrijednosti propisuje Komisija.	Potpuno usklađeno		
GLAVA VI. ODOBRENJE, REGISTRACIJA I NADZOR ADMINISTRATORA POGLAVLJE 1. Odobrenje i registracija Članak 34. Odobrenje i registracija administratora 1. Fizička ili pravna osoba smještena u Uniji koja namjerava djelovati kao administrator podnosi prijavu nadležnom tijelu navedenom u članku 40. države članice u kojoj je ta osoba smještena kako bi dobila: (a) odobrenje, ako pruža ili namjerava pružati indekse koji se upotrebljavaju ili ih	Odobrenje i registracija administratora Član 46 stav 1 Pravno lice sa sjedištem u Crnoj Gori koje namjerava da obavlja poslove administratora podnosi Komisiji zahtjev za: 1) odobrenje, ukoliko obezbjeđuje ili namjerava da obezbjeđuje indekse koji se koriste ili su namijenjeni da se koriste kao referentne vrijednosti u smislu ovog zakona; 2) registraciju, ukoliko je riječ o nadziranom subjektu, osim administratora, koji obezbjeđuje ili namjerava da obezbjeđuje indekse koji se koriste ili su namijenjeni da se koriste kao referentne vrijednosti u smislu ovog zakona, pod uslovom da obavljanje te	Potpuno usklađeno		

se namjerava upotrebljavati kao referentne vrijednosti u smislu ove Uredbe; (b) registraciju, ako je ta osoba nadzirani subjekt, koji nije administrator, a koji pruža indekse koji se upotrebljavaju ili se namjeravaju upotrebljavati kao referentne vrijednosti u smislu ove Uredbe, pod uvjetom da djelatnost pružanja referentne vrijednosti nije spriječena sektorskim propisima koji se primjenjuje na nadzirani subjekt te da se nijedan pruženi indeks ne bi smatrao ključnom referentnom vrijednošću; ili (c) registraciju, ako pruža ili namjerava pružati samo one indekse koji bi se smatrali neznajnim referentnim vrijednostima.	djelatnosti nije spriječeno posebnim propisom kojim se uređuje rad tog subjekta i da nijedan od obezbijeđenih indeksa ne predstavlja značajnu referentnu vrijednost; 3) registraciju, ukoliko obezbjeđuje ili namjerava da obezbjeđuje isključivo indekse koji se smatraju beznačajnim referentnim vrijednostima.			
2. Odobreni ili registrirani administrator u svakom trenutku mora poštovati uvjete navedene u ovoj Uredbi i izvješćivati nadležno tijelo o svim njezinim bitnim promjenama.	Odobrenje i registracija administratora Član 46 stav 2 Administrator kome je izdato odobrenje ili izvršena registracija dužan je da u svakom trenutku ispunjava uslove propisane ovim zakonom i da o svakoj bitnoj promjeni obavijesti Komisiju.	Potpuno usklađeno		
3. Prijava iz stavka 1. podnosi se u roku od 30 radnih dana od kada se nadzirani subjekt suglasi da će se indeks koji pruža podnositelj prijave upotrebljavati kao referenca za financijski instrument ili financijski ugovor ili za mjerenje uspješnosti investicijskog fonda.	Odobrenje i registracija administratora Član 46 stav 3 Zahtjev iz stava 1 ovog člana podnosi se u roku od 30 radnih dana od dana zaključenja ugovora nadziranog subjekta o korišćenju indeksa koji obezbjeđuje podnositelj zahtjeva, kao reference za financijski instrument ili financijski ugovor, odnosno za mjerenje uspješnosti investicionog fonda.	Potpuno usklađeno		
4. Podnositelj prijave pruža sve potrebne informacije kako bi se nadležno tijelo uvjerilo da podnositelj prijave u trenutku izdavanja odobrenja ili registracije ima uspostavljene sve potrebne aranžmane za	Odobrenje i registracija administratora Član 46 stav 4 Podnositelj zahtjeva je dužan da dostavi svu potrebnu dokumentaciju i informacije kojima se potvrđuje da je, u trenutku podnošenja zahtjeva, uspostavio sve aranžmane potrebne za ispunjavanje uslova propisanih ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		

Ispunjavanje zahtjeva utvrđenih ovom Uredbom.				
5.Relevantno nadležno tijelo ocjenjuje potpunost prijave u roku od 15 radnih dana od primitka prijave i o tome obavještuje podnosioca prijave. Ako zahtjev nije potpun, podnositelj prijave dostavlja dodatne informacije koje zatraži relevantno nadležno tijelo. Rok naveden u ovom stavku teče od dana kada podnositelj zahtjeva pruži te dodatne informacije.	Odobrenje i registracija administratora Član 46 st.5,6 i 7 Komisija je dužna da, u roku od 15 radnih dana od dana prijema zahtjeva, ocijeni da li je zahtjev potpun i da o tome obavijesti podnosioca. Ako zahtjev nije potpun, podnosilac je dužan da dostavi dodatne informacije koje Komisija zahtjeva. Rokovi iz st. 4, 5 i 6 ovog člana računaju se od dana dostavljanja traženih informacija.	Potpuno usklađeno		
6.Relevantno nadležno tijelo: (a) ispituje prijavu za odobrenjem i donosi odluku kojom odobrava ili odbija odobrenja podnosioca prijave u roku od 4 mjeseca od primitka potpune prijave; (b) ispituje prijavu za registracijom i donosi odluku o registraciji ili odbijanju registracije podnosioca prijave u roku od 45 radnih dana od primitka potpune prijave. U roku od pet dana od donošenja odluke iz prvog podstavka nadležno tijelo o tome obavještuje podnosioca prijave. Ako nadležno tijelo odbije odobriti ili registrirati podnosioca prijave, mora tu odluku obrazložiti.	Odobrenje i registracija administratora Član 46 stav 8 Komisija je dužna da: 1)odluči o zahtjevu za odobrenje i donese rješenje o odobravanju ili odbijanju odobrenja u roku od četiri mjeseca od dana prijema potpunog zahtjeva; 2)odluči o zahtjevu za registraciju i donese rješenje o registraciji ili odbijanju registracije u roku od 45 radnih dana od dana prijema potpunog zahtjeva.	Potpuno usklađeno		
7.Nadležno tijelo obavještuje ESMA-u o svim odlukama o odobrenju ili registraciji podnosioca prijave u roku od pet dana od dana donošenja te odluke.	Odobrenje i registracija administratora Član 46 st. 9 i 10 Komisija je dužna da u roku od pet radnih dana od dana donošenja rješenja iz alineje 1 stav 8 ovog člana o tome obavijesti podnosioca zahtjeva, a u slučaju odbijanja zahtjeva, rješenje mora da sadrži obrazloženje razloga za odbijanje.	Potpuno usklađeno		

	Komisija je dužna da u roku od pet radnih dana od dana donošenja rješenja o odobrenju ili registraciji obavijesti ESMA-u i objavi odluku na svojoj internet stranici.			
8.ESMA izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda kako bi se dodatno odredile informacije koje treba navesti u prijavi za odobrenjem i u prijavi za registracijom, uzimajući pritom u obzir da su odobrenje i registracija materijalno različiti postupci pri čemu odobrenje iziskuje temeljitiju procjenu prijave koju je podnio administrator, načelo proporcionalnosti, prirodu nadziranih subjekata koji podnose prijavu za registracijom u skladu sa stavkom 1. točkom (b). te troškove podnositelja zahtjeva i nadležnih tijela. ESMA Komisiji podnosi te nacрте regulatornih tehničkih standarda do 1. travnja 2017. Komisiji se delegira ovlast donošenja regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s postupkom utvrđenim člancima od 10. do 14. Uredbe (EU) br. 1095/2010.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članak 35. Povlačenje ili suspenzija odobrenja ili registracije 1.Nadležno tijelo može povući ili suspendirati odobrenje ili registraciju administratora: (a) ako se administrator izričito odrekne odobrenja ili registracije ili tijekom proteklih 12 mjeseci nije pružao referentne vrijednosti; (b) ako je administratoru dano odobrenje ili registracija ili ako je prihvatio referentnu vrijednost na temelju lažnih izjava ili na drugi protuzakonit način; (c) ako	Poništenje ili privremena obustava odobrenja ili registracije Član 47 stav 1 Komisija može da poništi ili privremeno obustavi odobrenje ili registraciju administratora ako administrator: 1)izričito odustane od odobrenja ili registracije ili u prethodnih 12 mjeseci nije obezbijedio nijednu referentnu vrijednost; 2)pribavi odobrenje ili registraciju, ili potvrdi referentnu vrijednost, na osnovu neistinitih navoda ili na drugi nezakonit način; 3)više ne ispunjava uslove na osnovu kojih je dobio odobrenje ili registraciju; ili 4)teško ili ponovljeno krši odredbe ovog zakona.	Potpuno usklađeno		

administrator više ne ispunjava uvjete na temelju kojih mu je dato odobrenje ili registracija; ili (d) ako je administrator teško ili opetovano kršio odredbe ove Uredbe.				
2. Nadležno tijelo obavještuje ESMA-u o svojoj odluci u roku od pet radnih dana od donošenja te odluke. ESMA bez odlaganja ažurira registar iz članka 36.	Poništenje ili privremena obustava odobrenja ili registracije Član 47 stav 2 Komisija obavještava ESMA-u i obezbjeđuje javnu dostupnost rješenja o poništenju ili privremenoj obustavi odobrenja ili registracije administratora u roku od pet radnih dana od donošenja rješenja.	Potpuno usklađeno		
3. Nakon donošenja odluke o suspenziji odobrenja ili registracije administratora i kada bi prestanak pružanja referentne vrijednosti imao za posljedicu slučaj više sile ili bi se njime učinilo nemogućima ili prekršilo uvjete financijskog ugovora, financijskog instrumenta ili pravila investicijskog fonda koji se pozivaju na referentnu vrijednost, kako je navedeno u delegiranom aktu donesenom na temelju članka 51. stavka 6., relevantno nadležno tijelo države članice u kojoj je administrator smješten može dopustiti pružanje dotične referentne vrijednosti sve dok se odluka o suspenziji ne povuče. Tijekom tog razdoblja nadzirani subjekti smiju upotrebljavati referentnu vrijednost samo za financijske ugovore, financijske instrumente i investicijske fondove koji se na nju već pozivaju.	Poništenje ili privremena obustava odobrenja ili registracije Član 47 st. 3 i 4 Nakon donošenja rješenja o privremenoj obustavi odobrenja ili registracije administratora, ukoliko bi prestanak obezbeđivanja referentne vrijednosti imao za posljedicu nastupanje više sile, onemogućio ili na drugi način doveo do povrede odredaba financijskog ugovora ili financijskog instrumenta, ili pravila investicionog fonda koji koristi tu referentnu vrijednost, Komisija može da dozvoli nastavak obezbeđivanja referentne vrijednosti do ukidanja rješenja o privremenoj obustavi. U slučaju iz stava 4 ovog člana korišćenje referentne vrijednosti od strane nadziranih subjekata dozvoljeno je samo za financijske ugovore, financijske instrumente i investicione fondove koji su već vezani za tu referentnu vrijednost.	Potpuno usklađeno		
4. Nakon donošenja odluke o povlačenju odobrenja ili registracije administratora primjenjuje se članak 28. stavak 2.	Poništenje ili privremena obustava odobrenja ili registracije Član 47 stav 5	Potpuno usklađeno		

	Nakon donošenja odluke o poništenju odobrenja ili registracije administratora, primjenjuju se odredbe člana 39 st. 4 do 7 ovog zakona.			
Članak 36. Registar administratora i referentnih vrijednosti 1.ESMA sastavlja i održava javni registar u kojemu su sadržane sljedeće informacije: (a) identiteti odobrenih ili registriranih administratora u skladu s člankom 34. kao i nadležnih tijela odgovornih za nadzor nad njima; (b) identiteti administratora koji ispunjavaju uvjete utvrđene u članku 30. stavku 1., popis referentnih vrijednosti iz članka 30. stavka 1. točke (c) i nadležna tijela u trećim zemljama koja su odgovorna za nadzor nad njima; (c) identiteti administratora koji su priznati u skladu s člankom 32., popis referentnih vrijednosti navedenih u članku 32. stavku 7. i, ako je primjenjivo, nadležna tijela u trećim zemljama koja su odgovorna za nadzor nad njima; (d) referentne vrijednosti prihvaćene u skladu s postupkom utvrđenim u članku 33., identiteti njihovih administratora, i identiteti administratora ili nadziranih subjekata koji su ih prihvatili. 2.Registar iz stavka 1. dostupan je javnosti na internetskim stranicama ESMA-e i prema potrebi se redovito ažurira.	Registar administratora i referentnih vrijednosti Član 48 Komisija uspostavlja i vodi javni registar administratora i referentnih vrijednosti koji sadrži sljedeće podatke: 1)podaci o administratoru kojima je izdato odobrenje ili izvršena registracija u skladu sa članom 46 ovog zakona, kao i podatke o nadzoru nad tim administratorima; 2)identitet administratora koji ispunjavaju uslove propisane članom 46 stav 1 ovog zakona, kao i listu referentnih vrijednosti iz člana 46 stav 1 tačka 3 ovog zakona i nadležna tijela trećih država koja vrše nadzor nad tim administratorima; 3)identitet administratora koji su stekli priznanje u skladu sa članom 44 ovog zakona, listu referentnih vrijednosti iz člana 44 stav 7 ovog zakona i, kad je primjenjivo, nadležna tijela trećih država koja vrše nadzor nad tim administratorima; 4)referentne vrijednosti koje su potvrđene u skladu sa članom 45 ovog zakona, identitet njihovih administratora, kao i identitet administratora ili nadziranih subjekata koji su izvršili potvrdu. Registar iz stava 1 ovog člana je javno dostupan na internet stranici Komisije i ažurira se bez odlaganja, shodno potrebi. Komisija je dužna da o podacima iz stava 1 ovog člana obavještava ESMA-u.	Potpuno usklađeno		
POGLAVLJE 2. Suradnja u pogledu nadzora Članak 37. Delegiranje zadaća između nadležnih tijela 1.Nadležno tijelo može delegirati zadaće koje ima na temelju ove	Saradnja nadležnih organa Član 49 st. 1 i 2 Komisija može, uz prethodnu saglasnost nadležnog organa druge države članice sa kojim ostvaruje saradnju u skladu sa ovim zakonom,	Potpuno usklađeno		

Uredbe nadležnom tijelu druge države članice uz prethodnu suglasnost u skladu s člankom 28. Uredbe (EU) br. 1095/2010. Nadležna tijela obavješćuju ESMA-u o svakom prijedlogu delegiranja 60 dana prije nego što počne proizvoditi učinke.	da povjeri tom organu obavljanje pojedinih poslova iz svoje nadležnosti utvrđene ovim zakonom. Komisija je dužna da o namjeri povjeravanja poslova iz stava 1 ovog člana obavijesti ESMA-u najmanje 60 dana prije nego što povjeravanje počne da se primjenjuje.			
2. Nadležno tijelo može delegirati ESMA-i neke zadaće koje ima na temelju ove Uredbe ako se tako dogovore.	Saradnja nadležnih organa Član 49 stav 3 Komisija može, uz suglasnost ESMA-e da povjeri nadležnom organu iz stava 1 ovog člana obavljanje pojedinih poslova iz svoje nadležnosti utvrđene ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
3. ESMA obavješćuje države članice o prijedlogu delegiranja u roku od sedam dana. ESMA objavljuje detalje dogovorenog delegiranja u roku od pet radnih dana od obavijesti.	Saradnja nadležnih organa Član 49 st. 4 i 5 ESMA obavještava države članice o predloženom povjeravanju u roku od sedam dana od dana prijema obavještenja, a podatke o svakom zaključenom povjeravanju objavljuje u roku od pet radnih dana od dana obavještenja. Komisija je dužna da bez odlaganja obavijesti ESMA-u o svakoj odluci kojom se povjeravanje poslova odobrava, mijenja ili prestaje da važi.	Potpuno usklađeno		
Članak 38. Objava informacija druge države članice Nadležno tijelo može objaviti informacije primljene od drugog nadležnog tijela samo ako je: (a) od drugog nadležnog tijela zaprimilo pisanu suglasnost, a informacije se objavljuju samo u svrhu za koju postoji suglasnost drugog nadležnog tijela; ili (b) takva objava potrebna zbog pravnog postupka.	Otkrivanje informacija primljenih od nadležnog organa druge države Član 50 Komisija može da otkrije informacije koje je primila od nadležnog organa druge države članice samo ako je: 1) prethodno pribavila pismenu suglasnost tog organa i ako se informacije otkrivaju isključivo u svrhe za koje je taj organ dao suglasnost; ili 2) takvo otkrivanje neophodno radi vođenja ili sprovođenja sudskog postupka. Komisija je dužna da o svakom otkrivanju informacija iz stava 1 ovog člana obavijesti nadležni organ koji je informacije dostavio, kao i ESMA-u.	Potpuno usklađeno		
Članak 39. Suradnja u izravnim nadzorima i istragama 1. Nadležno tijelo može zatražiti	Saradnja u sprovođenju nadzora Član 51 st. 1 i 2	Potpuno usklađeno		

pomoć drugog nadležnog tijela u vezi s izravnim nadzorima ili istragama. Nadležno tijelo koje zaprimi takav zahtjev surađuje u mjeri u kojoj je to moguće i primjereno.	Komisija može da zatraži pomoć nadležnog organa druge države članice u vezi sa sprovođenjem neposrednog nadzora ili istrage. Nadležni organ koji primi zahtjev dužan je da, u mjeri u kojoj je to moguće i primjereno, surađuje u sprovođenju nadzora ili istrage.			
2. Nadležno tijelo koje upućuje zahtjev iz stavka 1. o tome obavješćuje ESMA-u. U slučaju istrage ili nadzora s prekograničnim učinkom nadležna tijela mogu zatražiti da ESMA koordinira izravni nadzor ili istragu.	Saradnja u sprovođenju nadzora Član 51 st. 3 i 4 Komisija je dužna da o podnošenju zahtjeva iz stava 1 ovog člana obavijesti ESMA-u. U slučaju nadzora ili istrage na licu mjesta koji ima prekogranični karakter, nadležni organi mogu zatražiti od ESMA-e da koordinira sprovođenje takvog nadzora ili istrage.	Potpuno usklađeno		
3. Ako nadležno tijelo zaprimi zahtjev drugog nadležnog tijela da provede izravni nadzor ili istragu, ono može: (a) provesti izravni nadzor ili istragu; (b) dopustiti nadležnom tijelu koje je podnijelo zahtjev da sudjeluje u izravnom nadzoru ili istrazi; (c) imenovati revizore ili stručnjake za podršku izravnom nadzoru ili istrazi ili za njihovu provedbu.	Saradnja u sprovođenju nadzora Član 51 st. 5 i 6 Kada Komisija primi zahtjev od nadležnog organa druge države članice da sprovede nadzor ili istragu na licu mjesta, može da: 1) sprovede nadzor ili istragu na licu mjesta samostalno; 2) omogući nadležnom organu koji je podnio zahtjev da učestvuje u sprovođenju nadzora ili istrage na licu mjesta; ili 3) angažuje revizore ili druge stručnjake radi pružanja podrške ili sprovođenja nadzora ili istrage na licu mjesta. Komisija je dužna da o sprovedenim aktivnostima iz stava 5 ovog člana obavijesti nadležni organ koji je podnio zahtjev, kao i ESMA-u.	Potpuno usklađeno		
POGLAVLJE 3. Uloga nadležnih tijela Članak 40. Nadležna tijela 1. Svaka država članica imenuje relevantno tijelo nadležno za administratore i nadzirane subjekte odgovorno za obavljanje zadaća iz ove Uredbe i o tome obavješćuje Komisiju i ESMA-u.	Nadležni organi Član 52 st. 1 i 4 Za sprovođenje poslova i ovlaštenja utvrđenih ovim zakonom, u odnosu na administratore i nadzirane subjekte, nadležni organ u Crnoj Gori je Komisija za tržište kapitala. Komisija je dužna da bez odlaganja obavijesti Evropsku komisiju i ESMA-u o svakom imenovanju, promjeni ili prestanku nadležnosti organa iz stava 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
2. Kada država članica odredi više od jednog nadležnog tijela, ona jasno određuje njihove uloge i određuje jedno tijelo koje je odgovorno za koordinaciju suradnje i	Nadležni organi Član 52 stav 2 Ako se za sprovođenje pojedinih odredaba ovog zakona odrede i drugi nadležni organi, potrebno je da se jasno utvrdi i razgraniči	Potpuno usklađeno		

razmjenu informacija s Komisijom, ESMA-om i drugim nadležnim tijelima država članica.	njihova nadležnost i međusobni odnosi, kao i da se odredi jedan organ koji će biti odgovoran za koordinaciju saradnje i razmjenu informacija sa Evropskom komisijom, ESMA-om i nadležnim organima drugih država članica.			
3.ESMA objavljuje na svojoj internetskoj stranici popis nadležnih tijela određenih u skladu sa stavcima 1. i 2.	Nadležni organi Član 52 stav 3 ESMA objavljuje na svojoj internet stranici spisak nadležnih organa određenih u skladu sa st. 1 i 2 ovog člana. Komisija je dužna da bez odlaganja obavijesti Evropsku komisiju i ESMA-u o svakom imenovanju, promjeni ili prestanku nadležnosti organa iz stava 1 ovog člana.	Potpuno usklađeno		
Članak 41. Ovlašći nadležnih tijela 1.Da bi ispunila zadaće koje imaju na temelju ove Uredbe, nadležna tijela raspolažu, u skladu s nacionalnim propisima, barem sljedećim nadzornim i istražnim ovlastima: (a) imaju pristup svakom dokumentu i drugim podacima u bilo kojem obliku te dobivaju ili izrađuju njihovu presliku; (b) traže ili zahtijevaju informacije od svake osobe uključene u pružanje referentne vrijednosti i doprinošenje referentnoj vrijednosti, što uključuje i sve pružatelje usluga kojima su izdvojene funkcije, usluge ili aktivnosti u pružanju referentne vrijednosti kao što je predviđeno člankom 10., kao i od njihovih nadležnih tijela, i prema potrebi pozivaju i ispituju te osobe s ciljem dobivanja informacija; (c) traže informacije u vezi s robnim referentnim vrijednostima, od doprinositelja na povezanim promptnim tržištima u skladu sa standardiziranim obrascima i izvješćima o transakcijama, ako su primjenjivi, i imaju izravan pristup	Ovlašćenja nadležnog organa Član 53 stav 1 Radi izvršavanja svojih dužnosti iz ovog zakona, Komisija u skladu sa odredbama člana 52 stav 2 ovog zakona ima sljedeća ovlašćenja za nadzor i ispitivanje: 1) pristup svakom dokumentu i podacima u bilo kom obliku, uz pravo da ih primi ili sačini kopiju; 2) zahtijevanje dostavljanja informacija od svakog lica koje učestvuje u obezbjeđivanju, izračunavanju, objavljivanju ili doprinošenju referentnoj vrijednosti, uključujući i pružaoce usluga kojima su povjereni pojedini poslovi, usluge ili aktivnosti u vezi sa obezbjeđivanjem referentne vrijednosti, kao i od njihovih rukovodilaca i, po potrebi, pozivanje i saslušanje tih lica radi pribavljanja podataka; 3) zahtijevanje, u odnosu na referentne vrijednosti zasnovane na robi, informacija od davaoca podataka sa spot tržišta, u standardizovanom obliku, kao i izvještaja o transakcijama i neposrednog pristupa sistemima trgovaca; 4) sprovođenje neposrednog nadzora i istraga, osim u privatnim prostorijama fizičkih lica; 5) ulazak u poslovne prostorije pravnih lica, radi oduzimanja dokumenata i drugih podataka u bilo kom obliku, kada postoji osnovana sumnja da su ti dokumenti ili podaci od značaja za	Potpuno usklađeno		

sustavima trgovatelja; (d) provode izravni nadzor ili istragu na mjestima koja nisu privatni stambeni objekti fizičkih osoba; (e) ulaze u prostore pravnih osoba ne dovodeći u pitanje Uredbu (EU) br. 596/2014, radi zapljene dokumenata i drugih podataka u bilo kojem obliku ako postoji osnovana sumnja da bi ti dokumenti i drugi podatci povezani s predmetom nadzora ili istrage mogli biti važni za dokazivanje kršenja ove Uredbe. Ako je, u skladu s nacionalnim pravom, potrebno prethodno odobrenje pravosudnog tijela predmetne države članice, ta se ovlast upotrebljava nakon što se zaprimi to prethodno sudske odobrenje; (f) zahtijevaju postojeće snimke telefonskih razgovora, elektroničke komunikacije i druge evidencije o prometu podataka koje nadzirani subjekti imaju; (g) traže da se zamrzne i/ili zaplijeni imovina; (h) zahtijevaju privremeni prestanak svakog postupanja koje nadležno tijelo smatra suprotnim ovoj Uredbi; (i) izriču privremenu zabranu izvršavanja profesionalne aktivnosti; (j) poduzimaju sve mjere potrebne da se osigura ispravno informiranje javnosti o pružanju referentne vrijednosti, među ostalim i zahtijevanjem od relevantnog administratora ili osobe koja je objavila referentnu vrijednost da objavi ispravljenu izjavu o prethodnim doprinosima	utvrđivanje povrede odredaba ovog zakona, uz prethodnu saglasnost nadležnog suda ako je ona propisana zakonom; 6) zahtijevanje postojećih snimaka telefonskih razgovora, elektronske komunikacije ili drugih zapisa o saobraćaju podataka koje posjeduju nadzirani subjekti; 7) podnošenje zahtjeva za zamrzavanje, odnosno oduzimanje imovine, ili za obje mjere; 8) zahtijevanje privremenog obustavljanja svake prakse za koju Komisija ocijeni da je protivna odredbama ovog zakona; 9) izricanje privremene zabrane obavljanja profesionalne djelatnosti; 10) preduzimanje svih mjera potrebnih radi tačnog informisanja javnosti o obezbjeđivanju referentne vrijednosti, uključujući zahtjev da administrator, lice koje je objavilo ili distribuiralo referentnu vrijednost, ili oba, objave ispravku prethodno objavljenih podataka ili doprinosa.			
---	---	--	--	--

referentnoj vrijednosti ili njezinim vrijednostima.				
2. Nadležna tijela izvršavaju svoje funkcije i ovlasti iz stavka 1. ovog članka, kao i ovlast izricanja sankcija iz članka 42. u skladu sa svojim nacionalnim pravnim okvirom, na bilo koji od sljedećih načina: (a) izravno; (b) u suradnji s drugim tijelima ili poduzećima na tržištu; (c) delegiranjem zadaća u okviru svoje odgovornosti na ta tijela ili poduzeća na tržištu; (d) podnošenjem zahtjeva nadležnim pravosuđnim tijelima. Pri izvršavanju tih ovlasti nadležna tijela raspolažu primjerenim i djelotvornim zaštitnim mjerama u pogledu prava na obranu i temeljnih prava.	Ovlašćenja nadležnog organa Član 53 st. 2 i 3 Komisija obavlja funkciju i ovlaštenja iz stava 1 ovog člana, kao i izricanje sankcija propisane članom 54 ovog zakona na jedan od sljedećih načina: 1) neposredno; 2) u suradnji sa drugim organima ili učesnicima na tržištu; 3) posredstvom delegiranja nadležnosti, pod svojom odgovornošću, drugim organima ili učesnicima na tržištu; ili 4) putem obraćanja nadležnom sudu. Komisija je dužna da pri vršenju nadzornih i istražnih ovlaštenja obezbijedi adekvatne i djelotvorne garancije u pogledu prava na odbranu i zaštitu osnovnih prava.	Potpuno usklađeno		
3. Države članice osiguravaju postojanje primjerenih mjera kako bi nadležna tijela imala sve nadzorne i istražne ovlasti potrebne za ispunjavanje svojih dužnosti.	Ovlašćenja nadležnog organa Član 53 stav 4 Državni organi i druge institucije dužni su da preduzmu odgovarajuće mjere kako bi Komisija imala sva nadzorna i istražna ovlaštenja neophodna za izvršavanje svojih poslova u skladu sa ovim zakonom.	Potpuno usklađeno		
4. Ne smatra se da administrator ili bilo koji drugi nadzirani subjekt krši ograničenja povezana s objavom informacija, koja su utvrđena bilo kojom ugovornom, zakonodavnom, regulatornom ili upravnom odredbom, ako pruža informacije nadležnom tijelu u skladu sa stavkom 1.	Ovlašćenja nadležnog organa Član 53 stav 5 Administrator referentne vrijednosti ili drugi nadzirani subjekt koji Komisiji dostavi informacije u skladu sa ovim članom ne smatra se odgovornim za povredu ugovorne, zakonske, podzakonske ili druge obaveze čuvanja povjerljivosti podataka.	Potpuno usklađeno		
Članak 42. Administrativne sankcije i druge administrativne mjere 1. Ne dovodeći u pitanje nadzorne ovlasti nadležnih tijela u skladu s člankom 41., niti pravo država članica da propisuju i izriču kaznene	Nadzorne mjere Član 54 st. 1, 2, 3, 5, 6, i 7 Ako u postupku nadzora Komisija utvrdi da je došlo do povrede odredaba ovog zakona koje se odnose na obaveze administratora, davaoca podataka, korisnika i drugih nadziranih subjekata ili	Potpuno usklađeno		

sankcije, države članice u skladu s nacionalnim pravom osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlast izricati primjerene administrativne sankcije i druge administrativne mjere u odnosu na barem sljedeća kršenja: (a) svako kršenje članaka 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 21., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29. i 34., kada se oni primjenjuju; i (b) svaki slučaj nesuradnje ili nepoštovanja istrage, nadzora ili zahtjeva iz članka 41.; Te administrativne sankcije i druge administrativne mjere moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće. 2. U slučaju kršenja iz stavka 1., države članice u skladu s nacionalnim pravom prenose nadležnim tijelima ovlast za izricanje najmanje sljedećih administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera: (a) naloga kojim se zahtijeva da administrator ili nadzirani subjekt koji je odgovoran za kršenje prekinu takvo postupanje i da takvo postupanje ne ponavljaju; (b) povrata ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka zbog kršenja, ako ih je moguće utvrditi; (c) javnog upozorenja u kojem se navodi administrator ili nadzirani subjekt koji je odgovoran za kršenje i priroda kršenja; (d) povlačenja ili suspenzije odobrenja ili registracije administratora; (e) privremene zabrane fizičkoj osobi, koja se smatra odgovornom za to kršenje, da obavlja rukovodeće funkcije u administratorima ili	nepostupanja, nesuradnje ili odbijanja saradnje u sprovođenju nadzora, istrage ili zahtjeva Komisije u skladu sa članom 53 ovog zakona, Komisija može da donese rješenje kojim nalaže subjektu nadzora da u ostavljenom roku otkloni utvrđene nepravilnosti, a može, u zavisnosti od vrste i težine povrede, da izrekne jednu ili više sljedećih nadzornih mjera i to da: 1) naloži administratoru ili nadziranom subjektu da odmah obustavi povredu i da se uzdrži od njenog ponavljanja; 2) oduzme nezakonito stečenu imovinsku korist ili izbjegnuti gubitak, ako se može utvrditi njihov iznos; 3) izda javno upozorenje kojim se navodi identitet lica i opis povrede; 4) privremeno ili trajno oduzme, odnosno suspenduje odobrenja za rad administratoru referentne vrijednosti; 5) privremeno zabrani fizičkom licu odgovornom za povredu da obavlja rukovodeće funkcije u administratorima ili nadziranim subjektima; 6) privremeno ili trajno ograniči prava administratora na pružanje određenih referentnih vrijednosti; 7) naloži administratoru ili nadziranom subjektu da objavi ispravku netačnih ili obmanjujućih informacija, odnosno da Komisija o trošku tog lica objavi ispravku; 8) naloži smjenu člana organa upravljanja administratora ili nadziranog subjekta; 9) preduzme druge mjere propisane ovim ili drugim zakonima. Komisija, prilikom odlučivanja o vrsti nadzornih mjera, naročito cijeni: 1) težinu, trajanje i učestalost povrede; 2) značaj referentne vrijednosti za finansijsku stabilnost i tržište kapitala; 3) stepen odgovornosti lica koje je izvršilo povredu; 4) finansijsku snagu odgovornog lica; 5) ostvarenu korist ili izbjegnuti gubitak; 6) stepen saradnje lica sa Komisijom tokom nadzora i postupka; 7) ranije povrede istog lica; i			
--	---	--	--	--

nadziranim subjektima koji doprinose; (f) izricanje maksimalne administrativne novčane sankcije u iznosu do tri puta većem od dobiti koja je ostvarena ili gubitka koji je izbjegnut zahvaljujući kršenju, ako ih je moguće utvrditi; ili (g) za fizičku osobu, maksimalne administrativne novčane sankcije od najmanje: i. za kršenja članaka 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., članka 11. stavka 1. točaka (a), (b), (c) i (e), članka 11. stavaka 2. i 3., članaka 12., 13., 14., 15., 16., 21., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29. i 34., 500 000 EUR odnosno, u državama članicama u kojima euro nije službena valuta protuvrijednost u nacionalnoj valuti na 30. lipnja 2016.; ili ii. za kršenja članka 11. stavka 1. točke (d) ili članka 11. stavka 4., 100 000 EUR odnosno, u državama članicama u kojima euro nije službena valuta, protuvrijednost u nacionalnoj valuti na 30. lipnja 2016.; (h) za pravnu osobu, maksimalne administrativne novčane sankcije od najmanje: i. za kršenja članaka 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., članka 11. stavka 1. točaka (a), (b), (c) i (e), članka 11. stavaka 2. i 3. i članaka 12., 13., 14., 15., 16., 21., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29. i 34., 1 000 000 EUR, odnosno, u državama članicama u kojima euro nije službena valuta, protuvrijednost u nacionalnoj valuti na 30. lipnja 2016., ili 10 % njezina ukupnog godišnjeg prometa u skladu sa zadnjim dostupnim financijskim izvještajem koji je odobrilo upravljačko tijelo, ovisno o tome	8) mjere koje je lice preduzelo nakon povrede radi sprečavanja njenog ponavljanja. Komisija jednom godišnje dostavlja ESMA-i zbirne podatke o svim izrečenim nadzornim mjerama u skladu sa ovim zakonom, izuzev mjera istražnog karaktera. Nadzorne mjere koje izriče Komisija moraju da budu djelotvorne, srazmjerne i odvraćajuće. Komisija, u vršenju nadzornih i istražnih ovlaštenja i prilikom izricanja nadzornih mjera u skladu sa ovim zakonom, sarađuje sa nadležnim organima drugih država članica i ESMA-om radi obezbjeđivanja dosljedne primjene nadzornih mjera, izbjegavanja preklapanja i dupliranja postupaka u prekograničnim slučajevima i efikasnog sprovođenja ovog zakona. Komisija i nadležni organi drugih država članica međusobno koordiniraju aktivnosti nadzora, istraga i izricanja nadzornih mjera kako bi se osigurala jedinstvena primjena zakonskih odredbi i zaštita interesa korisnika referentnih vrijednosti u prekograničnom kontekstu.			
---	---	--	--	--

koji je iznos veći; ili ii. za kršenja članka 11. stavka 1. točke (d) ili članka 11. stavka 4., 250 000 EUR odnosno, u državama članicama u kojima euro nije službena valuta, protuvrijednost u nacionalnoj valuti na 30. lipnja 2016., ili 2 % njezina ukupnog godišnjeg prometa u skladu sa zadnjim dostupnim obračunom koji je odobrilo upravljačko tijelo, ovisno o tome koji je iznos veći. Za potrebe točke (h) podtočaka i. i ii., ako je pravna osoba matično društvo ili društvo kći matičnog društva, koji pripremaju konsolidirane financijske izvještaje u skladu s Direktivom 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća (1), relevantni ukupni godišnji promet ukupni je godišnji promet ili odgovarajuća vrsta prihoda u skladu s Direktivom Vijeća 86/635/EEZ (2) za banke i Direktivom Vijeća 91/674/EEZ (3) za društva za osiguranje, u skladu sa zadnjim dostupnim konsolidiranim izvještajem koji je odobrilo upravljačko tijelo krajnjeg matičnog društva ili, ako je riječ o udruženju, 10 % ukupnog prometa njegovih članova.				
3. Do 1. siječnja 2018. države članice obavješćuju Komisiju i ESMA-u o pravilima koja se odnose na stavke 1. i 2. Države članice mogu odlučiti da neće utvrditi pravila za administrativne sankcije kao što je predviđeno u stavku 1. ako su kršenja iz tog stavka podložna kaznenim sankcijama prema nacionalnom pravu. U tom slučaju države članice izvješćuju Komisiju i ESMA-u	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

o relevantnim kaznenopravnim odredbama uz priopćenje iz prvog podstavka ovog stavka. Komisiju i ESMA-u bez odgode moraju obavijestiti o eventualnim daljnjim izmjenama tih pravila.				
4. Države članice mogu nadležnim tijelima u skladu s nacionalnim pravom dodijeliti ovlasti izricanja sankcija uz one navedene u stavku 1. i mogu predvidjeti veće sankcije od onih utvrđenih u stavku 2.	Nadzorne mjere Član 54 stav 4 Komisija može, u skladu sa zakonom, da propiše i druge nadzorne mjere osim onih iz stava 1 ovog člana, ako je to neophodno radi efikasnog nadzora, zaštite integriteta tržišta i zaštite korisnika referentnih vrijednosti.	Potpuno usklađeno		
Članak 43. Izvršavanje ovlasti nadzora i izricanje sankcija 1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela pri utvrđivanju vrste i razine administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera uzimaju u obzir sve bitne okolnosti, uključujući prema potrebi sljedeće: (a) ozbiljnost i trajanje kršenja; (b) ključnost referentne vrijednosti za financijsku stabilnost i realno gospodarstvo; (c) stupanj odgovornosti odgovorne osobe; (d) financijsku snagu odgovorne osobe, osobito izraženu kao ukupni godišnji promet odgovorne pravne osobe ili godišnji dohodak odgovorne fizičke osobe; (e) razinu ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka odgovorne osobe, ako ih je moguće utvrditi; (f) razinu suradnje odgovorne osobe s nadležnim tijelom, ne dovodeći u pitanje potrebu da se osigura povrat ostvarene dobiti ili izbjegnuto gubitka te osobe; (g) prethodna kršenja koja je	IX. KAZNENE ODREDBE Prekršaji administratora i nadziranog davalca podataka Član 78 Novčanom kaznom u iznosu od 1% do 10% povrijeđene zaštićene vrijednosti kazniće se za prekršaj administrator i nadzirani davalac podataka ako: 1) ne uspostavi ili ne primjenjuje pouzdane upravljačke aranžmane u skladu sa članom 7 ovog zakona; 2) ne preduzme odgovarajuće mjere za identifikovanje, sprječavanje i upravljanje sukobom interesa između administratora, njegovih zaposlenih ili povezanih lica i davalca podataka ili korisnika, ili omogućava da sukob interesa utiče na nezavisnost i integritet utvrđivanja referentnih vrijednosti 3) ne uspostavi ili ne održava adekvatan kontrolni okvir za pružanje referentnih vrijednosti u skladu sa članom 9 ovog zakona; 4) ne vodi ili ne čuva evidenciju u skladu sa zahtjevima člana 11 ovog zakona, ili uništi ili prikriva takve evidencije;	Potpuno usklađeno		

počinila ta osoba; (h) mjere koje je odgovorna osoba poduzela nakon kršenja kako bi spriječila ponovno kršenje. 2. Pri izvršavanju ovlasti nametanja administrativnih sankcija i drugih administrativnih mjera na temelju članka 42. nadležna tijela blisko surađuju kako bi osigurala da nadzorne ovlasti i istražne ovlasti te administrativne sankcije i druge administrativne mjere proizvedu učinke koji se žele postići ovom Uredbom. Nadležna tijela usklađuju svoja djelovanja kako bi izbjegla dvostruko obavljanje i preklapanje poslova pri primjeni nadležnih i istražnih ovlasti te administrativnih sankcija, uključujući novčane kazne, i drugih administrativnih mjera za prekogranične slučajeve.	5) ne uspostavi ili ne primjenjuje mehanizam za prijem, ispitivanje i evidentiranje pritužbi u skladu sa članom 12 ovog zakona 6) prenese funkcije trećim licima na način koji bitno narušava kontrolu ili nadzor nad pružanjem referentnih vrijednosti, odnosno ne ispuni obaveze iz člana 13 ovog zakona 7) ne osigura da ulazni podaci koriste transakcijske podatke ili druge odgovarajuće i provjerljive podatke u skladu sa članom 14 ovog zakona 8) ne uspostavi ili ne primjenjuje odgovarajuće sisteme i efikasne kontrole za prepoznavanje i prijavljivanje Komisiji nepravilnosti u skladu sa članom 17 ovog zakona, 9) ne prijavi Komisiji svaku sumnju na manipulaciju ili pokušaj manipulacije referentnom vrijednošću, ili ne dostavi relevantne informacije u skladu sa članom 17, 10) ne uspostavi ili ne primjenjuje interne postupke kojima se zaposlenima i drugim fizičkim licima omogućava interno prijavljivanje nepravilnosti u skladu sa članom 17, 11) ne izradi ili ne održi kodeks ponašanja za davaoce podataka u skladu sa članom 18 ovog zakona, ili ne provodi redovne kontrole pridržavanja kodeksa, 12) ne uskladi kodeks ponašanja sa zakonskim zahtjevima u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavještenja Komisije o nepravilnostima, 13) ne dostavi kodeks ponašanja Komisiji u roku od 15 radnih dana od proglašenja referentne vrijednosti kritičnom, 14) Nadzirani davalac podataka koji ne uspostavi ili ne primjenjuje efikasne			
---	---	--	--	--

	sisteme, kontrole, evidencije i procedure u skladu sa članom 19 ovog zakona 15) ne sarađuje u potpunosti sa administratorom i Komisijom prilikom nadzora i kontrole dostavljanja ulaznih podataka, odnosno koji ne stavi na raspolaganje potrebne informacije i evidenciju 16) ne postupaju u skladu sa odredbama članova 35, 36 i 37 ovog zakona prilikom utvrđivanja i dostavljanja referentnih vrijednosti zasnovanih na regulisanim podacima 17) ne poštuju posebne zahtjeve propisane članovima 60 do 65 ovog zakona, odnosno koji krše obaveze u vezi sa utvrđivanjem i dostavljanjem referentnih kamatnih stopa Nadzirani davalac podataka 18) ne postupi u skladu sa odlukom Komisije o utvrđivanju spot deviznih referentnih vrijednosti iz člana 22, ili odbije da sarađuje u postupku javnih konsultacija, 19) ne ispunjavaju posebne zahtjeve propisane članovima 66 do 74 ovog zakona prilikom utvrđivanja i dostavljanja referentnih vrijednosti roba, 20) ne ispunjava zahtjeve iz članova 7 do 19 ovog zakona u slučaju kada se radi o kritičnim referentnim vrijednostima robe čija je osnovna imovina zlato, srebro ili platina, 21) ne postupi u skladu sa zahtjevima iz članova 75 do 77 i ne uspostavi ili ne primjenjuje minimalne standarde utvrđene od strane Komisije 22) ne postupi u skladu sa zahtjevima iz člana 25 ovog zakona, naročito ako ne osigurava da osnovna imovina pripada kompanijama koje prate			
--	---	--	--	--

	trajektoriju dekarbonizacije, ili ne objavljuje mjerljive ciljeve i godišnje izvještaje o smanjenju emisije ugljen-dioksida, 23) uključuje u klimatske referentne vrijednosti imovinu iz sektora koje je Komisija isključila u skladu sa članom 26, 24) nije preduzeo potrebne radnje za pružanje klimatskih referentnih vrijednosti u skladu sa članom 27, odnosno nije ispunio obaveze u rokovima utvrđenim od strane Komisije, 25) ne postupi u skladu sa članom 29 ovog zakona, posebno ako ne obavijesti Komisiju o namjeri prestanka pružanja referentne vrijednosti, ne dostavi potrebne procjene ili prekine pružanje referentne vrijednosti bez odobrenja Komisije, 26) namjerno pruža netačne, nepotpune ili obmanjujuće informacije u vezi sa klimatskim ili kritičnim referentnim vrijednostima, uključujući podatke o dekarbonizaciji, ciljevima emisije ili procjenama prenosa i prestanka pružanja referentne vrijednosti, 27) ne postupi u skladu sa odredbama člana 29 ovog zakona, 28) ne obavijesti Komisiju o namjeri prestanka pružanja referentne vrijednosti, 29) ne dostavi propisanu procjenu u roku, 30) prestane sa pružanjem referentne vrijednosti bez odobrenja Komisije, 31) ne postupi po zahtjevu Komisije o nastavku objavljivanja, 32) ne osigura pravičan, razumljiv, transparentan i nediskriminatorski pristup licencama i informacijama, odnosno favorizuje pojedine korisnike u odnosu na druge,			
--	---	--	--	--

33)	ne obavijesti		
o prestanku doprinosa ulaznim podacima,			
34)	ne dostavi		
propisane procjene Komisiji u rokovima,			
35)	ne postupi po		
zahtjevima Komisije za nastavak doprinosa ulaznim podacima,			
36)	ne sarađuje		
sa nadzornim organima u sprovođenju mjera iz člana 31,			
37)	omete ili		
onemogućava postupak određivanja zamjenske referentne			
vrijednosti od strane Komisije,			
38)	ne dostavi na		
zahtjev Komisije potrebne informacije ili dokumentaciju u postupku			
zamjene referentne vrijednosti,			
39)	ne postupi u		
skladu sa odlukom Komisije o zakonskoj zamjeni referentne			
vrijednosti u roku propisanom zakonom ili drugim propisom,			
40)	na drugi		
način spriječi efikasnu primjenu zamjene referentne vrijednosti			
propisane zakonom ili odlukom Komisije,			
41)	ne obavijesti		
Komisiju o padu značajne referentne vrijednosti ispod praga iz člana			
35 stav 1 tačka 1),			
42)	ne obavijesti		
Komisiju o prelasku referentne vrijednosti sa statusa neznčajne na			
značajnu u roku propisanom članom 37,			
43)	ne primijeni		
jednu ili više obaveza iz člana 36, a na šta ga je Komisija obavezala,			
44)	ne objavi ili		
ne dostavi Komisiji izjavu o usklađenosti u skladu sa članovima 36 i			
37, ili dostavi neistinite ili nepotpune podatke,			
45)	ne objavi		
izjavu o referentnoj vrijednosti u propisanom roku iz člana 38 stav 1,			
ili ne ažurira izjavu u skladu sa članom 38, stav 4,			

46)	ne objavi ili ne ažurira postupak iz člana 39, ili ne dostavi Komisiji pravovremene informacije o izmjenama ili prestanku referentnih vrijednosti,			
47)	ne dostavi Komisiji informacije propisane članom 40 u propisanom formatu ili u propisanom roku, ili ne pribavi potrebni LEI identifikator,			
48)	dostavi netačne, nepotpune ili lažne informacije Komisiji ili na ESAP u vezi sa izjavom o referentnoj vrijednosti, postupkom izmjena/prestanka ili drugim obavezama iz ovog zakona,			
49)	koristi referentnu vrijednost ili zamjensku referentnu vrijednost u suprotnosti sa odredbama člana 41 ovog zakona, odnosno bez da jasno i istaknuto navede u prospektu informaciju o administratoru iz registra,			
50)	koristi referentnu vrijednost iz treće zemlje u Crnoj Gori ili EU, a koja nije upisana u registar iz člana 48 ili nije prethodno priznata u skladu sa članom 42 i 44,			
51)	ne dostavi Komisiji tražene podatke, saglasnosti ili ne uspostavi operativne aranžmane o saradnji kako je propisano članom 42 ovog zakona,			
52)	uprkos povlačenju registracije (član 43) nastavi da pruža referentne vrijednosti ili ne postupi po rješenju Komisije,			
53)	Administrator iz treće zemlje koji dostavi lažne, netačne ili nepotpune informacije u postupku prijave za priznanje kod Komisije, kao i pravni zastupnik koji u tom postupku ne postupi savjesno,			
54)	pravni zastupnik administratora iz treće zemlje koji ne izvrši obaveze nadzora i saradnje sa Komisijom, u skladu sa članom 44, stavovima 8 i 9 ovog zakona,			

55)	donese odluku o prihvatanju referentne vrijednosti iz treće zemlje bez ispunjavanja uslova propisanih članom 45 ovog zakona,			
56)	ne dostavi Komisiji tačne i potpune informacije potrebne za donošenje odluke o odobrenju, registraciji ili prihvatanju referentnih vrijednosti;			
57)	nastavi sa pružanjem referentnih vrijednosti uprkos obustavi ili poništenju odobrenja ili registracije od strane Komisije;			
58)	pribavi odobrenje ili registraciju na osnovu neistinitih podataka ili drugim nezakonitim sredstvima;			
59)	onemogući ili oteža sprovođenje nadzora, istrage ili izvršavanje rješenja Komisije,			
60)	ne postupi po nalogu ili mjeri izrečene od strane Komisije,			
61)	obmanjuje Komisiju ili dostavlja neistinite podatke ili dokumentaciju,			
62)	ne obezbijedi potrebnu saradnju nadležnim organima druge države članice ili ESMA-i,			
63)	nezakonito otkrije ili neovlašćeno koristi informacije pribavljene u okviru nadzora,			
64)	djelujući protivno odredbama člana 57 ovog zakona, ometa rad kolegijuma nadležnih organa, ne učestvuje u radu kolegijuma ili ne izvršava svoje obaveze iz kolegijuma,			
65)	odbije saradnju sa Evropskom agencijom za vrijednosne papire i tržišta (ESMA) ili Komisijom za tržište kapitala, ne dostavi tražene informacije ili prekrši obaveze razmjene informacija utvrđene ovim zakonom,			

	66) ne postupi u skladu sa odredbama člana 59 ovog zakona i ne postupi po obavezi čuvanja poslovne tajne, odnosno otkrije ili prenese povjerljive informacije bez odobrenja nadležnog organa. Povrijeđenom zaštićenom vrijednošću, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se očuvanje stabilnosti bankarskog sistema i zaštita sredstava klijenata koja se, za potrebe prekršajnog postupka, izražava kao neto prihod ostvaren u poslovnoj godini koja prethodi godini u kojoj je prekršaj učinjen i koji je objavljen u godišnjem finansijskom izvještaju te kreditne institucije. Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako je prekršaj počinio administrator kao pravno lice koje je zavisno društvo matičnom društvu u Crnoj Gori, relevantni neto prihod po kamatama i naknadama utvrđuje se iz konsolidovanog godišnjeg finansijskog izvještaja krajnjeg matičnog društva u Crnoj Gori. Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i član nadzornog odbora, član upravnog odbora ili drugo odgovorno lice u administratoru novčanom kaznom u iznosu od 5.000 EUR do 20.000 EUR. Za prekršaje iz koristoljublja kojima je ostvarena imovinska korist kazniće se administrator i odgovorno lice u administratoru novčanom kaznom u dvostrukom iznosu novčane kazne propisane za taj prekršaj. Član 79 Novčanom kaznom u iznosu od 20.000 eura do 40.000 eura kazniće se pravno lice – administrator referentnih vrijednosti, ako: 1. nakon prijema obavještenja o nadzoru ne omogući ovlaštenim licima Komisije sprovođenje neposrednog nadzora u sjedištu administratora ili na drugim mjestima gdje se obavlja djelatnost administriranja referentnih vrijednosti (član XX stav 1);			
--	---	--	--	--

	2. ovlaštenim licima Komisije, na njihov zahtjev, ne omogući pregled poslovnih knjiga, poslovne dokumentacije, evidencija, kao i nadzor nad informacionim sistemima i tehnologijama koje podržavaju rad sistema za referentne vrijednosti, u obimu potrebnom za sprovođenje nadzora u skladu sa ovim zakonom (član XX stav 2); 3. ne dostavi na zahtjev Komisije svu traženu poslovnu dokumentaciju, izvode, kopije poslovnih knjiga, druge evidencije o podacima i administrativne ili poslovne evidencije, bilo u papirnom obliku ili elektronskom zapisu, u vezi sa administriranjem referentnih vrijednosti (član XX stav 3); 4. ne omogući ovlaštenim licima Komisije standardni pristup sistemu za upravljanje bazama podataka i informacionim sistemima radi sprovođenja nadzora pomognutog računarskim programima (član XX stav 4). Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 4.000 eura. Objava prekršajnih sankcija i nadzornih mjera Član 80 Komisija je dužna da objavi na svojoj internet stranici odluke o izricanju novčanih kazni, prekršajnih sankcija i nadzornih mjera izrečenih zbog kršenja odredbi ovog zakona, uključujući: 1) rješenja o izricanju novčanih kazni koje se odnose na povrede odredbi ovog zakona; 2) rješenja o prekršajima u vezi sa kršenjem odredbi ovog zakona; 3) prekršajne naloge na koje nije uložena žalba u skladu sa zakonom kojim se uređuje prekršajni postupak;			
--	---	--	--	--

	4) rješenja o izricanju nadzornih mjera donesenih u postupcima nadzora koje sprovodi Komisija. Objavljivanje iz stava 1 ovog člana vrši se bez nepotrebnog odlaganja nakon što je počinilac povrede obaviješten o rješenju kojim se izriče sankcija ili mjera, kao i o činjenici da će rješenje biti objavljeno na internet stranici Komisije. Objave iz stava 1 ovog člana sadrže najmanje informacije o vrsti i karakteru povrede i identitetu počinioa povrede, a ne primjenjuju se na odluke o izricanju mjera istražne prirode. Izuzetno od stava 1 ovog člana, Komisija će objaviti rješenja o izricanju novčanih kazni, prekršajnih sankcija ili nadzornih mjera bez navođenja identiteta počinioa povrede u sljedećim slučajevima: 1) ako je sankcija ili mjera izrečena fizičkom licu i utvrđeno je da je objava ličnih podataka neproporcionalna; 2) ako bi objava ugrozila stabilnost finansijskih tržišta ili kaznenu istragu u toku, pri čemu Komisija, ukoliko ima saznanja o istrazi u vezi sa činjenicama koje su osnov za sankciju ili mjeru, dostavlja rješenje organu koji vodi istragu radi mogućeg određivanja tajnosti rješenja u roku od 15 dana; 3) ako bi objava prouzrokovala neproporcionalnu štetu uključenim pravnim ili fizičkim licima, u mjeri u kojoj je to moguće utvrditi. U slučaju anonimne objave, Komisija može odložiti objavu relevantnih podataka na razuman rok ako je utvrđeno da će razlozi za anonimnu objavu prestati nakon tog roka. Ukoliko je protiv novčanih kazni ili nadzornih mjera podnesen pravni lijek ili pokrenut upravni spor, Komisija će tu činjenicu uključiti u objavu ili izmijeniti prethodnu objavu, kao i objaviti ishod postupka ili odluku o poništenju sankcije ili mjere. Ako je protiv prekršajne sankcije podnesen pravni lijek, Komisija će obavijest o tome uključiti u objavu ili izmijeniti prethodnu objavu, te objaviti ishod postupka ili odluku o poništenju prekršajne sankcije.			
--	---	--	--	--

	Sva pravosnažna rješenja kojima se poništavaju odluke o izricanju sankcija ili nadzornih mjera objaviće se bez odlaganja na internet stranici Komisije. Objave iz ovog člana biće dostupne na Internet stranici Komisije u trajanju od pet godina od dana objave. Komisija je dužna da obavijesti ESMA-u o svim izrečenim novčanim kaznama i nadzornim mjerama, uključujući informacije o podnesenim pravnim lijekovima i njihovom ishodu, prema potrebi.			
Članak 44. Obveza suradnje 1.Ako su države članice, u skladu s člankom 42., odlučile propisati kaznene sankcije za kršenje odredbi iz tog članka, one osiguravaju da postoje odgovarajuće mjere kojima se nadležnim tijelima daju sve potrebne ovlasti za povezivanje s pravosudnim tijelima u njihovoj jurisdikciji kako bi ona mogla dobivati konkretne informacije u vezi s kaznenim istragama ili sudskim postupcima pokrenutim zbog mogućih kršenja ove Uredbe. Ta nadležna tijela pružaju te informacije drugim nadležnim tijelima i ESMA-i, kako bi time ispunila, za potrebe ove Uredbe, svoju obvezu u pogledu međusobne suradnje i suradnje s ESMA-om. 2.Nadležna tijela pružaju pomoć nadležnim tijelima drugih država članica. Konkretno, razmjenjuju podatke i surađuju u svim istražnim ili nadzornim aktivnostima. Nadležna tijela također mogu surađivati s nadležnim tijelima drugih država članica radi olakšavanja ubiranja novčanih kazni.	Obaveza suradnje Član 55 U sprovođenju ovog zakona Komisija surađuje sa Centralnom bankom Crne Gore, Agencijom za nadzor osiguranja Crne Gore, kao i drugim nadležnim organima i institucijama u Crnoj Gori, radi obezbjeđenja efikasnog nadzora i izvršavanja svojih poslova i dužnosti. U okviru suradnje iz stava 1 ovog člana, Komisija razmjenjuje informacije sa navedenim organima koje su značajne za izvršavanje njihovih nadležnosti, u skladu sa propisima o povjerljivosti, zaštiti i upotrebi podataka. Radi izvršavanja poslova i dužnosti utvrđenih ovim zakonom, kao i međunarodnim ugovorima i sporazumima koje je Komisija zaključila sa regulatornim organima drugih država, Komisija može od nadležnih organa i institucija pribavljati podatke i informacije, uključujući i one koje se smatraju povjerljivim ili tajnim, u skladu sa propisima kojima se uređuje njihova zaštita. Nadležni organi i institucije dužni su da Komisiji, na njen zahtjev, dostave podatke i informacije iz stava 3 ovog člana, u skladu sa propisima kojima se uređuje pristup, obrada i zaštita takvih podataka. Podatke pribavljene u skladu sa ovim članom Komisija može razmjenjivati sa organima i institucijama iz stava 1 ovog člana, kao i sa regulatornim organima drugih država, u skladu sa ovim zakonom, međunarodnim ugovorima i sporazumima, uz obavezu obezbeđivanja povjerljivosti i zaštite podataka koji se razmjenjuju.	Potpuno usklađeno		

	Komisija je dužna da, u skladu sa ovim zakonom, nadležnim organima drugih država članica i ESMA-i dostavi informacije značajne za sprovođenje obaveza međusobne saradnje i razmjene informacija. Komisija pruža pomoć nadležnim organima drugih država članica kroz razmjenu informacija i saradnju u sprovođenju nadzornih i istražnih aktivnosti.			
Članak 45. Objavljivanje odluka 1. Podložno stavku 2., nadležno tijelo na svojoj službenoj internetskoj stranici objavljuje odluku o izricanju administrativne sankcije ili druge administrativne mjere vezano za kršenje ove Uredbe odmah nakon što je osoba na koju se ta odluka odnosi obaviještena o tome. Takva objava sadrži barem informacije o vrsti i prirodi kršenja te identitetu osoba na koje se odluka odnosi. Prvi podstavak ne primjenjuje se na odluke o izricanju mjera istražne naravi.	Objavljivanje odluka Član 56 st. 1, 2 i 3 Komisija objavljuje svaku odluku kojom se izriče mjera zbog povrede odredaba ovog zakona, na svojoj internet stranici, odmah nakon što lice na koje se odluka odnosi bude obaviješteno o toj odluci. Objavljivanje iz stava 1 ovog člana sadrži podatke o vrsti i prirodi povrede, kao i o identitetu lica na koje se odluka odnosi. Odredba stava 1 ovog člana ne primjenjuje se na odluke kojima se izriču mjere istražnog karaktera.	Potpuno usklađeno		
2. Ako nadležno tijelo smatra da bi objava identiteta pravne osobe ili osobnih podataka fizičkih osoba, na temelju pojedinačne procjene koja se provodi o razmjernosti objave podataka, bila nerazmjerna ili da bi se takvom objavom ugrozila stabilnost finansijskih tržišta ili tekuća istraga, poduzima bilo što od sljedećeg: (a) odgađa objavu odluke do trenutka kada razlozi za odgodu prestanu postojati; (b) objavljuje odluku na anonimnoj osnovi u skladu s nacionalnim pravom ako se takvom anonimnom objavom osigurava djelotvorna zaštita predmetnih osobnih podataka; (c) uopće ne objavljuje odluku ako nadležno tijelo	Objavljivanje odluka Član 56 st. 4 i 5 Ako Komisija ocijeni da bi objavljivanje identiteta pravnog lica ili ličnih podataka fizičkog lica bilo nesrazmjerno, nakon sprovedene pojedinačne procjene srazmjernosti objavljivanja, ili da bi takvo objavljivanje moglo ugroziti stabilnost finansijskog tržišta ili tekuću istragu, Komisija može da: 1) odloži objavljivanje odluke do prestanka razloga za odlaganje; 2) objavi odluku u anonimizovanom obliku, na način kojim se obezbjeđuje djelotvorna zaštita ličnih podataka; 3) odlučiti da se odluka ne objavi, ako bi i pored primjene mjera iz tač. 1 i 2 ovog stava bilo ugroženo očuvanje stabilnosti finansijskog tržišta ili bi objavljivanje bilo nesrazmjerno s obzirom na prirodu povrede.	Potpuno usklađeno		

smatra da objava u skladu s točkama (a) ili (b) nije dostatna da osigura: i. neugrožavanje stabilnosti financijskih tržišta; ili ii. razmjernost objave takvih odluka u odnosu na mjere koje se smatraju mjerama blaže naravi. Kada nadležno tijelo odluči objaviti odluku na anonimnoj osnovi kao što je navedeno u prvom podstavku, točki (b), može odgoditi objavu bitnih podataka na razuman rok ako je predviđeno da će razlozi za anonimnu objavu prestati postojati tijekom tog roka.	U slučaju iz stava 4 tačka 2 ovog člana, Komisija može da odloži objavljivanje podataka na razuman vremenski period, ako se može očekivati da će razlozi za anonimizaciju prestati u tom periodu.			
3. U slučaju da je odluka predmet pritužbe nacionalnom pravosuđnom, upravnom ili drugom tijelu, nadležno tijelo na svojoj službenoj internetskoj stranici odmah objavljuje i tu informaciju te sve informacije o ishodu te pritužbe. Objavljuje se i svaka odluka kojom se poništava prethodna odluka o izricanju sankcije ili mjere.	Objavljivanje odluka Član 56 stav 6 Ako je protiv odluke Komisije podniet pravni lijek pred sudom ili drugim nadležnim organom, Komisija objavljuje informaciju o podnietom pravnom lijeku, kao i svaku naknadnu informaciju o ishodu postupka. Svaka odluka kojom se poništava ranija odluka o izricanju sankcije ili mjere takođe se objavljuje.	Potpuno usklađeno		
4. Nadležna tijela osiguravaju da bilo koja odluka objavljena u skladu s ovim člankom bude dostupna na njihovim službenim internetskim stranicama najmanje pet godina od trenutka objave. Osobni podatci u objavljenom sadržaju zadržavaju se na službenoj internetskoj stranici nadležnog tijela tijekom razdoblja koje je potrebno u skladu s propisima koji se primjenjuju o zaštiti podataka.	Objavljivanje odluka Član 56 st. 7 i 8 Odluke koje se objavljuju u skladu sa ovim članom ostaju dostupne na zvaničnoj internet stranici Komisije najmanje pet godina od dana objavljivanja. Lični podaci sadržani u objavljenim odlukama čuvaju se samo u vremenskom periodu koji je potreban u skladu sa propisima o zaštiti podataka o ličnosti.	Potpuno usklađeno		
5. Države članice jednom godišnje ESMA-i dostavljaju zbirne informacije o svim administrativnim sankcijama i drugim	Objavljivanje odluka Član 56 st. 9, 10, 11 i 12	Potpuno usklađeno		

administrativnim mjerama izrečenim u skladu s člankom 42. Ta obveza ne primjenjuje se na odluke o mjerama istražne prirode. ESMA te informacije objavljuje u svojem godišnjem izvješću. Ako su države članice, u skladu s člankom 42., odlučile propisati kaznene sankcije za kršenje odredbi iz tog članka, njihova nadležna tijela dostavljaju ESMA-i godišnje anonimizirane i zbirne podatke o svim poduzetim kaznenim istragama i izrečenim kaznenim sankcijama. ESMA podatke o izrečenim kaznenim sankcijama objavljuje u godišnjem izvješću.	Komisija jednom godišnje dostavlja ESMA-i objedinjene podatke o svim izrečenim sankcijama i drugim mjerama donijetim u skladu sa ovim zakonom, osim mjera istražnog karaktera. Ako se za određene povrede ovog zakona propisuju krivične sankcije, Komisija jednom godišnje dostavlja ESMA-i anonimizovane i objedinjene podatke o sprovedenim krivičnim istragama i izrečenim krivičnim sankcijama. ESMA objavljuje objedinjene podatke iz st. 9 i 10 ovog člana u godišnjem izvješću. Komisija obezbjeđuje ažurnost i tačnost podataka koje dostavlja ESMA-i i sarađuje sa ESMA-om u pogledu razmjene informacija.			
Članak 46. Kolegiji 1. U roku od 30 radnih dana od uvođenja referentne vrijednosti iz članka 20. stavka 1. točke (a) i točke (c) na popis ključnih referentnih vrijednosti, uz iznimku referentnih vrijednosti za koje većina doprinositelja nisu nadzirani subjekti, nadležno tijelo uspostavlja kolegij.	Kolegijumi nadležnih organa Član 57 stav 1 Komisija, najkasnije u roku od 30 radnih dana od dana uključivanja referentne vrijednosti u listu kritičnih referentnih vrijednosti, osniva kolegijum nadležnih organa, osim ako se radi o referentnoj vrijednosti kod koje većinu učesnika čine nenadzirana lica.	Potpuno usklađeno		
2. Kolegij je sastavljen od nadležnog tijela administratora, ESMA-e i nadležnih tijela nadziranih doprinositelja.	Kolegijumi nadležnih organa Član 57 Stav 2 Kolegijum čine Komisija, kao nadležni organ administratora referentne vrijednosti, ESMA i nadležni organi nadziranih učesnika referentne vrijednosti	Potpuno usklađeno		
3. Nadležna tijela drugih država članica imaju pravo biti članovi kolegija ako bi prestanak pružanja dotične ključne referentne vrijednosti imao znatan nepovoljni utjecaj na cjelovitost tržišta, financijsku stabilnost, potrošače, realno	Kolegijumi nadležnih organa Član 57 Stav 3 Nadležni organi drugih država imaju pravo da postanu članovi kolegijuma ukoliko prestanak pružanja kritične referentne vrijednosti ima značajan negativan utjecaj na integritet tržišta, finansijsku stabilnost, potrošače, realnu ekonomiju ili finansiranje domaćinstava i preduzeća u tim državama.	Potpuno usklađeno		

gospodarstvo ili financiranje kućanstava i poduzeća u tim državama članicama.				
U slučaju da namjerava postati član kolegija, nadležno tijelo podnosi zahtjev nadležnom tijelu administratora u kojem dokazuje da su svi uvjeti iz prvog podstavka ovog stavka ispunjeni. Relevantno nadležno tijelo administratora razmatra zahtjev i u roku od 20 radnih dana od njegova primitka obavješćuje tijelo koje je podnijelo zahtjev o tome smatra li da su ti uvjeti ispunjeni ili nisu. Ako smatra da uvjeti nisu ispunjeni, tijelo koje je podnijelo zahtjev može predmet uputiti ESMA-i u skladu sa stavkom 9.	Kolegijumi nadležnih organa Član 57 St. 4 i 5 Nadležni organ drugih država koji namjerava da postane član kolegijuma podnosi zahtjev Komisiji sa dokazima da su ispunjeni uslovi iz stava 3 ovog člana. Komisija razmatra zahtjev i obavještava podnosioca zahtjeva u roku od 20 radnih dana o ispunjenosti uslova i dostavljenim dokazima iz stava 3 i stava 4 ovog člana, a u slučaju da Komisija ocijeni da uslovi nisu ispunjeni, podnositelj zahtjeva može se obratiti ESMA-i.	Potpuno usklađeno		
4.ESMA doprinosi promicanju i praćenju učinkovitog, djelotvornog i dosljednog rada kolegija iz ovog članka u skladu s člankom 21. Uredbe (EU) br. 1095/2010. Zbog toga ESMA u primjerenom opsegu sudjeluje u radu i smatra se nadležnim tijelom u tu svrhu. Ako ESMA djeluje u skladu s člankom 17. stavkom 6. Uredbe (EU) br. 1095/2010 u pogledu ključne referentne vrijednosti, ESMA osigurava odgovarajuću razmjenu informacija i suradnju s ostalim članovima kolegija.	Kolegijumi nadležnih organa Član 57 Stav 6 ESMA doprinosi efikasnom, dosljednom i djelotvornom radu kolegijuma i učestvuje po potrebi, a u tom kontekstu se smatra nadležnim organom i u okviru svojih nadležnosti, osigurava odgovarajuću razmjenu informacija i suradnju sa članovima kolegijuma.	Potpuno usklađeno		
5.Nadležno tijelo administratora predsjedava sastancima kolegija, koordinira rad kolegija i osigurava djelotvornu razmjenu informacija među članovima kolegija. Ako administrator pruža više od jedne ključne referentne vrijednosti, nadležno tijelo administratora	Kolegijumi nadležnih organa Član 57 St. 7 i 8 Komisija, kao nadležni organ administratora, predsjedava sastancima kolegijuma, koordinira aktivnosti kolegijuma i osigurava efikasnu razmjenu informacija među članovima.	Potpuno usklađeno		

može uspostaviti zaseban kolegij za sve referentne vrijednosti koje taj administrator pruža.	Ako administrator pruža više kritičnih referentnih vrijednosti, Komisija može osnovati jedan zajednički kolegijum za sve te referentne vrijednosti.			
6. Nadležno tijelo administratora sastavlja pisane dogovore u okviru kolegija u vezi sa sljedećim pitanjima: (a) informacijama koje se razmjenjuju među nadležnim tijelima; (b) postupkom odlučivanja među nadležnim tijelima i rokom za donošenje svake pojedine odluke; (c) slučajevima u kojima se nadležna tijela moraju međusobno savjetovati; (d) suradnjom koju treba ostvariti na temelju članka 23., stavaka 7. i 8.	Kolegijumi nadležnih organa Član 57 Stav 9 Komisija utvrđuje pisane aranžmane unutar kolegijuma koji regulišu: 1) informacije koje se razmjenjuju između nadležnih organa; 2) proces donošenja odluka i rokove u kojima odluke moraju biti donijete; 3) slučajeve kada se nadležni organi moraju međusobno konsultovati; 4) suradnju u vezi sa primjenom odgovarajućih zakonskih odredbi i mjera.	Potpuno usklađeno		
7. Nadležno tijelo administratora uzima u obzir svaki savjet koji dobije od ESMA-e u vezi s pisanim dogovorima iz stavka 6. prije odobravanja konačnog teksta. Pisani dogovori sastavljaju se u jedinstvenom dokumentu koji sadržava opširno obrazloženje za svako znatno odstupanje od savjeta dobivenog od ESMA-e. Nadležno tijelo administratora proslijeđuje pisane dogovore članovima kolegija i ESMA-i.	Kolegijumi nadležnih organa Član 57 St. 10 i 11 Komisija uzima u obzir savjete ESMA-e prije konačnog usvajanja pisanih aranžmana. Komisija aranžmane iz st. 9 i 10 ovog člana utvrđuje u jednom dokumentu koji sadrži obrazloženje za svako značajno odstupanje od savjeta ESMA-e i dostavlja ih članovima kolegijuma i ESMA-i.	Potpuno usklađeno		
8. Prije nego što poduzme bilo koju mjeru iz članka 23. stavaka 6., 7. i 9 te članka 34., 35. i 42., nadležno tijelo administratora savjetuje se s članovima kolegija. Članovi kolegija poduzimaju sve razumne mjere kako bi se postignuo dogovor unutar roka navedenog u pisanim dogovorima iz stavka 6. ovog članka. Pri svakoj odluci nadležnog tijela administratora o poduzimanju tih	Kolegijumi nadležnih organa Član 57 St. 12, 13, 14 i 15 Prije preduzimanja bilo kojih mjera koje se odnose na upravne ili regulatorne aktivnosti u vezi sa referentnim vrijednostima, Komisija se konsultuje sa članovima kolegijuma. Članovi kolegijuma čine sve što je razumno kako bi postigli dogovor u rokovima utvrđenim u pisanim aranžmanima. Komisija, prilikom donošenja odluka, uzima u obzir uticaj na druge države, posebno na stabilnost njihovih finansijskih sistema.	Potpuno usklađeno		

mjera uzima se u obzir utjecaj na druge države članice, osobito mogući utjecaj na stabilnost njihovih financijskih sustava. U pogledu odluke o povlačenju odobrenja ili registracije administratora u skladu s člankom 35., u svim slučajevima u kojima bi prestanak referentne vrijednosti imao za posljedicu slučaj više sile ili bi se njime učinilo nemogućima ili prekršilo uvjete financijskog ugovora, financijskog instrumenta ili pravila investicijskog fonda koji se pozivaju na tu referentnu vrijednost u Uniji u smislu koji je utvrdila Komisija bilo kojim delegiranim aktima donesenim na temelju članka 51. stavka 6., nadležna tijela koja čine kolegij razmatraju je li potrebno donijeti mjere kojima bi se ublažile posljedice navedene u ovom stavku, među kojim su i: (a) izmjena kodeksa ponašanja iz članka 15., metodologije ili drugih pravila povezanih s referentnom vrijednošću; (b) uvođenje prijelaznog razdoblja tijekom kojeg se primjenjuju postupci predviđeni u članku 28. stavku 2. 9. U nedostatku dogovora između članova kolegija, nadležna tijela mogu se obratiti ESMA-i u sljedećim slučajevima: (a) ako nadležno tijelo nije dostavilo bitne informacije; (b) ako je nadležno tijelo administratora, nakon zahtjeva na temelju stavka 3., obavijestilo tijelo koje je podnijelo zahtjev da uvjeti tog stavka nisu ispunjeni ili ako nije reagiralo na zahtjev u razumnom roku; (c) ako nadležna tijela nisu postigla	U slučaju neslaganja članova kolegijuma, nadležni organi mogu se obratiti ESMA-i u sljedećim situacijama: 1) nekomunikacija ključnih informacija; 2) neispunjavanje zahtjeva za članstvo u kolegijumu; 3) neslaganje o pitanjima iz pisanih aranžmana; 4) neslaganje oko mjera koje se preduzimaju u vezi sa upravnim ili regulatornim aktivnostima; 5) neslaganje u vezi sa specifičnim mjerama utvrđenim pravilima kolegijuma.			
---	---	--	--	--

dogovor o pitanjima navedenima u stavku 6.; (d) ako postoji neslaganje u pogledu mjera koje treba poduzeti u skladu s člancima 34., 35. i 42.; (e) ako postoji neslaganje u pogledu mjera koje treba poduzeti u skladu s člankom 23. stavkom 6.; (f) ako postoji neslaganje u pogledu mjera koje treba poduzeti u skladu s trećim podstavkom stavka 8. ovog članka.				
10. U slučajevima iz stavka 9. točaka (a), (b), (c), (d) i (f), ako se ne postigne rješenje u roku 30 dana nakon upućivanja predmeta ESMA-i, nadležno tijelo administratora donosi konačnu odluku i daje detaljno pismeno objašnjenje svoje odluke nadležnim tijelima iz tog stavka i ESMA-i. Rok naveden u članku 34. stavku 6. točki (a) suspendira se od datuma upućivanja ESMA-i sve do donošenja odluke u skladu s prvim podstavkom ovoga stavka. Ako ESMA smatra da je nadležno tijelo administratora poduzelo mjere navedene u stavku 8. ovog članka koje možda nisu u skladu s pravom Unije, postupa u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) br. 1095/2010.	Kolegijumi nadležnih organa Član 57 St. 16 i 17 Ako se problem iz stava 15 ovog člana ne riješi u roku od 30 dana od upućivanja ESMA-i, Komisija donosi konačnu odluku i pismeno obrazlaže svoju odluku članovima kolegijuma i ESMA-i sa napomenom da se rokovi iz drugih odredbi suspenduju od dana upućivanja do donošenja odluke. ESMA, u skladu sa svojim nadležnostima, može provjeriti da li su mjere Komisije u skladu sa važećim pravnim okvirom i preduzeti odgovarajuće aktivnosti u slučaju neslaganja	Potpuno usklađeno		
11. U slučajevima navedenim u stavku 9. točki (e) ovog članka, te ne dovodeći u pitanje članak 258. UFEU-a, ESMA može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene na temelju članka 19. Uredbe (EU) br. 1095/2010. Ovlaсти nadležnog tijela administratora iz članka 23. stavka 6. mogu se izvršavati dok ESMA ne objavi svoju odluku.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Članak 47. Suradnja s ESMA-om 1. Nadležna tijela surađuju s ESMA-om za potrebe ove Uredbe u skladu s Uredbom (EU) br. 1095/2010.	Saradnja sa ESMA-om Član 58 stav 1 Komisija surađuje sa ESMA-om radi obezbjeđivanja dosljedne i djelotvorne primjene ovog zakona i propisa donijetih na osnovu njega.	Potpuno usklađeno		
2. Nadležna tijela bez odlaganja pružaju ESMA-i sve informacije koje su joj potrebne za izvršavanje njezinih dužnosti u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) br. 1095/2010.	Saradnja sa ESMA-om Član 58 Stav 2 Komisija bez odlaganja dostavlja ESMA-i sve informacije koje su neophodne za obavljanje njenih nadležnosti, uključujući informacije koje se odnose na nadzor nad administratorima, nad učesnicima na tržištu i nad referentnim vrijednostima, kao i druge podatke koji doprinose zaštiti integriteta i stabilnosti finansijskog sistema.	Potpuno usklađeno		
3. ESMA izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda kako bi se utvrdili postupci i oblici razmjene informacija iz stavka 2. ESMA Komisiji podnosi nacrt provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka do 1. travnja 2017. Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 15. Uredbe (EU) br. 1095/2010.	Saradnja sa ESMA-om Član 58 Stav 3 Komisija surađuje sa ESMA-om kroz razmjenu informacija, učešće u kolegijumima nadležnih organa, zajedničke nadzorne aktivnosti i druge oblike saradnje, radi obezbjeđivanja jedinstvene primjene pravila, razmjene dobrih praksi i jačanja nadzora nad tržištem kapitala.	Potpuno usklađeno		
Članak 48. Poslovna tajna 1. Svi povjerljivi podatci primljeni, razmijenjeni ili preneti drugima na temelju ove Uredbe podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne utvrđene u stavku 2.	Poslovna tajna Član 59 stav 1 Svaka povjerljiva informacija koja se primi, razmijeni ili prenese u skladu sa ovim zakonom podliježe obavezi čuvanja poslovne tajne, u skladu sa stavovima ovog člana.	Potpuno usklađeno		
2. Obveza čuvanja poslovne tajne primjenjuje se na sve osobe koje rade ili su radile za nadležno tijelo, ili bilo koje tijelo ili poduzeće na tržištu, ili za fizičku ili pravnu osobu kojima je nadležno tijelo delegiralo svoje ovlasti, uključujući revizore i	Poslovna tajna Član 59 stav 2 Obaveza čuvanja poslovne tajne odnosi se na sva lica koja rade ili su radila u Komisiji, kao i na svako drugo lice, organ, tržišni subjekt ili pravno ili fizičko lice na koje je Komisija prenijela svoja ovlaštenja, uključujući revizore i stručnjake koje Komisija angažuje.	Potpuno usklađeno		

stručnjake s kojima nadležna tijela imaju ili su imala ugovore.				
3. Informacije obuhvaćene poslovnom tajnom ne smiju se odati ni jednoj drugoj osobi ili tijelu, osim na temelju odredaba utvrđenih pravom Unije ili nacionalnim pravom.	Poslovna tajna Član 59 stav 3 Informacije koje su obuhvaćene obavezom čuvanja poslovne tajne ne mogu se otkrivati bilo kom licu ili organu, osim ako je to propisano zakonom.	Potpuno usklađeno		
4. Sve informacije razmijenjene među nadležnim tijelima na temelju ove Uredbe koje se odnose na poslovanje ili operativne uvjete i druga ekonomska ili osobna pitanja smatraju se povjerljivima i podliježu zahtjevima u vezi poslovne tajne, osim ako nadležno tijelo u trenutku komunikacije izjavi da se predmetne informacije mogu objaviti ili je njihova objava potrebna zbog pravnog postupka.	Poslovna tajna Član 59 stav 4 Sve informacije koje nadležni organi razmjenjuju u skladu sa ovim zakonom, a koje se odnose na poslovne ili operativne uslove, ekonomske podatke ili lične okolnosti, smatraju se povjerljivim i podliježu obavezi čuvanja poslovne tajne, osim ako nadležni organ u trenutku dostavljanja informacije ne odredi da se informacija može objaviti ili ako je njeno objavljivanje neophodno u sudskom postupku.	Potpuno usklađeno		
Čl. 49-54	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članak 55. Obavijest o upotrijebljenim referentnim vrijednostima i njihovim administratorima Ako se u financijskom instrumentu iz članka 4. stavka 1. Uredbe (EU) br. 596/2014 poziva na referentnu vrijednost, obavijest u skladu s člankom 4. stavkom 1. te Uredbe sadržava ime referentne vrijednosti na koju se poziva i njezina administratora.	Nema odgovarajuće odredbe		Metrija je predmet regulisanja drugih zakona	
Članak 56. Izmjene Uredbe (EU) br. 596/2014 Uredba (EU) br. 596/2014 mijenja se kako slijedi: 1. Članak 19. mijenja se kako slijedi: (a) umeće se sljedeći stavak: „1.a Obveza obaveščivanja navedena u stavku 1. ne primjenjuje se na transakcije financijskim instrumentima koji su	Nema odgovarajuće odredbe		Metrija je predmet regulisanja drugih zakona	

povezani s dionicama ili dužničkim instrumentima izdavatelja navedenog u tom stavku ako je u trenutku transakcije ispunjen neki od sljedećih uvjeta: (a) financijski instrument je jedinica ili dionica u subjektu za zajedničko ulaganje u kojem izloženost dionicama ili dužničkim instrumentima izdavatelja ne prelazi 20 % vrijednosti imovine subjekta za zajedničko ulaganje; (b) financijski instrument dovodi do izloženosti imovinskom portfelju u kojem izloženost dionicama ili dužničkim instrumentima izdavatelja ne prelazi 20 % vrijednosti portfelja; (c) financijski instrument je jedinica ili dionica u subjektu za zajedničko ulaganje ili dovodi do izloženosti imovinskom portfelju, a osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili osoba koja je s njome usko povezana ne poznaje i nije mogla poznavati ulagački sastav ili izloženost takvog subjekta za zajedničko ulaganje ili imovinskog portfelja u pogledu dionica ili dužničkog instrumenta izdavatelja i, nadalje, nema razloga da ta osoba vjeruje da dionici ili dužnički instrumenti izdavatelja prelaze granične vrijednosti iz točaka (a) i (b). Ako je dostupna informacija o ulagačkom sastavu subjekta za zajedničko ulaganje ili izloženosti imovinskom portfelju, tada osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili osoba koja je s njome usko povezana poduzima sve razumne mjere kako bi pribavila tu informaciju.”; (b) u				
---	--	--	--	--

stavku 7. nakon drugog podstavka umeće se sljedeći podstavak: „Za potrebe točke (b), nije potrebno obavješćivati o transakcijama dionicama ili dužničkim instrumentima izdavatelja ili s njima povezanim izvedenicama ili drugim financijskim instrumentima izvršenim od strane upravitelja subjekata za zajedničko ulaganje u koje je uložila osoba koja obavlja rukovoditeljske dužnosti ili s njima usko povezana osoba ako upravitelj subjekta za zajedničko ulaganje ima punu diskrecijsku slobodu kojom je isključeno da upravitelj, izravno ili neizravno, prima upute ili savjete o sastavu portfelja od ulagača u taj subjekt za zajedničko ulaganje.”				
2. Članak 35. mijenja se kako slijedi: (a) u stavcima 2. i 3. izraz „i članka 19. stavaka 13. i 14.” zamjenjuje se izrazom „članka 19. stavaka 13. i 14. i članka 38.”; (b) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim: „5. Delegirani akt donesen na temelju članka 6. stavka 5. ili 6., članka 12. stavka 5., članka 17. stavka 2. trećeg podstavka, članka 17. stavka 3., članka 19. stavka 13. ili 14. ili članka 38. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne ulože nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće uložiti prigovore. Taj se rok produljuje za tri	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća."				
3. U članku 38. dodaju se sljedeći stavci: „Komisija do 3. srpnja 2019., nakon savjetovanja s ESMA-om, podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o razini graničnih vrijednosti iznesenih u članku 19. stavcima 1.a, a i b u pogledu transakcija upravitelja u kojima dionice ili dužnički instrumenti izdavatelja čine dio subjekta za zajedničko ulaganje i pružaju rizik imovinskom portfelju kako bi se ocijenilo je li ta razina odgovarajuća ili bi je trebalo prilagoditi. Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 35. kako bi prilagodila granične vrijednosti iz članka 19. stavaka 1.a, a i b ako u tom izvješću utvrdi da bi te granične vrijednosti trebalo prilagoditi."	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članak 57. Izmjene Direktive 2008/48/EZ Direktiva 2008/48/EZ mijenja se kako slijedi: 1. U članku 5. stavku 1. nakon drugog podstavka umeće se sljedeći podstavak: „Ako ugovor o kreditu poziva na referentnu vrijednost kako je definirana člankom 3. stavkom 1. točkom 3. Uredbe (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća (*) ime referentne vrijednosti i njezina administratora te moguće implikacije za potrošača vjerovnik ili, ako je primjenjivo, kreditni posrednik potrošaču pruža u zasebnom dokumentu koji može biti priložen Standardnim europskim informacijama o potrošačkim kreditima.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja drugih zakona	

2. U članku 27. stavku 1. nakon drugog podstavka umeće se sljedeći podstavak: „Do 1. srpnja 2018. države članice donose i objavljuju odredbe nužne za usklađenje s člankom 5. stavkom 1. trećim podstavkom te ih prosljeđuju Komisiji. Te odredbe one primjenjuju od 1. srpnja 2018.“	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članak 58. Izmjene Direktive 2014/17/EU Direktiva 2014/17/EU mijenja se kako slijedi: 1. U članku 13. stavku 1. drugom podstavku umeće se sljedeća točka: „(ea) ako se ugovori pozivaju na referentnu vrijednost kako je definirana u članku 3. stavku 1. točki 3. Uredbe (EU) 2016/1011 Europskog parlamenta i Vijeća (*) imena referentnih vrijednosti i njihovih administratora te moguće implikacije za potrošača.	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja drugih zakona	
2. U članku 42. stavku 2. nakon prvog podstavka dodaje se sljedeći podstavak: „Do 1. srpnja 2018. države članice donose i objavljuju odredbe nužne za usklađenje s člankom 13. stavkom 1. drugim podstavkom točkom (ea) te ih prosljeđuju Komisiji. Te odredbe one primjenjuju od 1. srpnja 2018.“	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
3. U članku 43. stavku 1. dodaje se sljedeći podstavak: „Članak 13. stavak 1. drugi podstavak točka (ea) ne primjenjuje se na ugovore o kreditu sklopljene prije 1. srpnja 2018.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članak 59. Stupanje na snagu Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u Službenom listu Europske unije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Primjenjuje se od 1. siječnja 2018. Neovisno o drugom stavku ovog članka, članak 3. stavak 2., članak 5. stavak 5., članak 11. stavak 5., članak 13. stavak 3., članak 15. stavak 6., članak 16. stavak 5., članak 20. (osim stavka 6. točke (b)), članci 21. i 23., članak 25. stavci 8. i 9., članak 26. stavak 5., članak 27. stavak 3., članak 30. stavak 5., članak 32. stavak 9., članak 33. stavak 7., članak 34. stavak 8., članak 46., članak 47. stavak 3. i članak 51. stavak 6. primjenjuju se od 30. lipnja 2016. Neovisno o drugom stavku ovog članka, članak 56. primjenjuje se od 3. srpnja 2016. Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.				
PRILOG I. REFERENTNE KAMATNE STOPE Točni i dostatni podatci 1. Za potrebe članka 11. stavka 1. točaka (a) i (c) redoslijed korištenja ulaznih podataka je kako slijedi: (a) transakcije doprinositelja na predmetnom tržištu koje se namjerava mjeriti referentnom vrijednosti ili, ako to nije dovoljno, njegove transakcije na povezanim tržištima, poput: — tržišta neosiguranih međubankovnih depozita, — drugih tržišta neosiguranih depozita, uključujući potvrde o depozitu i komercijalne zapise, i — drugih tržišta, poput tržišta prekonoćnih kamatnih ugovora o razmjeni, ugovora o povratnoj kupnji, unaprijednih ugovora u stranoj valuti, kamatnih budućnosnica i opcija, pod uvjetom da te transakcije odgovaraju	VI. POSEBNI ZAHTEVI ZA REFERENTNE VRIJEDNOSTI KAMATNIH STOPA Prioritet korišćenja ulaznih podataka Član 60 Prioritet korišćenja ulaznih podataka je sljedeći: 1) transakcije davaoca podataka na osnovnom tržištu koje referentna vrijednost treba da mjeri ili, ako one nisu dovoljne, transakcije na povezanim tržištima, kao što su: a) neosigurano međubankarsko depozitno tržište, b) druga neosigurana depozitna tržišta, uključujući potvrde o depozitima i komercijalne zapise, c) druga tržišta kao što su overnight index swaps, ugovori o ponovnoj kupovini, devizni forwardi, futures i opcije na kamatne stope, pod uslovom da te transakcije ispunjavaju zahtjeve za ulazne podatke utvrđene Kodeksom ponašanja; 2) zapažanja davaoca podataka o transakcijama trećih lica na tržištima opisanim u tački 1 ovog člana; 3) obavezne ponude (committed quotes)	Potpuno usklađeno		

zahtjevima u pogledu ulaznih podataka iz kodeksa ponašanja; (b) primjedaba doprinositelja o transakcijama trećih osoba koje su opisane u točki (a), (c) obvezujućih ponuda, (d) indikativnih ponuda ili stručnih prosudbi. 2. Za potrebe članka 11. stavka 1. točke (a) i članka 11. stavka 4. ulazni podatci mogu se prilagoditi. Ulazni podatci osobito se mogu prilagoditi primjenom sljedećih kriterija: (a) bliskosti transakcija trenutku pružanja ulaznih podataka i utjecaju događanja na tržištu u razdoblju između transakcije i pružanja ulaznih podataka; (b) interpolacije ili ekstrapolacije povezane s transakcijskim podatcima; (c) prilagodbe kojom se odražavaju promjene u kreditnom položaju doprinositelja utvrđivanju i drugih sudionika na tržištu. Funkcija nadzora 3. Umjesto zahtjeva iz članka 5. stavaka 4. i 5. primjenjuju se sljedeći zahtjevi: (a) administratori referentnih kamatnih stopa imaju uspostavljeno neovisno nadzorno povjerenstvo. Detalji o članovima tog povjerenstva dostupni su javnosti, kao i sve izjave o sukobima interesa i postupcima odabira ili nominacije njegovih članova; (b) nadzorno povjerenstvo održava najmanje jedan sastanak svaka četiri mjeseca i tijekom svakog sastanka vodi zapisnik; (c) nadzorno povjerenstvo djeluje s integritetom i ima sve odgovornosti predviđene člankom 5. stavkom 3. Revizija 4. Administrator referentne kamatne stope	4) indikativne ponude ili stručne procjene. Prilagođavanje ulaznih podataka Član 61 Ulazni podaci mogu biti prilagođeni primjenom sljedećih kriterijuma: 1) blizina vremena transakcija vremenu davanja ulaznih podataka i uticaj tržišnih događaja između ta dva trenutka; 2) interpolacija ili ekstrapolacija na osnovu podataka o transakcijama; 3) prilagođavanja koja odražavaju promjene u kreditnom rejtingu davaoca podataka i drugih učesnika na tržištu. Funkcija nadzora Član 62 Administrator referentne vrijednosti kamatnih stopa mora da uspostavi nezavisni nadzorni odbor, sa javno dostupnim detaljima o članovima odbora, uključujući izjave o sukobu interesa i procedure za izbor ili imenovanje članova. Nadzorni odbor mora da da djeluje s integritetom i da održava najmanje jednu sjednicu na svakih četiri mjeseca i da vodi zapisnike sa svake sjednice. Revizija Član 63 Administrator referentne vrijednosti kamatnih stopa dužan je da imenuje nezavisnog eksternog revizora koji će pregledati i izvijestavati o usklađenosti administratora sa metodologijom referentne vrijednosti i ovim zakonom. Prva revizija se obavlja šest mjeseci nakon uvođenja Kodeksa ponašanja, a potom na svake dvije godine. Nadzorni odbor može da zahtijeva eksternu reviziju davaoca podataka ukoliko nije zadovoljan bilo kojim aspektima njegovog rada. Sistemi i kontrole davaoca podataka Član 64 Davaoci podataka moraju da imaju: 1) jasno definisane odgovornosti unutar firme, uključujući interne linije izvještavanja i odgovornosti, lokacije podnosilaca i menadžera, kao i imena odgovornih osoba i zamjenika;	
---	---	--

imenuje neovisnog vanjskog revizora koji preispituje poštujte li administrator metodologiju referentne vrijednosti i ovu Uredbu i izvješćuje o tome. Vanjska revizija administratora provodi se prvi puta šest mjeseci nakon uvođenja kodeksa ponašanja, a nakon toga svake dvije godine. Nadzorno povjerenstvo može zahtijevati vanjsku reviziju doprinositelja referentnim kamatnim stopama ako nije zadovoljno određenim aspektom njihova ponašanja. Sustavi i kontrole doprinositelja 5. Sljedeći se zahtjevi, uz zahtjeve navedene u članku 16., primjenjuju na doprinositelja. Članak 16. stavak 5. ne primjenjuje se. 6. Svaki podnositelj doprinositelja i njihova izravna uprava u pisanom obliku potvrđuju da su pročitali kodeks ponašanja i da će ga poštovati. 7. Sustavi i kontrole doprinositelja uključuju: (a) prikaz odgovornosti u svakom društvu, uključujući linije izvješćivanja i odgovornosti, uključujući lokaciju podnositelja i uprave te imena ključnih osoba i njihovih zamjenika; (b) interne postupke za odobravanje doprinošenja ulaznih podataka; (c) stegovne postupke u slučaju pokušaja manipulacije ili neizvješćivanja u vezi s manipulacijom ili pokušajem manipulacije što su ih poduzele osobe izvan postupka doprinošenja utvrđivanju; (d) djelotvorne postupke za upravljanje sukobima interesa i kontrolu komunikacije, unutar doprinositelja	2)interne procedure za potvrdu i odobrenje ulaznih podataka; 3)disciplinske procedure u slučaju pokušaja manipulacije ili neizvješćivanja o manipulacijama; 4)efikasne procedure upravljanja sukobom interesa i kontrole komunikacije, kako unutar davaoca podataka, tako i između davaoca podataka i trećih lica, uz obavezan fizički razmak između podnosilaca podataka i trgovaca kamatnim derivatima; 5)procedure za sprječavanje ili kontrolu razmjene informacija koje bi mogle dovesti do sukoba interesa; 6)pravila za sprječavanje dogovora među davaocima i između davaoca i administratora benchmark indeksa; 7)mjere za sprječavanje neprikladnog uticaja na osobe koje učestvuju u davanju ulaznih podataka; 8)uklanjanje bilo kakve direktne veze između naknada zaposlenih koji daju ulazne podatke i prihoda ili bonusa povezanim s drugim aktivnostima gdje može nastati sukob interesa; 9)kontrole za identifikaciju bilo kakvih reverznih transakcija nakon davanja ulaznih podataka. Evidencija i izvješćivanje Član 65 Davaoci podataka moraju da vode detaljnu evidenciju o svim relevantnim aspektima doprinosa ulaznim podacima, procesu određivanja i odobrenja podataka, imenima podnosilaca i njihovim odgovornostima, komunikaciji s trgovcima, brokerima i administratorom, upitima o ulaznim podacima i njihovim ishodima, kao i izvještajima o osjetljivosti trgovinskih knjiga vezanih za kamatne stope i druge relevantne derivate. Evidencija iz stava 1 ovog člana se čuva na mediju koji omogućava pristup informacijama za buduću reviziju sa dokumentovanim audit-trailom. Funkcija usklađenosti davaoca podataka mora redovno da izvještava menadžment o svim nalazima, uključujući reverzne odnosno povratne transakcije.	
--	--	--

utvrđivanju i između njega i trećih osoba, kako bi se izbjegao nepovoljan vanjski utjecaj na osobe odgovorne za podnošenje stopa; podnositelji rade na lokacijama koje su fizički odvojene od trgovatelja kamatnim izvedenicama; (e) učinkovite postupke za sprečavanje ili kontrolu razmjene informacija između osoba uključenih u aktivnosti koje uključuju rizik sukoba interesa, kada bi takva razmjena informacija mogla utjecati na podatke doprinesene referentnoj vrijednosti; (f) pravila za izbjegavanje tajnih dogovora među doprinositeljima i između doprinositelja i administratora referentne vrijednosti; (g) mjere za sprečavanje ili ograničavanje neprimjerenog utjecaja na način na koji osobe koje sudjeluju u pružanju ulaznih podataka obavljaju te aktivnosti; (h) uklanjanje izravnih poveznica između nagrade zaposleniku koji sudjeluje u pružanju ulaznih podataka i nagrada ili prihoda koje generiraju osobe koje se bave drugim aktivnostima, ako u vezi s tim aktivnostima može doći do sukoba interesa; (i) načine kontrole radi utvrđivanja povratnih transakcija provedenih nakon pružanja ulaznih podataka. 8. Doprinositelj referentne kamatne stope čuva detaljnu evidenciju: (a) svih bitnih aspekata povezanih s doprinosjenjem ulaznih podataka; (b) postupka upravljanja utvrđivanjem ulaznih podataka i njihova odobravanja; (c) imena	Ulazni podaci i procedure podliježu redovnim internim pregledima i kontrolama. Eksterna revizija ulaznih podataka davaoca, usklađenosti s Kodeksom ponašanja i ovim zakonom vrši se prvi put šest mjeseci nakon uvođenja Kodeksa, a potom na svake dvije godine.			
--	---	--	--	--

podnositelja i njihovih odgovornosti; (d) cjelokupne komunikacije između podnositelja i drugih osoba, uključujući vanjske i unutarnje trgovatelje i brokere, u vezi s utvrđivanjem ili doprinosjenjem ulaznih podataka; (e) cjelokupnog međudjelovanja podnositelja i administratora ili osoba nadležnih za izračun; (f) svih upita o ulaznim podacima i odgovora na njih; (g) analize osjetljivosti za knjige trgovanja kamatnim ugovorima o razmjeni i druge knjige trgovanja izvedenicama sa znatnom izloženosti ulaznih podataka fiksiranju kamatnih stopa. 9. Evidencija se čuva na mediju koji omogućuje pohranu zapisa revizije i pristup tim informacijama radi buduće upotrebe. 10. Služba za praćenje usklađenosti doprinositelja referentnoj kamatnoj stopi redovito izvješćuje upravu o svojim nalazima, uključujući nalaze o povratnim transakcijama. 11. Ulazni podatci i postupci predmet su redovitih unutarnjih preispitivanja. 12. Vanjska revizija ulaznih podataka doprinositelja referentnoj kamatnoj stopi, usklađenosti s kodeksom ponašanja i odredbama ove Uredbe provodi se prvi put šest mjeseci nakon uvođenja kodeksa ponašanja, a nakon toga svake dvije godine.				
PRILOG II. ROBNE REFERENTNE VRIJEDNOSTI Metodologija 1. Administrator robne vrijednosti sastavlja, dokumentira i objavljuje metodologiju	VII. POSEBNI ZAHTEJEVI ZA ROBNE REFERENTNE VRIJEDNOSTI Metodologija Član 66	Potpuno usklađeno		

kojom se administrator koristi za izračun referentne vrijednosti. Takva metodologija u najmanjoj mjeri sadrži i opisuje sljedeće: (a) sve kriterije i postupke koji se primjenjuju pri razvoju referentne vrijednosti, uključujući način na koji se administrator koristi ulaznim podacima, uključujući konkretan opseg, zaključene i prijavljene transakcije, ponude za kupnju i prodaju i druge tržišne informacije iskorištene pri procjeni i/ili tijekom razdoblja ili u roku procjene, razloge za upotrebu određenih referentnih jedinica, način na koji administrator prikuplja ulazne podatke, smjernice pomoću kojih se kontroliraju prosudbe procjenjivača i sve ostale informacije, primjerice pretpostavke, modeli ili ekstrapolacije iz prikupljenih podataka, koje se razmatraju pri ocjenjivanju; (b) postupke i praksu koji su osmišljeni kako bi se među procjenjivačima osigurala dosljednost pri prosuđivanju; (c) relativnu važnost koja se pripisuje određenim kriterijima pri izračunu referentne vrijednosti, osobito vrsti upotrijebljenih ulaznih podataka i vrsti kriterija za usmjeravanje prosudaba, kako bi se osigurala kvaliteta i cjelovitost izračuna referentne vrijednosti; (d) kriterije za utvrđivanje minimalne količine transakcijskih podataka potrebnih za izračun određene referentne vrijednosti; ako takav prag nije predviđen, razlozi za neodređivanje minimalnog praga moraju	Administrator robne referentne vrijednosti sastavlja, dokumentuje i objavljuje metodologiju kojom se koristi pri izračunavanju referentne vrijednosti. Metodologija iz stava 1 ovog člana sadrži: 1) kriterijume i postupke razvoja referentne vrijednosti, uključujući način korišćenja ulaznih podataka, obim, podatke o transakcijama, ponude i druge tržišne informacije, razloge za upotrebu određenih referentnih jedinica, prikupljanje podataka, smjernice za kontrolu procjena, modele i pretpostavke korišćene pri ocjenjivanju; 2) postupke i praksu za obezbjeđenje dosljednosti procjenjivača; 3) važnost pojedinih kriterijuma pri izračunavanju radi kvaliteta i potpunosti podataka; 4) kriterijume za minimalnu količinu transakcijskih podataka potrebnih za izračunavanje, ili obrazloženje nepostojanja praga i postupke ako podaci nisu dostupni; 5) kriterijume za ocjenjivanje perioda sa nedostatkom podataka i alternativne metode procjene; 6) kriterijume za blagovremenost i način dostavljanja podataka; 7) kriterijume i procedure za situacije kada jedan ili više doprinosilaca imaju značajan udio u ulaznim podacima; i 8) kriterijume za isključivanje transakcijskih podataka iz izračunavanja. Administrator objavljuje ključne elemente metodologije za svaku objavljenu referentnu vrijednost ili porodicu referentnih vrijednosti. Uz metodologiju iz st. 1 do 3 ovog člana, administrator objavljuje i: 1) obrazloženje prihvatanja metodologije, uključujući prilagođavanja cijena i povjerljivost perioda ulaznih podataka; 2) postupke unutrašnjeg preispitivanja i odobravanja metodologije, kao i učestalost preispitivanja; 3) postupke nezavisnog preispitivanja i konsultacija s korisnicima. Promjena metodologije Član 67 Administrator donosi i objavljuje jasne postupke za svaku bitnu promjenu metodologije, pri čemu obezbjeđuje kontinuiranu potpunost izračunavanja i stabilnost tržišta, uključujući:			
--	---	--	--	--

se obrazložiti, uključujući određivanje postupaka koji se upotrebljavaju kada ne postoje transakcijski podatci; (e) kriterije koji se primjenjuju na ocjenjivana razdoblja u kojima podneseni podatci ne dostižu preporučeni metodološki prag za transakcijske podatke ili ne ispunjuju administratorove standarde kvalitete te sve alternativne metode ocjenjivanja, uključujući teorijske modele procjenjivanja. Tim se kriterijima objašnjavaju postupci koji se upotrebljavaju ako ne postoje podatci o transakciji; (f) kriterije za pravodobnost doprinošenja ulaznih podataka i načine njihova doprinošenja (elektronički, telefonom ili drukčije); (g) kriterije i postupke koji se odnose na ocjenjivana razdoblja u kojima doprinositelj ili više njih dostavljaju tržišne podatke koji čine znatan udio u ukupnim ulaznim podacima za tu referentnu vrijednost; administrator u tim kriterijima i postupcima također definira što čini znatan udio pri izračunu svake referentne vrijednosti; (h) kriterije za isključivanje transakcijskih podataka iz izračuna referentne vrijednosti. 2. Administrator robne referentne vrijednosti objavljuje ili čini dostupnima ključne elemente metodologije kojom se administrator koristi za svaku pruženu i objavljenu referentnu vrijednost ili, po potrebi, za svaku pruženu i objavljenu obitelj referentnih vrijednosti. 3. Uz	1) prethodno obavještenje korisnicima za analizu i primjedbe; 2) objavu primjedaba i odgovora nakon savjetovanja, osim ako se zahtijeva povjerljivost. Administrator robne referentne vrijednosti redovno preispituje svoje metodologije kako bi obezbijedio da one pouzdano odražavaju fizičko tržište koje se procjenjuje, i uspostavlja postupak za uzimanje u obzir stavova relevantnih korisnika. Kvalitet i potpunost izračunavanja Član 68 Administrator robne referentne vrijednosti dužan je da: 1) odredi kriterijume koji definišu fizičku robu koja je predmet određene metodologije; 2) daje prioritet ulaznim podacima prema sljedećem redoslijedu, ukoliko je to u skladu s njegovim metodologijama: a) zaključene i prijavljene transakcije, a u slučaju da nisu prioritet razlozi za to moraju da budu obrazloženi, u skladu sa stavkom 2 tačka 3 ovog člana; b) ponude i zahtjevi (bids and offers); c) druge informacije; 3) primjenjuje dovoljne mjere kako bi koristio ulazne podatke koji su bona fide, što znači da su stranke koje dostavljaju podatke zaključile ili spremne su da zaključe transakcije koje generišu te podatke, a zaključene transakcije su izvršene po principu „arms-length“ (na tržišnim uslovima), pri čemu se posebna pažnja posvećuje transakcijama između povezanih lica; 4) uspostavi i primjenjuje postupke za identifikaciju neuobičajenih ili sumnjivih podataka o transakcijama i vodi evidenciju o odlukama o isključenju podataka iz procesa izračunavanja referentne vrijednosti; 5) podstiče davaoce podataka da dostave sve ulazne podatke koji ispunjavaju kriterijume administratora za izračunavanje a administrator treba, u mjeri u kojoj je to moguće i razumno, da obezbijedi da dostavljeni ulazni podaci budu reprezentativni za stvarno zaključene transakcije davaoca podataka;			
--	---	--	--	--

metodologiju iz stavka 2., administrator robne referentne vrijednosti opisuje i objavljuje i sljedeće: (a) obrazloženje za prihvatanje određene metodologije, uključujući tehnike prilagodbe cijena i obrazloženje toga zašto se određeno razdoblje, unutar kojeg su prihvaćani ulazni podatci, smatra pouzdanim pokazateljem stvarnih tržišnih vrijednosti; (b) postupke za unutarnje preispitivanje i odobravanje određene metodologije te učestalost takva preispitivanja; (c) postupke vanjskog preispitivanja određene metodologije, uključujući postupke za prihvatanje metodologije na tržištu zahvaljujući savjetovanju s korisnicima o važnim promjenama u postupcima izračuna referentnih vrijednosti. Promjena metodologije 4. Administrator robne referentne vrijednosti donosi i korisnicima objavljuje jasne postupke te obrazlaže svaku bitnu predloženu promjenu svoje metodologije. Ti postupci moraju biti u skladu s nadređenim ciljem da administrator mora osigurati kontinuiranu cjelovitost izračuna referentne vrijednosti i primijeniti promjene na način da se održi red na tržištu na koje se predmetne promjene odnose. U tim postupcima predviđeno je sljedeće: (a) prethodna obavijest koja u jasno određenom vremenskom okviru omogućuje korisnicima da dostatno analiziraju utjecaj predloženih promjena i ulože primjedbe,	6) koristi odgovarajući sistem mjera da obezbijedi usklađenost davaoca podataka sa standardima kvaliteta i integriteta koje je odredio administrator u vezi s ulaznim podacima. Administrator robne referentne vrijednosti dužan je da, za svako izračunavanje, u mjeri u kojoj je to razumno moguće, a da se ne ugrozi blagovremeno objavljivanje referentne vrijednosti, opiše i objavi: 1) sažeto objašnjenje koje je dovoljno da omogući korisniku referentne vrijednosti ili nadležnom organu razumijevanje načina na koji je izračunavanje razvijeno, uključujući najmanje: veličinu i likvidnost fizičkog tržišta koje se procjenjuje (kao što su broj i obim dostavljenih transakcija), raspon i prosječan obim te raspon i prosječnu cijenu, kao i indikativne procenete svake vrste ulaznih podataka koji su uzeti u obzir pri izračunavanju. 2) u objašnjenju iz stava 2 tačka 1 ovog člana potrebno je da se koriste izrazi koji se odnose na metodologiju određivanja cijena, kao što su „zasnovano na transakcijama“, „zasnovano na rasponima (spreads)“, „interpolirano“ ili „ekstrapolirano“; i 3) sažeto objašnjenje obima i osnova na kojima je korišćena bilo koja procjena, uključujući isključenja podataka koji su inače ispunjavali zahtjeve relevantne metodologije za to izračunavanje, kao i slučajeve kada su cijene zasnovane na rasponima (spreads), interpolaciji, ekstrapolaciji ili kada su ponude ili zahtjevi ponderisani više od zaključenih transakcija, ako ih je bilo, korišćeni u bilo kojem izračunavanju. Integritet postupka izvještavanja Član 69 Administrator robne referentne vrijednosti dužan je da: 1) odredi kriterijume koji definišu ko može dostavljati ulazne podatke administratoru; 2) uspostavi postupke kontrole kvaliteta radi provjere identiteta davaoca podataka i svakog podnosioca koji prijavljuje ulazne podatke, kao i ovlaštenja takvog podnosioca da dostavlja podatke u ime davaoca;			
--	--	--	--	--

uzimajući pritom u obzir administratorovu procjenu ukupnih okolnosti; (b) objava primjedaba korisnika i administratorovih odgovora na njih svim korisnicima na tržištu nakon što završi razdoblje savjetovanja, osim ako podnositelj primjedbe zatraži povjerljivost podataka. 5. Administrator robne referentne vrijednosti redovito ispituje svoju metodologiju kako bi osigurao da se njome pouzdano odražava stanje na fizičkom tržištu koje se ocjenjuje te uključuje postupak za uzimanje u obzir stajališta mjerodavnih korisnika. Kvaliteta i cjelovitost izračuna referentne vrijednosti 6. Administrator robne referentne vrijednosti: (a) određuje kriterije za definiranje fizičke robe koja je obuhvaćena određenom metodologijom; (b) daje prednost ulaznim podacima sljedećim redoslijedom, ako je to u skladu s metodologijom administratora: i. zaključene i prijavljene transakcije; ii. ponude za kupnju i prodaju; iii. ostali podatci. Ako prednost nije dana zaključenim i prijavljenim transakcijama, to treba obrazložiti u skladu s točkom 7. podtočkom (b); (c) poduzima dostatne mjere osmišljene za primjenu ulaznih podataka podnesenih i razmotrenih, u dobroj vjeri, u okviru izračuna referentne vrijednosti, što znači da su stranke koje podnose ulazne podatke izvršile ili su spremne izvršiti transakcije na temelju kojih se ti ulazni podatci generiraju, a	3)odredi kriterijume koji se primjenjuju na zaposlene davaoca podataka koji su ovlašćeni da dostavljaju ulazne podatke administratoru u ime davaoca; 4)podstiče davaoce da dostavljaju podatke o transakcijama iz back-office funkcija i, kada se podaci o transakcijama dobijaju direktno od trgovca, pribavi potvrđujuće podatke iz drugih izvora; i 5)primjenjuje interne kontrole i pisane procedure za identifikaciju komunikacija između davalaca podataka i procjenjivača, koje imaju za cilj da utiču na izračunavanje u korist bilo koje trgovačke pozicije (bilo davaoca, njegovih zaposlenih ili treće strane), da navedu procjenjivača na kršenje pravila ili smjernica administratora, ili da identifikuju davaoce podataka koji se učestalo bave dostavljanjem neuobičajenih ili sumnjivih podataka o transakcijama. Procedure iz stava 1 tačka 5 stav ovog člana uključuju, u mjeri u kojoj je to moguće, i mehanizam za eskalaciju ispitivanja od strane administratora unutar organizacije davaoca podataka, dok kontrole obuhvataju i provjeru tržišnih pokazatelja radi validacije dostavljenih informacija. Procjenjivači Član 70 U vezi s ulogom procjenjivača, administrator robne referentne vrijednosti dužan je da: 1)uspostavi i primjenjuje jasna interna pravila i smjernice za izbor procjenjivača, uključujući minimalni nivo njihovog obučavanja, iskustva i vještina, kao i postupak periodičnog preispitivanja njihove stručne osposobljenosti; 2)obezbjedi mehanizme kojima se garantuje da se izračunavanja mogu vršiti na dosljedan i redovan način; 3)obezbjedi kontinuitet i plan nasljeđivanja u vezi s procjenjivačima, kako bi se osiguralo da izračunavanja vrše zaposleni sa odgovarajućim nivoom stručnosti; i 4)uspostavi interne kontrolne procedure radi osiguranja integriteta i pouzdanosti izračunavanja.			
---	--	--	--	--

zaključene transakcije izvršene su u najboljem interesu stranaka, uz posebnu pozornost posvećenu međusobno pridruženim transakcijama; (d) uspostavlja i primjenjuje postupke za utvrđivanje nepravilnih ili sumnjivih transakcijskih podataka te čuva evidenciju odluka o isključivanju transakcijskih podataka iz postupka izračuna referentne vrijednosti; (e) potiče doprinositelje da podnesu tržišne podatke koji ispunjuju administratorove kriterije za izračun. Administratori nastoje, u mjeri u kojoj je to moguće i razumno, osigurati da su podneseni ulazni podatci reprezentativni u odnosu na stvarno zaključene transakcije doprinositelja; i (f) primjenjuje sustav primjerenih mjera kojima se osigurava da doprinositelji poštuju norme kvalitete i cjelovitosti ulaznih podataka primjenjivih na administratora. 7. Administrator robne referentne vrijednosti uz svaki izračun, u mjeri u kojoj je to razumno moguće bez dovodenja u pitanje pravodobne objave referentne vrijednosti, opisuje i objavljuje: (a) sažeto objašnjenje, dostatno da se njime olakša razumijevanje pretplatnika referentne vrijednosti ili nadležnog tijela u vezi s tijekom izračuna, uključujući barem veličinu i likvidnost ocijenjenog fizičkog tržišta (primjerice broj i opseg podnesenih transakcija), raspon i prosječnu vrijednost opsega te raspon i prosječnu vrijednost cijena i okvirne postotke za svaku vrstu	interne kontrole i procedure iz stava 1. tačka 4 ovog člana obuhvataju stalni nadzor nad radom procjenjivača kako bi se osiguralo pravilno sprovođenje metodologije, kao i interne procedure odobravanja od strane nadređenog prije objavljivanja cijena tržištu. Zapis revizije Član 71 Administrator robne referentne vrijednosti mora da ima uspostavljena pravila i procedure za istovremeno dokumentovanje svih relevantnih informacija, uključujući: 1) sve ulazne podatke; 2) procjene koje su procjenjivači izvršili prilikom utvrđivanja svake referentne vrijednosti; 3) slučajeve kada je izračunavanje isključilo određenu transakciju koja je inače ispunjavala zahtjeve relevantne metodologije, uz obrazloženje razloga za isključenje; 4) identitet svakog procjenjivača i svakog drugog lica koje je dostavilo ili na drugi način generisalo bilo koju od informacija iz stava 1. tač. 1, 2 ili 3 ovog člana. Administrator robne referentne vrijednosti obezbjeđuje pravila i procedure kojima se osigurava da se zapis revizije i relevantnih informacija čuva najmanje pet godina, radi dokazivanja načina izračunavanja referentne vrijednosti. Sukob interesa Član 72 Administrator robne referentne vrijednosti mora da ima uspostavljene politike i procedure za identifikovanje, objelodanjivanje, upravljanje, ublažavanje i izbjegavanje sukoba interesa, kao i za zaštitu nepristrasnosti i nezavisnosti izračunavanja. Politike i procedure iz stava 1 ovog člana redovno se preispituju i ažuriraju, i njima se: 1) obezbjeđuje da izračunavanje referentnih vrijednosti ne bude pod uticajem postojanja, niti mogućnosti postojanja, komercijalnih ili ličnih poslovnih odnosa ili interesa između administratora ili			
--	---	--	--	--

tržišnih podataka koji su uzeti u obzir pri izračunu; pritom se uključuju izrazi koji se odnose na metodu utvrđivanja cijena, npr. „na temelju transakcije“, „na temelju razlike kupovne i prodajne cijene“, „interpolirano“, „ekstrapolirano“; ib) sažeto objašnjenje o tome u kojoj su se mjeri i na kojoj osnovi pri bilo koje izračunu koristile prosudbe, uključujući isključivanje podataka koji su inače bili u skladu s relevantnom metodologijom za taj izračun; određivanje cijena na temelju razlike kupovne i prodajne cijene, interpolacije ili ekstrapolacije; davanje prednosti ponudama za kupnju i prodaju umjesto zaključenim transakcijama. Ispravnost u postupku izvješćivanja 8. Administrator robne vrijednosti: (a) određuje kriterije za određivanje tko može podnijeti ulazne podatke administratoru; (b) raspolaže postupcima kontrole kvalitete za ocjenu identiteta doprinositelja i svakog podnositelja koji izvješćuje o tim ulaznim podacima, te odobrenje tog podnositelja da u ime doprinositelja izvješćuje o ulaznim podacima; (c) određuje kriterije koji se primjenjuju na zaposlenike doprinositelja, a kojima je dopušteno podnositi ulazne podatke administratoru u ime tog doprinositelja; potiče doprinositelje da podnesu transakcijske podatke svojih logističkih odjela i zatraže potvrdu iz drugih izvora gdje su transakcijski podatci zaprimljeni izravno od trgovatelja; i (d)	povezanih lica s njim, njegovih zaposlenih, klijenata, učesnika na tržištu ili s njima povezanih lica; 2) obezbjeđuje da lični interesi i poslovne veze zaposlenih kod administratora ne utiču na obavljanje njegovih funkcija, uključujući zaposlenje van administratora, putovanja, prihvatanje poziva, darova ili gostoprimstva od strane klijenata administratora ili drugih učesnika na tržištu robe; 3) obezbjeđuje, u slučaju utvrđenog sukoba interesa, odgovarajuće razdvajanje funkcija unutar administratora kroz nadzor, sistem nagrađivanja, pristup sistemima i tokove informacija; 4) štiti povjerljivost informacija koje administrator prima ili izrađuje, u skladu s njegovim obavezama objelodanivanja; 5) zabranjuje rukovodilcima, procjenjivačima i drugim zaposlenima administratora da učestvuju u izračunavanju referentne vrijednosti učestvovanjem u ponudama, zahtjevima ili trgovini, bilo u svoje ime ili u ime učesnika na tržištu; i 6) obezbjeđuje efikasno rješavanje svakog utvrđenog sukoba interesa koji može postojati između aktivnosti administratora u vezi sa obezbjeđivanjem referentne vrijednosti (uključujući sve zaposlene koji učestvuju u izračunavanju referentne vrijednosti) i drugih poslovnih aktivnosti administratora. Administrator robne referentne vrijednosti obezbjeđuje da druge poslovne aktivnosti imaju uspostavljene odgovarajuće procedure i mehanizme kojima se smanjuje vjerovatnoća da sukob interesa utiče na nepristrasnost izračunavanja referentne vrijednosti. Administrator robne referentne vrijednosti obezbjeđuje razdvojenost linija izvješćivanja između rukovodilaca, procjenjivača i drugih zaposlenih, kao i između rukovodilaca i najvišeg nivoa organa uprave administratora, radi obezbjeđenja: 1) da administrator na zadovoljavajući način sprovodi zahtjeve ovog zakona; i 2) da su odgovornosti jasno utvrđene i da nijesu u sukobu, niti stvaraju privid sukoba.			
--	--	--	--	--

primjenjuje postupke unutarnje kontrole i pisane postupke za utvrđivanje komunikacije između doprinositelja i procjenjivača u kojoj se pokušalo utjecati na izračun u korist bilo koje trgovačke strane (doprinositelj, njegovi zaposlenici ili treće osobe) ili potaknuti procjenjivača da prekrši administratorova pravila ili smjernice te postupke za utvrđivanje doprinositelja pri čemu je zabilježeno ponovljeno dostavljanje nepravilnih ili sumnjivih podataka. Ti postupci, u mjeri u kojoj je to moguće, uključuju odredbu kojom se administrator unutar društva doprinositelja ovlašćuje na pokretanje istrage. Kontrole uključuju dodatne provjere tržišnih pokazatelja radi potvrđivanja valjanosti podnesenih informacija. Procjenjivači 9. U odnosu na ulogu procjenjivača administrator robne referentne vrijednosti: (a) donosi i ima jasna unutarnja pravila i smjernice za odabir procjenjivača, uključujući minimalnu razinu izobrazbe, iskustva i vještina, te postupke za periodično preispitivanje njihovih sposobnosti; (b) ima sustav kojim jamči da se izračuni izvršavaju dosljedno i redovito; (c) održava planove za kontinuitet poslovanja i zamjenu zaposlenih procjenjivača kako bi se osigurala dosljednost pri izračunu, što bi trebali obavljati zaposlenici s odgovarajućom razinom stručnosti; i (d) uspostavlja postupke unutarnje kontrole	Administrator robne referentne vrijednosti dužan je da bez odlaganja obavijesti svoje korisnike u slučaju saznanja za postojanje sukoba interesa koji proizlazi iz vlasničke strukture administratora. Pritužbe Član 73 Administrator robne referentne vrijednosti dužan je da uspostavi i objavi politiku postupanja po pritužbama, kojom se utvrđuju procedure za prijem, ispitivanje i čuvanje evidencije o pritužbama koje se odnose na proces izračunavanja referentne vrijednosti. Mehanizmi za podnošenje pritužbi obezbjeđuju da: 1) korisnici referentne vrijednosti mogu podnijeti pritužbu u vezi s tim da li određeno izračunavanje referentne vrijednosti odražava tržišnu vrijednost, u vezi s predloženim izmjenama izračunavanja referentne vrijednosti, primjenom metodologije na konkretno izračunavanje referentne vrijednosti ili drugim uređivačkim odlukama u vezi s postupkom izračunavanja; 2) postoji utvrđen rok za postupanje po pritužbama; 3) formalne pritužbe podnesene protiv administratora i njegovih zaposlenih budu razmotrene blagovremeno i na nepristrasan način; 4) ispitivanje pritužbe sprovodi lice nezavisno od zaposlenih koji su eventualno uključeni u predmet pritužbe; 5) administrator nastoji da postupak ispitivanja pritužbe završi u najkraćem mogućem roku; 6) administrator o ishodu ispitivanja pritužbe u pisanom obliku i u razumnom roku obavještava podnosioca pritužbe i druga relevantna lica; 7) podnositelj pritužbe u slučaju da je nezadovoljan načinom na koji je administrator postupio po pritužbi ili odlukom administratora, ima pravo da se u roku koji ne može biti duži od šest mjeseci od dana podnošenja prvobitne pritužbe obrati nezavisnom trećem licu koje imenuje administrator; i 8) čuva najmanje pet godina dokumentaciju koja se odnosi na pritužbu, uključujući dokumenta koja je dostavio podnositelj pritužbe, kao i evidenciju administratora.			
---	---	--	--	--

radi osiguranja ispravnosti i pouzdanosti izračuna. Takva unutarnja kontrola i postupci zahtijevaju barem kontinuirani nadzor procjenjivača kako bi se osigurala pravilna primjena metodologije i postupke za unutarnje odobrenje nadzornika prije puštanja referentnih vrijednosti na tržište. Zapis revizije 10. Administrator robne referentne vrijednosti raspolaže pravilima i postupcima za dokumentiranje trenutačno bitnih informacija, što uključuje sljedeće: (a) sve ulazne podatke; (b) prosudbe procjenjivača pri izračunu referentnih vrijednosti; (c) podatke o tome jesu li iz izračuna isključene određene transakcije koje su inače usklađene sa zahtjevima metodologije za predmetni izračun te obrazloženje za to; (d) identitet svakog procjenjivača i drugih osoba koje podnose ili na drugi način generiraju informacije iz točaka (a), (b) ili (c). 11. Administrator robne referentne vrijednosti raspolaže pravilima i postupcima za dokumentiranje zapisa revizije koji se čuvaju najmanje pet godina i omogućuju rekonstruiranje izračuna. Sukob interesa 12. Administrator robne referentne vrijednosti uspostavlja odgovarajuće politike i postupke utvrđivanja i otkrivanja sukoba interesa, upravljanja njime te njegova ublažavanja i izbjegavanja kako bi se zaštitile ispravnost i neovisnost izračuna. Te se politike i postupci redovito preispituju i ažuriraju te se njima: (a) osigurava da na izračun	Neslaganja koja se odnose na dnevno utvrđivanje cijena, a koji nisu formalne pritužbe, rješavaju se od strane administratora robne referentne vrijednosti u skladu s njegovim odgovarajućim standardnim procedurama. U slučaju da pritužba dovede do izmjene cijene, detalji te izmjene cijene objavljuju se tržištu bez odlaganja. Nezavisna revizija Član 74 Administrator referentne vrijednosti robe dužan je da imenuje nezavisnog spolnog revizora koji posjeduje odgovarajuće iskustvo i stručne sposobnosti za sprovođenje revizije i izvještavanje o usklađenosti aktivnosti administratora sa utvrđenim kriterijumima metodologije i zahtjevima ovog zakona. Revizija iz stava 1 ovog člana sprovodi se najmanje jednom godišnje. Izvještaj o obavljenoj reviziji objavljuje se najkasnije tri mjeseca nakon završetka revizije. Privremene (interim) revizije mogu se sprovoditi i u kraćim vremenskim intervalima, kada je to primjereno ili neophodno radi provjere usklađenosti sa metodologijom i zahtjevima ovog zakona.			
---	--	--	--	--

referentnih vrijednosti ne utječu postojeće ili potencijalne komercijalne ili osobne poslovne veze ili interesi između administratora i njemu pridruženih subjekata, njegova osoblja, klijenata i drugih sudionika na tržištu ili osoba povezanih s njima; (b) osigurava da osobni interesi i poslovne veze administratorovih zaposlenika ne dovedu u pitanje funkcioniranje administratora, što uključuje zapošljavanje izvan administratora, putovanja, prihvatanje poziva na zabave, darova ili gostoprimstva administratorovih klijenata ili drugih sudionika tržištu robe; (c) osigurava, u slučaju utvrđenih sukoba, primjereno razdvajanje funkcija unutar administratora zahvaljujući nadzoru, naknadama, pristupu sustavima i informacijskim tokovima; (d) zaštićuje povjerljivost informacija koje administrator zaprimi ili generira, podložno administratorovoj obvezi otkrivanja informacija; (e) zabranjuje upravi, procjenjivačima i drugim zaposlenicima administratora da doprinose izračunu referentne vrijednosti sudjelovanjem u ponudama i trgovini za vlastiti račun ili u ime drugih sudionika na tržištu; i (f) učinkovito rješava sve utvrđene sukobe interesa koji mogu postojati između administratorove aktivnosti pružanja referentne vrijednosti (uključujući sve zaposlenike koji obavljaju poslove izračuna referentne vrijednosti ili na bilo način u

njima sudjeluju) i njegovih drugih aktivnosti. 13. Administrator robne referentne vrijednosti osigurava da njegove druge poslovne aktivnosti raspolažu primjerenim postupcima i mehanizmima za smanjenje vjerojatnosti sukoba interesa koji bi mogao utjecati na ispravnost izračuna referentne vrijednosti. 14. Administrator robne referentne vrijednosti osigurava razdvojenost linija izvješćivanja između uprave, procjenjivača i drugih zaposlenika te od upravitelja do najviše razine uprave administratora i njegova odbora, čime se osigurava: (a) da administrator na zadovoljavajući način provodi zahtjeve ove Uredbe; i (b) da su odgovornosti jasno utvrđene i nisu u sukobu, odnosno ne djeluju kao da su u sukobu. 15. Čim sazna za sukob interesa koji proizlazi iz njegovih vlasničkih odnosa, administrator robne referentne vrijednosti o tome obavješćuje svoje korisnike. Pritužbe 16. Administrator robne referentne vrijednosti raspolaže politikom postupanja s pritužbama kojom se postavljaju postupci za primanje, istraživanje i zadržavanje evidencije pritužbi na administratorov postupak izračuna te ih objavljuje. Mehanizmima pritužbe osigurava se: (a) da pretplatnici referentne vrijednosti mogu podnijeti pritužbe o tome je li određen izračun referentne vrijednosti reprezentativan u odnosu na tržišnu vrijednost, o				
--	--	--	--	--

predloženim promjenama izračuna referentne vrijednosti, o primjenama metodologije na izračun referentne vrijednosti i o drugim uredničkim odlukama povezanim s postupkom izračuna referentne vrijednosti; (b) da postoji ciljani vremenski raspored postupka u politiku postupanja s pritužbama; (c) da administrator pravodobno i pošteno istraži formalne pritužbe protiv sebe i svojeg osoblja; (d) da istraga koja se provodi ne ovisi o osoblju koje bi moglo biti povezano s predmetom pritužbe; (e) da administrator nastoji žurno provesti istragu; (f) da administrator pismeno i u razumnom roku obavijesti podnositelja pritužbe i druge relevantne osobe o ishodu istrage; (g) da postoji mogućnost obraćanja neovisnoj trećoj osobi koju imenuje administrator ako podnositelj pritužbe nije zadovoljan načinom na koji predmetni administrator postupi s pritužbom ili njegovom odlukom, i to najkasnije šest mjeseci nakon podnošenja prvotne pritužbe; i (h) da se svi dokumenti koji se odnose na pritužbe, uključujući dokumente koje je podnio podnositelj pritužbe i administratorovu dokumentaciju, čuvaju najmanje pet godina. 17. Sporove koji se odnose na dnevno utvrđivanje cijena, koji nisu podneseni kao formalne pritužbe, administrator robe referentne vrijednosti rješava u skladu s primjerenim				
---	--	--	--	--

standardnim postupcima. Ako rezultat pritužbe bude promjena cijene, tržište se o toj promjeni cijene obavješćuje što je prije moguće. Vanjska revizija 18. Administrator robne referentne vrijednosti imenuje neovisnog vanjskog revizora s odgovarajućim iskustvom i sposobnostima radi preispitivanja poštuje li administrator vlastite navedene metodološke kriterije i zahtjeve ove Uredbe i da izvijesti o tome. Revizija se obavlja jednom godišnje te se objavljuje tri mjeseca nakon završetka svake revizije, a dodatne revizije tijekom godine obavljaju se prema potrebi.				
Regulativa (EU) 2019/2089 Evropskog parlamenta i Savjeta od 27. novembra 2019. godine o izmjeni Uredbe (EU) 2016/1011 u pogledu referentnih vrijednosti EU za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti EU usklađenih sa Pariškim sporazumom, kao i objavljivanja informacija u vezi sa održivošću za referentne vrijednosti				
Članak 1. Izmjene Uredbe (EU) 2016/1011 Uredba (EU) 2016/1011 mijenja se kako slijedi: 1. u članku 3. stavku 1. umeću se sljedeće točke: „23.a „referentna vrijednost EU-a za klimatsku tranziciju“ znači referentna vrijednost koja je označena kao referentna vrijednost EU-a za klimatsku tranziciju i koja ispunjava sljedeće zahtjeve: (a) njezina se vezana imovina za potrebe točke 1. podtočke (b)ii. ovog stavka i članka 19.b odabire,	Značenje izraza Član 6 Pojedini izrazi upotrijebljeni u ovom zakonu imaju sljedeća značenja: 23)EU referentna vrijednost za klimatsku tranziciju je referentna vrijednost koja je označena kao takva i koja ispunjava sljedeće uslove: a) njeni osnovni instrumenti se biraju, ponderišu ili isključuju na način koji osigurava da portfelj referentne vrijednosti prati putanju dekarbonizacije; b) konstruisana je u skladu sa minimalnim standardima utvrđenim propisima kojima se uređuju tehnički kriterijumi za ovakve referentne vrijednosti.	Potpuno usklađeno		

ponderira ili isključuje tako da se dobiveni referentni portfelj nalazi na putanji dekarbonizacije; i (b) izrađena je u skladu s minimalnim standardima utvrđenima u delegiranim aktima iz članka 19.a stavka 2. 23.b „referentna vrijednost EU-a usklađena s Pariškim sporazumom“ znači referentna vrijednost koja je označena kao referentna vrijednost EU-a usklađena s Pariškim sporazumom i koja ispunjava sljedeće zahtjeve: (a) njezina se vezana imovina za potrebe točke 1. podtočke (b)ii. ovog stavka i delegiranog akta iz članka 19.c, odabire, ponderira ili isključuje tako da su emisije ugljika dobivenog referentnog portfelja usklađene s ciljevima Pariškog sporazuma donesenoga u sklopu Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime, koji je Unija odobrila 5. listopada 2016. (*) („Pariški sporazum“); (b) izrađena je u skladu s minimalnim standardima utvrđenima u delegiranim aktima iz članka 19.a stavka 2.; i (c) aktivnostima u pogledu njezine vezane imovine ne šteti se znatno drugim ekološkim, socijalnim i upravljačkim ciljevima. 23.c „putanja dekarbonizacije“ znači mjerljiva, znanstveno utemeljena i vremenski ograničena putanja prema usklađivanju s ciljevima Pariškog sporazuma smanjenjem emisija ugljika iz 1., 2. i 3. opsega, kako je navedeno u točki 1. podtočki (e) Priloga III.	24) EU referentna vrijednost usklađena sa Pariškim sporazumom je referentna vrijednost koja je označena kao takva i koja ispunjava sljedeće uslove: a) njeni osnovni instrumenti se biraju, ponderišu ili isključuju tako da emisije ugljen-dioksida portfelja referentne vrijednosti budu u skladu sa ciljevima Pariškog sporazuma; b) konstruisana je u skladu sa minimalnim standardima utvrđenim propisima za tehničke kriterijume; c) aktivnosti koje se odnose na osnovne instrumente ne nanose značajnu štetu drugim ekološkim, socijalnim i upravljačkim (ESG) ciljevima. 25) putanja dekarbonizacije je mjerljiva, naučno zasnovana i vremenski ograničena putanja ka usklađivanju sa ciljevima Pariškog sporazuma, ostvarena smanjenjem emisija ugljen-dioksida iz sljedećih izvora: a) Emisija 1 su emisije koje nastaju iz izvora koje kontroliše preduzeće koje izdaje osnovne instrumente; b) Emisija 2 su emisije koje nastaju potrošnjom kupljene električne energije, pare ili drugih izvora energije proizvedenih prije preduzeća koje izdaje osnovne instrumente; c) Emisija 3 su sve indirektno emisije koje nisu obuhvaćene tačkama 1 i 2, a nastaju u lancu vrijednosti preduzeća, uključujući emisije u uzvodnim i nizvodnim dijelovima, posebno za sektore sa značajnim uticajem na klimatske promjene i njihovo ublažavanje.			
---	---	--	--	--

2. članak 13. mijenja se kako slijedi: (a) stavak 1. mijenja se kako slijedi: i. dodaje se sljedeća točka: „(d) objašnjenje načina na koji se u ključnim elementima metodologije utvrđenima u točki (a) uzimaju u obzir okolni, socijalni ili upravljački čimbenici za svaku referentnu vrijednost ili obitelj referentnih vrijednosti uz iznimku referentne kamatne stope i referentne vrijednosti deviznog tečaja.”; ii. dodaje se sljedeći podstavak: „Administratori referentnih vrijednosti usklađuju se sa zahtjevima utvrđenima u prvom podstavku točki (d) do 30. travnja 2020.”; (b) umeće se sljedeći stavak: „2.a Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 49. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem minimalnog sadržaja objašnjenja iz stavka 1. točke (d) ovog članka te standardnog formata kojim se treba koristiti.”;	Metodologija Član 15 Administrator referentne vrijednosti dužan je da koristi metodologiju za utvrđivanje referentne vrijednosti koja je: 1) pouzdana i zasnovana na objektivnim osnovama; 2) zasnovana na jasnim pravilima kojima se određuje način i slučajevi u kojima se može koristiti diskreciono pravo prilikom utvrđivanja referentne vrijednosti; 3) rigorozna, kontinuirana i podložna provjeri, uključujući, kada je to primjereno, i provjeru unazad korištenjem raspoloživih podataka o transakcijama; 4) otporna i obezbjeđuje da se referentna vrijednost može utvrditi u što većem broju mogućih okolnosti, bez ugrožavanja njenog integriteta; 5) provjerljiva i zasnovana na podacima koji omogućavaju njen trag i dokazivanje. Prilikom izrade metodologije, administrator referentne vrijednosti je dužan da: 1) uzme u obzir faktore kao što su veličina i uobičajena likvidnost tržišta, transparentnost trgovanja i pozicije učesnika na tržištu, koncentrisanost i dinamika tržišta, kao i adekvatnost uzorka da predstavi tržište ili ekonomsku realnost koju referentna vrijednost treba da mjeri; 2) odredi šta se smatra aktivnim tržištem za potrebe utvrđivanja te referentne vrijednosti; 3) utvrdi prioritet koji se daje različitim vrstama ulaznih podataka. 4) dostavi objašnjenje na koji način ključni elementi metodologije uzimaju u obzir faktore zaštite životne sredine, društvene aspekte i upravljanje (ESG) za svaku referentnu vrijednost ili grupu referentnih vrijednosti, osim za kamatne stope i devizne referentne vrijednosti. Administrator referentne vrijednosti je dužan da obezbijedi jasna i javno objavljena pravila kojima se utvrđuju okolnosti u kojima količina ili kvalitet ulaznih podataka ne ispunjava standarde potrebne	Potpuno usklađeno		
---	--	--------------------------	--	--

	da bi se referentna vrijednost utvrdila tačno i pouzdano, kao i način na koji će se referentna vrijednost u tim okolnostima obračunavati.			
3. u glavi III. umeće se sljedeće poglavlje: „POGLAVLJE 3.a Referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom Članak 19.a Referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom 1.Zahtjevi utvrđeni u Prilogu III. primjenjuju se na pružanje referentnih vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti EU-a usklađenih s Pariškim sporazumom te na doprinosenje tim referentnim vrijednostima, uz zahtjeve iz glava II., III. i IV. 2.Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 49. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem minimalnih standarda za referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom kako bi se utvrdili: (a) kriteriji za odabir vezane imovine, uključujući, ako je primjenjivo, kriterije za isključivanje imovine; (b) kriterije i metode za ponderiranje vezane imovine u referentnoj vrijednosti; (c) određivanje putanje dekarbonizacije za referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju. 3.Administratori referentnih vrijednosti koji pružaju referentnu vrijednost EU-a za klimatsku tranziciju ili referentnu vrijednost EU-a usklađenu s Pariškim	Klimatska referentna vrijednost i referentna vrijednost usklađena sa Pariškim sporazumom Član 24 Za pružanje i doprinos klimatskim referentnim vrijednostima i referentnim vrijednostima usklađenim sa Pariškim sporazumom primjenjuju se zahtjevi utvrđeni čl. 75 do 77 ovog zakona, uz primjenu odredbi čl. 7 do 40 ovog zakona. Komisija može da utvrditi minimalne standarde za klimatske referentne vrijednosti i referentne vrijednosti usklađene sa Pariškim sporazumom, uključujući: 1)kriterijume za izbor osnovne imovine, uključujući, gdje je primjenjivo, kriterijume za isključivanje imovine; 2)kriterijume i metodu ponderisanja osnovnih imovina u referentnom kursu; 3)određivanje trajektorije dekarbonizacije za klimatske referentne vrijednosti. Administratori referentnih vrijednosti koji pružaju klimatski referentna vrijednost ili referentna vrijednost usklađen sa Pariškim sporazumom dužni su da postupaju u skladu sa odredbama ovog zakona. Zahtjevi za klimatske referentne vrijednosti Član 25 Administratori klimatskih referentnih vrijednosti dužni su da odaberu, ponderišu ili isključe osnovnu imovinu izdatu od strane kompanija koje prate trajektoriju dekarbonizacije, u skladu sa sljedećim zahtjevima: 1)kompanije objavljuju mjerljive ciljeve smanjenja emisije ugljen-dioksida koji se ostvaruju u određenim vremenskim okvirima; 2)kompanije objavljuju smanjenje emisije ugljen-dioksida razloženo do nivoa relevantnih operativnih filijala;	Potpuno usklađeno		

sporazumom usklađuju se s ovom Uredbom do 30. travnja 2020. Članak 19.b Zahtjevi za referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju. Administratori referentnih vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju do 31. prosinca 2022. odabiru, ponderiraju ili isključuju vezanu imovinu koju su izdala društva koja slijede putanju dekarbonizacije u skladu sa sljedećim zahtjevima: i. društva objavljuju mjerljive ciljeve smanjenja emisija ugljika koje treba postići u određenim rokovima; ii. društva objavljuju smanjenje emisija ugljika raščlanjeno na razinu relevantnih operativnih društava kćeri; iii. društva objavljuju godišnje informacije o napretku u ostvarivanju tih ciljeva; iv. aktivnostima u pogledu vezane imovine ne šteti se znatno štetiti drugim ekološkim, socijalnim i upravljačkim ciljevima. Članak 19.c Isključenja za referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom 1. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranog akta u skladu s člankom 49. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem, u odnosu na referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom, sektora koje treba isključiti jer nemaju mjerljive ciljeve za smanjenje emisija ugljika s utvrđenim rokovima koji su usklađeni s ciljevima Pariškog sporazuma. Komisija donosi taj delegirani akt do 1. siječnja 2021. te ga ažurira svake tri godine. 2. Pri izradi delegiranog akta iz stavka 1. Komisija	3) kompanije objavljuju godišnje informacije o napretku u ostvarivanju ciljeva; 4) aktivnosti povezane sa osnovnom imovinom ne nanose značajnu štetu drugim ESG ciljevima. Isključenja za referentne vrijednosti usklađene sa Pariškim sporazumom Član 26 Komisija može da utvrdi sektore koji se isključuju iz referentnih vrijednosti usklađenih sa Pariškim sporazumom, ukoliko ne postoji mjerljivi cilj smanjenja emisije ugljen-dioksida sa konkretnim rokovima koji su usklađeni sa ciljevima Pariškog sporazuma, kao i da ažurira taj spisak najmanje svake tri godine. Pružanje klimatskih referentnih vrijednosti Član 27 Administratori sa sjedištem u Crnoj Gori koji pružaju značajne referentne vrijednosti određene na osnovu vrijednosti jedne ili više osnovnih imovina ili cijena, dužni su da nastoje da pruže jedan ili više klimatskih referentnih vrijednosti do roka utvrđenog od strane Komisije. VIII. REFERENTNE VRIJEDNOSTI ZA KLIMATSKU TRANZICIJU I REFERENTNE VRIJEDNOSTI USKLAĐENE S PARIŠKIM SPORAZUMOM Metodologija za referentne vrijednosti za klimatsku tranziciju Član 75 Administrator referentne vrijednosti za klimatsku tranziciju dužan je da sastavi, dokumentuje i objavi metodologiju za izračunavanje te referentne vrijednosti, pri čemu mora da obezbijedi povjerljivost i zaštitu neotkrivenih znanja, iskustava i poslovnih informacija koje se smatraju poslovnom tajnom. Metodologija iz stava 1 ovog člana sadrži: 1) prikaz glavnih elemenata koji čine referentnu vrijednost;			
--	---	--	--	--

uzima u obzir rad Skupine tehničkih stručnjaka za održivo financiranje. Članak 19.d Nastojanje pružanja referentnih vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju Administratori koji su smješteni u Uniji i koji pružaju značajne referentne vrijednosti utvrđene na osnovi vrijednosti jedne ili više vrsta vezane imovine, ili cijena, do 1. siječnja 2022. nastoje pružati jednu ili više referentnih vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju"; 4. u članku 21. stavku 3. treći podstavak zamjenjuje se sljedećim: „Do kraja tog razdoblja nadležno tijelo preispituje svoju odluku o zahtijevanju od administratora da nastavi objavljivati referentnu vrijednost. Nadležno tijelo može, prema potrebi, produjiti to razdoblje za odgovarajuće razdoblje od najviše 12 dodatnih mjeseci. Najdulje trajanje obveznog upravljanja ne smije biti dulje od pet godina.”; 5. članak 23. mijenja se kako slijedi: (a) u stavku 6. drugi podstavak zamjenjuje se sljedećim: „Najdulje trajanje obveznog doprinosa iz prvog podstavka točaka (a) i (b) ne smije biti dulje od pet godina.”; (b) stavak 10. zamjenjuje se sljedećim: „10. U slučaju prestanka pružanja ključne referentne vrijednosti svaki nadzirani doprinositelj toj referentnoj vrijednosti nastavlja doprinositi ulazne podatke tijekom razdoblja koje odredi nadležno tijelo, ali ne dulje od najduljeg razdoblja od 5 godina utvrđenog u stavku 6. drugom podstavku.”;	2) sve kriterijume i metode koje se primjenjuju pri izradi i održavanju referentne vrijednosti, uključujući faktore izbora i ponderisanja, pokazatelje i zamjenske vrijednosti; 3) kriterijume za isključenje sredstava ili društava koja imaju nivo emisije ugljen-dioksida ili nivo rezervi fosilnih goriva koji nisu usklađeni sa uključivanjem u referentnu vrijednost; 4) kriterijume za određivanje putanje dekarbonizacije; 5) vrstu i izvor podataka koji se koriste za određivanje putanje dekarbonizacije, i to za: a) emisije iz prvog nivoa, odnosno emisije koje nastaju iz izvora pod kontrolom društva izdavaoca osnovne imovine; b) emisije iz drugog nivoa, odnosno emisije koje nastaju potrošnjom kupljene električne energije, pare ili drugih izvora energije koji se proizvode van društva izdavaoca osnovne imovine; c) emisije iz trećeg nivoa, odnosno sve indirektno emisije koje nisu obuhvaćene stavom 2 tačka 5 podtač. a i b ovog člana, a koje se pojavljuju u lancu vrijednosti društva koje izvještava, uključujući i prethodne i naknadne emisije, posebno za sektore sa značajnim utjecajem na klimatske promjene i njihovo ublažavanje; d) način na koji se podaci zasnivaju na međunarodno priznatim metodama za izračunavanje ekološkog otiska proizvoda i organizacije, odnosno na globalnim standardima u oblasti klimatskih finansijskih objava; 6) ukupne emisije ugljen-dioksida portfelja indeksa. Ako se za izradu klimatski tranzicione referentne vrijednosti koristi matični indeks, obavezno se objavljuje odstupanje praćenja između klimatski tranzicione referentne vrijednosti i matičnog indeksa. Ako se za izradu klimatski tranzicione referentne vrijednosti koristi matični indeks, obavezno se objavljuje odnos između tržišne vrijednosti hartija od vrijednosti koje su uključene u klimatsku tranzicionu referentnu vrijednost i tržišne vrijednosti hartija od vrijednosti koje su uključene u matični indeks.			
--	--	--	--	--

6. u članku 27. umeću se sljedeći stavci: „2.a) Najkasnije do 30. travnja 2020., za svaki zahtjev iz stavka 2. izjava o referentnoj vrijednosti sadržava objašnjenje kako su uzeti u obzir okolišni, socijalni i upravljački čimbenici u svakoj pruženoj i objavljenoj referentnoj vrijednosti ili obitelji referentnih vrijednosti. Za one referentne vrijednosti ili obitelji referentnih vrijednosti kojima se ne ostvaruju okolišni, socijalni i upravljački ciljevi dovoljno je da administratori referentnih vrijednosti u izjavi o referentnoj vrijednosti jasno navedu da se njima ne ostvaruju takvi ciljevi. Ako u portfelju tog pojedinačnog administratora referentnih vrijednosti nije dostupna referentna vrijednost EU-a za klimatsku tranziciju ni referentna vrijednost EU-a usklađena s Pariškim sporazumom ili taj pojedinačni administrator referentnih vrijednosti nema referentne vrijednosti kojima se ostvaruju okolišni, socijalni i upravljački ciljevi ili uzimaju u obzir okolišni, socijalni i upravljački čimbenici, to se navodi u izjavi o referentnoj vrijednosti za sve referentne vrijednosti koje taj administrator pruža. Za značajne dioničke i obvezničke referentne vrijednosti, kao i za referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom, administratori referentnih vrijednosti objavljuju u svojim izjavama o	Metodologija za referentne vrijednosti usklađene s Pariškim sporazumom Član 76 U metodologiji za klimatski usklađene referentne vrijednosti, pored elemenata iz člana 75 stav 2 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona, administrator referentne vrijednosti dužan je da utvrdi formulu ili način obračuna koji se koristi za provjeru usklađenosti emisija sa ciljevima iz Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama, uz obezbjeđenje povjerljivosti i zaštite poslovnih tajni, poslovnog znanja i informacija koje nijesu javno dostupne. Izmjena metodologije Član 77 Administrator referentnih vrijednosti za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti usklađenih s Pariškim sporazumom dužan je da utvrdi postupak za izmjenu metodologije utvrđivanja referentne vrijednosti. Administrator je dužan da objavi postupak iz stava 1 ovog člana, kao i svaku predloženu izmjenu metodologije i razloge za tu izmjenu. Postupak iz stava 1 ovog člana mora da bude usklađen sa osnovnim ciljem da se obezbijedi da izračunavanje referentnih vrijednosti kontinuirano odražava ciljeve klimatske tranzicije i ciljeve iz Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama. U postupku izmjene metodologije obezbjeđuje se: 1) prethodno obavještenje o predloženim izmjenama u roku koji omogućava korisnicima referentnih vrijednosti da analiziraju uticaj predloženih izmjena i dostave svoje primjedbe, uzimajući u obzir procjenu ukupnih okolnosti od strane administratora; 2) mogućnost da korisnici referentnih vrijednosti dostave primjedbe na predložene izmjene, kao i obaveza administratora da na njih odgovori i da primjedbe učini dostupnim nakon završetka perioda konsultacija, osim ako podnosilac primjedbe zatraži povjerljivost podataka.			
--	---	--	--	--

referentnim vrijednostima pojednosti o tome je li i u kojoj je mjeri osigurana opća usklađenost s ciljem smanjenja emisija ugljika ili postizanja ciljeva Pariškog sporazuma, u skladu s pravilima o objavama za financijske proizvode iz članka 9. stavka 3. Uredbe (EU) 2019/2088 Europskog parlamenta i Vijeća (*). Najkasnije do 31. prosinca 2021. administratori referentnih vrijednosti za svaku referentnu vrijednost ili, ako je primjenjivo, za svaku obitelj referentnih vrijednosti, uz iznimku referentne kamatne stope i referentne vrijednosti deviznog tečaja, u svojoj izjavi o referentnoj vrijednosti objašnjavaju kako je njihova metodologija usklađena s ciljem smanjenja emisija ugljika odnosno kako postiže ciljeve Pariškog sporazuma. 2.b) Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 49. radi dopune ove Uredbe određivanjem dodatnih informacija koje treba pružiti u izjavi o referentnoj vrijednosti na temelju stavka 2.a ovog članka, kao i standardni format koji se treba koristiti za upućivanja na ekološke, socijalne i upravljačke čimbenike kako bi se sudionicima na tržištu omogućilo donošenje informiranih odluka i kako bi se osigurala tehnička izvedivost usklađivanja s tim stavkom.	Administrator referentnih vrijednosti za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti usklađenih s Pariškim sporazumom dužan je da najmanje jednom godišnje preispita metodologiju utvrđivanja referentne vrijednosti, kako bi obezbijedio da referentna vrijednost pouzdano odražava ciljeve na kojima se zasniva, i da u tom postupku uzme u obzir mišljenja svih relevantnih korisnika referentne vrijednosti.			
7. u članku 42. stavak 1. prvi podstavak zamjenjuje se sljedećim: „1. Ne dovodeći u pitanje nadzorne ovlasti nadležnih tijela u	IX. KAZNE ODREDBE Prekršaji administratora i nadziranog davaoca podataka Član 78.	Potpuno usklađeno		

skladu s člankom 41., ni pravo država članica da propisuju i izriču kaznene sankcije, države članice u skladu s nacionalnim pravom osiguravaju da nadležna tijela imaju ovlast izricati primjerene administrativne sankcije i druge administrativne mjere u odnosu na barem sljedeća kršenja: (a) svako kršenje članka 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 13., 14., 15., 16., 19.a, 19.b, 19.c, 21., 23., 24., 25., 26., 27., 28., 29. ili 34., kada se oni primjenjuju; i (b) svaki slučaj nesuradnje ili nepoštovanja istrage, nadzora ili zahtjeva iz članka 41.“;	kaznom u iznosu od 1% do 10% povrijeđene zaštićene vrijednosti kazniče se za prekršaj administrator i nadzirani davalac podataka ako: 1) ne uspostavi ili ne primjenjuje pouzdane upravljačke aranžmane u skladu sa članom 7 ovog zakona; 2) ne preduzme odgovarajuće mjere za identifikovanje, sprječavanje i upravljanje sukobom interesa između administratora, njegovih zaposlenih ili povezanih lica i davaoca podataka ili korisnika, ili omogućava da sukob interesa utiče na nezavisnost i integritet utvrđivanja referentnih vrijednosti 3) ne uspostavi ili ne održava adekvatan kontrolni okvir za pružanje referentnih vrijednosti u skladu sa članom 9 ovog zakona; 4) ne vodi ili ne čuva evidenciju u skladu sa zahtjevima člana 11 ovog zakona, ili uništi ili prikrije takve evidencije; 5) ne uspostavi ili ne primjenjuje mehanizam za prijem, ispitivanje i evidentiranje pritužbi u skladu sa članom 12 ovog zakona 6) prenese funkcije trećim licima na način koji bitno narušava kontrolu ili nadzor nad pružanjem referentnih vrijednosti, odnosno ne ispuní obaveze iz člana 13 ovog zakona 7) ne osigura da ulazni podaci koriste transakcijske podatke ili druge odgovarajuće i provjerljive podatke u skladu sa članom 14 ovog zakona 8) ne uspostavi ili ne primjenjuje odgovarajuće sisteme i efikasne kontrole za prepoznavanje i prijavljivanje Komisiji nepravilnosti u skladu sa članom 17 ovog zakona, 9) ne prijavi Komisiji svaku sumnju na manipulaciju ili pokušaj manipulacije	Novčanom		
--	--	-----------------	--	--

	referentnom vrijednošću, ili ne dostavi relevantne informacije u skladu sa članom 17, 10) ne uspostavi ili ne primjenjuje interne postupke kojima se zaposlenima i drugim fizičkim licima omogućava interno prijavljivanje nepravilnosti u skladu sa članom 17, 11) ne izradi ili ne održi kodeks ponašanja za davaoce podataka u skladu sa članom 18 ovog zakona, ili ne provodi redovne kontrole pridržavanja kodeksa, 12) ne uskladi kodeks ponašanja sa zakonskim zahtjevima u roku od 30 dana od dana dostavljanja obavještenja Komisije o nepravilnostima, 13) ne dostavi kodeks ponašanja Komisiji u roku od 15 radnih dana od proglašenja referentne vrijednosti kritičnom, 14) Nadzirani davalac podataka koji ne uspostavi ili ne primjenjuje efikasne sisteme, kontrole, evidencije i procedure u skladu sa članom 19 ovog zakona 15) ne sarađuje u potpunosti sa administratorom i Komisijom prilikom nadzora i kontrole dostavljanja ulaznih podataka, odnosno koji ne stavi na raspolaganje potrebne informacije i evidenciju 16) ne postupaju u skladu sa odredbama članova 35, 36 i 37 ovog zakona prilikom utvrđivanja i dostavljanja referentnih vrijednosti zasnovanih na regulisanim podacima 17) ne poštuju posebne zahtjeve propisane članovima 60 do 65 ovog zakona, odnosno koji krše obaveze u vezi sa utvrđivanjem i dostavljanjem referentnih kamatnih stopa Nadzirani davalac podataka 18) ne postupi u skladu sa odlukom Komisije o utvrđivanju spot deviznih referentnih			
--	---	--	--	--

	vrijednosti iz člana 22, ili odbije da sarađuje u postupku javnih konsultacija, 19) ne ispunjavaju posebne zahtjeve propisane članovima 66 do 74 ovog zakona prilikom utvrđivanja i dostavljanja referentnih vrijednosti roba, 20) ne ispunjava zahtjeve iz članova 7 do 19 ovog zakona u slučaju kada se radi o kritičnim referentnim vrijednostima robe čija je osnovna imovina zlato, srebro ili platina, 21) ne postupi u skladu sa zahtjevima iz članova 75 do 77 i ne uspostavi ili ne primjenjuje minimalne standarde utvrđene od strane Komisije 22) ne postupi u skladu sa zahtjevima iz člana 25 ovog zakona, naročito ako ne osigurava da osnovna imovina pripada kompanijama koje prate trajektoriju dekarbonizacije, ili ne objavljuje mjerljive ciljeve i godišnje izvještaje o smanjenju emisije ugljen-dioksida, 23) uključuje u klimatske referentne vrijednosti imovinu iz sektora koje je Komisija isključila u skladu sa članom 26, 24) nije preduzeo potrebne radnje za pružanje klimatskih referentnih vrijednosti u skladu sa članom 27, odnosno nije ispunio obaveze u rokovima utvrđenim od strane Komisije, 25) ne postupi u skladu sa članom 29 ovog zakona, posebno ako ne obavijesti Komisiju o namjeri prestanka pružanja referentne vrijednosti, ne dostavi potrebne procjene ili prekine pružanje referentne vrijednosti bez odobrenja Komisije, 26) namjerno pruža netačne, nepotpune ili obmanjujuće informacije u vezi sa klimatskim ili kritičnim referentnim vrijednostima, uključujući			
--	---	--	--	--

podatke o dekarbonizaciji, ciljevima emisije ili procjenama prenosa i prestanka pružanja referentne vrijednosti,			
27) ne postupi u skladu sa odredbama člana 29 ovog zakona,			
28) ne obavijesti Komisiju o namjeri prestanka pružanja referentne vrijednosti,			
29) ne dostavi propisanu procjenu u roku,			
30) prestane sa pružanjem referentne vrijednosti bez odobrenja Komisije,			
31) ne postupi po zahtjevu Komisije o nastavku objavljivanja,			
32) ne osigura pravičan, razumljiv, transparentan i nediskriminatorски pristup licencama i informacijama, odnosno favorizuje pojedine korisnike u odnosu na druge,			
33) ne obavijesti o prestanku doprinosa ulaznim podacima,			
34) ne dostavi propisane procjene Komisiji u rokovima,			
35) ne postupi po zahtjevima Komisije za nastavak doprinosa ulaznim podacima,			
36) ne surađuje sa nadzornim organima u sprovođenju mjera iz člana 31,			
37) ometa ili onemogućava postupak određivanja zamjenske referentne vrijednosti od strane Komisije,			
38) ne dostavi na zahtjev Komisije potrebne informacije ili dokumentaciju u postupku zamjene referentne vrijednosti,			
39) ne postupi u skladu sa odlukom Komisije o zakonskoj zamjeni referentne vrijednosti u roku propisanom zakonom ili drugim propisom,			

40)	na drugi način spriječi efikasnu primjenu zamjene referentne vrijednosti propisane zakonom ili odlukom Komisije,			
41)	ne obavijesti Komisiju o padu značajne referentne vrijednosti ispod praga iz člana 35 stav 1 tačka 1),			
42)	ne obavijesti Komisiju o prelasku referentne vrijednosti sa statusa neznčajne na značajnu u roku propisanom članom 37,			
43)	ne primijeni jednu ili više obaveza iz člana 36, a na šta ga je Komisija obavezala,			
44)	ne objavi ili ne dostavi Komisiji izjavu o usklađenosti u skladu sa članovima 36 i 37, ili dostavi neistinite ili nepotpune podatke,			
45)	ne objavi izjavu o referentnoj vrijednosti u propisanom roku iz člana 38 stav 1, ili ne ažurira izjavu u skladu sa članom 38, stav 4,			
46)	ne objavi ili ne ažurira postupak iz člana 39, ili ne dostavi Komisiji pravovremene informacije o izmjenama ili prestanku referentnih vrijednosti,			
47)	ne dostavi Komisiji informacije propisane članom 40 u propisanom formatu ili u propisanom roku, ili ne pribavi potrebni LEI identifikator,			
48)	dostavi netačne, nepotpune ili lažne informacije Komisiji ili na ESAP u vezi sa izjavom o referentnoj vrijednosti, postupkom izmjena/prestanka ili drugim obavezama iz ovog zakona,			
49)	koristi referentnu vrijednost ili zamjensku referentnu vrijednost u suprotnosti sa odredbama člana 41 ovog zakona, odnosno bez da jasno i istaknuto navede u prospektu informaciju o administratoru iz registra,			
50)	koristi referentnu vrijednost iz treće zemlje u Crnoj Gori ili EU, a koja nije			

	upisana u registar iz člana 48 ili nije prethodno priznata u skladu sa članom 42 i 44, 51) ne dostavi Komisiji tražene podatke, saglasnosti ili ne uspostavi operativne aranžmane o saradnji kako je propisano članom 42 ovog zakona, 52) uprkos povlačenju registracije (član 43) nastavi da pruža referentne vrijednosti ili ne postupi po rješenju Komisije, 53) Administrator iz treće zemlje koji dostavi lažne, netačne ili nepotpune informacije u postupku prijave za priznanje kod Komisije, kao i pravni zastupnik koji u tom postupku ne postupi savjesno, 54) pravni zastupnik administratora iz treće zemlje koji ne izvrši obaveze nadzora i saradnje sa Komisijom, u skladu sa članom 44, stavovima 8 i 9 ovog zakona, 55) donese odluku o prihvatanju referentne vrijednosti iz treće zemlje bez ispunjavanja uslova propisanih članom 45 ovog zakona, 56) ne dostavi Komisiji tačne i potpune informacije potrebne za donošenje odluke o odobrenju, registraciji ili prihvatanju referentnih vrijednosti; 57) nastavi sa pružanjem referentnih vrijednosti uprkos obustavi ili poništenju odobrenja ili registracije od strane Komisije; 58) pribavi odobrenje ili registraciju na osnovu neistinitih podataka ili drugim nezakonitim sredstvima; 59) onemogući ili oteža sprovođenje nadzora, istrage ili izvršavanje rješenja Komisije, 60) ne postupi po nalogu ili mjeri izrečene od strane Komisije, 61) obmanjuje Komisiju ili dostavlja neistinite podatke ili dokumentaciju,			
--	---	--	--	--

	62) ne obezbijedi potrebnu saradnju nadležnim organima druge države članice ili ESMA-i, 63) nezakonito otkrije ili neovlašteno koristi informacije pribavljene u okviru nadzora, 64) djelujući protivno odredbama člana 57 ovog zakona, ometa rad kolegijuma nadležnih organa, ne učestvuje u radu kolegijuma ili ne izvršava svoje obaveze iz kolegijuma, 65) odbije saradnju sa Evropskom agencijom za vrijednosne papire i tržišta (ESMA) ili Komisijom za tržište kapitala, ne dostavi tražene informacije ili prekrši obaveze razmjene informacija utvrđene ovim zakonom, 66) ne postupi u skladu sa odredbama člana 59 ovog zakona i ne postupi po obavezi čuvanja poslovne tajne, odnosno otkrije ili prenese povjerljive informacije bez odobrenja nadležnog organa. Povrijeđenom zaštićenom vrijednošću, u smislu stava 1 ovog člana, smatra se očuvanje stabilnosti bankarskog sistema i zaštita sredstava klijenata koja se, za potrebe prekršajnog postupka, izražava kao neto prihod ostvaren u poslovnoj godini koja prethodi godini u kojoj je prekršaj učinjen i koji je objavljen u godišnjem finansijskom izvještaju te kreditne institucije. Izuzetno od stava 2 ovog člana, ako je prekršaj počinio administrator kao pravno lice koje je zavisno društvo matičnom društvu u Crnoj Gori, relevantni neto prihod po kamatama i naknadama utvrđuje se iz konsolidovanog godišnjeg finansijskog izvještaja krajnjeg matičnog društva u Crnoj Gori. Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i član nadzornog odbora, član upravnog			
--	---	--	--	--

	odbora ili drugo odgovorno lice u administratoru novčanom kaznom u iznosu od 5.000 EUR do 20.000 EUR. Za prekršaje iz koristoljublja kojima je ostvarena imovinska korist kazniće se administrator i odgovorno lice u administratoru novčanom kaznom u dvostrukom iznosu novčane kazne propisane za taj prekršaj. Član 79 Novčanom kaznom u iznosu od 20.000 eura do 40.000 eura kazniće se pravno lice – administrator referentnih vrijednosti, ako: 1. nakon prijema obavještenja o nadzoru ne omogući ovlaštenim licima Komisije sprovođenje neposrednog nadzora u sjedištu administratora ili na drugim mjestima gdje se obavlja djelatnost administriranja referentnih vrijednosti (član XX stav 1); 2. ovlaštenim licima Komisije, na njihov zahtjev, ne omogući pregled poslovnih knjiga, poslovne dokumentacije, evidencija, kao i nadzor nad informacionim sistemima i tehnologijama koje podržavaju rad sistema za referentne vrijednosti, u obimu potrebnom za sprovođenje nadzora u skladu sa ovim zakonom (član XX stav 2); 3. ne dostavi na zahtjev Komisije svu traženu poslovnu dokumentaciju, izvode, kopije poslovnih knjiga, druge evidencije o podacima i administrativne ili poslovne evidencije, bilo u papirnom obliku ili elektronskom zapisu, u vezi sa administriranjem referentnih vrijednosti (član XX stav 3); 4. ne omogući ovlaštenim licima Komisije standardni pristup sistemu za upravljanje bazama podataka i informacionim sistemima radi sprovođenja nadzora pomognutog računarskim programima (član XX stav 4). Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom u iznosu od 2.000 eura do 4.000 eura.			
--	---	--	--	--

	Objava prekršajnih sankcija i nadzornih mjera Član 80 Komisija je dužna da objavi na svojoj internet stranici odluke o izricanju novčanih kazni, prekršajnih sankcija i nadzornih mjera izrečenih zbog kršenja odredbi ovog zakona, uključujući: 1) rješenja o izricanju novčanih kazni koje se odnose na povrede odredbi ovog zakona; 2) rješenja o prekršajima u vezi sa kršenjem odredbi ovog zakona; 3) prekršajne naloge na koje nije uložena žalba u skladu sa zakonom kojim se uređuje prekršajni postupak; 4) rješenja o izricanju nadzornih mjera donesenih u postupcima nadzora koje sprovodi Komisija. Objavljivanje iz stava 1 ovog člana vrši se bez nepotrebnog odlaganja nakon što je počinilac povrede obaviješten o rješenju kojim se izriče sankcija ili mjera, kao i o činjenici da će rješenje biti objavljeno na internet stranici Komisije. Objave iz stava 1 ovog člana sadrže najmanje informacije o vrsti i karakteru povrede i identitetu počinioa povrede, a ne primjenjuju se na odluke o izricanju mjera istražne prirode. Izuzetno od stava 1 ovog člana, Komisija će objaviti rješenja o izricanju novčanih kazni, prekršajnih sankcija ili nadzornih mjera bez navođenja identiteta počinioa povrede u sljedećim slučajevima: 1) ako je sankcija ili mjera izrečena fizičkom licu i utvrđeno je da je objava ličnih podataka neproporcionalna; 2) ako bi objava ugrozila stabilnost finansijskih tržišta ili kaznenu istragu u toku, pri čemu Komisija, ukoliko ima saznanja o istrazi u vezi sa činjenicama koje su osnov za sankciju ili mjeru, dostavlja rješenje organu koji vodi istragu radi mogućeg određivanja tajnosti rješenja u roku od 15 dana;			
--	---	--	--	--

	3) ako bi objava prouzrokovala neproporcionalnu štetu uključenim pravnim ili fizičkim licima, u mjeri u kojoj je to moguće utvrditi. U slučaju anonimne objave, Komisija može odložiti objavu relevantnih podataka na razuman rok ako je utvrđeno da će razlozi za anonimnu objavu prestati nakon tog roka. Ukoliko je protiv novčanih kazni ili nadzornih mjera podnesen pravni lijek ili pokrenut upravni spor, Komisija će tu činjenicu uključiti u objavu ili izmijeniti prethodnu objavu, kao i objaviti ishod postupka ili odluku o poništenju sankcije ili mjere. Ako je protiv prekršajne sankcije podnesen pravni lijek, Komisija će obavijest o tome uključiti u objavu ili izmijeniti prethodnu objavu, te objaviti ishod postupka ili odluku o poništenju prekršajne sankcije. Sva pravosnažna rješenja kojima se poništavaju odluke o izricanju sankcija ili nadzornih mjera objavljuju se bez odlaganja na internet stranici Komisije. Objave iz ovog člana biće dostupne na internet stranici Komisije u trajanju od pet godina od dana objave. Komisija je dužna da obavijesti ESMA-u o svim izrečenim novčanim kaznama i nadzornim mjerama, uključujući informacije o podnesenim pravnim lijekovima i njihovom ishodu, prema potrebi.			
8. članak 49. zamjenjuje se sljedećim: „Članak 49. Izvršavanje delegiranja ovlasti 1.Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku. 2.Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 3. stavka 2., članka 13. stavka 2.a, članka 19.a stavka 2., članka 19.c stavka 1., članka 20. stavka 6., članka 24. stavka 2., članka 27. stavka 2.b, članka 33. stavka 7., članka 51. stavka 6. i članka 54. stavka 3. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od 10. prosinca 2019. Komisija izrađuje	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije 11. ožujka 2024. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja. 3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranja ovlasti iz članka 3. stavka 2., članka 13. stavka 2.a, članka 19.a stavka 2., članka 19.c stavka 1., članka 20. stavka 6., članka 24. stavka 2., članka 27. stavka 2.b, članka 33. stavka 7., članka 51. stavka 6. i članka 54. stavka 3. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Europske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi. 4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. 5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću. 6. Delegirani akt donesen na temelju članka 3. stavka 2., članka 13. stavka 2.a, članka 19.a stavka 2., članka 19.c stavka 1., članka 20. stavka 6., članka 24. stavka 2., članka 27. stavka 2.b,				
---	--	--	--	--

članka 33. stavka 7., članka 51. stavka 6. ili članka 54. stavka 3. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;				
9. članak 51. mijenja se kako slijedi: (a) umeću se sljedeći stavci: „4.aPružatelj indeksa do 31. prosinca 2021. može nastaviti pružati postojeću referentnu vrijednost koja se smatra ključnom prema provedbenom aktu koji je Komisija donijela u skladu s člankom 20. ili, kada pružatelj indeksa podnese prijavu za odobrenjem u skladu sa stavkom 1., osim ako se dodjela odobrenja odbije odnosno sve dok se dodjela odobrenja ne odbije. 4.bPostojeća referentna vrijednost koja se smatra ključnom referentnom vrijednošću prema provedbenom aktu koji je u skladu s člankom 20. donijela Komisija može se upotrebljavati za postojeće i nove financijske instrumente, financijske ugovore ili za mjerenje uspješnosti investicijskog fonda do 31. prosinca 2021. ili, kada pružatelj indeksa podnese prijavu za odobrenjem u skladu sa stavkom 1., osim ako se dodjela odobrenja odbije odnosno sve dok se dodjela odobrenja ne	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

odbije.”; (b) stavak 5. zamjenjuje se sljedećim: „5.Osim ako Komisija donese odluku o jednakovrijednosti kako je navedeno u članku 30. stavku 2. ili 3. ili osim ako administrator bude priznat u skladu s člankom 32. ili ako referentna vrijednost bude prihvaćena u skladu s člankom 33., upotreba referentne vrijednosti koju je pružio administrator smješten u trećoj zemlji, kada se ta referentna vrijednost već upotrebljava u Uniji za pozivanje na financijske instrumente, financijske ugovore ili za mjerenje uspješnosti investicijskog fonda, dopušta se nadziranim subjektima u Uniji samo za one financijske instrumente, financijske ugovore i mjerenja uspješnosti investicijskog fonda koji se u Uniji već pozivaju na tu referentnu vrijednost 31. prosinca 2021. ili koji dodaju pozivanje na takvu referentnu vrijednost prije tog datuma.”;				
10. u članku 54. dodaju se sljedeći stavci: “4.Komisija do 31. prosinca 2022. preispituje minimalne standarde za referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom kako bi osigurala da je odabir vezane imovine u skladu s ekološki održivim ulaganjima kako su definirana u okviru na razini Unije. 5.Komisija do 31. prosinca 2022. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o učinku ove Uredbe i izvedivosti “ekološke,	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

socijalne i upravljačke referentne vrijednosti", uzimajući u obzir promjenjivu prirodu pokazatelja održivosti i metoda kojima se koristi za njihovo mjerenje. Tom se izvješću, prema potrebi, prilaže zakonodavni prijedlog. 6. Komisija do 1. travnja 2020. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće o učinku ove Uredbe na funkcioniranje referentnih vrijednosti trećih zemalja u Uniji, među ostalim o pozivanju administratora referentnih vrijednosti iz trećih zemalja na odobravanje, priznavanje ili jednakovrijednost, kao i o mogućim nedostacima postojećeg okvira. U tom se izvješću analiziraju posljedice primjene članka 51. stavaka 4.a, 4.b i 4.c u odnosu na administratore referentnih vrijednosti iz Unije i administratore referentnih vrijednosti iz trećih zemalja, među ostalim u pogledu jednakih uvjeta. U tom se izvješću posebno ocjenjuje je li potrebno izmijeniti ovu Uredbu te mu se, prema potrebi, prilaže zakonodavni prijedlog.";				
11. prilazi se mijenjaju u skladu s Prilogom ovoj Uredbi.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Članak 2. Ova Uredba stupa na snagu sljedećeg dana od dana objave u Službenom listu Europske unije. Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG III. Referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentne vrijednosti EU-a usklađene s Pariškim sporazumom	VIII. REFERENTNE VRIJEDNOSTI ZA KLIMATSKU TRANZICIJU I REFERENTNE VRIJEDNOSTI USKLAĐENE S PARIŠKIM SPORAZUMOM	Potpuno usklađeno		

Metodologija za referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju 1. Administrator referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju sastavlja, dokumentira i objavljuje metodologiju za izračun te referentne vrijednosti, pri čemu, osiguravajući povjerljivost i zaštitu neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne), kako je definirano u Direktivi (EU) 2016/943 Europskog parlamenta i Vijeća (*), pruža sljedeće informacije: (a) popis glavnih sastavnica referentne vrijednosti; (b) sve kriterije i metode, uključujući čimbenike za odabir i ponderiranje, parametre i procjene koji se upotrebljavaju u metodologiji referentne vrijednosti; (c) kriterije koji se primjenjuju za isključivanje imovine ili društava koji su povezani s razinom ugljičnog otiska ili razinom zaliha fosilnih goriva koja je nespojiva s uključivanjem u referentnu vrijednost; (d) kriterije za utvrđivanje putanje dekarbonizacije; (e) vrstu i izvor podataka upotrijebljenih za utvrđivanje putanje dekarbonizacije, za: i. emisije iz 1. opsega, odnosno emisije nastale iz izvora koji su pod kontrolom društva koje izdaje vezanu imovinu; ii. emisije iz 2. opsega, odnosno emisije od potrošnje kupljene električne energije, pare ili drugih izvora energije proizvedenih prethodno u lancu opskrbe u društvu koje izdaje vezanu imovinu; iii. emisije iz 3. opsega, odnosno sve neizravne emisije	Metodologija za referentne vrijednosti za klimatsku tranziciju Član 75 Administrator referentne vrijednosti za klimatsku tranziciju dužan je da sastavi, dokumentuje i objavi metodologiju za izračunavanje te referentne vrijednosti, pri čemu mora da obezbijedi povjerljivost i zaštitu neotkrivenih znanja, iskustava i poslovnih informacija koje se smatraju poslovnom tajnom. Metodologija iz stava 1 ovog člana sadrži: 1) prikaz glavnih elemenata koji čine referentnu vrijednost; 2) sve kriterijume i metode koje se primjenjuju pri izradi i održavanju referentne vrijednosti, uključujući faktore izbora i ponderisanja, pokazatelje i zamjenske vrijednosti; 3) kriterijume za isključenje sredstava ili društava koja imaju nivo emisije ugljen-dioksida ili nivo rezervi fosilnih goriva koji nijesu usklađeni sa uključivanjem u referentnu vrijednost; 4) kriterijume za određivanje putanje dekarbonizacije; 5) vrstu i izvor podataka koji se koriste za određivanje putanje dekarbonizacije, i to za: a) emisije iz prvog nivoa, odnosno emisije koje nastaju iz izvora pod kontrolom društva izdavaoca osnovne imovine; b) emisije iz drugog nivoa, odnosno emisije koje nastaju potrošnjom kupljene električne energije, pare ili drugih izvora energije koji se proizvode van društva izdavaoca osnovne imovine; c) emisije iz trećeg nivoa, odnosno sve indirektno emisije koje nijesu obuhvaćene stavom 2 tačka 5 podtač. a i b ovog člana, a koje se pojavljuju u lancu vrijednosti društva koje izvještava, uključujući i prethodne i naknadne emisije, posebno za sektore sa značajnim uticajem na klimatske promjene i njihovo ublažavanje; d) način na koji se podaci zasnivaju na međunarodno priznatim metodama za izračunavanje ekološkog otiska proizvoda i organizacije, odnosno na globalnim standardima u oblasti klimatskih finansijskih objava; 6) ukupne emisije ugljen-dioksida portfelja indeksa.			
---	---	--	--	--

koje nisu obuhvaćene podtočkama i. i ii., a koje se pojavljuju u lancu vrijednosti društva izjavitelja, uključujući i prethodne i naknadne emisije, posebno za sektore s velikim učinkom na klimatske promjene i njihovo ublažavanje; iv. podatak o tome upotrebljavaju li se u podacima metode mjerenja ekološkog otiska proizvoda i organizacija kako su definirane u točki 2. podtočkama (a) i (b) Preporuke Komisije 2013/179/EU ili globalni standardi kao što su oni radne skupine Odbora za financijsku stabilnost o objavi financijskih informacija povezanih s klimatskim promjenama; (f) ukupne emisije ugljika portfelja indeksa; Ako se za utvrđivanje referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju upotrebljava glavni indeks, obvezno se objavljuje pogreška u praćenju između referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i glavnog indeksa. Ako se za utvrđivanje referentne vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju upotrebljava glavni indeks, obvezno se objavljuje omjer između tržišne vrijednosti vrijednosnih papira koji su u referentnoj vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i tržišne vrijednosti vrijednosnih papira u glavnom indeksu. Metodologija referentnih vrijednosti EU-a usklađenih s Pariškim sporazumom 2. Uz točku 1. podtočke (a), (b) i (c), administrator referentnih vrijednosti EU-a usklađenih s Pariškim sporazumom određuje formulu ili	Ako se za izradu klimatski tranzicione referentne vrijednosti koristi matični indeks, obavezno se objavljuje odstupanje praćenja između klimatski tranzicione referentne vrijednosti i matičnog indeksa. Ako se za izradu klimatski tranzicione referentne vrijednosti koristi matični indeks, obavezno se objavljuje odnos između tržišne vrijednosti hartija od vrijednosti koje su uključene u klimatsku tranziciju referentnu vrijednost i tržišne vrijednosti hartija od vrijednosti koje su uključene u matični indeks. Metodologija za referentne vrijednosti usklađene s Pariškim sporazumom Član 76 U metodologiji za klimatski usklađene referentne vrijednosti, pored elemenata iz člana 75 stav 2 tač. 1, 2 i 3 ovog zakona, administrator referentne vrijednosti dužan je da utvrdi formulu ili način obračuna koji se koristi za provjeru usklađenosti emisija sa ciljevima iz Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama, uz obezbjeđenje povjerljivosti i zaštite poslovnih tajni, poslovnog znanja i informacija koje nijesu javno dostupne. Izmjena metodologije Član 77 Administrator referentnih vrijednosti za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti usklađenih s Pariškim sporazumom dužan je da utvrdi postupak za izmjenu metodologije utvrđivanja referentne vrijednosti. Administrator je dužan da objavi postupak iz stava 1 ovog člana, kao i svaku predloženu izmjenu metodologije i razloge za tu izmjenu. Postupak iz stava 1 ovog člana mora da bude usklađen sa osnovnim ciljem da se obezbijedi da izračunavanje referentnih vrijednosti kontinuirano odražava ciljeve klimatske tranzicije i ciljeve iz Pariškog sporazuma o klimatskim promjenama. U postupku izmjene metodologije obezbjeđuje se:			
--	--	--	--	--

izračun koji se upotrebljava kako bi se utvrdilo jesu li emisije u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma, pritom osiguravajući povjerljivost i zaštitu neotkrivenih znanja i iskustva te poslovnih informacija (poslovne tajne), kako je definirano u Direktivi (EU) 2016/943. Promjena metodologije 3. Administratori referentnih vrijednosti EU-a za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti EU-a usklađenih s Pariškim sporazumom donose postupke za promjene svoje metodologije. Oni objavljuju te postupke te objavljuju svaku predloženu promjenu svoje metodologije i razloge za tu promjenu. Ti postupci moraju biti u skladu s glavnim ciljem da izračuni referentnih vrijednosti kontinuirano budu u skladu s člankom 3. stavkom 1. točkama 23.a i 23.b. U tim postupcima predviđa se sljedeće: (a) prethodna obavijest u jasno određenom roku koji korisnicima referentnih vrijednosti daje dovoljno mogućnosti da analiziraju učinak predloženih promjena i ulože primjedbe na njih, uzimajući pritom u obzir administratorovu procjenu ukupnih okolnosti; (b) mogućnost da korisnici referentnih vrijednosti ulože primjedbe na te promjene i da administratori na njih odgovore, te da te primjedbe učine dostupnima nakon što završi razdoblje savjetovanja, osim ako podnositelj primjedbe zatraži povjerljivost podataka. 4. Administratori referentnih vrijednosti EU-a	1) prethodno obavještenje o predloženim izmjenama u roku koji omogućava korisnicima referentnih vrijednosti da analiziraju uticaj predloženih izmjena i dostave svoje primjedbe, uzimajući u obzir procjenu ukupnih okolnosti od strane administratora; 2) mogućnost da korisnici referentnih vrijednosti dostave primjedbe na predložene izmjene, kao i obaveza administratora da na njih odgovori i da primjedbe učini dostupnim nakon završetka perioda konsultacija, osim ako podnositelj primjedbe zatraži povjerljivost podataka. Administrator referentnih vrijednosti za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti usklađenih s Pariškim sporazumom dužan je da najmanje jednom godišnje preispita metodologiju utvrđivanja referentne vrijednosti, kako bi obezbijedio da referentna vrijednost pouzdano odražava ciljeve na kojima se zasniva, i da u tom postupku uzme u obzir mišljenja svih relevantnih korisnika referentne vrijednosti.			
---	---	--	--	--

za klimatsku tranziciju i referentnih vrijednosti EU-a usklađenih s Pariškim sporazumom redovito ispituju svoju metodologiju barem na godišnjoj osnovi kako bi osigurali da njihove referentne vrijednosti pouzdano odražavaju navedene ciljeve te uspostavljaju postupak za uzimanje u obzir stajališta svih mjerodavnih korisnika.				
---	--	--	--	--